

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W8LS66532	ImageGroup:	I8LS66537
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་པལ་ཐུག་ཅིང་ལམ་གསལ་བྱེད། tshad ma rnam 'grel gyi rnam bshad thar lam gsal byed/
Author:	ཚོས་གྲགས། chos grags/
Descriptor:	copy made from LTWA collection, Acc.No.D36105
Original Publication:	n/a;n/a
Place:	Mundgod, Karnatak State
Publisher:	dga' ldan byang rtse thos bsam nor gling dpe mdzod khang /
Date:	2017
Volume:	2
Total Volumes:	3
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at M/S Satluj Infotech Images, E-45, Sector 27 Noida, District Gautam Buddha Nagar, U.P. 201301 via New Delhi, IN for the Tibetan Buddhist Resource Center, 150 17th st., New York, NY 10011, U.S.A 2006.

༡༡། །ཆོད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་ལེན་རྒྱས་པའི་
 རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
 ཅེས་བྲ་བ་བཞུགས་སོ།།

མཛོད་བ་པོ།

ཅེ་བ། །ཡདཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། འགྲེལ་བ། །ཡརྒྱལ་ཆབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

དགའ་ལྷན་བྱང་ཅེ་ཐོས་བསམ་ཞོར་གླིང་དཔེ་མཛོད་ཁག།

དེབ་ཐོང་གྲ་དགྲ་བ།

GADEN JANGTSE THOESAM NORLING LIBRARY

2017

ཕྱི་ནང་ཆོད་མེད་གནད་ཀྱི་ལེགས་དགོངས་ཤིང་། །མདོ་སེམས་ཐབ་རྒྱས་ལམ་ཀྱི་རིགས་ལམ་ནས། །
 དེས་སྟེར་སྟེར་བྱེད་ཚོས་ཚུལ་འདོན་སྤྲོད་པའི་། །ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

དབལ་ལྷན་ཡོན་ཏན་ཆོགས་ཀྱི་བྱེད་པོ་ཡིས། །མི་འཛིགས་སེལ་བའི་ཁྱེད་པོ་བསྐྱེད་པ།
 ཀྱུལ་བ་གཉིས་པའི་ཀྱུལ་ཚབ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུ། །མི་སེལ་བའི་གཉིས་པ་ཀྱུལ་བྱེད་ཅིག།

༡༡། །ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་ལེན་རྒྱས་པའི་
 རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
 གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་
 བཞུགས་སོ།།

མཛད་པ་སོ། — ཅ་ག། འདས་ལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས།
 འགྲེལ་བ། འཁྱལ་ཆབ་དར་མ་རིན་ཆེན།
 དགའ་ལྷན་བྱང་ཅེ་ཐོས་བསམ་ནོར་གླིང་དཔེ་མཛོད་ཁང་།
 དེབ་ཐེང་གུ་དགུ་བ།

GADEN JANGTSE THOESAM NORLING LIBRARY
 2017

ཕ་བྱི་ལོ་ ༢༠༡༧ ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༤ ཉིན་དབར་ཐངས་དང་བོར་
དེབ་གངས། (༡༠༠༠)
དགའ་ལྷན་གྲང་ཅེ་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་འདོན་སྤེལ་བྱས།

First Edition= 1000/ Copies {2017}

© Copyright by:~
Gaden Jangtse Library
~~~~~

Published by:-

GADEN JANGTSE LIBRARY
Lama Camp No.1 P.O. Tibetan Colony
581411 Mundgod Distt Karwar [K.S]
INDIA
Ph:- (0091-8301) 245757-246280
E-Mail:- gajanglibrary@yahoo.co.in

དཔེ་སྟན་གསལ་བཤད།

༡༡། །ཨ་མ་གྱི་ཞི་བདེ་དེད་དཔོན་ཆེན་མོ་ཤོང་ས་ལྷ་མིའི་རྣམ་འབྲེན་སྐུ་བས་མགོན་
 རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁུན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྐུ་གསལ་མཛད་ཞོ་གཉལ་
 གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་དེར་གི་ཆར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་པན་བདེ་མ་ལུས་པའི་འབྲུང་
 གནས་དེ་ཉིད་གོ་ལའི་ཁྱོད་ལ་མེད་པའི་གནས་ལ་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པའི་གནས་ལ་དར་རྒྱས་གོང་
 འཕེལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ་ནི་མཐོང་ཆོས་སུ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ལགས། དེ་ཡང་རི་རྒྱུད་དུ་བསྟན་པའི་རང་
 རྒྱལ་ཤེས་ནས་ཞེས་འཇལ་མགོན་སྤྱོད་པ་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོར་སྐུ་གསལ་སྟོན་གནང་བ་
 ལྟར་ཐམས་ཀྱི་རྒྱལ་བས་བསྟོད་པར་མི་རུས་པ་ཞིག་དགོས་ཤིང་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་འགྱུར་
 བར་བྱེད་པ་ལ་གཞུང་བཟང་དེ་ཉིད་ནི་དེས་བར་དུ་སྟོབ་སྟོང་མི་བྱེད་ཀ་མེད་ཀྱི་གནས་ཤིག་ཡིན་པ་
 ལགས་ཤིང་།

ལྷག་པར་དུ་དེར་གི་ཆར་སྟན་ཀྱི་བཤད་བྲལ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་རིས་མེད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་
 ཁག་དང་བཙན་དགོན་ཁག་མང་པོ་ཞིག་ལ་གཞུང་ཆན་སྟོབ་སྟོང་གི་ལམ་སྟོལ་དང་སྟོབ་བྲལ་
 མང་པོ་ལ་ཡང་རིགས་ལམ་སྟོང་བའི་མདུན་བྱང་གི་འགྱུར་འགྲོས་ཤིག་འཛོལ་བཞིན་པ་ཡིན། པན་
 བདེའི་འབྲུང་གནས་རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་ས་ཆེན་པོ་དཔེ་ཡུན་དུ་གནས་པར་བྱེད་པ་ལ་
 ང་ཆོ་ཆང་མས་འདིའི་ཐོག་ལ་སྟོབ་སྟོང་བྱ་དགོས་ཤིང་སྟོབ་སྟོང་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་བསྟན་
 བཅོས་འདི་ལྟ་བུ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་ལ་ལྟ་བའི་མིག་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་འཇམ་དབལ་དབྱངས་ཀྱི་
 ཞལ་གསུང་རྩོན་མོ་ནས་གསུངས་པའི་འཇམ་མགོན་སྤྱོད་མ་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་རྟོགས་
 བརྗོད་མདུན་ལེགས་མ་ལས་ཀྱང་། བྱད་པར་རྒྱ་རོལ་མཐོང་བའི་དངོས་པོ་ཡི། །དེ་ཉིད་གཏན་

ལ་འཕེབས་པའི་སྒོ་གཅིག་ལ། །ཡང་དག་རིགས་པའི་གཞུང་གི་དཀའ་གནས་ལ། །འབད་བ་དུ་
མས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྦྱངས། །ཞེས་གཞུང་བཟང་དེ་ཉིད་ཀྱི་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་མང་དུ་གསུང་
ཡོད་པར་བརྟེན་དུ་ལན་པེད་དཔེ་མཛོད་ནས་རིགས་པའི་དབང་སྤྲུག་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཆ་བ་དར་མ་
རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གིས་མཛད་པའི་རྣམ་འབྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་
བསྟན་བཅོས་ཆེན་མོ་དེ་ཉིད་དེར་རབས་ཀྱི་འགྲོས་དང་མཐུན་པར་ཅ་འབྲེལ་སྦྱར་མའི་ཐོག་ནས་
དཔར་བསྟན་ཞུས་པ་ལགས། མ་དཔེ་བྱ་ཡུལ་གྱི་ཅ་བ་ཀ་སྒོན་སྟུག་ནས་ཐོན་པའི་དཔེ་རིང་དཔར་
མ་ཞིག་དང་འབྲེལ་བ་ནི་མཆོ་སྒོན་ནས་ཐོན་པའི་དཔེ་ཆ་གཞིར་བཟུང་གིས་བྱས་པ་ཡིན།

དེ་ལྟར་ཅ་འབྲེལ་སྦྱར་བ་འདི་ཡང་སྤར་མེད་གསར་བཅོམ་ཡིན་པར་སྒོན་གྱི་དུས་སུ་
རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ཡང་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པས་འབྲུག་པ་ཅ་འབྲེལ་ལྷན་ཅིག་
ཏུ་སྦྱར་བ་དང་། མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛོད་ཅ་འབྲེལ་སྦྱར་བ། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་
གྲགས་པས་རྣམ་འབྲེལ་ཅ་འབྲེལ་སྦྱར་བ་སོགས་ཇི་སྟེད་ཅིག་བྱུང་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྒོལ་
བཟང་ལ་མིག་དཔེར་ཡར་ལྷ་བཟུང་ནས་འབྲེལ་བའི་ཐད་ཀྱི་ཅ་ཆིག་ངོས་འཛིན་རྒྱ་དང་ཆིག་
དོན་གོ་བ་ལ་ཡུན་རིང་རལ་བ་བརྟེན་མི་དགོས་པ་སོགས་དགོས་པ་མང་དག་ཞིག་ལ་དམིགས་
ནས་ཅ་འབྲེལ་ལྷན་སྦྱར་ཞུས་པ་ལགས་ཤིང་། གཏན་འཕེབས་བྱེད་དཀའ་བའི་དོགས་གནད་
འགངས་ཅན་ཡོད་པ་དག་མ་དཔེ་སོར་བཞག་དང་། དབྱེད་ཞིབ་ཁག་གཉིས་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་
མངོན་མཆོན་ཆེ་བའི་ཡིག་ཤོར་འགའ་པེ་མ་བཅོས་མཐུ་མེད་ལས་གཞན་གང་ཞིག་ཏུ་མ་དཔེ་
སོར་བཞག་ཅ་འཛིན་རྒྱུ་འཁྲུངས་ལས་རང་དགར་བཅོ་བཅོས་གང་ཡང་ཞུས་པ་མེད། གཞུང་
དུ་མི་གསལ་བའི་ས་བཅད་སོགས་ནི་དཔེར་ན་གྲུག་རྟགས་ཆེ་རྒྱུད་ཀྱི་བཟང་མ་སྦྱབ་བ་ཀྱི་ལ་(གཉིས)
ཞེས་པ་ལྟ་བུར་འདི་ནང་བཀོད་བ་དང་། ཅ་ཆིག་རྣམས་གཞུང་དཔྱུས་ལ་མ་ཤོར་ཆེར་(ཅ་བ)
ནག་པོ་མངོན་གསལ་ཅན་ཡང་བཅོ་ཡོད། དབྱེད་ཞིབ་ཁག་ལ་ཆིག་དོན་མི་མཐུན་པ་ཡོད་པ་

མཐར་འཁུས་བྱ་བཞི་ཤད་མ་མཐེན་བར་གྱི་ལས་དོན་དེའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་རང་དེའི་གྲ་
 ཚང་ལ་ལྷག་བསམ་དཀར་བའི་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་དང་དགེ་ལུགས་རྒྱགས་སློང་གི་ཅི་ཕུད་
 རྣམ་པ། གྲ་ཚང་རྒྱགས་སློང་གི་ཅི་ཕུད་རྣམ་པ། དཔེ་མཛོད་གྱི་ལས་བྱེད་ཐུན་མོང་བཅས་ནས་
 འཕྲུང་བྱ་མཉམ་འདེགས་ཀྱིས་འབད་བཅོལ་ཆེར་བསྐྱེད་གནང་ཡོད་ནའང་ད་དུང་ཆད་ལྷག་ཏུ་
 བྱུང་རིགས་ཀྱིས་མཆོན་སློན་གནས་མི་ཉུང་བའིས་པར་ཡོད་སྲིད་པས་དེའི་ཐད་མཁས་པ་དང་
 རྒྱས་སྤྱོད་ཅན་ནས་ལམ་སློན་པ་ཀའ་སློབ་ཡོང་བའི་རེ་བ་ཞུ་གི་ཡོད།

དེས་ན་གྲུས་པ་ལ་ཤེས་བྱ་དང་འཛོལ་ཐང་མེད་ནའང་གཡོལ་དུ་མེད་པའི་མིག་སྤེལ་
དགོས་མཁོ་ཆེ་བའི་ཐུག་དཔེ་དང་། འགན་འཁུལ་སྤྱག་ཐོག་ཏུ་བབ་པའི་དེད་སྐབས་བབ་ཀྱི་ལས་
འཛིན་པ་དག་གིས་རང་རེའི་མཁུན་ཡོན་དང་གཏོང་མོད་ཐུང་དུ་འབྲེལ་བའི་དད་སྦྱིན་ལྷག་བསམ་
ཅན་དག་ལ་སྐྱབས་བཙུངས་རེ་འཛོད་དང་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་སྒྲོང་ནས་ལག་ཐུང་ཐལ་མོ་དང་། ལུས་པོ་
གཞུང་བྱིབས་སུ་བཙོས། གཟན་སྡེ་ལག་མགོར་པབ་སྡེ་དམིགས་ལུལ་གྱི་རྟོག་འཆར་བཞེངས་
བསྐྱར་དང་། སྤྱིང་ལ་ཉལ་བའི་འབྲུང་གྲུར་གྱི་བྱ་གཞག་ཅིག་མངོན་འབྱུང་གྱི་ཆེད་དུ་ཉམ་ཚུང་
སྒྲོང་མོ་བའི་བརྒྱལ་ཞུགས་ཡང་བ་རེ་ཡང་མི་འཛིན་ཀ་མེད་རེད། ཡིན་ནའང་སྐྱབས་འགོ་ཁས་
ལན་མཁན་ཞིག་དང་། ཆོས་གོས་ཆབས་ཅིག་ཏུ་བཟུང་བའི་མི་བྱ་ཞིག་གི་ངོས་ནས་བཤད་ན་རི་
ལྷར་ཁས་སྐྱངས་པའི་གཞན་དོན་དང་སྦྱི་དོན་ཟེར་ན་ཆོག་མོད། གྲུས་པ་ནི་འཛོལ་ཐང་དང་ཤེས་
ཡོན་ཞན་ནའང་ལས་དབང་དེས་རང་གི་མིག་མདུན་དུ་ཤར་བའི་དོན་དངོས་བྱ་གཞག་ཁྱིད་ཀྱི་

གཞན་དོན་གྱི་ཐོབ་སྐལ་ཞིག་ཡིན་པས་སློང་པས་རྒྱ་དང་ཞེ་སྤྱན་རྒྱ་ཞིག་ནི་སྐབས་འདིར་མེད་ཟེར་
དགོས་པ་ཞིག་རེད་སྟེ།

ད་ལོ་གྲུས་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་རོགས་རམ་གནང་བའི་སྤྱན་པའི་བདག་པོ་དང་ལྷན་
སྤྱན་བདག་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་དགའ་བྱང་དབུ་ཐུར་དགེ་བཤེས་བསོད་ནམས་རྒྱལ་
མཚན་མཆོག་གི་དེབ་བྱངས་ཆིག་སྟོང་ཐམས་པ་འཁྲོ་ཤོན་ཡོངས་ཆོགས་གནང་བ་མ་ཟད། གན་
མཆོག་གིས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་ཐུགས་ལ་བཅེངས་ནས་སྤྱི་བར་གསུམ་དུ་འདི་ག་དཔེ་
མཛོད་ཐོག་ལ་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་དཔར་བསྐྱོད་ཆེད་ཐུགས་འཁུར་རྒྱ་ཆེ་གནང་བ་དེ་ལ། ལང་
བའི་ལྟ་བུའལ་སློབ་གཉེར་གནང་བཞིན་པའི་སློབ་གཉེར་བ་ཡོངས་དང་འདི་ག་དཔེ་མཛོད་ལས་
ཁྱེད་ཐུན་མོང་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བྱ་རྒྱུ་དང་།

མཐའ་དོན་དུ་ཐུག་དཔེ་འདི་བཞིན་དཔར་བསྐྱོད་ཞུས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འདི་ལ་བརྟེན་
ནས་རང་ཅག་གངས་ཅན་བ་རྣམས་ཀྱི་མེ་ཉོག་གང་ལ་ཐོག་བའི་ལྟ་སྐལ་ཡལོང་ས་ཡལྟ་མིའི་རྣམ་
འབྲེན་སྐབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་གི་སྤྱ་ཆེ་བསྐལ་བརྒྱར་བརྟན་ཅིང་རྒྱབས་ཆེན་
ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་དགོངས་མཐའ་དག་གེགས་མེད་ལྷན་གྱིས་འབྲུབ་པ་དང་ཐོད་དོན་བདེན་མཐའ་
སྤྱར་དུ་བསལ་བའི་རྒྱར་འབྱུར་བའི་སློན་འདུན་དང་བཅས།

རྒྱ་གར་ལྟོ་ཕྱོགས་དགའ་ལྷན་བྱང་ཅེ་ཐོས་བསམ་ནོར་གླིང་གྲུ་ཆང་གི་དཔེ་མཛོད་
འགན་འཁུར་བ་གོ་པོ་དགེ་བཤེས་སློབ་ཐང་རྒྱལ་མཚན་ནས་འཕགས་པ་གནས་བརྟན་སྟེ་པའི་
ཐུགས་ཀྱི་སྟོན་པ་བདེ་བར་གསེགས་ལོ་ ༡༩༩༡ རོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༩༩༩ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ཟླ་ ༡
ཆེས་ ༦ ལ་སྐུས་པ་དགེའོ། །

= དཀར་ཆག =

ཆམ་འབྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པ།

18-6
D36106

1) དཔེ་སྒྲིན་གསལ་བཤད།	1
གཉིས་པ་། རྟོགས་བྱ་ཐང་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དང་དེར་བཞུང་བའི་ལམ་བཤད་པ་། ལ་གཉིས།	1
1) སྤྱི་འོན་དང་།	1
2) ཡན་ལག་གི་འོན་ལོ།	4
དང་པོ་། སྤྱི་འོན་ལ་གསུམ།	1
1) སློབ་དཔོན་ཕྱགས་སྒྲུང་གིས་བཤད་པ་དགོད་པ་དང་།	1
2) དེའི་འོན་ཆམ་འབྲེལ་མཛད་པས་རི་ལྟར་བཟུང་བའི་ཚུལ་དང་།	2
3) དེ་དག་གི་དགོངས་པ་ལོ།	3
གཉིས་པ་། ཡན་ལག་གི་འོན་ལ་གཉིས།	4
1) སྤྱབ་པ་ཆད་མར་བསྐྱབ་པ་དང་།	4
2) དེ་ལ་ཆད་མའི་སྒྲོན་པ་བསྟོད་པའི་དགོས་པ་ལོ།	242
དང་པོ་། སྤྱབ་པ་ཆད་མར་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས།	4
1) ཕྱགས་འབྱུང་གི་སྒྲོན་པ་སྟོན་པ་ལས་གང་ནས་བྱོན་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་།	4
2) ཕྱགས་སྟོན་གི་སྒྲོན་པ་དེ་ལྟར་བྱོན་པའི་ཤེས་བྱེད་བསྟན་པ་ལོ།	131
དང་པོ་། ཕྱགས་འབྱུང་གི་སྒྲོན་པ་སྟོན་པ་ལས་གང་ནས་བྱོན་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།	5

1) ཚད་མར་གྱུར་པའི་དོན་བཤད་པའི་སྒྲོན་ས་ཚད་མའི་སྒྲུས་བྱའི་མཚན་གཞི་ངོས་	
གཞུང་བ་དང་།	5
2) ལྷག་མ་བཞི་བཤད་པའི་སྒྲོན་ས་ཚད་མའི་སྒྲུས་བྱའི་མཚན་ཉིད་དང་དེར་	
བསྐྱོད་པའི་ལམ་ངོས་གཞུང་བཤོ།	41
དང་པོ་༼ ཚད་མར་གྱུར་པའི་དོན་བཤད་པའི་སྒྲོན་ས་ཚད་མའི་སྒྲུས་བྱའི་མཚན་གཞི་ངོས་གཞུང་བ་ ༽ལ་གཉིས།	5
1) ཚད་མ་སྒྱུའི་མཚན་ཉིད་དང་།	5
2) ཐུབ་པའང་མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པར་བསྐྱན་བཤོ།	15
དང་པོ་༼ ཚད་མ་སྒྱུའི་མཚན་ཉིད་ ༽ལ་གཉིས།	5
1) མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་།	5
2) རྒྱད་པར་ཤོ།	11
དང་པོ་༼ མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ ༽ལ་གསུམ།	5
1) མཚན་ཉིད་དང་།	5
2) མཚན་གཞི་དང་།	7
3) མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཤོ།	8
དང་པོ་༼ མཚན་ཉིད་ ༽ལ་གསུམ།	5
1) མི་སྒྲུ་བ་ངོས་གཞུང་བ་དང་།	5
2) དེ་ལ་མ་ཁྱབ་པ་སྤང་བ་དང་།	6
3) ཁྱབ་ཆེས་པ་སྤང་བཤོ།	7
གཉིས་པ་༼ ཐུབ་པའང་མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པར་བསྐྱན་པ་ ༽ལ་གཉིས།	15

1) ཚད་མའི་དོན་བཤད་ཟིན་དང་སྒྱུར་བ་དང་།	15
2) གྱུར་བའི་དོན་བཤད་བཅོ་	18
གཉིས་པ་༼ གྱུར་བའི་དོན་བཤད་བ་ ༽ལ་གཉིས།	18
1) གྱུར་བ་སྒྲོས་པའི་དགོས་བ་དང་།	18
2) དེ་ལ་ཚད་སྒྲུབ་རྟོག་	19

== དབང་སྒྱུག་ཏྲག་བ་དགག་བ། ==

གཉིས་པ་༼ དེ་ལ་ཚད་སྒྲུབ་བ་ ༽ལ་གཉིས།	19
1) ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བཅོ་ཤེས་བ་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་བ་དགག་བ་དང་།	19
2) ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟར་གནས་བ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་བ་	
ཀུན་མཁྱེན་དུ་བསྐྱབ་བཅོ་	36
དང་པོ་༼ ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བཅོ་ཤེས་བ་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་བ་དགག་བ་ ༽ལ་གཉིས།	19
1) ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་བ་པའི་དབང་སྒྱུག་གི་རོ་མོ་དགག་བ་དང་།	19
2) སྐྱབ་བྱེད་དགག་བ་ཅོ་	21
དང་པོ་༼ ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་བ་པའི་དབང་སྒྱུག་གི་རོ་མོ་དགག་བ་ ༽ལ་གཉིས།	19
1) ཏྲག་བ་ཡིན་བ་དགག་བ་དང་།	19
2) མི་ཏྲག་བ་ཡིན་བ་དགག་བ་ཅོ་	21
གཉིས་པ་༼ སྐྱབ་བྱེད་དགག་བ་ ༽ལ་གཉིས།	21
1) སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་སྒྲུབ་དུ་བསྐྱབ་བ་དང་།	21

1) ཀུན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་ལ་ཆད་མའི་བསལ་བ་བསྟན་བཤོ།	32
དང་པོ་༼སྐུབ་བྱེད་ཅད་ཅད་དུ་བསྟན་པ་༽ལ་གཉིས།	21
1) མདོར་བསྟན་དང།	21
2) རྒྱས་བཤད་དོ།	23
གཉིས་པ་༼རྒྱས་བཤད་༽ལ་གསུམ།	23
1) སྐུབ་བྱེད་ཀྱི་དོན་བརྟགས་ལ་དགག་	23
2) དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཁྱེད་གསུམ་གྱི་	28
3) དེས་གྲུབ་པའི་དོན་ལོ།	28
དང་པོ་༼སྐུབ་བྱེད་ཀྱི་དོན་བརྟགས་ལ་དགག་པ་༽ལ་གཉིས།	23
1) དབྱིབས་ཀྱི་དོན་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ།	23
2) དབྱིབས་ཀྱི་སྐྱ་འཕྲུག་པ་རྟགས་སུ་མི་རུང་བཤོ།	26
དང་པོ་༼དབྱིབས་ཀྱི་དོན་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ་༽ལ་གཉིས།	23
1) དབྱིབས་ཁྲད་པར་ཅན་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ།	23
2) དབྱིབས་ཅམ་མ་དེས་བཤོ།	23
གཉིས་པ་༼དབྱིབས་ཅམ་མ་དེས་པ་༽ལ་གསུམ།	23
1) མ་དེས་པའི་དབེ།	24
2) དེས་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བ།	24
3) འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྟ་ཆོད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བཤོ།	25
གཉིས་པ་༼དབྱིབས་ཀྱི་སྐྱ་འཕྲུག་པ་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ་༽ལ་གཉིས།	26

1) དཔྱིབས་ཀྱི་སྤྲུལ་མཐོང་བ་ཙམ་རྟགས་སྤྲུལ་མི་རིགས་པའི་དཔེ་དང་།	27
2) ཏ་ཅང་ཐལ་བའོ།	27
གཉིས་པ་༼ ཀྱན་གྱི་བྱེད་བ་ཐོ་ཡིན་པ་ལ་ཆད་མའི་བསལ་བ་བཟླ་བ་ ༽ལ་གཉིས།	32
1) རྟག་བ་རྒྱུར་མི་རུང་བ།	32
2) རང་ལ་མཆུངས་བ་སྤང་བའོ།	34
གཉིས་པ་༼ ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟར་གནས་པ་མཛོན་སུམ་དུ་ཤེས་བ་ཀྱན་མཆེན་དུ་བསྐྱབ་བ་ ༽ལ་གཉིས།	36
1) ཆོད་བ་དང་།	36
2) དེ་དགག་བའོ།	37
གཉིས་པ་༼ དེ་དགག་བ་ ༽ལ་གསུམ།	37
1) ཀྱན་མཆེན་ཆོལ་བའི་རྒྱ་མཚན།	37
2) ཆོལ་བའི་ཚུལ།	38
3) ཀྱན་མཆེན་ངོས་གཟུང་བའོ།	39
གཉིས་པ་༼ ལྷག་མ་བཞི་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་ཆད་མའི་སྤྱི་ལུ་མཆན་ཉིད་དང་དེར་བཞོད་པའི་ལམ་ངོས་གཟུང་བ་ ༽ལ་གཉིས།	41
1) རྩད་པར་གྱི་ཆོས་བཞི་བསྐྱབ་བ་དང་།	41
2) དེ་དག་ཀྱན་ལས་ཆད་མར་བྱལ་བའོ།	131
དང་པོ་༼ རྩད་པར་གྱི་ཆོས་བཞི་བསྐྱབ་བ་ ༽ལ་གསུམ།	41
1) བསམ་པ་ཕུན་ཆོག་ས་ངོས་གཟུང་བ་དང་།	41
2) དེ་ལས་སྦྱོར་བ་ཕུན་ཆོག་ས་སྤྱེ་ཚུལ།	117

3) དེ་གཉིས་ལས་འབྲས་ལུ་ལུན་ཚོགས་གྲུབ་ཚུལ་ལོ།	123

== སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ། ==

དང་པོ་། བསམ་བ་ལུན་ཚོགས་ངོས་གཟུང་བ་ གྲུབ་གཉིས།	41
1) བསམ་བ་ལུན་ཚོགས་དང་པོའི་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་བསྟན་བ་དང་།	41
2) དེ་མ་གྲུབ་བ་སྐྱེང་བའོ།	42
གཉིས་བ་། དེ་མ་གྲུབ་བ་སྐྱེང་བ་ གྲུབ་གཉིས།	42
1) ཚེད་བ་དང་།	42
2) དེ་དགག་བའོ།	42
གཉིས་བ་། དེ་དགག་བ་ གྲུབ་གཉིས།	42
1) སྐྱེ་བ་དུ་མར་གོ་མས་བ་མི་སྲིད་བ་དགག་བ་དང་།	42
2) གོ་མས་བ་སྲིད་གྲུང་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་མི་འཐད་བ་དགག་བའོ།	108
དང་པོ་། སྐྱེ་བ་དུ་མར་གོ་མས་བ་མི་སྲིད་བ་དགག་བ་ གྲུབ་གཉིས།	42
1) མདོར་བསྟན་དང་།	43
2) རྒྱས་བཤད་དོ།	44
གཉིས་བ་། རྒྱས་བཤད་བ་ གྲུབ་གཉིས།	44
1) སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་དགོད་བ་དང་།	44
2) མེད་པའི་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་དགག་བའོ།	50
དང་པོ་། སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་དགོད་བ་ གྲུབ་གཉིས།	44

1) ཉགས་དགོད་པ་དང་།	44
2) དེ་ལ་གཞོད་པ་སྤང་བའོ།	48
གཉིས་པ་༽དེ་ལ་གཞོད་པ་སྤང་བ་༽ལ་གཉིས།	48
1) ལུང་འགལ་སྤང་བ་དང་།	48
2) རིགས་པ་དང་འགལ་པ་སྤང་བའོ།	48
གཉིས་པ་༽སྤྱི་བ་སྤྱི་མེད་པའི་སྤྱི་བ་མེད་དགག་པ་༽ལ་གསུམ།	50
1) མདོར་བསྟན་པ་དང་།	50
2) རྒྱུ་པར་བཤད་པ་དང་།	57
3) རོན་བསྟུ་བའོ།	107
དང་པོ་༽མདོར་བསྟན་པ་༽ལ་གཉིས།	50
1) ཉགས་མ་ངེས་པ་དང་།	50
2) དཔེ་མ་བྱུ་བའོ།	51
གཉིས་པ་༽དཔེ་མ་བྱུ་བ་༽ལ་གཉིས།	51
1) དཔེ་སྤྱི་བ་མེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པ་དང་།	51
2) ཆད་མ་ཡོད་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་འོ།	53
གཉིས་པ་༽ཆད་མ་ཡོད་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་༽ལ་གཉིས།	53
1) ལུང་གི་སྤྱི་བ་མེད་མི་འཐད་པ།	53
2) རིགས་པའི་སྤྱི་བ་མེད་མི་འཐད་པའོ།	53
གཉིས་པ་༽རིགས་པའི་སྤྱི་བ་མེད་མི་འཐད་པ་༽ལ་གསུམ།	53

1) རྟགས་ལ་དགག་བ་དང་།	54
2) ཚོད་བ་སྤང་བ།	55
3) འབྲས་བུ་ཐོག་པའི་རྒྱ་ཁྱད་པར་ཅན་ངོས་གཟུང་བའོ།	56
གཉིས་པ་༼སྤྱི་བ་ལྷ་མི་མེད་པའི་སྤྱི་བ་བྱེད་དགག་བ་རྒྱས་བར་བཤད་པ་༽ལ་གཉིས།	57
1) ལུས་སྒྲིའི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་བ་དགག་བ་དང་།	57
2) བཀག་བ་ལ་གནོད་བ་སྤང་བའོ།	102
དང་པོ་༼ལུས་སྒྲིའི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་བ་དགག་བ་༽ལ་གཉིས།	57
1) ལུས་ཀྱིས་ཡིད་སྒྲིའི་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་བ་དང་།	57
2) རྟེན་བྱེད་པའི་ལུས་ཀྱི་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་བའོ།	77
དང་པོ་༼ལུས་ཀྱིས་ཡིད་སྒྲིའི་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་བ་༽ལ་གཉིས།	57
1) རྟེན་ལེན་བྱེད་བ་དགག་བ་དང་།	57
2) ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་བ་དགག་བའོ།	71
དང་པོ་༼རྟེན་ལེན་བྱེད་བ་དགག་བ་༽ལ་གཉིས།	57
1) ལྷ་མིའ་བརྟགས་ལ་དགག་བ་དང་།	57
2) དུས་མཉམ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་བའོ།	64
དང་པོ་༼ལྷ་མིའ་བརྟགས་ལ་དགག་བ་༽ལ་གསུམ།	57
1) ཐལ་བ་དགོད་བ་དང་།	58
2) དེའི་ལན་དགག་བ་དང་།	58
3) རྟེན་ལེན་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་བའོ།	63

གཉིས་པ་། ཉེའི་ལན་དགག་པ་། གཉིས།	58
1) མཐུན་རྒྱུན་མ་ཆང་བའི་ལན་དགག་པ་དང་།	58
2) འགལ་རྒྱུན་གྱིས་བཅོམ་བའི་ལན་དགག་པ་དོ།	60
གཉིས་པ་། ཉེའི་ལན་གྱིས་བཅོམ་བའི་ལན་དགག་པ་། གཉིས།	60
1) ཐལ་བ་དགོད་པ་དང་།	60
2) དེའི་ལན་དགག་པ་དོ།	60
གསུམ་པ་། ཉེར་ལེན་གྱི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ་། གཉིས།	63
1) ཉེར་ལེན་གྱི་མཆན་ཉིད།	63
2) དེ་ལྟས་སེམས་ལ་མེད་པ་དོ།	64
གཉིས་པ་། ཉུས་མཉམ་ལ་བརྟགས་པ་དགག་པ་། གསུམ།	64
1) ཉུས་མཉམ་གྱི་རྟེན་དགག་པ་	65
2) དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཁེགས་པ།	68
3) རྟོན་བསྟུ་བཅོ།	69
དང་པོ་། ཉུས་མཉམ་གྱི་རྟེན་དགག་པ་། གསུམ།	65
1) ཐལ་བ་དགོད།	65
2) དེའི་ལན་དགག་པ་	65
3) མངོན་སུམ་དང་འགལ་བ་སྤང་བཅོ།	67
གསུམ་པ་། རྟོན་བསྟུ་བ་། གསུམ།	69
1) ཕྱིས་འབྱུང་གི་འཛིན་རྒྱུ་ལ་བརྟགས་ན་གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྒྱུ་མི་འཐད་པ་དང་།	69

1) གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་ཡོད་ན་མི་འཇིག་པར་ཐལ་བ།	70
2) རང་གི་ངང་གིས་བརྟགས་ན་དེ་མི་འཐད་པའོ།	70
གཉིས་པ་༼ རྒྱན་ཅིག་བྱེད་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པ་དགག་པ་ ༽ལ་གཉིས།	71
1) དགག་པ་དངོས་དང་།	71
2) ལུས་སེམས་རྩལ་གཅིག་དགག་པ་དང་།	74
3) འཁོར་བའི་རྒྱ་ངོས་གཟུང་བའོ།	75
དང་པོ་༼ དགག་པ་དངོས་ ༽ལ་གཉིས།	71
1) ལུས་སེམས་རབ་སོགས་ཀྱི་བདག་རྟེན་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་།	71
2) ཆགས་སོགས་ཀྱི་བདག་རྟེན་ཡིན་པ་དགག་པའོ།	72
གཉིས་པ་༼ ཆགས་སོགས་ཀྱི་བདག་རྟེན་ཡིན་པ་དགག་པ་ ༽ལ་གཉིས།	72
1) ཆགས་སོགས་ལུས་ལས་དངོས་སྤྱི་མི་སྤྱེ་བ་དཔེ་དང་བཅས་པ།	72
2) རྟོན་བསྟུ་བའོ།	74
གསུམ་པ་༼ འཁོར་བའི་རྒྱ་ངོས་གཟུང་བ་ ༽ལ་གཉིས།	75
1) མངལ་དུ་སྤྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་ངོས་གཟུང་།	75
2) དེ་ལ་ཅོད་པ་སྤང་བའོ།	76
གཉིས་པ་༼ རྟེན་བྱེད་པའི་ལུས་ཀྱི་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ ༽ལ་གཉིས།	77
1) ལུས་རགས་པའི་ཆ་མེད་ཡིད་སྤོའི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་།	77
2) རྒྱལ་ཐུན་དེ་ཡིན་པ་དགག་པའོ།	93
དང་པོ་༼ ལུས་རགས་པའི་ཆ་མེད་ཡིད་སྤོའི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པ་དགག་པ་ ༽ལ་གཉིས།	77

1) ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་།	77
2) བཀག་པ་ལ་གནོད་པ་སྤང་བའོ།	80
དང་པོ་༼ ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་ཡིན་པ་དགག་པ་ ༽ལ་གཉིས།	77
1) ཉགས་བསྐྱབ་པ་དང་།	77
2) དེ་དགོད་པའོ།	79
དང་པོ་༼ ཉགས་བསྐྱབ་པ་ ༽ལ་གསུམ།	77
1) བྱ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདུ་དང་།	77
2) མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདུ་དང་།	78
3) ཡོན་ཏན་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདུ་འོ།	79
གཉིས་པ་༼ བཀག་པ་ལ་གནོད་པ་སྤང་བ་ ༽ལ་གསུམ།	80
1) ཕྱི་དོན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་།	80
2) དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཁེགས་པ་དང་།	82
3) ཡན་ལག་ཅན་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྲག་རྒྱ་དགག་པའོ།	82
གསུམ་པ་༼ ཡན་ལག་ཅན་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྲག་རྒྱ་དགག་པ་ ༽ལ་གཉིས།	82
1) དབང་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་དགོས་ན་ཏ་ཅང་ ཐལ་བ་དང་།	82
2) དེ་ལ་བསྟེན་པའི་གངས་སོགས་དོན་གཞན་དགག་པའོ།	85
གཉིས་པ་༼ དེ་ལ་བསྟེན་པའི་གངས་སོགས་དོན་གཞན་དགག་པ་ ༽ལ་གཉིས།	85
1) ཉགས་དགོད་པ་དང་།	85

1) དེ་ལ་གཞོན་པ་སྤང་བཤོ།	86
གཉིས་པ་། ཉི་ལ་གཞོན་པ་སྤང་བ་ཤོལ་གཉིས།	86
1) སྤྲ་ཐད་དང་འབྲུག་པས་དོན་ཐུག་ཐད་ཐུབ་པ་དགག།	86
2) དེ་མ་ཐུབ་ན་སྤྲ་ཐད་དང་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བཤོ།	87
གཉིས་པ་། ཉི་ལ་ཐུབ་ན་སྤྲ་ཐད་དང་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བ་ཤོལ་གཉིས།	87
1) སྤྲ་ཐད་དང་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་།	88
2) དུག་སྤྲ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བཤོ།	89
གཉིས་པ་། ཉི་ལ་སྤྲ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ཤོལ་གཉིས།	89
1) ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བཞིན་པའི་སྤྲིའི་ཁྱད་པར་དང་།	89
2) རིགས་བཞིན་དང་ཆོགས་བཞིན་གྱི་སྤྲིའི་ཁྱད་པར་དོ།	91
གཉིས་པ་། ཉི་ལ་ཐུན་པའི་ཐུན་པ་དགག་པ་ཤོལ་གཉིས།	93
1) ཉི་ལ་ཐུན་པའི་ཐུན་པ་ཡིན་པའི་སྤྲིའི་སྤྲ་དགོས་པ་དགག།	93
2) རེ་རེ་སྤྲ་པས་ཐུས་པ་དགག་པཤོ།	93
གཉིས་པ་། ཉི་ལ་རེ་སྤྲ་པས་ཐུས་པ་དགག་པ་ཤོལ་གཉིས།	93
1) ཐལ་བ་དགོན་པ་དང་།	94
2) དེའི་ལན་དགག་པཤོ།	94
གཉིས་པ་། ཉི་ལ་དེའི་ལན་དགག་པ་ཤོལ་གཉིས།	94
1) དཔྱད་པས་ཀྱི་སྤྲིའི་ཁྱད་པར་དང་།	94
2) དང་པོ་ཐུས་པས་ཐུས་པའི་སྤྲིའི་ཁྱད་པར་དང་།	99

དང་པོ་། དབྱགས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་ཅིག་ཅར་དུ་མ་མི་སྐྱེ་བ་དགག་བ་། ཤེལ་གསུམ།	94
1) དབྱགས་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་	94
2) མི་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་	96
3) རང་ལ་ཉེས་པ་སྤང་བའོ།	99
གཉིས་པ་། རྟགས་མི་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་བ་། ཤེལ་གཉིས།	96
1) དབྱགས་དུ་མ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བས་ཡིད་སློང་རེ་རེ་ཁོ་ན་བསྐྱེད་པ་དགག་	96
2) ཅིག་ཅར་འབྱུང་བའི་དུ་མས་གཅིག་བསྐྱེད་པ་དགག་བའོ།	98
གཉིས་པ་། རྟེན་བཟུ་བྱེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བཀག་པ་ལ་གཞོད་པ་སྤང་བ་། ཤེལ་གཉིས།	102
1) དེ་ལ་རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་ལན་གདབ་པ་དང་།	103
2) ཆེ་བྱི་མའི་ལུས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ངོས་གཞུང་བའོ།	103
གཉིས་པ་། རྟེན་མའི་ལུས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ངོས་གཞུང་བ་། ཤེལ་གསུམ།	103
1) དངོས་དང་།	103
2) གཞོད་བྱེད་སྤང་བ་དང་།	106
3) སྐྱབ་བྱེད་དགོད་བའོ།	106

== རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ། ==

གཉིས་པ་། རྟེན་བཟུ་མར་གོམས་པ་སྤྱིད་ཀྱང་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་། ཤེལ་གཉིས།	108
1) ཚུད་པ་དང་།	108
2) ལན་ནོ།	109

གཉིས་བརྒྱུད་ཀྱི་ལ་གསུམ།	109
1) མཚོངས་བ་དང་རྩེ་རྩོད་ལ་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་རྟགས་མེད་བ་དང་།	109
2) བཅེ་སྟགས་ལ་ཡོད་བ་དང་།	111
3) དེ་ལ་ཚོད་བ་སྤང་བའོ།	113
དང་པོ་ཉི་མཚོངས་བ་དང་རྩེ་རྩོད་ལ་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་རྟགས་མེད་བ་ཀྱི་ལ་གསུམ།	109
1) རྟགས་གྱི་བྱུང་བར་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་དཔེ་གཉིས་ལ་མེད་བ་དང་།	109
2) བྱུང་བར་དེ་ཡོད་ན་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བར་ཐལ་བའོ།	110
གཉིས་བརྒྱུད་ཀྱི་བཅེ་སྟགས་ལ་ཡོད་བ་ཀྱི་ལ་གསུམ།	111
1) མདོར་བསྟན་བ་དང་།	111
2) རྟགས་བར་བཤད་བ་དང་།	112
3) དོན་བསྟུ་བའོ།	112
གསུམ་བརྒྱུད་ཀྱི་དེ་ལ་ཚོད་བསྤང་བ་ཀྱི་ལ་གསུམ།	113
1) རྩེན་གྲོ་མས་བ་ལས་འཕེལ་བ་ལ་ཚོད་བསྤང་།	113
2) ཉེར་ལེན་རིགས་འདྲ་ལས་འཕེལ་བ་ལ་ཚོད་བསྤང་བའོ།	114
གཉིས་བརྒྱུད་ཀྱི་དེ་ལས་སྒྲོར་བ་ལུན་ཆོགས་སྒྲེ་རྩལ་ཀྱི་ལ་གསུམ།	117
1) མདོར་བསྟན་།	117
2) རྟགས་བཤད་།	118
3) དོན་བསྟུ་བའོ།	122

གཉིས་པ་༼རྒྱལ་བཤད་ཀྱི་ལ་གསུམ༽	118
1) སྤང་བྱ་ལ་རྟོག་པའི་ཐབས༽	118
2) གཉེན་པོ་ལ་རྟོག་པའི་ཚུལ༽	119
3) དེ་ལྟར་བརྟགས་པའི་དགོས་པའོ༽	120
གསུམ་པ་༼དེ་ལྟར་བརྟགས་པའི་དགོས་པ་༽ལ་གསུམ༽	120
1) ལུལ་གྱི་སྒྲིན་ཡོན་གསལ་བ་རབ་གྱི་མཐར་ཐྱིན་པར་འགྱུར་བ་དང་༽	121
2) ལུལ་ཅན་ཉེས་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བ་དང་༽	121
3) དེས་གྲོལ་བ་གཞན་ལས་བྱུང་བྱུགས་པའོ༽	122
གསུམ་པ་༼དེ་གཉིས་ལས་འབྲས་བྱ་བྱེད་ཚོགས་བྱུབ་ཚུལ་༽ལ་གཉིས༽	123
1) རང་དོན་ཕྱན་ཚོགས་དང་༽	123
2) གཞན་དོན་ཕྱན་ཚོགས་སོ༽	129
དང་པོ་༼རང་དོན་ཕྱན་ཚོགས་༽ལ་གཉིས༽	123
1) བྱུང་བར་གསུམ་ལྡན་བདེ་གསེགས་སུ་བསྐྱུན་བ་དང་༽	123
2) དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ༽	127
དང་པོ་༼བྱུང་བར་གསུམ་ལྡན་བདེ་གསེགས་སུ་བསྐྱུན་བ་༽ལ་གཉིས༽	123
1) མདོར་བསྐྱུན་དང་༽	123
2) རྒྱལ་བཤད་དོ༽	124

== བདེན་བཞིའི་སྒྲི་བཤད། ==

གཉིས་པ་༼ལྷགས་ལྷོག་གི་སྒྲིན་པ་དེ་ལྟར་བྱོན་པའི་ཤེས་བྱེད་བསྟན་པ་༽ལ་གཉིས།.....131

1) རྒྱད་ཚེས་དེ་དག་སྤྲ་མ་ལས་བྱི་མ་འབྱུབ་པའི་ཚུལ།.....131

2) དེ་དག་ཀྱན་ལས་ཚད་མར་འབྱུབ་པའི་ཚུལ་ལོ།.....241

དང་པོ་༼རྒྱད་ཚེས་དེ་དག་སྤྲ་མ་ལས་བྱི་མ་འབྱུབ་པའི་ཚུལ་༽ལ་བཞི།.....131

1) སྒྲིབ་པའི་རང་བཞིན་བསྐྱབ་བ་དང་།.....131

2) དེ་ལས་བདེ་གཤེགས་དང་།.....238

3) དེ་ལས་སྟོན་བ་དང་།.....240

4) དེ་ལས་བཅེ་བ་འབྱུབ་པའི་ཚུལ་ལོ།.....240

དང་པོ་༼སྒྲིབ་པའི་རང་བཞིན་བསྐྱབ་བ་༽ལ་གཉིས།.....131

1) བདེན་བཞིའི་གནས་ལྷགས་རང་དབང་དུ་སྟོན་པས་སྒྲིབ་པར་བསྟན་བ་དང་།.....131

2) བསྟན་པ་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་བདེན་བཞི་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལོ།.....132

གཉིས་པ་༼བསྟན་པ་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་བདེན་བཞི་གཏན་ལ་དབབ་པ་༽ལ་གཉིས།.....132

1) སྒྲིའི་དོན་དང་།.....132

2) ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ།.....138

དང་པོ་༼སྒྲིའི་དོན་༽ལ་བཞི།.....132

1) བདེན་བཞིའི་གངས་ངེས་བ་དང་།.....132

2) གོ་རིམ་ངེས་བ་དང་།.....132

༣) མཚན་གཞི་དང་།	134
༤) དེ་ཉིད་ངེས་ཐུང་གི་ཚད་མཐོ།	134
བཞི་པ་། དེ་ཉིད་ངེས་ཐུང་གི་ཚད་མ་ཤེས་གཉིས།	134
༡) ལོག་རྟོག་བརྩུག་ངོས་གཟུང་བ་དང་།	135
༢) དེ་དང་འགལ་བ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བརྩུག་ངོས་གཟུང་བཟོ།	135
གཉིས་པ་། ཡན་ལག་གི་དོན་ཤེས་བཞི།	138
༡) སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་དང་།	138
༢) ཀྱན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་དང་།	160
༣) འཁོག་པའི་བདེན་པ་དང་།	167
༤) ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཟོ།	185

== སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ། ==

དང་པོ་། སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ཤེས་གཉིས།	138
༡) སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པའི་མཚན་གཞི་བསྐྱེད་པ་དང་།	138
༢) མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ།	159
དང་པོ་། སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པའི་མཚན་གཞི་བསྐྱེད་པ་ཤེས་གཉིས།	138
༡) འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པར་བསྐྱེད་པ་དང་།	138
༢) ཐོག་མ་ཡོད་པ་དགག་པའོ།	151
དང་པོ་། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པར་བསྐྱེད་པ་ཤེས་གཉིས།	138

१) ལྷག་བཤམ་ངོས་གཟུང་བ་དང་།	138
२) དེ་ལ་ཐོག་མ་མེད་བར་སྐབ་བའི་རིགས་བཅོ་	139
གཉིས་པ་། རི་ལ་ཐོག་མ་མེད་བར་སྐབ་བའི་རིགས་པ་ གེལ་གསུམ།	139
१) ཐོག་མ་མེད་བའི་རིགས་འབྲེལ་ས་སྐྱེ་བར་སྐབ་	139
२) རྒྱ་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་དགག་	139
३) མི་མ་གཅེན་བའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་བཅོ་	139
གསུམ་པ་། རི་མ་གཅེན་བའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་བ་ གེལ་གཉིས།	139
१) རྒྱང་སོགས་འབབ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་	140
२) འབྲུང་བ་འབབ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་བཅོ་	147
དང་པོ་། རྒྱང་སོགས་འབབ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་བ་ གེལ་གཉིས།	140
१) རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་གྲུབ་པ་མདོར་བསྟན།	140
२) རྒྱས་བར་བཤད་བཅོ་	141
དང་པོ་། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་གྲུབ་པ་མདོར་བསྟན་བ་ གེལ་གཉིས།	140
१) ཐལ་བ་དགོང་།	140
२) དེའི་ལན་དགག་བཅོ་	140
གཉིས་པ་། རྒྱས་བར་བཤད་བ་ གེལ་གསུམ།	141
१) འཕེལ་འབྱིབ་མི་མཚུངས་པས་རྒྱ་འབྲས་མིན།	142
२) ཡིན་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ།	146
३) རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བཅོ་	147

དང་པོ་༼འཕེལ་འགྲིག་མི་མཚུངས་པས་རྒྱ་འབྲས་མིན་པ་༽ལ་གཉིས།	142
1) རྟགས་དགོད།	142
2) ཚུལ་བསྐྱབ་པའོ།	142
གཉིས་པ་༼འབྲུང་བ་འབའ་ཞིག་ལས་རྒྱུ་བ་དགག་པ་༽ལ་གཉིས།	147
1) བཤད་ཟིན་ཅན་པ་ལ་སྦྱར་བ་དང་།	147
2) ལུས་སེམས་ཀྱི་རྟེན་བྱུང་བར་ཅན་ཡིན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཞན་ བསྐྱར་པའོ།	148
གཉིས་པ་༼ལུས་སེམས་ཀྱི་རྟེན་བྱུང་བར་ཅན་ཡིན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཞན་བསྐྱར་པ་༽ལ་གཉིས།	148
1) དཔེ་དགག་པ་དང་།	148
2) རོན་དགག་པའོ།	150
གཉིས་པ་༼ཚིག་མཚོ་ད་བདགག་པ་༽ལ་གཉིས།	151
1) འཕོར་བ་ལ་ཚིག་མཚོ་ད་བསྐྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག་པ།	151
2) འགལ་བྱུང་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག་པའོ།	153
གཉིས་པ་༼འགལ་བྱུང་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག་པ་༽ལ་གཉིས།	153
1) རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་བ་བརྗོད་པ་དང་།	153
2) དེའི་ལན་དགག་པའོ།	153
གཉིས་པ་༼དེའི་ལན་དགག་པ་༽ལ་གསུམ།	153
1) རྟེན་ཡིན་འབྲུང་བ་མཚུངས་པ་དང་པོ་ཆགས་བྱལ་མི་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་ མི་འཐད།	153

१) སྤྱིས་ཆགས་བྲལ་དུ་འགྱུར་མི་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་མི་འཐད།	155
२) དེའི་དཔེ་དགག་པའོ།	156
གསུམ་པ་། རྒྱའི་དཔེ་དགག་པ་ཤེས་གཉིས།	156
१) དངོས་དང་།	156
२) ཆགས་ཅན་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའོ།	158

== གུན་འབྲུང་བདེན་པའི་རྣམ་པ། ==

གཉིས་པ་། གུན་འབྲུང་བདེན་པ་ཤེས་བཞི།	160
१) རྒྱའི་རྣམ་པ།	160
२) གུན་འབྲུང་གི་རྣམ་པ།	162
३) རབ་སྐྱེའི་རྣམ་པ།	163
༤) རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པའོ།	164
གསུམ་པ་། རབ་སྐྱེའི་རྣམ་པ་ཤེས་གཉིས།	163
१) རབ་སྐྱེའི་རོ་བོ་དང་།	163
२) ལུང་འགལ་སྤང་བའོ།	163
བཞི་པ་། རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་གསུམ།	164
१) སྲིད་པ་རྒྱུན་དུ་བསྐྱར་བ་དང་།	164
२) དེ་ལ་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་དང་།	165
३) མཚུངས་པ་སྤང་བའོ།	165

== འཕྱོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ། ==

གསུམ་པ་། འཕྱོག་བདེན་པ་ཀུན་ལ་གསུམ།	167
1) འཕྱོག་བདེན་རྣམ་པ་དང་།	168
2) ཞི་བའི་རྣམ་པ་དང་།	176
3) གྲུ་ལོ་མ་བའི་རྣམ་པ་ལོ།	183
དང་པོ་། འཕྱོག་བདེན་རྣམ་པ་ཀུན་ལ་གཉིས།	168
1) འཕྱོག་བདེན་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་དགོད་པ་དང་།	168
2) ཚུད་པ་སྐྱང་བའོ།	173
དང་པོ་། འཕྱོག་བདེན་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་ཀུན་ལ་གཉིས།	168
1) ཆོག་དོན་དང་།	168
2) མཐའ་དབྱེད་པའོ།	168
གཉིས་པ་། མཐའ་དབྱེད་པ་ཀུན་ལ་གཉིས།	168
1) ཐར་པ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་དང་།	168
2) ཀུན་མཁྱེན་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལོ།	172
དེ་ལ་དགག་བྱུངས་གཟུང་བ་དང་།	170
དེ་འཕྱོག་བདེན་རིགས་པ་དང་།	171
བདག་མེད་རི་ལྷ་རྣམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ལོ།	172
གཉིས་པ་། ཚུད་སྐྱང་ཀུན་ལ་གསུམ།	173

१) ཐར་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་སྦྱང་བ་དང་།	173
२) ཐར་བ་དོན་གཉེར་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་སྦྱང་བ།	174
३) ཐར་བ་ཐོབ་ཟིན་སྲིད་པར་སྒྲིད་ཅིག་ཀྱང་གནས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་ སྦྱང་བའོ།	175
གཉིས་པ་༼ཞི་བའི་རྣམ་པ་༽ལ་གསུམ།	176
१) ཆགས་བྱལ་ཉེས་པ་མ་ཟད་པར་ཐལ་བ་སྦྱང་བ།	176
२) སྲིད་པ་ལས་མ་ཞོལ་བར་ཐལ་བ་སྦྱང་བ།	178
३) བདག་འཛིན་སྲིད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་སྦྱང་བའོ།	179
དང་པོ་༼ཆགས་བྱལ་ཉེས་པ་མ་ཟད་པར་ཐལ་བ་སྦྱང་བ་༽ལ་གསུམ།	176
१) བདག་ལྟ་མ་སྦྱངས་པར་ཐལ་བ།	176
२) འདོད་ཆགས་ཅན་དུ་ཐལ་བ་སྦྱངས་བ།	177
३) ཆགས་བྱལ་ཞི་སྤང་ཅན་དུ་ཐལ་བ་སྦྱང་བའོ།	177

== ལམ་གྱི་བདེན་བའི་རྣམ་པ། ==

བཞི་པ་༼ལམ་གྱི་བདེན་པ་༽ལ་གཉིས།	185
१) བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྲིད་པ་ལས་ཞོལ་བའི་ལམ་དུ་བསྐྱབ་པ་དང་།	185
२) བདག་འཛིན་སྲིད་པའི་རྩ་བར་བསྐྱབ་པ་འོ།	195
དང་པོ་༼བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྲིད་པ་ལས་ཞོལ་བའི་ལམ་དུ་བསྐྱབ་པ་༽ལ་གཉིས།	185
१) ཞོལ་ལམ་ངོས་གཟུང་བ་དང་།	185

༡) དེ་ལ་ཚིད་པ་སྤང་བའོ།	185
གཉིས་པ་༼དེ་ལ་ཚིད་སྤང་བ་༽ལ་གསུམ།	185
༡) སྤངས་པ་སྤང་ལྡོག་པའི་ཚིད་སྤང་།	185
༡) ཇི་མ་ལྡོག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཚིད་སྤང་།	194
༢) རུང་ཟད་ལྡོག་ཀྱང་གཏན་ལྡོག་མི་སྲིད་པའི་ཚིད་སྤང་ངོ།	195
དང་པོ་༼སྤངས་པ་སྤང་ལྡོག་པའི་ཚིད་སྤང་༽ལ་གསུམ།	185
༡) སྤངས་པ་མཐར་ཐིན་ལྡོག་མི་སྲིད་པ།	186
༡) དེ་ལྡོག་པའི་ཐབས་མི་སྲིད་པ།	189
༢) བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བདག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་མི་འཐད་པ་ སྤང་བའོ།	190
དང་པོ་༼སྤངས་པ་མཐར་ཐིན་ལྡོག་མི་སྲིད་པ་༽ལ་གཉིས།	186
༡) གནས་རྒྱར་པའི་སེམས་ལ་ཉེས་པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ།	186
༡) ཡོད་ཀྱང་ཡུན་དུ་གནས་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའོ།	189
དང་པོ་༼གནས་རྒྱར་པའི་སེམས་ལ་ཉེས་པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་༽ལ་གསུམ།	186
༡) མདོར་བསྟན།	186
༡) རྒྱས་བཤད།	186
༢) རོན་བསྟུ་བའོ།	188
གཉིས་པ་༼རྒྱས་བཤད་༽ལ་གཉིས།	186
༡) སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཏུ་བསྟན་པ་དང་།	186

१) ཇི་མ་སྒོ་བྱར་བར་བསྐྱན་པའོ།	187
གཤམ་པ་༼བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བདག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོར་མི་འཐད་བ་སྤང་བ་༽ལ་གཤམ།	190
१) འཛིན་སྤངས་འགལ་བ་ཙམ་གྱིས་གཉེན་པོར་མི་རུང་།	190
१) ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་འཛིག་ལྟ་ལས་ཇུས་གཞན་མིན་པར་ བསྐྱབ་པ།	191
३) བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉིད་འཛིན་སྤངས་འགལ་བའི་སྒོ་ནས་ གཉེན་པོར་བསྐྱན་པའོ།	193
གཉིས་པ་༼བདག་འཛིན་མིད་པའི་ཙམ་བར་བསྐྱབ་པ་༽ལ་གཉིས།	195
१) བདག་འཛིན་ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་ཙམ་བར་བསྐྱན་པ་དང་།	195
१) བདག་འཛིན་མ་སྤངས་པར་ཐབས་གཞན་བསྒྲུམས་ཀྱང་མིད་པ་ལས་གྲོལ་བ་ མི་མིད་པའོ།	197
དང་པོ་༼བདག་འཛིན་ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་ཙམ་བར་བསྐྱན་པ་༽ལ་གཉིས།	195
१) ལྷག་བཤལ་གྱི་ཙམ་བར་བསྐྱན་པ་དང་།	195
१) ཉོན་མོངས་ཀུན་གྱི་ཙམ་བར་བསྐྱན་པའོ།	197
གཉིས་པ་༼བདག་འཛིན་མ་སྤངས་པར་ཐབས་གཞན་བསྒྲུམས་ཀྱང་མིད་པ་ལས་གྲོལ་བ་མི་མིད་པ་༽ལ་གཤམ།	197
१) བདག་ཁས་ཁྲུངས་ནས་བདག་གི་བ་ལ་ཞེན་པ་སྤོང་བ་ཙམ་གྲོལ་ ལམ་དུ་མི་རུང་།	198
१) དབང་ལྷག་གི་བཀའ་ལྱང་ཙམ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་རུང་།	223
३) ལས་དང་ལུས་ཟད་བྱེད་ཙམ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་རུང་ངོ།	232

དང་པོ་༼ བདག་ཁས་སྒྲངས་ནས་བདག་གི་བ་ལ་ཞེན་བ་སྤང་བ་ཙམ་གྱོལ་ལམ་དུ་མི་རུང་བ་ ༽ལ་གསུམ།	198
1) བདག་འཛིན་མ་སྤངས་པར་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་མི་སྲིད།	198
2) མིད་ན་གྱོལ་བའི་བདག་ཁས་སྒྲངས་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བ།	221
3) དེས་ན་འཛིག་ལྟ་སྤོང་དགོས་པར་བསྟན་བཤོ།	222
དང་པོ་༼ བདག་འཛིན་མ་སྤངས་པར་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་མི་སྲིད་བ་ ༽ལ་གསུམ།	198
1) ཉགས་དགོད་པ་དང་།	198
2) དེ་ལ་ཙོད་པ་སྤང་བ།	198
3) དོན་བསྟུ་བཤོ།	221
གཉིས་པ་༼ དེ་ལ་ཙོད་པ་སྤང་བ་ ༽ལ་གཉིས།	198
1) བདག་སྟོན་མེད་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་ཞེན་བ་སྤོང་བ་གྱོལ་ལམ་དུ་མི་འཐད།	199
2) སྟུག་བསྐལ་གྱི་སྟུག་བསྐལ་སྟོམ་པ་གྱོལ་ལམ་དུ་མི་འཐད་དོ།	202
དང་པོ་༼ བདག་སྟོན་མེད་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་ཞེན་བ་སྤོང་བ་གྱོལ་ལམ་དུ་མི་འཐད་བ་ ༽ལ་གཉིས།	199
1) ཟེམ་ལན་གྱིས་དགག་པ་དང་།	199
2) དེའི་ལན་དགག་བཤོ།	200
གཉིས་པ་༼ སྟུག་བསྐལ་གྱི་སྟུག་བསྐལ་སྟོམ་པ་གྱོལ་ལམ་དུ་མི་འཐད་བ་ ༽ལ་གསུམ།	202
1) ཟེམ་གྲལ་པའི་ལྷགས་དགག་བ།	202
2) བྱངས་ཙན་གྱི་ལྷགས་དགག་པ་དང་།	215
3) སྟུག་བསྐལ་སྟོམ་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བཤོ།	219
དང་པོ་༼ ཟེམ་གྲལ་པའི་ལྷགས་དགག་བ་ ༽ལ་གཉིས།	202

1) དཔེ་དགག་བ་དང་།	202
2) རོན་དགག་བའོ།	207
དང་པོ་༼དཔེ་དགག་བ་༽ལ་གཉིས།	202
1) རང་ལུགས་ལ་བདག་གི་བ་ལ་ཞེན་བ་འདོར་བའི་རྒྱ་མཚན་འཐད།	202
2) གཞན་ལུགས་ལ་མི་འཐད་དོ།	204
གཉིས་བ་༼གཞན་ལུགས་ལ་བདག་གི་བ་ལ་ཞེན་བ་འདོར་བའི་རྒྱ་མཚན་མི་འཐད་བ་༽ལ་གཉིས།	204
1) འདྲ་འབྲེལ་སོགས་ཞེན་བ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ར་མི་འཐད་བ།	204
2) དེའི་ལན་དགག་བའོ།	205
གཉིས་བ་༼རོན་དགག་བ་༽ལ་གསུམ།	207
1) རྟག་པའི་སྐྱེས་བུས་སྐྱག་བསུལ་སྒྲོམ་བ་མི་སྤིད།	207
2) སྐྱག་བསུལ་དུ་སྒྲོམ་བ་ཙམ་གྱིས་གྲོལ་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བ།	210
3) དབང་སོགས་སྒྲོན་ཅན་དུ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་དེ་ལ་ཞེན་བ་ལྡོག་བ་ལ་ མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་བསྟན་བའོ།	213
དང་པོ་༼རྟག་པའི་སྐྱེས་བུས་སྐྱག་བསུལ་སྒྲོམ་བ་མི་སྤིད་བ་༽ལ་གཉིས།	207
1) བདག་མི་རྟག་བར་ཐལ་བ་དང་།	207
2) བདག་ཡོད་ན་ཞེན་པའི་གཉེན་པོ་བསྐྱེན་བ་འབྲས་བུ་མེད་བའོ།	208
གཉིས་བ་༼སྐྱག་བསུལ་དུ་སྒྲོམ་བ་ཙམ་གྱིས་གྲོལ་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་༽ལ་གཉིས།	210
1) ཏ་ཅང་ཐལ་བ་དངོས་དང་།	210

2) གཞན་ལ་ཆགས་བྲལ་མི་སྲིད་བཤོ་	212
གསུམ་པ་༼དབང་སོགས་སྟོན་ཅན་དུ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་དེ་ལ་ཞེན་བཟློག་པ་ལ་མཛོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་བསྟན་ས་༽ལ་	
གཉིས།	213
1) སྟོན་མཐོང་བ་ཙམ་ཞེན་བཟློག་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན།	213
2) དབང་སོགས་ལ་ངེ་ལྟར་ཡོད་པའི་སྟོན་མཐོང་བ་ཡང་མི་སྲིད་བཤོ་	214
གཉིས་པ་༼གངས་ཅན་གྱི་ལྷགས་དགག་པ་༽ལ་གསུམ།	215
1) རང་བཞིན་དང་སྐྱེས་བུ་ཐ་དད་ཤེས་པ་ཙམ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་འཐད།	215
2) ལྷག་བསལ་གྱི་ལྷག་བསལ་གྱིས་ཡིད་གདུངས་པ་ཆགས་བྲལ་གྱི་རྒྱར་	
མི་འཐད།	217
3) ཆགས་བྲལ་གྱི་རང་བཞིན་ངོས་གཟུང་བཤོ་	218
གཉིས་པ་༼དབང་སྐྱག་གི་བཀའ་ལུང་ཙམ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་རུང་བ་༽ལ་གསུམ།	223
1) དབང་སྐྱག་གིས་ཐར་ལམ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོག་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པའི་	
སྐྱབ་བྱེད་དགག།	223
2) གཞོད་བྱེད་བརྗོད།	224
3) བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྲོལ་ལམ་དུ་བསྟན་བཤོ་	231
གཉིས་པ་༼གཞོད་བྱེད་བརྗོད་པ་༽ལ་གསུམ།	224
1) བཀའ་ལུང་ཙམ་གྱིས་ཡང་སྲིད་བྱི་མའི་རྒྱ་ལ་མི་གཞོད་པ་དང།	224
2) དེའི་ལན་དགག་པ།	226
3) བཀག་པ་ལ་གཞོད་པ་སྤང་བཤོ་	227

གསུམ་པ་། རྒྱལ་པ་ལ་གནོད་པ་སྤང་བ་ཀྱི་ལ་གསུམ།	227
1) དབང་བསྐྱར་གྱིས་ཡིད་སློའི་རྣམ་པ་བཅོམ་པ་མི་འཐད།	227
2) ཏ་ཅང་ཐལ་བ།	228
3) བདག་རྒྱལ་བ་བྱེད་པ་པོར་མི་རུང་བའོ།	229
གསུམ་པ་། རྒྱལ་པ་ལ་འཇོག་པའི་ཐབས་ཅམ་གྱིས་ལམ་དུ་མི་རུང་བ་ཀྱི་ལ་གཉིས།	232
1) དགག་པ་དངོས་དང་།	232
2) ཚོད་སྤང་ངོ།	233
གཉིས་པ་། ཚོད་སྤང་ཀྱི་ལ་གསུམ།	233
1) ལས་སྲིད་གཉིས་ཀ་འཛོམས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིད་མཚུངས་སུ་བསྐྱེན་པ་ དགག་པ་དང་།	233
2) དཀའ་བྱུང་གིས་ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་འབྲེས་ཡིད་བླང་བར་བྱེད་པ་དགག་པ།	235
3) ལས་སྲིད་སྤང་བྱར་མཚུངས་པ་དགག་པའོ།	237
དབང་བྱང་སློན་ཆིག་	247

༡༡། ཚད་མ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་ཆོག་ལེན་པ་ལྟར་བའི་རྣམ་བཤད་
 ཐར་ལམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་བར་གསལ་བར་བྱེད་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

༡༢། ༄ེ་བཅུན་སྒྲ་མ་རྣམས་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །

གཉིས་པ་རྟོགས་བྱ་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་དང་དེར་བཞོད་པའི་ལམ་བཤད་པ་ལ་
 (གཉིས།) སྤྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །

དང་པོ་༄མྱིའི་དོན་ཤེས་(གསུམ།) སྒྲོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་བཤད་པ་དགོད་པ་དང་།
 དེའི་དོན་རྣམ་འབྲེལ་མཛད་པས་ཇི་ལྟར་བཟུལ་བའི་ཚུལ་དང་། དེ་དག་གི་དགོངས་པ་ལོ། །

དང་པོ་༄སྒྲོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་བཤད་པ་དགོད་པ་ཤེས་ཤིང་།

ཚད་མར་གྱུར་པ་འགྲོ་ལ་ཕན་བཞེད་པ། །

སྟོན་པ་དེ་གཤེགས་སྒྲོབ་ལ་བྱག་འཆལ་ཏེ། །

རྟོག་གི་ངན་འབྲུལ་འགྲོ་བ་ལ་བཅེ་བས། །

ཚད་མ་གྲུབ་པ་ཚུལ་བཞེན་བཤད་པར་བྱ། །

ཞེས་སྟོས་ཏེ། འདིའི་བསྐྱེད་པའི་དོན་ནི། བྱེད་སྒྲུ་མས་མཆོད་བཞེད་དང་། བྱི་མས་
 བཤད་པར་དམ་བཅའ་བསྟན་ཏེ། མཆོད་བཞེད་ཀྱིས་སྟོན་པ་ལ་རྒྱ་ཕྱན་ཆོགས་དང་། འབྲས་
 བྱ་ཕྱན་ཆོགས་གཉིས་ཀྱིས་བསྟོད་དོ། །

རྒྱ་ཕུན་ཚོགས་ལ་གཉིས་ཏེ། བསམ་པ་དང་སྒྲོར་བ་ཕུན་ཚོགས། བསམ་པ་ནི། འགྲོ་
བ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཕན་པར་བཞེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། སྒྲོར་བ་ནི། བདག་
མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཞན་གྱི་དོན་དུ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྟོན་པའོ། །འབྲས་བུ་ལ་
ཡང་། རང་དོན་དང་། གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་གཉིས་ཏེ། དེ་ལ་རང་དོན་ནི། སྤངས་པ་དང་
རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་གསུམ་དང་ལྷན་པ་དང་།
གཞན་དོན་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཞིགས་པའི་ལམ་གཞན་ལ་བསྟན་པའི་སྟོན་པ་འགྲོ་བ་སྦྱོབ་
པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ལོ། །

དེ་ལྟར་རྒྱ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་དོན་གཉིས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་
བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆད་མར་འབྲུངས་པར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྷན་འདས་དེ་ནི་
ཆད་མ་ཡང་དག་ཅེས་བྱའོ། །ཆད་མ་བྱུབ་པ་ཞེས་པ་ནི། དགོས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
རྟོག་གེ་ངན་པའི་ཆད་མའི་མཚན་ཉིད་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྱུར་བས། གནས་ལུགས་ལ་
འབྲུལ་པའི་འགྲོ་བ་དག་རྗེས་སུ་བརྒྱུང་བའི་ཆད་དུ་བཤད་ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཏེ་དེ་དོན་ནཱ་འགྲེལ་མཛད་པས་རི་རྩུར་བཟུལ་བའི་རྩལ་ཀྱི་ཆོག་པ་ཅད་བྱེད་སྲ་མ་
དོན་ལྡར་བསྐྱས་ནས་བསྟན་ཏེ། ཆད་མར་གྱུར་པ་དང་། འགྲོ་ལ་ཕན་བཞེད་པ་དང་། སྟོན་
པ་དང་། བདེ་གཤེགས་དང་། སྦྱོབ་པའོ། །དེ་ཡང་། དང་པོ་གཏན་ལ་དབབ་བྱ་ཁྱད་པར་གྱི་
གཞི་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་དེ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་སོ། །དེ་ལ་ཆོགས་
བཅད་ཀྱི་གོ་རིམས་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་ལུགས་འབྱུང་དང་། དེ་ལས་ཐོག་སྟེ་བཤད་
པ་ལུགས་ཐོག་གི་འཆད་རྩལ་གཉིས་སོ། །

དེ་ལྟར་གཉིས་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། ཆད་མ་སྒྲོག་གྱུར་དོན་ཤེས་ཡིན། དེ་སྐབས་
བྱེད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་ཆད་མར་གྱུར་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པའི་ཐམས་
གང་ཞིག་གོ་མས་པས། དེར་འགྱུར་པའི་ཀུན་མཁྱེན་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པར་ཚོལ་བ་དང་།
ཡང་དེ་འདྲའི་ཀུན་མཁྱེན་ཡོད་དེ། དེའི་འབྲས་བྱའམ་རང་བཞིན་འདི་འདྲ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།
ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཀུན་མཁྱེན་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་ཚོལ་བ་དག་གི་ལོག་པར་
རྟོག་པ་དང་སོ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ལུགས་འབྱུང་གི་བཤད་པ་མཛད་ལ། གཉིས་པ་དགག་
པའི་ཆེད་དུ་ལུགས་ལྟོག་གི་བཤད་པ་མཛད་དོ། །

བསམ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི། དང་པོའི་སྐབས་བྱེད་ཡིན་པས་
དངོས་སུ་བསྟན་ལ། དེས་མཚོན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། སྦྱོར་བ་ཕུན་ཚོགས་
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཞན་དོན་དུ་གོ་མས་པར་བྱེད་པ་ནི་སྦྱོང་བའི་གཙུག་པོ་
ཡིན་ལ། དེས་མཚོན་ནས་སྤྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྦྱོབ་པ་ཡང་སྟོན་
པས། འཆད་ཚུལ་དང་པོས་ནི། སྟོན་པ་ལམ་གང་ནས་བྱོན་པའི་ཚུལ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་
ལ། འཆད་ཚུལ་གཉིས་པས་ནི། ཐོག་མར་བདེན་གཞི་གཏན་ལ་ཐབ་ནས། དེ་ལས་རྟོགས་
པ་ཕུན་ཚོགས་དང་། དེ་ལས་རྒྱ་སྐྱ་མ་སྐྱ་མ་སྐྱ་དུ་སོང་བར་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་ནས།
ལམ་དེ་ནས་ཚུལ་རི་ལྟར་བྱོན་པའི་ཤེས་བྱེད་ཡང་དག་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །

གསུམ་པ་ཉིད་དག་གི་དགོངས་པ་ནི། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱིས་མཛོན་པར་འདོད་པའི་དོན་
སྐབས་པའི་ཕྱིར་ཏུ། བསྟན་པ་སྦྱོན་མེད་པར་སྐབས་པའི་སྟོན་ནས། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆད་
མར་སྐབས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །སྤྱིས་བྱའི་འདོད་དོན་འབྱུང་པའི་ཆེད་དུ་ཐུབ་པ་ཆད་མར་

བསྐྱབ་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཆད་མ་དག་ལས་དེ་འབྱུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
 དོན་གང་ཡང་རྒྱུ་བ་པའི་དོན་ཏུ་སྐབ་པ་ཆད་མར་བསྐྱབ་པ་མ་ཡིན་གྱི། མངོན་པར་
 མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པ་ཐབས་དང་བཅས་པ་ལ་སྐབ་པ་ཉིད་ཆད་མར་བསྐྱན་པའི་
 ཆད་ཏུ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་དོན་ཏུ་ཡང་། སྐབ་པ་ཆད་མར་བསྐྱབ་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ།
 སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བྱིད་བདེན་བཞི་ལ་སོགས་པ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་གིས་སྐབ་པར་བྱེད་
 གིས་ཁས་གྲངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

སྟོན་མེད་དེ། ཐོག་མར་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུང་རབ་ལ་མ་བརྟེན་པར། བདག་
 མེད་པ་དང་། བླ་པའི་སྐད་ཅིག་མ་སོགས་ལ་རྟོག་པ་ཙམ་ཡང་མི་འཇུག་ན། དེ་དག་རྗེས་
 དབག་གིས་རྟོགས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཐོག་མར་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མངོན་མཐོངས་ལེགས་
 དང་། དེ་དག་སྐབ་པའི་རིགས་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ལ་སྐག་པ་བར་མ་
 ཆད་ཏུ་བསྐྱན་པ་དག་མཐོང་བ་ནི། རྣམ་དབྱེད་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་ངི་ལྟར་བསྐྱན་པ་དེ་ཁོ་
 བ་ལྟར་གནས་སམ། འོན་ཏེ་མ་ཡིན་ཞེས་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ན། དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཚུལ་དེ་
 དག་རྗེས་དབག་གིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལོ། །

གཉིས་པ་༼ཡན་ལག་གི་དོན་༽ལ་(གཉིས)། སྐབ་པ་ཆད་མར་བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་ལ་ཆད་མའི་
 སྟོན་པ་བསྟོད་པའི་དགོས་པ་ལོ། །

དང་པོ་༼སྐབ་པ་ཆད་མར་བསྐྱབ་པ་༽ལ་(གཉིས)། ལུགས་འབྱུང་གི་སྟོན་པ་སྟོན་པ་ལམ་གང་
 རྣམ་བྱོན་པའི་ཚུལ་བསྐྱན་པ་དང་། ལུགས་སྟོག་གི་སྟོན་པ་དེ་ལྟར་བྱོན་པའི་ཤེས་བྱེད་
 བསྐྱན་པ་ལོ། །དང་པོ་༼ལུགས་འབྱུང་གི་སྟོན་པ་སྟོན་པ་ལམ་གང་རྣམ་བྱོན་པའི་ཚུལ་བསྐྱན་པ་༽ལ་(གཉིས)། ཆད་

མར་གྱུར་པའི་དོན་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཚད་མའི་སྒྲུལ་བུའི་མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་དང་།
ལྷག་མ་བཞི་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཚད་མའི་སྒྲུལ་བུའི་མཚན་ཉིད་དང་དེར་བཞུགས་པའི་ལམ་
ངོས་བཟུང་བཤོ། །

དང་པོ་༼ཚད་མར་གྱུར་པའི་དོན་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཚད་མའི་སྒྲུལ་བུའི་མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་༽ལ་(གཉིས)།
ཚད་མ་སྒྲིའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཐུབ་པ་ཡང་མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྷན་པར་བསྟན་བཤོ། །དང་པོ་
༼ཚད་མ་སྒྲིའི་མཚན་ཉིད་༽ལ་(གཉིས)། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། བྱད་པར་རོ། །

དང་པོ་༼མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་༽ལ་(གཉིས)། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་དང་། མཚན་གཞི་
ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་༼མཚན་ཉིད་༽ལ་(གཉིས)། མི་སྒྲུབ་པ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་
ལ་མ་བྱུང་བ་སྤང་བ་དང་། བྱུང་ཆེས་པ་སྤང་བཤོ། །

དང་པོ་༼མི་སྒྲུབ་པ་ངོས་གཟུང་བ་༽ལ། མཛོན་པར་མཐོ་བ་དང་། ངེས་པར་ལེགས་པ་ཐབས་
དང་བཅས་པའི་གཞལ་བྱའོགས་པ་ནི་ཚད་མ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་མ་
ལུས་པ་ལ་ཡང་ཐུབ་པ་ཉག་གཅིག་ཚད་མ་ཡིན་ན། མཚན་ཉིད་གང་དང་ལྷན་པས་ཚད་
མར་འགྱུར་པའི་ཚད་མ་སྒྲིའི་མཚན་ཉིད་དེ་གང་ཞེ་ན།

ཅ་ག། ཚད་མ་བསྒྲུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །

སྔ་འཛིན་མཛོན་སུམ་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། གསར་དུ་སྒྲུབ་མེད་པ་ཅན་
ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཤེས་པ་ཚད་མ་ཡིན་ན། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་བཅོས་སུ་
སྒྲོས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རང་རིག་མཛོན་སུམ་གྱིས་ཤེས་པ་བྱུང་བ་ན། དེ་དང་གྲུབ་བདེ་
རྗེས་གཅིག་པའི་མི་སྒྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱང་གྲུབ་ཟེན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། འོན་ཀྱང་རྒྱས་པར་གནས་པ་ནི།

མི་སྤྱོད་.....།

ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་གི་རོ་བོ་སྤྱོད་པ་ཅམ་གྱིས་མི་སྤྱོད་པ་རྩོགས་པར་རྩོགས་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། བཙོ་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་རང་གིས་རི་ལྟར་གཞལ་བ་
ལྟར་གནས་པ་ནི་ལས་ལ་མི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་རང་གི་རོ་བོ་སྤྱོད་ཅམ་གྱིས་རྩོགས་པའི་རེས་
བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལ་མ་ཐུབ་པ་སྤངས་པ་ཞེ་ནི། ལས་ལ་མི་སྤྱོད་པ་ནི། དུལ་ཐོབ་པའི་དོན་ཡིན་ན། སྤྱོད་
ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་ཀྱང་ཐོབ་མི་རྒྱས་པས། ཉན་ཤེས་ལ་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་མ་ཞུགས་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། .....སྤྱོད་ལས་བྱུང་བ་ཡང་།

མཛོན་པར་འདོད་པ་སྟོན་ཕྱིར་རོ། ༡

སྤྱོད་ཀྱི་ཆུང་དོན་དུ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཉན་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཆད་མར་མི་རུང་བའི་སྟོན་
མེད་དེ། རང་གི་གཞལ་བྱར་མཛོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གསར་དུ་སྟོན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཡང་གི་སྤྱོད་སྟོན་མཛོན་པའི་མཛོན་སྤྱོད་སོགས་སྤྱད་དོ། །བསྟན་བཅོས་ཤེས་
བྱ་ཀྱན་ལ་ཆད་མར་གྱུར་པས། དེ་ལས་འདོད་དོན་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་ཆད་མར་
བསྐྱབས་པས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། སྤྱོད་པོ་ཡི་བྱེད་པའི་དུལ།

དོན་གང་སྟོ་ལ་རབ་གསལ་བ།

དེ་ལ་སྒྲིལ་ནི་འཆད་མ་ཉིད། །

དོན་གྱི་དེ་ཉིད་རྒྱ་ཅན་མིན། ། ༡

བསྐྱེད་བཅས་ལ་སོགས་པའི་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིལ་མས་རང་གི་བརྫོང་བྱེད་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་མངོན་མཐོང་ས་ལེགས་སོགས་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཅན་གྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་
མིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིལ་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱུ་སྤྱུབ་པའི་གཞིར། རང་སྒྲིལ་
པའི་བྱེད་པ་བརྫོང་འདོད་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཉན་པ་པོའི་སྒྲོ་ལ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་དོན་གང་
ཡིན་པ་དེ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཆད་མ་སྟེ་ཏྲགས་ཡང་དག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། གཞུང་
སྤྱི་པའི་དོན་ཡང་སྒྲིལ་བྱེད་མ་དང་མ་སྐྱེད་པར་སྦྱར་རོ། །

གསུམ་པ་ཉེ་ཁུངས་པ་སྤྱང་བ་ཞེ་ནི། བཅད་ཤེས་ཀྱང་ཆད་མར་ཐལ་ཏེ། མི་སྒྲིལ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན།

ཅན། གཞུང་བ་འཛིན་ཕྱིར་ཀྱན་རྫོབ་ནི། །

མི་འདོད་ ..... ། །

སྒྲིལ་ཀྱན་རྫོབ་པ་དན་པ་བཅད་ཤེས་ནི་ཆོས་ཅན། ཆད་མ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་དེ། རང་འཕྲོན་
བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་སྤྱི་པས་གཞུང་ཞིང་རྟོགས་ཟེན་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་སྒྲིལ་ཡང་
དན་པས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཉེ་ཁུངས་གཞི་ཞེ་ནི། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་གསལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་
དོན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཆད་མ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།

[1] ཆད་མ་ཡིན། སྒྲིལ་པེ།

ཙ་བ། .....སྒོ་ནི་ཆད་མ་ཉིད། །

རང་ཡུལ་གྱི་ནུས་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་གསར་དུ་བསྐྱབ་པ་མེད་པའི་སྒོ་ནི་ཆོས་ཅན། ཆད་
མ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཆད་མས་ཆོད་པ་དང་མ་ཆོད་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཙུག་པོར་གྱུར་
བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིན། ཆད་མས་ཆོད་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ཏེ།

ཙ་བ། སྐར་དང་དོར་བྱའི་དངོས་པོ་ཡི། །

འཇུག་ལ་དེ་གཙུག་ཡིན་བྱིར་དང་། ། ༣

སྐར་བྱ་དང་དོར་བྱའི་དངོས་པོ་ཡི་ཡུལ་འདོར་ལེན་ལ་སྐྱེས་བུ་འཇུག་པ་ལ་རྒྱུའི་གཙུག་
པོ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིན། དེ་ཆད་མས་མ་ཆོད་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ཏེ།

ཙ་བ། ཡུལ་ནུས་ཅན་ནི་ཐ་དད་པས། །

སྒོ་ཡི་རྟོགས་པ་ཐ་དད་བྱིན། །

དེ་ཡོད་ན་འདི་ཡོད་བྱིར་རོ། །

དེ་ཡོད་ན་ཡུལ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་བར་མ་ཆད་དུ་འཇོག་ཀུས་པ་འདི་ཡོད་པའི་བྱིན།
དེར་ཐལ། སྒོ་འདོགས་གསར་དུ་གཙུག་ཀུས་ཀྱི་སྒོ་ལ་ཤར་བའི་ཡུལ་གྱི་ནུས་པ་ཐ་དད་པས།
སྒོ་ཡིས་ཡུལ་རྟོགས་པ་ཐ་དད་དུ་འཇོག་ཀུས་པའི་བྱིན།

གསུམ་པ་༼མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱེད་ཀྱི། ཆད་མའི་མཚན་ཉིད་གསར་དུ་མི་སྐྱབ་
རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་སུ། ཆད་མ་བྱི་མ་གཞན་ལ་བཟོས། དང་པོ་ལྟར་ན། འགའ་ཡང་ཆད་
མ་དང་ཆད་མེན་གྱི་ནུས་དབྱེ་ལ་མི་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། ངེས་བྱེད་ཀྱི་
ཆད་མ་དེ་ཡང་། བྱི་མ་གཞན་ལས་མི་སྐྱབ་རང་ངེས་དགོས་ལ། དེ་ཡང་གཞན་ལ་བཟོས་པས་

ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན།

ཙམ། རང་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས། །༤

ཐ་སྙད་ལས་ནི་ཆད་མ་ཉིད། །

ཆད་མ་ཀྱན་རང་ལས་ངེས་པ་འཕམ་གཞན་ལས་ངེས་པ་ས་བྱུང་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ལས་
ངེས་པ་ཡང་ཡོད། གཞན་ལས་ངེས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རང་སྤྱོད་པའི་རང་
རིག་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་པ་ན། དེ་དང་བྱུང་བའི་ཐ་སྙད་གཅིག་པའི་
མི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་ཆ་ལ་རང་སྟོབས་གྱིས་ངེས་པ་འཕྲེན་པ་མཐོང་བའི་བྱིར་དང་། ཆད་མ་
ཁ་ཅིག་རང་གི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་དུས་ལས་བྱིས་འབྱུང་བའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཆད་མ་ལས།
མི་སྒྲིབ་པའི་ཆད་མ་ཉིད་དུ་ངེས་དགོས་པ་མཐོང་བའི་བྱིར། ཡང་ན། ཆད་མ་དང་ཆད་མིན་
གྱི་རྣམ་དབྱེ་མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིག་ཤེས་གྱི་ངོར་མེད་དེ། དེའི་ངོར་རང་ལས་རང་གི་
ངོ་བོ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་གཉིས་མེད་གཞུང་འཛིན་ཐུག་ཐ་དད་གྱིས་སྤྱོད་པ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་
པར་རྟོགས་པའི་བྱིར། དེའི་ངོར་མེད་ན་རྣམ་དབྱེ་དེ་མི་འཐད་པའི་སྤྱོད་མེད་པར་ཐལ། མ་
བརྟགས་པར་འདུག་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་ཉིད་ལས། ཆད་མ་དང་ཆད་མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་
ཉིད་འབྱུང་བའི་བྱིར། རང་གི་ངོ་བོ་སྤྱོད་པའི་ཆ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་པ་གཞུང་
སྤྲུལ་པས་བསྟན་ཞིང་། རང་ཉིད་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པ། དུས་བྱིས་བྱུང་གི་དོན་
བྱེད་སྤྱང་ཅན་གྱི་ཆད་མས་བྱུང་པ་གཞུང་བྱི་མས་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི། རང་ངེས་དང་
གཞན་ངེས་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་རོ། །

ཡང་ན། སྟོབ་དཔོན་ལྷ་དབང་སྒྲིའི་བཞེད་པ་ལྟར་སྤྱར་ཏེ། སྟོ་འཛིན་མངོན་སུམ་ལྷ་བུའི་

ཤེས་པ་ཡོད་ཅུ་རུ་རང་སྤྱོད་པའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལས་རྟོགས་ཀྱང་། དེ་དང་བྱུང་བ་དེ་རྩས་གཅིག་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཆ་དེ་རྟོགས་པའི་ངེས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཆ་དེ་དུས་ཕྱིས་བྱུང་གི་དོན་བྱེད་སྤང་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་ཉིད་ལས་རྟོགས་དགོས་པ་མཐོང་བའི་བྱིད།

གལ་ཏེ། རང་ངེས་དང་གཞན་ངེས་ཞེས་པ་དེ་ཅི། དུམ་ཤེས་གཉིས་ལས། དུམ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་མི་འདྲེན་གྱི་དབང་ལས་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་དུམ་ཅན་ལས་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ངེས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་བྱི་མ་བཅད་ཤེས་སུ་ཐལ་བ་དང་། ཆད་མ་སྤྱི་མས་ཀྱང་རང་གི་དུམ་གྱི་ཆ་གང་ལ་ཡང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་མི་འདྲེན་ན་ཐེ་ཆོམ་རྒྱང་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན། དོགས་པ་རྩང་ཟད་ཀྱང་མི་གཅོད་པ་ཆད་མར་མི་རྩང་བའི་བྱིར་རོ། །དུམ་ཅན་ལ་ཡང་མཆོན་མཆོན་གཞི་གསུམ་དུ་ངེས་པ་ལས། ཆད་མའི་མཆོན་གཞི་སྔ་འཛིན་ལྟ་བུ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ལུས་མི་རུས་གཉིས་ལས་འབྱེད་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཁ་བྱིར་བལྟའི་ཤེས་པ་སྔ་འཛིན་ལྟ་བུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་འཇལ་བ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་དང་། རང་ཡོད་ཅུ་རུ་རང་སྤྱོད་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མ་རྟོགས་པ་ཆད་མར་མི་རྩང་བའི་བྱིར་རོ། །

མཆོན་གཞིའི་སྤྱིང་དུ་མཆོན་བྱ་ཆད་མའི་ཐ་སྙད་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པ་ལས་དབྱེ་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཆད་མའི་ཐ་སྙད་མ་རྟོགས་པའི་བྱིས་པ་དང་། རྒྱང་འཕེན་གྱི་རྒྱད་གྱི་རྩེས་དབག་རང་ལས་ངེས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །མཆོན་ཉིད་མི་སྤྱི་བ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་མི་ངེས་ལས་རྣམ་པར་འབྱེད་ན་ཡང་། རྒྱང་འཕེན་གྱི་རྒྱད་གྱི་རྩེས་དབག་

རང་ངེས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བསྐྱུ་བས་ཁྱབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་
དེ། འདི་ནི། ཆད་མའི་མཆོན་གཞི་ལ་མཆོན་ཉིད་ངེས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་དཔྱེད་པའི་སྐབས་
ཡིན་པས། རང་གི་གཞལ་བྱའི་ཆ་གང་ལ་ཡང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་མི་འདེན་པའི་ཆད་
མ་མི་སྲིད་ལ། དེས་ན། མི་སྐྱུ་བའི་ཆ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ན་རང་ངེས་དང་། གཞན་སྟོབས་
ཀྱིས་ངེས་ན་གཞན་ངེས་སོ། །

འོ་ན་རྗེས་དཔག་ལ་རང་ངེས་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། རྒྱང་
འཕེན་གྱི་རྒྱད་གྱི་དུ་བའི་རྟགས་ལས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་རྟགས་པའི་ཆད་མ་དེ། ཇི་ལྟར་རྟགས་
པའི་དོན་ཐོབ་པ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་བྱངས་པའི་ཕྱིར་མི་སྐྱུ་བའི་དོན་ལེགས་པར་
གྲུབ་སོ། །ཆད་མ་རང་ཉིད་དང་བྱིས་བྱང་ལས་ཆད་མ་དང་ཆད་མིན་སོ་སོར་ངེས་ན་བསྟན་
བཅོས་བརྩམས་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

ཙམ། བསྟན་བཅོས་མྱོངས་པ་རྫོགས་བྱེད་ཡིན། །

བསྟན་བཅོས་དོན་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིག་བྱེད་ཆད་མར་བྱེད་པ་སོགས་ཐར་པའི་
ཐབས་ལ་མྱོངས་པ་ལྟོག་པར་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཆད་དུ་རྩོམ་པའི་ཕྱིར། ཡང་
ན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བཀའ་ཉིད་ལ་སྦྱར་རོ། །

གཉིས་པ་༼མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་༽ཞེ་ན། མི་སྐྱུ་བ་ཙམ་གྱིས་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་རྟགས་པ་
མ་ཡིན་ཏེ།

ཙམ། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། །

སྤར་མ་ཤེས་པའི་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་དེ། དང་སོ་འཕྲ། གསར་དུ་ཤེས་ཀྱང་དེའི་མཆོན་

ཉིད་ཀྱི་ཐུར་དུ་སྒྲོས་དགོས་པའི་བྱིར། འདིས་ནི། ཆད་མའི་སྐད་དོད་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་པ་དང་
མཐུན་པར་དང་པོར་མི་སྒྲ་བཤམ། གསལ་དུ་མི་སྒྲ་བ་ཞེས་པའི་བྱེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག་སྒྲ་མ་དང་འདི་གཉིས། ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་རྣམ་གྲངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་
བ་མི་འཐད་དེ། འདི་གཉིས་ལ་དོན་སྦྱི་མི་འབྲ་བ་སོ་སོར་འཆར་བའི་བྱིར། མཆོན་བྱའི་
ཕྱོག་པ་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་དགོས་སོ། །ཡང་སྒྲ་མས་ཐ་སྟངས་པའི་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་དང་།
འདིས་དོན་དམ་པའི་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་བསྟན་ནོ། །ཞེས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། འོ་ན། དོན་
དམ་པའི་ཆད་མ་དེ་ཐ་སྟངས་པའི་ཆད་མར་ཐལ། མི་སྒྲ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐ་སྟངས་
པའི་ཆད་མ་ཡང་དོན་དམ་པའི་ཆད་མར་ཐལ། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར།
གལ་ཏེ་དོན་དམ་པའི་ཆད་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པ་མ་ཤེས་པ་གསལ་དུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར་དོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ་ཞེ་ན།

སྒྲ་མས་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་བསྟན་པར་འགྱུར་ཏེ། དོན་དམ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་
ཏེ། དོན་དམ་ལ་མི་སྒྲ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་སྒྲོས་པས་ཆོག་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་འདིས་
ཀྱང་ཐ་སྟངས་པའི་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་བསྟན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་སོ་སོར་གཅོད་པ་
མི་འཐད་དོ། །

འོ་ན་རྒྱུ་མཁའ་པོས་དེ་སྒྲ་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་དོན་དམ་པའི་ཆད་མའི་མཆན་
གཞི་ལ་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲས་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དོན་གྱི་ཕྱོག་པ་སོ་སོར་བསྟན་འདོད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཆད་མ་སྦྱིའི་མཆན་ཉིད་བསྟན་པ་ཅམ་གྱིས་རུས་པའི་བྱིར། དོན་གསལ་དུ་གསལ་
བྱེད་ཆད་མ་ཡིན་ན། ཐོན་སྤངས་པའི་བཅད་ཤེས་ཀྱང་ཆད་མར་འགྱུར་ཏེ། སྦྱི་གསལ་དུ་

གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། དེ་འབྲེལ་བཅད་ཤེས་ཚད་མར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་མེད་དེ།

ཙ་བ། རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་འོག་ཏུ། ༡

སྤྱི་ཡི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐོབ། །

སྤྱི་འཛིན་མཛོན་སུམ་གྱིས་སྤྱི་ན་བོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་པའི་
འོག་ཏུ་དེའི་སྤྱོད་སྤྱོད་གྱིས་སྤྱི་འཛིན་པ་ཡི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་རང་
དབང་དུ་ཡུལ་གཅོད་པའི་མ་ཐུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། སྤྱི་ན་བོའི་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་པའི་
འོག་ཏུ་སྤྱི་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤྱེས་པ་དེ་ཉིད་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་
ཞེན། ཞེས་གཞུང་འོག་མ་དང་སྤྱར་རོ། །

རང་མཚན་ལ་མ་བརྟེན་ཅིང་དེ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་སྤྱི་འཛིན། རང་མཚན་གྱི་རྣམ་པ་
ཤར་བའི་སྤྱི་འཛིན་ཚད་མ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། སྤྱི་རང་རྒྱུད་པ་འཛིན་པའི་ཚད་མ་མི་སྤྱིད་
པར་ཐལ།

ཙ་བ། རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་ཤེས་པ། །

ཚད་མ་ཡིན་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་སྤྱར་མི་ཤེས་པ་གསལ་དུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་
དེའམ་དེ་ལ་བརྟེན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྤྱི་འཛིན་ཚད་མ་ཡོད་ན་ཡང་།
བཅད་ཤེས་ཚད་མར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་མེད་པར་ཐལ།

ཙ་བ། ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཞེས་དགོངས་ཕྱིར། །

འབྲས་བུ་དོན་གཉེར་མཐར་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྤྱར་མི་ཤེས་པ་གསལ་དུ་ཤེས་པ་གང་
ཡིན་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དགོངས་ནས། སྤྱི་འཛིན་ཚད་

མ་དེའི་ཐབས་སུ་དང་། མ་ཤེས་དོན་གསལ་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཐུར་དུ་སྒྲོས་པའི་བྱིར།
འབྲས་བུ་དོན་གཉེར་མཐར་རང་མཆན་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ལ་འཇུག་
དགོས་ཏེ།

ཅ་ག། རང་གི་མཆན་ཉིད་དབྱད་བྱིར་རོ། ༡༦

དེས་གཙོ་ལོར་དོན་དུ་གཉེར་བའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚུགས་གཉིས་སུ་
བྱེ་ནས་དབྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདིར་སྒྲོབ་དཔོན་ལྷ་དབང་སྒྲོས། ཆད་མའི་གཞལ་
བྱ་ཡིན་ན། རང་མཆན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ལ་གཞོད་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་ནས་རང་མཆན་ལ་
བརྟེན་པས་ཁྱབ་པ་གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་དུ་མཛད་དོ། །

ཡང་ན་འདི་ལྟར་བཤད་དེ། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་དང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་གནས་
ལུགས་གཉིས་ཡོད་པས། བཅད་ཤེས་འདིས་ཀྱང་སྤྱིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པས་
ཆད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཤེས་པ་ལ། །ཤེས་གང་རིག་མེད་བྱིར་བསམ་
པས། །རང་གི་མཆན་ཉིད་དབྱད་བྱིར་རོ། །ཞེས་འདོན་ཏེ། སྤྱི་རང་རྒྱུད་པ་འཇལ་བ་ཆད་
མར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་མེད་པར་ཐལ། ཤེས་པ་གང་གི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ལ་དབྱད་པ་ན། ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིན་ལུགས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་གཏོགས་པ་མི་འབྲས་བ་
གཉིས་རིག་པ་མེད་པའི་བྱིར།

འོ་ན་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་
ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རིམ་གྱིས་བྱང་བའི་ཆེད་དུ་གདུལ་བའི་བསམ་པའི་
དབང་གིས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གནས་ལུགས་མི་འབྲས་བ་གཉིས་མེད་

དེ། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོང་ལུགས་ལ་རྣམ་པར་དབྱུང་བ་ན། གཟུང་
འཛིན་ཐུགས་ཐང་དང་ཀྱིས་སྒྲོང་པའི་གཉིས་མེད་ལས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཉིད་ཐུབ་པའང་མཆན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པར་བརྟན་པ་ཤིང་། (གཉིས)། ཆད་མའི་དོན་བཤད་ཟིན་
དང་སྐྱར་བ་དང་། སྐྱར་པའི་དོན་བཤད་བཤོ། །

དང་པོ་ཉིད་ཆད་མའི་དོན་བཤད་ཟིན་དང་སྐྱར་བ་ཤི།

ཅ་ག། དེ་ལྟར་བཅོམ་ལྟར་ཆད་མ་ཉིད། །

ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྟར་འདས་ཆོས་ཅན། ཇི་སྟབས་དང་ཇི་སྟེང་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་ཆད་
མ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་གསར་དུ་མི་སྒྲིབ་པའི་ཤེས་པ་དེ་དང་ལྡན་ཞིང་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ལྟར་བར་སྒྲིའི་འགྲེལ་པའི་འགྲུར་ལྟར་ན། དེ་བཞིན་ཞེས་དཔེ་དང་སྐྱར་རོ། །

དཀྱིལ་འདི་དབྱུང་དེ། ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་གང་ཡིན་ཤེས་བྱ་ཀྱན་ལ་ཆད་མ་ཡིན་ནམ་
མིན། མིན་ན། བརྟན་པ་ཆད་མར་སྐྱབ་པའི་སྒྲོན་པ་སྒྲོན་པ་ཆད་མར་སྐྱབ་པའི་ངལ་བ་བྱས་
པ་དེ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། རང་གི་སྒྲོན་པ་དང་གཞན་གྱི་སྒྲོན་པའི་རྗེས་སུ་
འཇུག་བྱ་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་དབྱེ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །དང་པོ་ལྟར་ན། རྣམ་
མཆོད་སྐྱད་ཅིག་དང་པོས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཛོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་གཟིགས་པ་ཡིན་
པས་ཆད་མ་ཡིན་མོད། སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་ཆད་མ་མིན་པར་ཐལ། གསར་དུ་
རྟོགས་པར་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ཡང་། སྐར་མ་རྟོགས་པའི་གཞལ་བྱ་གསར་
དུ་རྟོགས་པའི་ཐབས་ལ་འབད་དགོས་པས། ལམ་གསར་དུ་སྐྱབ་པའི་བྱ་བ་དང་བཅས་པའི་
ཕྱིར། ཤེས་སྒྲིབ་མ་ཐད་པར་འགྱུར་ལ། གལ་ཏེ། ཡང་མི་སྒྲིབ་པ་ཅམ་ཡོད་པས་ཆད་མ་ཡིན་

ནོ་སྤྲུལ་ན། དང་པོ་ལམ་གསལ་དུ་མི་སྤྲུབ་ཞེས་པའི་བྱེད་པར་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་།
 བཅད་ཤེས་ཚད་མ་ཡིན་པ་ཡང་མི་ཁེགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་འདི་འདི་བར་བྱ་སྟེ།
 རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དེ་གསལ་དུ་
 སྦྱེས་སམ་མ་སྦྱེས། བྱི་མ་ལྟར་ན། རྟག་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དང་པོ་ལྟར་
 བ། དེ་ཉིད་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་གྱིས་གསལ་དུ་རྟོགས་པས་ཆད་མར་ཁས་ལེན་
 དགོས་སོ། །སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེས་འབྱུང་འབྱུར་
 དུ་རྟོགས་པས། ཡང་རྟོགས་པར་བྱར་མེད་དོ་ཞེ་ན།

དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་དུས་ན། དེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་བྱུང་བྱེད་ནས་མ་བྱེད། བྱུང་
 བྱེད་ན། འབྱུང་འབྱུར་གྱི་ཞིབ་ཆ་དོན་མེད་ལ། མ་བྱེད་ན། དེ་བྱུང་བྱེད་གྱི་ཆ་ལ་གསལ་རྟོགས་
 བྱར་ཡོད་པས་ཆད་མ་མེད་པ་ཉམས་སོ། །རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་སྦྱེས་བྱིན་ཆད་ཤེས་
 བྱ་གསལ་ཡོད་མི་སྲིད་ན། དངོས་པོ་གང་ཡིན་རྟག་པར་འགྱུར་ལ། སྲིད་ན། གསལ་ཡོད་དེ་
 ཉིད་གསལ་དུ་རྟོགས་དགོས་པས། གསལ་རྟོགས་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པ་ཉམས་སོ། །

ཡང་ས་བརྒྱད་པ་བ་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་སམ་མ་རྒྱས། དང་པོ་ལྟར་ན། སྒོ་མ་སྤང་ཆུང་
 དུའི་འཁྲིང་མ་སྤངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཉིད་སངས་
 རྒྱས་པ་སྲིད་དམ་མི་སྲིད། མི་སྲིད་ན། སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་པ་མི་སྲིད་པས་གསལ་
 དུ་སངས་རྒྱས་པ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར། རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་བྱེད་པར་དོན་མེད་ལ།
 སྲིད་ན། དེ་སྤར་མེད་པས་བྱིས་དེ་གསལ་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོ། དེ་གསལ་རྟོགས་རྣམ་
 མཁུན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་དུ་དེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །

ཅམ་བསམས་ཀྱང་། ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཀྱན་མཁུན་དང་། ཚད་མ་ལ་གསར་ཉོགས་གིས་
མ་ཁུབ་པ་མ་ཆོར་རོ། །

གཉིས་པ་༼གྱུར་པའི་དོན་བཤད་པ་༽ལ་(གཉིས)། གྱུར་པ་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་ཚད་
སྤང་རོ། །དང་པོ་༼གྱུར་པ་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་༽ནི། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་དུ་གྱུར་པ་སྒྲོས་
པ་ལ་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ།

ཅ་བ། མ་སྒྲེས་པ་ནི་བརྒྱུན་དོན་དུ། །

གྱུར་པ་ཉིད་གསུངས་དེ་ཡི་བྱིར། །

སྐབ་བྱེད་ལ་སྒྲོས་ཆད་ཡིན་རིགས། །ཨ་

ཀྱན་མཁུན་དེ་རང་གི་རྒྱ་ལས་མ་སྒྲེས་པ་ལྟོག་པའི་དོན་དུ། དེར་གྱུར་པ་ཉིད་གསུངས་
པའི་བྱིར། ཡོངས་གཙོ་དེ་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཀྱན་མཁུན་དེ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་སྐབ་བྱེད་ཁྱད་
པར་ཅན་གོམས་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཆད་མར་འཁྱུངས་པ་ཡིན་པར་
གོ་བའི་ཆད་དུ་གྱུར་པ་སྒྲོས་པ་དེའི་བྱིར། ཡང་ཀྱན་མཁུན་ཆོས་ཅན། ཆད་མའི་སྒྲེས་བྱར་
རིགས་ཏེ། ཀྱན་མཁུན་དུ་སྐབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཆད་མར་
གྱུབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

དབང་ཕྱག་རྟག་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་༼དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤོང་བ་༽ལ་(གཉིས)། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བཅོ་ཤེས་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་པ་
དགག་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟར་གནས་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ཀུན་
མཁྱེན་དུ་བསྐྱབ་པ་ལོ། །

དང་པོ་༼ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བཅོ་ཤེས་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་པ་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་
པ་པོའི་དབང་ཕྱག་གི་ངོ་བོ་དགག་པ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་༼ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་
པ་པོའི་དབང་ཕྱག་གི་ངོ་བོ་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། རྟག་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་
དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་༼རྟག་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་༽ནི། ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་དབང་ཕྱག་དེ་ཉིད་རྟག་པ་
རང་བྱུང་གི་ཆད་མའི་སྐྱེས་བྱ་ཡིན་ལོ་ཞེས།

ཅ་པ། ཆད་མ་རྟག་པ་ཉིད་ཡོད་མིན། །

དངོས་ཡོད་རྟགས་པ་ཆད་བྱིར་དང་། །

ཤེས་བྱ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས། །

དེ་ནི་^[1]མི་བརྟན་ཉིད་བྱིར་རོ། །

དབང་ཕྱག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཆད་མ་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་
ན་ལུལ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་རྟགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པས་སྐྱབ་པའི་བྱིར། སྐྱབ་པ་ཡོད་དེ།

[1] མི་བརྟན། ལྷ། བེ།

ཡུལ་ཤེས་བྱ་མི་ཉག་པ་ཡིན་པ་ཉིད་གྱིས་བྱབ་ན། དེ་འཇལ་གྱི་ཆད་མ་དེ་ནི་མི་བརྟན་པ་
ཉིད་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིད།

སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལ་མཐོ་འཆམ་པ་གང་དག། འདི་དག་གིས་ཐ་སྙད་པའི་
ཆད་མ་ཉག་པ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་པའི་ཆད་མ་ཉག་པ་བཀག་པ་མིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་
བ་ནི། ཉག་པ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཆགས་པའི་གཏམ་སྟེ།
ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཉག་པ་ཡོད་ན། ཉག་དངོས་ཀྱི་ཆད་མར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡིན་ན་
སྐབས་འདིའི་དགག་བྱ་དང། ཁྱོད་འདོད་པའི་དོན་དམ་པའི་ཆད་མ་གཉིས་ལ་དོན་དམ་པ་
དང། ཐ་སྙད་ཀྱི་བྱུང་བར་ཅི་འདུག་སོམས་ཤིག། མིག་མི་གཡོ་བར་གནས་པ་ན་གཟུགས་
རིམ་གྱིས་འཛིན་ཡང་མིག་ལ་བྱེད་པ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་བར་མེད་པ་སྟར། ཤེས་བྱ་མི་ཉག་
པས་དབང་ལྷག་གི་ཤེས་པ་མི་བརྟན་པ་ཡིན་ཡང། ཤེས་པར་བྱེད་པ་པོ་དབང་ལྷག་ཉག་པ་
ཡིན་ལོ་ཞེ་ན།

ཅ་ག། རིམ་བཞེན་སྟེ་བ་ཅན་དག་ནི། །

ཉག་ལས་སྟེ་བ་མི་འཐད་བྱིད། །

^[1]བཏྲོས་པ་མི་རུང་བ་ཡི་བྱིད། །

དབང་ལྷག་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། དབང་ལྷག་ཉག་པ་ལས་སྟེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
སྟེ་བྱི་རིམ་པ་བཞེན་དུ་སྟེ་བ་ཅན་དག་ཡིན་པའི་བྱིད། རྒྱེན་ལ་བཏྲོས་ནས་ཀྱང་དེ་བསྟེད་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉག་པ་རྒྱེན་ལ་བཏྲོས་པ་མི་རུང་བ་ཡི་བྱིད། མིག་ལ་བྱེད་པ་མི་འདྲ་བ་མེད་

ན་ཡང་། སྤྲ་མ་འཛིན་དུས་ན་ཕྱི་མ་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་༼མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་༽ནི།

ཅན། རྣམ་འགས་པན་གདགས་བྱ་མིན་ཕྱིར། །

མི་རྟག་ན་ཡང་ཆད་མེད་ཉིད། །

དབང་ཕྱག་དེ་ཉིད་མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་ཡང་། སྤྲར་འཁོར་པའི་དུས་སུ་ཆགས་སོགས་
ཉམས་སུ་སྤོང་ནས། དེའི་གཉེན་པོ་སྤྱིན་སོགས་གོམས་པའི་སྐབ་བྱེད་ལ་བསྟོས་པ་མ་ཡིན་
ཀྱི། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཆགས་བྲལ་དང་ཀུན་མཁྱེན་དུ་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྤྲ་མ་ལས་སྐྱེས་
པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

དབང་ཕྱག་ཆོས་ཅན། རིགས་འདྲ་སྤྲ་མ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་པ་ལ་སྐབ་
བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་སྤྲ་མ་གང་ཡང་སྤྲར་འཁོར་པའི་
གནས་སྐབས་སུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་བྱང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུན་ཀྱི་རྣམ་པ་
འགས་ཀྱང་གཞོད་བྱའམ་པན་གདགས་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། ལྷ་དབང་སློ་བྱོལ་གྱི་
བཞེད་པ་ལྟར་རྟེན་པ་དེ་ཉིད་སྤྲ་མའི་སྐབ་བྱེད་དུ་སྐྱར་རོ། །

གཉིས་པ་༼སྐབ་བྱེད་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། སྐབ་བྱེད་ལྟར་སྐྱར་དུ་བསྟན་པ་དང་། ཀུན་གྱི་བྱེད་པ་
པོ་ཡིན་པ་ལ་ཆད་མའི་བསལ་བ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་༼སྐབ་བྱེད་ལྟར་སྐྱར་དུ་བསྟན་པ་༽ལ་(གཉིས)། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་བཤད་དོ། །

དང་པོ་༼མདོར་བསྟན་པ་༽ནི། འཛིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་ཆོས་ཅན།
བྱེད་པ་པོའི་སློ་སྤྱོད་དུ་སོང་སྟེ།

ཅ་ག། རྫོང་འཇུག་དབྱིབས་ཀྱི་བྱང་པར་དང་། །

དོན་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དག །

རྫོང་ཅིང་རྫོང་ཅིང་ལས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྟེན་བཞིན། དབྱིབས་ཀྱི་བྱང་པར་དང་
ལྷན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སོགས་བཞིན། དོན་བྱེད་རུས་པའི་ཕྱིར། དག་སྟ་བཞིན། ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་དག་ལས། རྫོ་རྫོན་དུ་བཏང་ནས་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་པར་གྱུ་བ་ལ། དེ་ཡང་དབང་སྟག་
ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྦྱིར་རྫོ་རྫོན་དུ་སོང་བ་ཅམ་སྟུབ་ན།

ཅ་ག། འདོད་པ་གྲུབ་པའམ་དཔེ་མ་གྲུབ། ། ༡༠

སངས་རྒྱས་པའི་འདོད་པ་སྒར་མ་གྲུབ་པ་སྟུབ་བྱེད་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་
རྒྱ་སེམས་པའི་ལས་ལས་སྦྱེས་པར་སངས་རྒྱས་པས་གྲུབ་ཟིན་མ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། འམ་
སྒྲིས་བཟག་པ་ཕྱི་མ་ལྟར་དོ། ། རྫོ་རྟག་པ་ཞིག་གིས་བྱས་པར་སྟུབ་ན། གཏན་ཆོགས་དེའི་
དཔེ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དངོས་པོ་རྟག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

ཅ་ག། ཡང་ན་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཡིན། །

ཡང་ན། བྱེད་པ་པོ་གཞན་རྫོན་དུ་སོང་བ་ཅམ་སྟུབ་ན། བྱུ་བ་པ་མ་དེས་པར་ཐལ།
དབང་སྟག་ཉིད་ཀྱིས་མ་དེས་ནས་བྱུ་བ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དབང་སྟག་རྫོང་ཅིང་འཇུག་པ་མ་གྲུབ་ཅེ་ན། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་འཇུག་པ་མཐོང་
བས། དེའི་དངོས་རྒྱ་ལ་རིམ་ཅན་ཡོད་པར་གྱུ་བ་པོ། ། བསྟུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་བཟག་པ་བྱེད་པ་
མ་གཏོགས་སྦྱོར་བ་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་དུ་ཉར་སྒྲུང་གསུམ་གའི་གཞོད་པ་འཇུག་པ་མི་
སྲིད་དོ། །

གཉིས་པ་༼རྒྱལ་པ་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས།) སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་དོན་བརྟགས་ལ་དགག། དེས་རིགས་
ཅན་གཞན་ཡང་ཞེགས་པ། དེས་བྱུང་བའི་དོན་ནོ། །

དང་པོ་༼རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་དོན་བརྟགས་ལ་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས།) དབྱིབས་ཀྱི་དོན་རྟགས་སུ་མི་རུང་
བ། དབྱིབས་ཀྱི་སྐྱེ་འཇུག་པ་རྟགས་སུ་མི་རུང་བའོ། །

དང་པོ་༼དབྱིབས་ཀྱི་དོན་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ་༽ལ་(གཉིས།) དབྱིབས་ཁྱད་པར་ཅན་ཕྱོགས་ཆོས་
མ་གྲུབ། དབྱིབས་ཅམ་མ་ངེས་བའོ། །

དང་པོ་༼དབྱིབས་ཁྱད་པར་ཅན་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་༽ནི།

ཙ་ག ⁽¹⁾ཕྱིན་རྫོབ་ཡོད་མེད་ཇེས་འཇུག་ཅན། །

དབྱིབས་སོགས་ཅི་འདྲ་རབ་བྱུང་བ། །

དེ་ལས་ཇེས་འཇུག་དཔོག་གང་ཡིན། །¹¹

དེ་ནི་རིགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

རང་ཕྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་སྐྱེས་བྱ་པན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཇེས་སུ་འཇུག་པ་ཅན་གྱི་
དབྱིབས་ལྡན་སོགས་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་མོངས་སྦྱོང་སྐྱེས་བྱས་
མོ་ཕྱོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་སོགས་
ཅི་འདྲ་བ་དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་བྱུང་ན། ཁྱོད་ལས་དེ་ལྟར་ཇེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི།
རིགས་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་། ཁྱོད་གྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་བྱིས།

གཉིས་པ་༼དབྱིབས་ཅམ་མ་ངེས་པ་༽ལ་(གཉིས།) མ་ངེས་པའི་དབེ། དེས་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བ།

[1] ཕྱིན་རྫོབ་སྐྱེ་པེ།

འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཚོད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་༼མ་དེས་པའི་དཔེ་༽ནི།

ཙམ། ཐ་དད་དངོས་ལ་རབ་བྱུབ་བ། །

[1]སྤྱ་མཚུངས་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། །

རྗེས་དཔོག་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ། ༡༢

སྤྱ་བོའི་རྗེས་ལས་མེ་བཞིན་ནོ། །

བྱམ་བའི་དབྱིབས་དང་དབྱིབས་ཙམ་དུ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ལས་
དེ་དག་སྤྱེས་བྱས་བྱས་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་དབྱིབས་སྤྱེས་
བྱས་བྱས་པའི་དབྱིབས་དང་སྤྱ་རིགས་ཐ་དད་ཀྱི་དངོས་པ་ལ་སྤྱེ་བར་རབ་ཏུ་བྱུབ་པའི་
ཕྱིར། དབྱིབས་ཙམ་དུ་ཐ་དད་མེད་དེ། དབྱིབས་ཞེས་པའི་སྤྱ་འཇུག་པར་མཚུངས་པས་
སོ། །དཔེར་ན། སྤྱ་བོའི་རྗེས་ལས་རང་ཡོད་པའི་གཞིར་མེ་དཔོག་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་༼དེས་ན་ཏ་ཙམ་པ་༽ནི།

ཙམ། དེ་ལྟ་མིན་ན་རྗེ་མཁན་གྱིས། །

བྱམ་པ་ལ་སོགས་འཛིམ་པ་ཡི། །

རྣམ་འགྲུར་འགའ་ཞིག་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ། ༡༣

སོག་མཁར་ཡང་དེས་བྱས་བྱུབ་འགྲུར། །

དེ་ལྟ་མིན་ན། སོག་མཁར་ཡང་རྗེ་མཁན་དེས་བྱས་པར་བྱུབ་པར་འགྲུར་བར་ཐལ། དེ་

[1] སྤྱ་མཚུངས་པས་ཐ་དད་མེད་ཕྱིར། སྤྱ་ བེ།

དག་ཇ་མཁན་གྱིས་བྱེད་པའི་ཇའི་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་མ་པའི་རྣམ་འགྱུར་འགའ་ཞིག་
མཚུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་༼འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཚད་དུ་བལ་བ་༽ནི། རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་སྤྱི་དང་བྱེད་པར་
ལ་བརྟགས་ནས་སྟོན་བཅོམ་པ་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཚད་ཡིན་ཏེ། བྱེད་རང་སྐྱབ་བྱེད་
དུ་འདོད་པ་ལ་ཡང་བརྟག་པ་དེ་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱས་
ཀྱི་སྤྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ། བྱེད་པར་ལ་བརྟགས་ནས་སུན་འབྱེན་ན། སུན་འབྱེན་པ་པོ་
རང་གིས་སྐྱབ་བྱེད་གང་བཀོད་པ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་དེ་འཇུག་པས་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་
ཚད་ཡིན་གྱི། སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་སྐྱར་བཀོད་པ་ལ་སུན་འབྱེན་བཅོམ་པ་ལྷག་ཚད་དུ་འགྱུར་བ་
མ་ཡིན་ནོ། །དུང་སྐྱ་འབྲས་བྱར་བསྐྱབ་པ་ལ། ཚེལ་བྱུང་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ། ཚེལ་བ་
ལས་སྐར་ཡོད་གསལ་བ་རྟགས་སུ་འགོད་ན་མ་དེས། སྐར་མེད་གསལ་བ་བྱུང་འགོད་ན་མ་
བྱུང་ཅེས་པའི་ཚད་པ་འདི།

ཅ་བ། བསྐྱབ་བྱའི་རྗེས་འགོ་བྱིར་འབྲས་བྱ། །

སྤྱིས་ཀྱང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ལ། །

འབྲེལ་བ་ཅན་ཉིད་ཐ་དད་བྱིར། །༡༤

ཐ་དད་སྟོན་བཅོམ་པ་འབྲས་མཚུངས་འདོད། །

འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཚད་དུ་འདོད་རིགས་ཏེ། ཚད་པ་དེ་ཚེལ་བྱུང་གི་སྤྱིས་ཀྱང་
དུང་སྐྱ་འབྲས་བྱར་སྐྱབ་པར་བྱེད་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ། འབྲེལ་བ་ཅན་ཉིད་ཐ་དད་
ལ་བརྟགས་ནས་ཐ་དད་པའི་སྟོན་བཅོམ་པའི་ལན་ལོག་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་དེས་བསྐྱབ་

བྱ་དེ་སྐྱབ་ཁུས་ཏེ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་བྱུང་བ་དང་། རྩོགས་ཆོས་གྲུབ་
 བའི་བྱེད། གཏན་ཆོགས་དེ་རྒྱང་མིག་བས་བཞོད་བ་ལ། རིགས་བ་ཅན་བས་བྱུང་བར་ལ་
 བཏགས་ནས་སྒྲོན་བརྗོད་བ་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཆོད་ཡིན་བ་རྒྱང་མིག་བ་འདོད་ཅིང་།
 སྐྱབ་དཔོན་ཡང་བཞེད་དོ། །

འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་མིང་དོན་ནི། འབྲས་བྱ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བྱས་ནས་ཚུལ་བྱུང་
 ཅམ་ཏགས་སུ་བཞོད་བའི་ཆེ། བྱུང་བར་ལ་བཏགས་ནས་སུན་འབྲིན་བརྗོད་བ་ནི། སུན་
 འབྲིན་བ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱབ་བྱེད་གང་བརྗོད་བ་ལ་ཡང་། དུང་སྐྱ་ཚུལ་བའི་སྐར་མེད་
 གསར་བའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ནམ། སྐར་ཡོད་ཚུལ་བས་གསལ་བའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ཞེས་བཏགས་
 བ་བྱེད་བ་དང་མཚུངས་བར་བཏགས་བ་འབྲུག་གོ། ཞེས་བའི་དོན་ཏེ། མདོར་ན། འབྲས་བྱ་
 དང་མཚུངས་བའི་ལྷག་ཆོད་ཅེས་བྱའོ། །

ཡང་ན། དེ་སུན་འབྲིན་ཡང་དག་ཡིན་ན། རང་གིས་བཞོད་བའི་སྒྲོར་བ་ལ་ཡང་
 [1] འབྲས་སུ་ཉེས་བ་དེ་མཚུངས་བས་འབྲས་བྱ་མཚུངས་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱ་མི་
 ཏགས་སྐྱབ་ལ་བྱས་བ་ཏགས་སུ་བཞོད་བ་ལ་ཡང་། གཞན་དག་གིས་སྐྱའི་བྱས་བ་ཏགས་སུ་
 བཞོད་ན་འགལ་བ་དང་། བྱས་བའི་བྱས་བ་འགོད་ན་མ་གྲུབ་བ་དང་། དེ་ཏགས་བ་ལ་ཡང་མེད་
 དོ་ཞེས་ཟེར་ན། སུན་མོང་མ་ཡིན་བའི་མ་དེས་བ་ལྟར་སྐྱང་དུ་འགྱུར་དོ། །ཞེས་ཆོད་བ་ཡང་
 འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཆོད་དོ། །

གཉིས་པ་༼དབྱིབས་ཀྱི་སྐྱ་འབྲུག་པ་ཏགས་སུ་མི་རུང་བ་༽ལ་(གཉིས་)༼དབྱིབས་ཀྱི་སྐྱ་མཚོང་བ་ཅམ་

ཉགས་སུ་མི་རིགས་པའི་དཔེ་དང་། ཉ་ཅང་ཐལ་བཅོ།

དང་པོ་༼དབྱིབས་ཀྱི་སྤྱོད་མཐོང་བ་ཙམ་ཉགས་སུ་མི་རིགས་པའི་དཔེ་༽ནི།

ཙམ། རིགས་ཀྱི་བྱད་བར་ལས་བྱུབ་པ།

སྤྱོད་ཀྱི་མཐོང་བ་ལས།

བྱུབ་བྱེད་མི་རིགས་དག་ལ་སོགས། ༡༥

གཉིད་བྱིར་ན་རྩ་ཅན་བཞིན།

དབྱིབས་དང་ལྷན་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱད་བར་བྱུབ་པ་སོགས་ལ། དབྱིབས་ལྷན་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་བར་བྱུབ་པ་དང་མཐོང་ས་བར་དབྱིབས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་བར་མཐོང་བ་ལས་གནས་ལུས་སོགས་སྤྱོད་བྱུབ་བྱུབ་བར་བྱེད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྤྱོད་པའི་བྱུབ་པ་མ་དེས་པའི་བྱིར་དཔེར་ན། དག་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། གོ་བྱ་ཞེས་པའི་སྤྱོད་མཐོང་བ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་ན། རྩ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དཔོག་པ་མི་རིགས་པ་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་༼ཉ་ཅང་ཐལ་བ་༽ནི།

ཙམ། རྩོད་བར་འདོད་པའི་གཞན་དབང་བྱིར།

སྤྱོད་ཀྱི་མཐོང་བ་ལས་མཐོང་བ་ལས།

དེ་ཡོད་པས་ནི་དོན་བྱུབ་ན། ༡༦

ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་ཐམས་ཅད་བྱུབ།

སྤྱོད་བྱུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདོད་དོན་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་བྱུབ་པར་ཐལ། དེའི་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད་པས་དོན་བྱུབ་པའི་བྱིར་བྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་བར་མཐོང་བ་མ་ཡིན་

རྟགས་ཀྱི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཤེས་པ་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྲེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་
 བར་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་འདི་འཐད་ཀྱི། དེ་གྲུབ་ན། ཁྱད་པར་ཆོས་ཅན་
 ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་གཞོན་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་བྱིན། དཔེར་ན། བྱས་པའི་ངོ་བོ་སྤྲེང་དུ་འགོད་
 ཚུལ་དང་མཐུན་པར་གྲུབ་པ་ན། ཁྱད་པར་ནམ་མཁའ་ཡོན་ཏན་དང་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་
 བྱས་པ་སྤྲེང་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་གཞོན་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བཞིན། ཡང་ན་སྤྲེང་དུ་གྲུབ་
 བ་ཁྱད་པར་ནམ་མཁའ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲེང་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་གཞོན་བྱེད་མིན་པ་བཞིན།

ཙམ། སྤྲེང་གྲུབ་ཀྱང་དངོས་པོ་ནི། །

གྲུབ་ན་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ་དཔེར། །

འུག་པ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་བས། །༡༩

ལུས་སོགས་སྤྲེང་བཤད་པ་བཞིན། །

མིང་དང་དོན་གཉིས་ལས་དོན་གཅི་བའི་དཔེ་ནི། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྤྲེང་བྱོད་བཞོད་
 པའི་སྤྲེང་བཞོད་བྱར་མ་གྲུབ་ཀྱང་། ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྲེང་མི་རྟག་པར་སྤྲེང་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་
 བར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་ཁྱོད་ཤེས་པ་འདོད་ཆོས་ཅན་སྤྲེང་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་
 པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་བྱིན། དཔེར་ན། འུག་པ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་བས་འགྱུར་བཞིའི་རྣམ་སྟངས་
 ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། ལུས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིན། ཞེས་པ་སྤྲེང་བྱེད་དུ་བཤད་པ་བཞིན།
 སོགས་བས་སོགས་པ་དང་བཅས་པ་བརྒྱུད་ཏེ། །ལུས་ཅན་ཞེས་པའི་སྤྲེང་སྤྲོར་ས་ཀློལ་བྱི་
 ཀློལ་གཉིས་མཐུན་སྤྲེང་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། བྱེད་བྱུག་པ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཆོག་གི་དོན་བྱུག་ཏུ་
 འདུས་པར་འདོད་དེ། རྣམ་དང་ཡོན་ཏན། སྤྱི་དང་བྱེད་བྱུག ལས་དང་འདུ་བའོ། །རྣམ་ལ་

ཡང་། ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཨེས་ནི། འབྲུང་བ་བཞི་དང་ཡིད་དོ། །ཐམས་ཅད་
དུ་སོང་བའི་ཨེས་ནི། བདག་དུས་ཚྭ་གས་ནམ་མཁའ་བཞིའོ། །

ཆད་ནི་ཆོག་དོན་བྱུག་གི་ནང་ནས་ཡོན་ཏན་ཏེ། ཆད་ལ་དབྱེ་ན། ཆེན་པོ་དང་། རྒྱུ་
དུ་དང་། རིང་པོ་དང་ཐུང་དུའོ། །ཆེན་པོ་ལ་ཡང་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པའོ། །རྟག་པའི་ཆེན་པོ་
ནི། ཨེས་བྱི་མ་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་འོ། །མི་རྟག་པའི་ཆེན་པོ་ནི། རྩལ་སྤྲན་གསུམ་
ཡན་ཆད་གྱིས་བརྩམས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཨེས་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་འོ། །དེ་བཞིན་
དུ་རྒྱུང་དུ་ལ་ཡང་། རྟག་པའི་རྒྱུང་དུ་ནི། རྩལ་སྤྲན་^[1]ཡིན་ལ་རྒྱུམ་སོར་སྤང་བའི་མཆན་ཉིད་
ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་འོ། །མི་རྟག་པའི་རྒྱུང་དུ་ནི། ཡན་ལག་ཅན་དང་སོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་
འོ། །རིང་ཐུང་ནི། མི་རྟག་པའི་ཆེན་པོ་དང་རྒྱུང་དུ་གཉིས་དང་འབྲེལ། །

དེ་ལ་རྟག་པའི་ཆེན་པོ་མ་གཏོགས་པའི་ཆད་གཞན་རྣམས་ལ། ལུས་ཅན་གྱི་སྤྱི་འཇུག་
པར་འདོད་ལ། ལུས་ཅན་གྱི་དོན་རེག་བྱ་ཅན་ནི། འབྲུང་བཞིའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་གྲོལ་
བ་གཉིས་ཀས་བྱུབ་པར་འདོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱེ་བྲག་པ་རྩལ་སྤྲན་ཐོགས་མེད་དུ་འདོད་
ཀྱང་ཐོགས་བཅས་གྱི་དོན་གསུགས་ཅན་གཞན་གྱི་^[2]གོ་འགྲོགས་བ་སངས་རྒྱས་པ་ལྟར་
འདོད་དོ། །དེས་ན་རེག་བྱ་ཅན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་མིང་ལུས་ཅན་ཞེས་པ་དེ། བྱེ་བྲག་པའི་
རོར་འབྲུང་བཞིའི་རྩལ་སྤྲན་ལ་མ་བྱུབ་ཀྱང་། དེའི་རོར་ཁྱོད་གྱིས་འབྲུང་བཞིའི་རྩལ་སྤྲན་མི་
རྟག་པར་བྱུབ་པའི་ཚྭ་གས་ཆོས་མ་བྱུབ་པའི་སྦྱོན་མེད་དེ། དེ་མ་བྱུབ་ཀྱང་། དོན་ཁྱོད་དེའི་

[1] ལྷ་ཆ། ཡིད་ལ།

[2] ལྷ་ཆ། གོ་ས།

ངོར་དེ་སྐྱབ་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་
ངེས་པའི་བྱིན།

གཞུང་ལྷ་མ་གཉིས་གི་དོན་དེ་འཐད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།

ཅ་བ། དེ་ཉིད་འབྲུལ་ལ་སོགས་ཡིན་ན། །

སྐྱའི་འབྲུལ་པ་མེད་ན་ཡང་། །

སྐྱབ་བྱེད་སྟོན་ལྡན་^[1]ཤེས་བྱ་སྟེ། །^{༡༠}

^[2]དངོས་ལས་དངོས་པོ་བྱུང་བྱིར་རོ། །

དོན་དེ་ཉིད་འབྲུལ་བ་དང་། འགལ་བ་དང་། མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ན། སྐྱའི་འབྲུལ་
པ་མེད་ན་ཡང་སྐྱབ་བྱེད་སྟོན་ལྡན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འབྲས་བྱ་དང་བྲུབ་བྱའི་དངོས་པོ་ལས་རྒྱ་
དང་བྲུབ་བྱེད་གི་དངོས་པོ་བྱུང་གི། སྐྱ་ཅམ་ལས་དོན་མི་འབྲུབ་པའི་བྱིན། དཔེར་ན།

ཅ་བ། འགྲོ་བའི་བྱིར་དང་ལག་ལྡན་བྱིན། །

རྩ་ཅན་སྐྱང་པོ་ཞེས་སྐྱབ་བྱེད། །

འདི་ཡི་སྐྱ་ཡི་བརྗོད་བྱ་ནི། །^༡

གཤགས་པ་ཡིན་གི་བརྗོད་འདོད་མིན། །

བ་སྐྱང་ཁ་པོ་ཆོས་ཅན། རྩ་ཅན་ཡིན་ཏེ། འགྲོ་བའི་བྱིར་དང་། སྐྱང་པོ་ཆེའི་ཕྱག་གུ་ཆོས་
ཅན། སྐྱང་པོ་ཆེ་ཡིན་ཏེ། ལག་ལྡན་ཡིན་པའི་བྱིན། ཞེས་སྐྱབ་བྱེད་བཀོད་པ་ན། རྩ་ཅན་དང་

[1] ཞེས་བྱ། སྐྱ། བེ།

[2] དངོས་ལས་དངོས་ནི། སྐྱ། བེ།

སྤང་པོ་འདི་ཡི་མིང་འགོ་བ་ཞེས་བ་དང་། ལག་ལྟན་ཞེས་པའི་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཞེན་
 པའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་རྩ་ཅན་དང་སྤང་པོ་ལ་མི་འཁྲུལ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། ཁྱོད་དེ་དག་གི་
 མིང་དུ་སྦྱར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་འཁྲུལ་ཡང་གྲགས་པའི་དབང་ལས་ཁྱོད་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པའི་འགོ་བ་དང་ལག་ལྟན་གཉིས་རྩ་ཅན་དང་སྤང་པོ་ལ་མི་
 འཁྲུལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་ཆགས་ལ་ཡང་མཐོང་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼ཀྱན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་ལ་ཆད་མའི་བསལ་བ་བསྟན་པ་༽ལ། (གཉིས་པ)། ཏྲག་པ་རྒྱུར་མི་རུང་
 བ། རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་པའོ། །

དང་པོ་༼ཏྲག་པ་རྒྱུར་མི་རུང་བ་༽ལ། ཐལ་བ་དགོད་པ་ནི།

ཅལ། རི་ལྟར་དངོས་དེ་རྒྱ་ཡིན་པ། །

དེ་ལྟ་དེ་ཉིད་གང་གི་ཆེ། །

རྒྱ་མིན་གང་གིས་དེ་ནི་རྒྱར། །༢༩

འདོད་ལ་རྒྱ་མ་ཡིན་མི་འདོད། །

དབང་སྤྲུག་གི་དངོས་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མཚན་གང་གིས་རྒྱར་འདོད་པའི་དུས་དེ་
 ཉིད་ལ་རྒྱ་མ་ཡིན་དུ་མི་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། རི་ལྟར་ན་རྒྱ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་དེ་ལྟ་
 ལས་མ་འཕོས་བཞིན་དུ། དེ་ཉིད་དུས་གང་གི་ཆེ་རྒྱ་མ་ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་
 ཕྱིར། ཁྱབ་པ་མེད་ན།

ཅལ། མཚོན་དང་སྤྲན་སོགས་འབྲེལ་བ་ལས། །

ནག་པའི་མ་དང་འབྲུབས་ཡིན་ན། །

འབྲེལ་མེད་སྤྱང་དུ་མ་ཅི་ཡི་བྱིར། །༡༣

རྒྱ་ཉིད་དུ་ནི་རྟོག་མི་བྱེད། །

འབྲེལ་མེད་གྱི་སྤྱང་དུ་མ་ཡང་ཅི་ཡི་བྱིར་མ་སོས་པ་དང་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་རྟོག་པར་
མི་བྱེད་དེ་རྟོག་རིགས་པར་ཐལ། སྤྲ་མ་ལ་བྱུང་བ་མེད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རིགས་པར་
ཐལ། མཆོན་དང་སྤྲོན་སོགས་དང་འབྲེལ་བ་ལས། ཉག་པའི་ལུས་ལ་མ་བསྐྱེད་པ་དང་།
འབྱུངས་ཤིང་སོས་པ་འཐད་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་མི་འཐད་པའི་བྱིར།

ཙ་ག། རང་བཞིན་བྱུང་པར་མེད་པར་ནི། །

བྱེད་པར་ཡང་ནི་མི་རུང་ངོ། །

རྟག་ལ་ལྷོག་པ་མེད་པའི་བྱིར། །༡༤

རྒྱས་པ་ཉིད་ཀྱང་རྟོགས་པར་དགལ། །

དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་ཀྱང་གྱི་བྱེད་པ་ཐོར་ཡང་མི་རུང་སྟེ། འབྲས་བུ་མི་སྐྱེད་པ་དང་
རང་བཞིན་བྱུང་པར་མེད་པའི་བྱིར། ཁྱོད་གྱིས་འབྲས་བུ་ལ་ཐན་འདོགས་པའི་རྒྱ་འབྲས་
གྱི་རྒྱས་པ་ཉིད་ཀྱང་རྟོགས་པར་དགལ་སྟེ། ཁྱོད་ཐན་བྱེད་དུ་ལོག་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལྷོག་
པའི་གཞི་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྟག་དངོས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཡིན་ན་དེས་མ་ནོན་པ་མི་སྤྱིད་
པས། རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་དེས་བ་བྱར་མེད་ངོ། །

དེ་ཉིད་གྱི་བྱུང་བ་ལ་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཆད་མ་བསྐྱན་པ་ནི།

ཙ་ག། གང་དག་ཡོད་ན་གང་འགྱུར་ཉིད། །

དེ་དག་ལས་གཞན་དེ་ཡི་རྒྱར། །

རྟོག་པ་ཡིན་ན་ཐམས་ཅད་ལ། །༥༥

རྒྱ་ནཱས་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར། །

འབྲས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་ནཱས་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྒྱ་གར་དག་
པན་བྱེད་དུ་ཡོད་ན་འབྲས་བྱ་གང་སྟེ་བར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་མཐོང་བའི་དེ་དག་
ལས་གཞན་པ་འབྲས་བྱ་དེ་ཡི་རྒྱ་རྟོག་པ་འབད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་༽ཞི། འོན་ཟེད་རང་ལ་ཡང་ས་སོགས་སྟུ་གུ་མི་སྟེས་
བའི་སྐབས་དང་བྱེད་པར་མེད་པས་སྟུ་གུ་མི་སྟེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

ཙ་ག། སྟུ་གུ་སྟེད་ལ་ས་ལ་སོགས། །

རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་⁽¹⁾གྱུར་ནས་ནི། །

རྒྱ་ཡིན་དེ་ལེགས་བྲས་པ་ན། །༥༦

དེ་ཡི་བྱེད་པར་མཐོང་བྱིར་རོ། །

ས་ལ་སོགས་པ་འགྱུར་བ་མེད་བཞིན་དུ་སྟུ་གུའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟུ་གུ་མི་སྟེད་
པའི་སྐབས་ལས་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་འགྱུར་ན། དེའི་ཆེ་སྟུ་གུ་བསྟེད་པ་ལ་རྒྱ་ཡིན་པའི་
བྱིར། དེར་ཐལ། ཞིང་དེ་སྟུག་པར་མོ་བ་སོགས་སོ་ནམ་ལེགས་པར་བྲས་པ་ན། སྟོན་ཐོག་
དེ་ཡི་བྱེད་པར་བྲལ་དུ་བྱུང་བ་མཐོང་བའི་བྱིར།

ཙ་ག། གལ་ཉེ་ཇི་ལྟར་ཡུལ་དབང་པོ། །

ཆོགས་པ་བྱེད་མེད་མོ་རྒྱ་ཡིན། །

དེ་ལྟར་འདི་ཡིན་ཞེན་.....། །

གལ་ཏེ་ངེ་ལྟར་ཡུལ་དང་དབང་པོ་རྣམས་ཆོགས་པ་དང་མ་ཆོགས་པ་ལ་རྣམ་པ་བྱུང་
བར་མེད་ཀྱང་། དབང་སློང་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་དབང་ཕྱག་འདི་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེན།

ཅ་ག། .....མིན། ། ༡༥

དེ་ལ་འང་བྱུང་བར་ཡོད་ཕྱིར་རོ། །

སོ་སོ་སོ་སོར་རུས་མེད་རྣམས། །

རང་བཞིན་བྱུང་བར་མེད་པས་ན། །

ཆོགས་ཀྱང་རུས་པ་མེད་འགྱུར་བས། ། ༡༦

དབང་པོ་སོགས་ལ་བྱུང་བར་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་དེ་ལ་འང་གསལ་
མི་གསལ་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མིན་ན་རྒྱེན་གསུམ་ཆོགས་ཀྱང་
དབང་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། མ་ཆོགས་པའི་སོ་སོ་སོ་སོར་
རུས་པ་མེད་པ་གང་ཞིག དེ་རྣམས་དང་ཆོགས་པ་ལ་རང་བཞིན་བྱུང་བར་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཅ་ག། དེ་ཕྱིར་བྱུང་བར་གྲུབ་པ་ཡིན། །

དེ་ཕྱིར་སོ་སོར་གང་རུས་མེད། །

ཆོགས་ན་ཡོན་ཏན་སྤྱི་འགྱུར་ག། །

དེ་དག་རྒྱ་ཡིན་དབང་ཕྱག་སོགས། ། ༡༧

མ་ཡིན་བྱུང་བར་མེད་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་རྒྱེན་གསུམ་ཆོགས་མ་ཆོགས་ལ་བྱུང་བར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཆོགས་མ་

ཆོགས་ལ་དབང་ཤེས་སྐྱེ་མི་སྐྱེའི་བྱེད་པར་མཐོང་བ་དེའི་ཕྱིར། དབང་སྤྱལ་སོགས་ཆོས་
 ཅན། འབྲས་བུ་ཀུན་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་མི་སྐྱེད་པ་དང་རང་བཞིན་བྱེད་པར་མེད་
 པའི་ཕྱིར། བྱེད་པར་ཐལ། གང་ལ་སོ་སོར་སྤུན་མོང་གི་འབྲས་བུ་དེ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་
 མེད། ཆོགས་ན་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་སྤྱིད་པར་འགྱུར་བ་དེ་དང་སྤུན་མོང་གི་འབྲས་བུའི་
 རྒྱ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼ ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟར་གནས་པ་མངོན་སྤྱེས་དུ་ཤེས་པ་ཀུན་མཁྱེན་དུ་བསྐྱབ་པ་ ༽ལ་

(གཉིས། ཚྲོད་པ་དང། དེ་དགག་པའོ།)

(དང་སོ་)ཚྲོད་པ་ནི། ཚུ་རོལ་མཛེས་པ་པ་དང། དཔྱོད་པ་པ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 བྱེད་ཀྱིས་དབང་སྤྱལ་བཀག་པ་དེ་ལྟར། བྱེད་རང་གི་ཀུན་མཁྱེན་ལ་ཡང་ཉེས་པ་མཚུངས་ཏེ།

ཅ་པ། ཆད་མ་སྒྲོག་གྱུར་དོན་ཤེས་ཡིན། །

དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། །

ནན་ཏན་བྱེད་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །༣༠

ཞེས་ནི་ཁ་ཅིག་རབ་དུ་བརྗོད། །

ཆད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་ན་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་དོན་མ་ལུས་པ་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་ལ། གང་
 བསྐྱེད་པས་ཀུན་མཁྱེན་དུ་འགྱུར་བའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་རྩལ་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར།
 ཐབས་དེ་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པར་མ་ཟད། ཤེས་
 བྱེད་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་རྩལ་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཤེས་པའི་དོན་དུ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་ཡང་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རབ་དུ་བརྗོད་དོ། །འདི་ལྟར། མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱེད་པའི་སྤྱུགས་

དང་སྒྲུབ་ལ་སོགས་པས་ཀུན་མཁྱེན་དུ་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། དེ་ཕྱི་ནང་ཀུན་ལ་ཡོད་པས་
 ཐམས་ཅད་ལ་ཀུན་མཁྱེན་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། རྒློག་གྲུར་ཐམས་ཅད་དབང་ཤེས་གྱིས་
 མི་ཤེས་པར་ཐལ། བར་དུ་ཆོད་པ་སོགས་ལ་འཇུག་པའི་མཐུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡིད་གྱི་ཤེས་
 པས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དབང་ཤེས་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱིར། ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཡིད་
 རྫོས་ཀྱང་རྒློག་གྲུར་ཐམས་ཅད་མི་ཤེས་པར་ཐལ། ཆིག་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་ཅིང་། ཡོད་
 ཀྱང་མཛོན་སུམ་དུ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་ཐམས་ཅད་རིམ་གྱིས་ཤེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན། ཟད་མཐའ་
 ཁས་སྐྱངས་པའི་ཕྱིར། ཅིག་ཅར་ཤེས་ན། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་པར་ཐལ། ཤེས་པ་གང་
 དུ་རྫོགས་པ་དེ་ཉིད་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ཀུན་མཁྱེན་ཡོད་པ་རྟགས་ལས་མི་ཤེས་
 ཏེ། ཆིག་ལས་གཞན་པའི་རྟགས་མེད་ལ། ཆིག་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མི་སྤྱོད་སྤྱེས་བྱ་ཀུན་ལ་
 ཡོད་ལ། ཐམས་ཅད་ལ་མི་སྤྱོད་བར་གྲུབ་ན། དེ་ཉིད་ཀུན་མཁྱེན་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཛོན་
 སུམ་གྱིས་གྲུབ་ན་ཡང་དེ་ཉིད་ཀུན་མཁྱེན་དུ་འགྱུར་རོ། །རང་གིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མི་
 ཤེས་པར། འདིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཤེས་སོ་ཞེས་ངེས་མི་རུས་པས། ཀུན་མཁྱེན་སྤྱིད་
 བྱེད་གྱི་རྒྱ་དང་། ཤེས་བྱེད་གྱི་རྒྱ་མཆན་གཉིས་ཀ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

(གཉིས་པ)དེ་དགག་པ་ལ་(གསུམ་)། ཀུན་མཁྱེན་ཆོལ་བའི་རྒྱ་མཆན། ཆོལ་བའི་རྒྱ་ལ།
 ཀུན་མཁྱེན་ངོས་གཟུང་བའོ། །

དང་པོ་ཀུན་མཁྱེན་ཆོལ་བའི་རྒྱ་མཆན་ཀོེ།

ཅུ་པ། མི་ཤེས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ། །

འཁྲུལ་བར་དོགས་པ་ཅན་ནམས་ཀྱིས། །

དེས་བཤད་ནན་ཏན་བྱ་བའི་བྱིར། ། ༣༡

ཤེས་ལྡན་འགའ་ཞིག་ཆོལ་བར་བྱེད། །

སྤྱག་བསྐལ་ཞི་བའི་ཐབས་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་སྟོན་བར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་
ལ་སྟོན་བར་གཞུང་ནས། སྟོན་བ་ཡང་དག་དུ་འཁྲུལ་བར་དོགས་པ་ཅན་གྱི་གྲོལ་བ་དོན་
གཉེར་ནམས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན། སྤྱག་བསྐལ་ཞི་བའི་ཐབས་ལེགས་བར་ཤེས་བ་དང་ལྡན་བ་
འགའ་ཞིག་ཆོལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེས་བཤད་པའི་དོན་
ལ་ནན་ཏན་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་ཆོལ་བའི་བྱིར། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་རང་གིས་མི་ཤེས་བཞིན་
དུ་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་ཆེ་ནོར་བ་བྱུང་དོགས་ནས་བཤེས་གཉེན་ཆོལ་ཞེས་བ་ནི་གཞུང་གི་
དོན་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཉ་ཆོལ་བའི་ཚུལ་ཤོད།

ཅ་ག། དེ་བྱིར་དེ་ཡི་བསྐྱབ་བྱ་བྱ། །

གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་^[1]དབྱེད་བྱའི། །

འདི་ཡིས་སྲིན་བྱའི་གྲངས་མཐུན་པ། ། ༣༢

ངེད་ལ་^[2]འགར་ཡང་ཉེར་མཁོ་མེད། །

སྟོན་བ་འདི་ཡིས་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་དེ་ཡི་མངོན་བར་འདོད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་བྱ་གྱུར་

[1] དབྱེད་བྱའི་བྱིར་གྱི། བེ།

[2] འགའ་ཡང་། གྱི། བེ།

བའི་འཁོར་བའི་འཇུག་ཕྱོག་མཐེན་ནམ་མི་མཐེན་སྐྱམ་དུ་དེ་མཐེན་བའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་
མེད་ནམ་པར་དབྱེད་པར་བྱ་ཡི། སྤྱིན་བྱའི་གངས་མ་ལུས་བ་མཐེན་བ་ཡིན་མིན་ཐོག་མར་
དབྱེད་བ་མི་བྱ་སྟེ། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ངེད་ལ་སྤྱིན་བྱའི་གངས་མ་ལུས་བ་མཐེན་བ། རེ་
ཤིག་འགར་ཡང་ཉེར་མཁོ་མེད། གྲོལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དེའི་ཕྱིར།

འོ་ན། དེ་ལྟར་དབྱེད་བའི་ཆེ་སྟོན་བར་འཛིན་བའི་སྟོན་དུ་དེ་ལ་བྱང་གྲོལ་གྱི་ལམ་
མཐེན་བའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་ཤེས་སམ་མི་ཤེས། ཤེས་ན་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཞི་
བའི་ཐབས་ཤེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོལ་བ་དོན་མེད་ལ། མི་ཤེས་ན་བསྟེན་བར་བྱ་བ་དང་།
བསྟེན་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་དབྱེ་མི་བྱེད་བར། ཐོག་མར་གང་སྟངས་བ་དེ་བསྟེན་བར་
རིགས་སོ་ཞེན། སྦྱོན་མེད་དེ། འདི་ནི་རྟོག་ལྡན་གྱིས་བཤེས་གཉེན་ཆོལ་བའི་ཚུལ་ཡིན་
ལ། དེ་ལ་ནི། ཐོག་མ་ཉིད་ནས་དོན་རགས་བ་ཆད་མས་ཤེས་ཤིང་ཅུང་ཟད་སྤྱི་བའི་ཡོན་ཏན་
ཡོད་བ་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་པར་འགྱུར་ཞིང་། གཞན་ལ་བྲིས་བ་དང་། གྲགས་བ་
སོགས་ལས་ཀྱང་ཕྱོགས་ཙམ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་༼ཀུན་མཐེན་ངོས་གཞུང་བ་༽ནི།

ཙ་ག། སྤང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། །

ཐབས་དང་བཅས་བ་^[1]རིགས་མཛད་བ། །

གང་དེ་ཆད་མ་ཉིད་འདོད་ཀྱི། ། ༣༣

[1] རིག་མཛད། ལྷ། ལེ།

ཐམས་ཅད་^[1]རིགས་མཛད་མ་ཡིན་ནོ། །

ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་ཆད་མ་ཉིད་དུ་འདོད་
རིགས་ཏེ། རྒྱང་བྱ་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་འཁོར་བ་འཇུག་མྱོག་ཐབས་དང་བཅས་པ་མངོན་
སྤྲུལ་དུ་རིག་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱིན་བྱའི་གྲངས་ཐམས་ཅད་རིག་
པར་མཛད་པ་ཅམ་གྱིས་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་འདོད་པ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཅམ་ལ་
ཉེར་མཁོ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། རིང་པོ་མཐོང་བའམ་མིན་ཡང་རུང་། །

^[2]འདོད་པའི་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན། །

གལ་ཏེ་རིང་མཐོང་ཆད་ཡིན་ན། ། ༣༥

ཚུར་ཞོག་བྱ་རྒྱུ་འདོད་པ་ལྟར་པར་གྱིས། །

དེ་བཞིན་དུ་དེ་ཆོས་ཅན། ཐག་རིང་པོ་མཐོང་ངམ། མིན་ཡང་རུང་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་
གྱི་སྟོན་པར་རིགས་ཏེ། འདོད་པའི་དེ་ཉིད་བདེན་བཞིའི་གནས་སྤྲུགས་མཐོང་བ་མཐར་ཕྱིན་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མིན་པར་གལ་ཏེ་ཐག་རིང་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ཆད་མའི་སྤྱེས་བྱའི་
མཆན་ཉིད་རྫོགས་པ་ཡིན་ན། འོན་ཀྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ཚུར་ཞོག་བྱ་རྒྱུ་འདོད་པ་ལྟར་སྟོན་པར་
བསྟེན་པར་གྱིས་ཞིག་ཅེས་གདམས་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན། གཞན་དག་ཐམས་
ཅད་བཟོ་ཞེས་པ་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་དོན་དུ་འདོད་པ། དཔེར་ན། སྤྱིས་དང་། མགར་བ་དང་།

[1] རིག་མཛད། ལྷ། ལེ།

[2] འདོད་པ་འདི་ཉིད། ལྷ། ལེ།

གོས་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་བྱེད་ཤེས་པ་ལ། ཀུན་མཁྱེན་གྱི་ཐ་སྙད་འཇིག་རྟེན་ན་བརྟེན་པ་
ལྟར་རོ། །རིགས་པ་མཁྱེན་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་ན། རན་འགྲུའི་
སྤྱག་བསྐུལ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དེས་བྱས་པས། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་དུ་
བཀྲགས་པ་ཅམ་དུ་ཟད་པར་བསྐྱབས་ནས་ཤེས་བྱའི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ལྟར་
གཟིགས་པ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་དུ་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་། རྒྱག་མ་བཞི་བཤད་པའི་སྟོན་མཆོད་མའི་སྒྲེས་བྱའི་མཆན་ཉིད་དང་དེར་བཞུགས་པའི་ལས་ངོས་བརྒྱུད་པ་
ལ་(གཉིས)། ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་བཞི་བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་ལས་ཆོད་མར་བྱུང་བའོ། །

དང་པོ་། ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་བཞི་བསྐྱབ་པ་ལ་(གཉིས)། བསམ་པ་ལུན་ཆོགས་ངོས་བརྒྱུད་པ་
དང་། དེ་ལས་སྦྱོར་པ་ལུན་ཆོགས་སྒྲེ་ཚུལ་དང་། དེ་གཉིས་ལས་འབྲས་བུ་ལུན་ཆོགས་
བྱུང་ཚུལ་འོ། །

སྒྲེབ་པ་ལྷ་མོ།

དང་པོ་། བསམ་པ་ལུན་ཆོགས་ངོས་བརྒྱུད་པ་ལ་(གཉིས)། བསམ་པ་ལུན་ཆོགས་དང་པོའི་སྐྱབ་བྱེད་
དུ་བསྟན་པ་དང་། དེ་མ་བྱུང་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་། བསམ་པ་ལུན་ཆོགས་དང་པོའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་ལ་(གཉིས)།

ཅུག་སྐྱབ་བྱེད་ཐུགས་ཇེས་གོམས་ལས་དེ། །

ཐུགས་ཇེ་ཆེན་པོ་དེ་ཆོད་མའི་སྒྲེས་བྱ་དེ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ལ། དང་པོར་སྟོན་དུ་སོང་
དགོས་ཏེ། དང་པོར་མཐའ་དག་སྤྱག་བསྐུལ་ལས་ཁོལ་བར་འདོད་པའི་སྒྲིང་ཇེ་བསྐྱེད་

ནས་དེའི་རྗེས་སུ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལ་གོམས་བར་བྱས་པ་ལས་སྟོན་པར་བཟུང་།
དགོས་པའི་ཕྱིར།

ལྷལ་སྐྱེ་ཆེན་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མེད་དང་མི་མ་ལུག་པའི་རྒྱ་ལས་མི་འཕྱུར་ཞི། རང་
 ལོ་རིགས་འདྲ་ཁྱ་མགོ་མས་པ་ལས་ལྷལ་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ལྷལ་པ་ཆེན་པོའི་
 ལས་སྐྱོན་པའི་སྐྱེ་མའི་རྒྱལ་ཁྱེད་ཡིན་པ་དང་། རྒྱལ་པ་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱེད་འཕུར་ལྷལ་ནས་དེ་
 བསྐྱེད་པ་ལ་ཡང་། སྐྱེ་མར་འདི་ལྷལ་དཔོན་པའི་རྒྱལ་ནི་ལོག་ཏུ་འཆད་པར་འཕྱུར་རོ།

གཉིས་པ་ ཉི་མ་གྲུབ་པ་སྒྲར་པ་ ་ལ་ (གཉིས)། ཚུད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་རྩོད་པ་འི། གྲུང་པན་པ་ན་རེ།

ཅ་བ། གློ་མི་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིས།

གོམས་པས་བྱུང་བ་མེད་ཅེས་ན། ༡༣༥

སྒྲིབ་རྗེས་སྒྲིབ་པ་དུ་མར་གོ་མས་པས་བྱུང་བ་མེད་དེ། སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་བྱིས་
དེར་ཐལ། ཡིད་སྒྲོལ་གྱི་པ་ཞི་ལུས་ལ་བརྟེན་པས་ལུས་ཞིག་བ་ན་དེ་ཡང་འཛིག་པའི་བྱིས་
དཔེར་ན། སྒྲོན་མེ་ལ་འོད་ལྔར། ལུས་ཀྱི་འབྲས་བུའལ། ཆང་དང་སྒྲོས་པའི་བྱིས་པ་ལྟར།
ལུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནལ། ཅིག་པ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རི་མོ་ལྟར། རང་བཞིན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་
བརྟེན་པོ་ཞི་ན།

གཉིས་བ་ཉིད་གཞག་པ་ེལ་(གཉིས)། ཟྱེ་བ་དུ་མར་གོ་མས་བ་མི་མྱེད་བ་དགག་བ་དང་།
གོ་མས་བ་མྱེད་ཀྱང་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་མི་འཐད་བ་དགག་བ་ལོ། །དང་པོ་ཉི་ཟྱེ་བ་དུ་མར་
གོ་མས་བ་མི་མྱེད་བ་དགག་པ་ེལ་(གཉིས)། མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་དོ། །

དང་པོ་ཁོ་མོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ།

ཅ་ག་ མ་ཡིན་ཏེ་མི་བཀག་ཕྱིར་ལོ།

ཡིད་སློང་ཏེ་མ་ཆོས་ཅན། ལུས་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དང་ལྷན་ཅིག་ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་
ཅན་ཀྱི་ཏེ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲི་ཏེ་མི་བཀག་པར་ཆོད་མས་བཀག་ཅིང་འགྲོག་པར་ཡང་འགྲུར་
བའི་ཕྱིར། ཡང་ན་སྐྱེ་བ་ལྷ་མོ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྤྱོད་ཅེ་སྐྱེ་བ་དུ་མར་གོ་མས་སུ་མི་
རུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མེད་པར་ཆོད་མས་བཀག་ཅིང་འགྲོག་པར་འགྲུར་བའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་འདྲིར་སྐྱེ་བ་ལྷ་མོ་ཆོད་མས་ལེགས་པར་བསྐྱབས་ནས། འགྲོག་ནས་འཆད་པའི་
ལས་འབྲས་དང་བཅས་པ་ལ་བཏེན་ནས་འདྲི་ཏེ་ཕྱི་མ་ཐན་ཆད་ཀྱི་མཛོན་མཐོང་གོ་
འཕང་ཅམ་ཞིག་གྲུབ་ལ། དེ་གཞིར་བཞག་ནས་བདེན་གཞིའི་གནས་ལུགས་གཏན་ལ་ཐབ་
བ་ལས་ངེས་པར་ལེགས་པ་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱར་བཅས་པ་རིགས་ཅན་གསུམ་གསུམ་ཉམས་
སུ་གྲུང་བར་བྱ་བའི་ཐུན་མོང་བ་ཅམ་ཞིག་གྲུབ་ལ། དེ་ཉིད་སྤྱོད་ཅེ་མཐོང་མེད་དུ་འཕེལ་བའི་
རྒྱལ་གྱིས་བརྒྱན་ནས། བདེན་གཞིའི་གནས་ལུགས་ཏེ་གསུམ་པ་མཐར་ཐུག་པར་འགྲུར་བའི་
རྒྱལ་བསྐྱབ་པ་ལས་ཀྱན་མཐོང་འགྲུབ་པས་ཕྱི་མའི་མཛོན་མཐོང་ཅམ་དང་། ངེས་ལེགས་ལ་
ཡང་ཐར་བ་ཅམ་དང་། ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་དངོས་པོ་སྤྱོད་པ་ཞུགས་ཀྱི་རིགས་པས་གྲུབ་
བའི་རྒྱལ་ལེའུ་འདྲིར་རྒྱས་པར་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ།

མཛོན་མཐོང་ཁྱད་པར་འདྲི་བའི་ལྷ་དང་། ཆངས་པ་ལ་སོགས་པ་འགྲུག་ཞིག་ནི་ཕྱིན་
ཏུ་སྐྱོག་ཏུ་གྲུར་པས་ལུང་ལ་བཏེན་ནས་ཇེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་སྐྱབ་
བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ལེའུ་དང་པོར་རྒྱས་པར་བསྐྱན་ནས་དེའི་རྒྱབ་ཏེ་ཕྱི་

མངོན་སུམ་ཆད་མ་ནི་ལེའུ་གསུམ་པར་སྟོན་ནོ། །ཆད་མ་ནུམ་ངེས་ལྟར་ལེའུ་གསུམ་དུ་
སྟུང་ན། འདི་མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུར་འདུས་ཏེ། ནུམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་
ཡན་ལག་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་༼རྒྱས་པར་བཤད་པ་༽ལ་(གཉིས)། སྐྱེ་བ་སྔ་བྱི་ཡོད་པའི་སྐྱུབ་བྱེད་དགོད་པ་དང་།
མེད་པའི་སྐྱུབ་བྱེད་དགག་པའོ། །དང་པོ་༼སྐྱེ་བ་སྔ་བྱི་ཡོད་པའི་སྐྱུབ་བྱེད་དགོད་པ་༽ལ་(གཉིས)། ཉགས་
དགོད་པ་དང་། དེ་ལ་གཞོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་༼ཉགས་དགོད་པ་༽ནི།

ཙམ། སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ལེན་པ་ན། །

འབྱུང་རྒྱུ་དབང་པོ་སྟོང་དག་ནི། །

རང་གི་རིགས་ལ་^[1]ལྟོས་མེད་ཅན། །༣༥

ཐ་མལ་བ་སྐྱེས་མ་ཐག་གི་དབྱུགས་འབྱུང་རྒྱུ་དང་། དབང་པོ་དྲངས་བ་དང་། སྟོའི་
ཁྱད་པར་གཡེར་བག་ལ་སོགས་པ་དག་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ལེན་པ་ན། རང་གི་
རིགས་འབྲས་སྔ་མ་ལ་བལྟོས་པ་མེད་པ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། དབྱུགས་འབྱུང་རྒྱུ་སོགས་ཅན་
ཡིན་པའི་བྱིར། སྟོང་གཡེར་བག་སོགས་རང་རྒྱ་ལོམས་པ་ལས་སྐྱེས་པར་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་
ངེས་པས་འབྱུབ་ལ། དེ་ལྟ་མེན་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་ནས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་
ངེས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་མེད་པའི་བྱིར།

ཙམ། ལུས་ཉིད་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་མིན། །

[1] བལྟོས་མེད། ལྟ། ལེ།

ཏ་ཅང་ཐལ་བྱིར་ ..... ། །

ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། འབྲུང་བའི་ལུས་ཉིད་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། རྫོང་ལ་སོགས་
བའི་རིགས་འདྲ་སྒྲིམ་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་མིན་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་ནས་འབྲུང་བ་ཀུན་
སྟོག་ཆགས་སུ་ཐལ། ཡིད་རྫོང་འབྲུང་བ་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བའི་བྱིར།

ཙ་ག། .....མཆམས་སྦྱོར་བར། །

རུས་ལྡན་མཐོང་བ་གང་དེ་ལ། །

ཅི་ཞིག་ཡོད་འགྱུར་གང་མེད་ལ། ། ༣༧

གང་གིས་བྱི་ནས་མཆམས་སྦྱོར་མེད། །

བྱི་ནས་ཐ་མལ་བ་འཆི་ཁའི་ཆེ་ཡང་རྒྱའི་ཆ་གང་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་གིས་ཀྱང་
དབང་སོགས་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་མཆམས་སྦྱོར་བ་མེད་པ་མི་འཐད་དེ། དེའི་ཆེ་རང་གི་
རིགས་འདྲའི་རྒྱ་ཆང་བ་གང་ཞིག་སྒྲིམ་རིགས་འདྲ་སྒྲིམ་ལས་བྱི་མ་མཆམས་སྦྱོར་བར་
རུས་པ་དང་ལྡན་པར་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ། རྒྱ་གཞན་སྒྲིག་པོ་ཅི་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པར་
གྱུར་བ་མི་འཐད་པའི་བྱིར།

དོན་བསྐྱུས་ན། ཐ་མལ་བ་སྐྱེས་མ་ཐག་གི་རིག་བ་ཆོས་ཅན། རིག་བ་སྒྲིམ་སྟོན་དུ་སོང་
སྟེ། རིག་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་འཆི་ཁའི་ཡིད་རྫོང་ཉིག་བ་ཆོས་ཅན། རིག་བ་བྱི་མ་མཆམས་
སྦྱོར་ཏེ། ཆགས་ཅན་གྱི་རིག་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

འབྲུང་བ་ཀུན་སྟོག་ཆགས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། རྫོང་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་དང་རྫོང་བསྐྱེད་
པའི་རུས་པ་མེད་པ་འགའ་ཞིག་སྟོག་ཆགས་སུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

ཙ་པ། གང་དུ་རྫོད་གཤེར་ལ་སོགས་པ། །

སྐྱེ་བོ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བའི། །

ས་སོགས་ཆ་དེ་འགའ་ཡང་མེད། ། ༣༤

དེ་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ས་བོན་བདག །

འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་སློག་ཆགས་གྱི་ས་བོན་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་ཐལ། གང་དུ་རྫོད་གཤེར་ལས་སྐྱེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བོ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ས་སོགས་འབྱུང་བའི་ཆ་དེ་འགའ་ཡང་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། སློག་ཆགས་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་སློག་ཆགས་སུ་འགྱུར་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་དེ་ཉིད་སོན་གནས་སོ། །

ཡང་ན། རྒྱ་རྩི་མ་མེད་པ་བཙགས་ནས་བཞག་པའི་ནང་དུ་སློག་ཆགས་མགོ་དམར་ལ་ལུས་སེར་བ་དང་། དེ་ལས་སློག་པའི་མི་འདྲ་བ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྱུང་བ་ཙམ་གྱི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ལོ་ཅག་གི་ལུགས་ལ་མི་འཐད་པའི་སྦྱོན་མེད་དེ། སློག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ལས་གྱི་ས་བོན་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་པ། དེ་ཕྱིར་དབང་སོགས་རང་རིགས་ལ། །

ལྟོས་བ་མེད་པར་འབྱུང་ཡིན་ན། །

ཇི་ལྟར་གཅིག་ནི་ཡོངས་འགྱུར་བཞིན། ། ༣༥

ཀུན་འགྱུར་བྱེད་པར་མེད་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་གཅིག་སློག་ཆགས་སུ་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་ཀུན་འགྱུར་པར་ཐལ། དབང་སོགས་རང་གི་རིགས་འདྲ་ལ་བལྟོས་བ་མེད་པར་འབྱུང་བ་ཙམ་ལས་འབྱུང་བ་

ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། བྱ་བ་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་འབྱུང་ན་སྟོག་ཆགས་སུ་སྐྱེ་མི་སྐྱེའི་རྒྱ་རྒྱུན་ཁྱད་
བར་མེད་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཏེ་དང་ཡང་དབང་པོ་ལས་བརྒྱུད་ནས་ཡིད་སྒྲོ་རྟོག་པ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་མ་ཡིན་
ནམ་ཞེ་ན། སྤྱིར་པན་འདོགས་པ་ཅམ་ཡིན་ཡང་ཐོག་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་ལ།
ཡིད་སྒྲོ་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་ལོག་ན་དབང་པོ་ཐོག་པའི་རྟེན་ཡིན་ཏེ།

ཙ་ག། དབང་རྣམས་རེ་རེ་ལ་གཞོད་ན། །

ཡིད་སྒྲོ་ལ་གཞོད་ཡོད་མ་ཡིན། །

འདི་འགྱུར་ན་ནི་དེ་དག་གྱང་། །༤༠

འགྱུར་བ་དག་ཏུ་མཐོང་བ་ཡིན། །

ཡིད་སྒྲོ་རྟོག་པ་འདི་ཆོས་ཅན། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཁྱོད་ཀྱི་རྟེན་ཁྱད་
བར་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་རེ་རེ་ལ་རབ་རིབ་སོགས་ཀྱི་གཞོད་པ་ཡོད་ན་ཡང་ཁྱོད་ལ་
གཞོད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་མིག་སོགས་དབང་པོའི་རྟེན་ཁྱད་བར་ཅན་ཡིན་
ཏེ། ཁྱོད་དེའི་དོན་གཞན་ཀྱི་རྟེན་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཐུང་ན་སོགས་ཀྱིས་འགྱུར་ན་དེ་དག་གྱང་
འགྱུར་བ་དག་ཏུ་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་ཡིད་སྒྲོའི་རྟེན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ད་ལྟར་རྣམ་
སྐྱེན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཡིད་སྒྲོ་རྟོག་པ་འདི་རྟེན་མེད་ཏུ་གནས་པའི་སྒྲིན་མེད་དེ།

ཙ་ག། དེ་ཕྱིར་སྒྲོ་གནས་པ་ཡི་རྟེན། །

སྒྲོ་ཉིད་ལ་ནི་བརྟེན་པ་འགལ། །

དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས། །༤༡

དེ་བྱིར་སྒྲོ་ལས་དབང་པོ་ཡིན། །

དེ་འདྲའི་འཕེན་བྱེད་ཡོད་ཀྱང་ན། །

བྱིས་ཀྱང་དེ་འདྲར་འགྱུར་བ་ཡིན། །

རིགས་མ་བླན་སྒྲོ་ལ་མ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲོན་གྱི་སེམས་པའི་ལས་འགའ་ཞིག་ད་ལྟར་
རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཡིད་སྒྲོ་འདི་གནས་པའི་རྟེན་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར། ཡིད་སྒྲོ་རྟོག་པ་ལས་དབང་པོ་
འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ལ་སྲིད་པ་དང་བཅས་པའི་སེམས་པ་ལ་མ་འགའ་ཞིག་མིག་སོགས་
དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར། བྱིས་ཐ་མལ་པ་འཆི་ཁའི་དབང་
སོགས་ཀྱང་ལྔ་མ་དེ་དང་འདྲ་བར་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་མཚམས་སྒྱུར་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ།
རིགས་འདྲ་དེ་འདྲའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་པར་གྱུར་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཏེ་ཁ་གཞོད་པ་སྒྲོང་བ་ཏེ་ལ་(གཉིས)། ལུང་འགལ་སྤང་བ་ནི། འོ་ན་སྒྲོན་པས་ལུས་
དང་སེམས་ཉིད་པན་ཚུན་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཅན་ནོ་ཞེས་ཡིད་ལུས་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པ་
དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ།

ཙ་ག། དེ་ཡི་ཤེས་པས་པན་འདོགས་བྱིར། །༢༩

ཡིད་ནི་ལུས་ལ་བརྟེན་པར་བཤད། །

ལུང་ལས་ཡིད་ལུས་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལུས་དེ་ཡི་རྣམ་པར་
ཤེས་པས་ཡིད་ལ་པན་འདོགས་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་ཀྱི་རྟེན་
ལྟར་པར་ཅན་ལ་དགོངས་པ་མིན་པའི་བྱིར།

རིགས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི།

ཙ་ག། གལ་ཏེ་དབང་པོ་མེད་པར་སྒོ། །

མ་ཡིན་ ..... ། །

གལ་ཏེ་དབང་པོ་མེད་པར་ཡིད་སྒོ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པས་ལུས་ལ་བརྟེན་ནོ་ཞེན།

ཙ་ག། .....དེ་ཡང་དེ་མེད་པར། །

དེ་ལྟ་འང་པན་ཚུན་རྒྱ་ཉིད་པས། །༢༣

དེ་ཕྱིར་པན་ཚུན་རྒྱ་ཅན་ཡིན། །

དབང་པོ་དེ་ཡང་ཡིད་སྒོ་ལ་བརྟེན་པར་ཐལ། དེ་མེད་པར་དབང་པོ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
འདོད་པ་དེ་ལྟ་འང་། རྒྱ་ལ་བཟོས་ནས་པན་ཚུན་རྒྱ་ཉིད་ཀྱི་འབྱུང་བར་ཐལ། པན་ཚུན་
པན་འདོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། པན་ཚུན་རྒྱ་ལ་བཟོས་ནས་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ལུས་ལ་བརྟེན་ན། ལུས་རྟག་པའམ་མི་རྟག་པ་ལ་བརྟེན་དང་
པོ་མི་འཐད་དེ།

ཙ་ག། རིམ་ཅན་མིན་ལས་རིམ་ཅན་མིན། །

ཁྱད་པར་ཅན་མིན་བཟོས་པའང་མེད། །

ལུས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་ཡིད་སྒོ་རིམ་ཅན་ཀྱི་འབྱུང་བ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རིམ་
ཅན་མིན་པའི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་ལ་བཟོས་ནས་རིམ་ཅན་ཀྱི་བསྐྱེད་པའང་མེད་དེ།
རྒྱུན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་ག། ལུས་ལས་རིམ་གྱིས་སྒོ་འབྱུང་ན། །༢༤

ཡིད་སྒོ་ལྷ་མ་རིམ་ཅན་དང་ཆོགས་པའི་ལུས་ལས་རིམ་གྱིས་ཡིད་སྒོ་ཕྱི་མ་འབྱུང་

བར་འགྲུར་གྱི་ལུས་གཅིག་པོ་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་ནོ་ཞེས།

ཙམ། དེའི་ཡང་རིམ་པ་གསལ་བར་བྱེད། །

ལུས་དེའི་ཡང་སྤྱི་རིམ་པ་ཡོད་པ་གསལ་བར་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིད་
 གློ་སྤྱི་མ་ལ་བལྟས་ནས་ལུས་གྲིས་ཡིད་གློ་སྤྱི་མ་རིམ་གྲིས་བསྐྱེད་པ་གོ་བར་བྱས་པའི་
 ཕྱིར་འདོད་ན།

ཙམ། སྐད་ཅིག་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་ནི། །

སྐད་ཅིག་རེ་རེ་སྤྱི་མ་མེད་དེའི། །

རྒྱ་ཡིན་དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་རྒྱ། །༥༥

ཐམས་ཅད་ཆེན་མཐོང་བ་ཉིད། །

ཡིད་གློ་སྤྱི་མ་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་ལུས་སྐད་ཅིག་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་ནི་སྤྱི་མ་མེད་པའི་ལུས་
 སེམས་སྐད་ཅིག་བྱི་མ་རེ་རེ་བ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེ་དང་ཅོད་པ་དེའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། འཆི་ཁ་དང་སྐྱེས་མ་ཐག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེན་ལུས་སེམས་པན་ཅུན་རྒྱར་མཐོང་
 བ་ཉིད་དུ་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཉེ་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་མེད་པའི་རྒྱལ་བྱེད་དགག་པ་ཤེས་(གསུམ)། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་
 བཤད་པ་དང་། རོན་བསྟུ་བཅོ། །དང་པོ་ཉེ་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་མེད་པའི་(གཉིས)། རྟགས་མ་ངེས་པ་དང་།
 དཔེ་མ་བྱུང་བཅོ། །

དང་པོ་ཉེ་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་མེད་པའི་ནི། གང་འཆི་སེམས་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་མཆོམས་
 མི་སྦྱོར་བས་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན། ཆགས་བྲལ་འཆི་ཁའི་རིག་པ་བཞིན། ཐམས་པའི་འཆི་

ཁའི་སེམས་ཀྱང་འཆི་སེམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བའི་རྟགས་ལས་སྐྱེ་བ་ལྟུང་མེད་བར་གྱུ་
ལ། འོན་ཏེ་ལོག་བས་གནོད་བའི་ཕྱིར་འདི་གཏན་ཆིགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ལོག་བ་ལ་ཡང་
འདིས་གནོད་བའི་ཕྱིར་གཏན་ཆིགས་མ་ཡིན་བར་མཚུངས་སོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་འདྲའི་
རྟགས་དེ་འགལ་བྱུང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་བར་ཐལ།

ཙམ། བ་མའི་སེམས་ནི་སེམས་གཞན་དང་། །

མཆམས་སྐྱོར་བ་ལ་འགལ་ཅི་ཡོད། །

ཐ་མ་འཆི་ཁའི་སེམས་ནི། རིགས་འདྲའི་སེམས་གཞན་མཆམས་སྐྱོར་བ་དང་འགལ་
བ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་ །དཔེ་མ་གྲུབ་བ་ །ེལ་(གཉིས)། དཔེ་སྐྱུབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པ་དང་། ཆད་མ་ཡོད་
བར་རྟོག་བ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ །དཔེ་སྐྱུབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པ་ །ེན།

ཙམ། དག་བཅོམ་སེམས་གང་ཡིན་དེ་ཡང་། །༡༤

གང་ལས་མཆམས་སྐྱོར་མེད་བར་འདོད། །

དག་བཅོམ་ཐ་མའི་སེམས་གང་ཡིན་བ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཐ་མལ་བའི་འཆི་སེམས་
རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཆམས་སྐྱོར་བ་མེད་བར་སྐྱུབ་བའི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྟན་གྱི་མཐུན་
དཔེ་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་མི་རིགས་བར་ཐལ། དེ་ཆད་མ་གང་ལས་ཀྱང་མ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་མ་གྱུབ་ན། དེ་འགོག་བ་ལ་བརྩོན་པ་འགལ་ཡོ། །འོན་རང་ལུགས་ལ་དག་བཅོམ་བ་
ཐ་མའི་སེམས་ཁས་ལེན་ནམ་མི་ལེན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཐ་མལ་བ་འཆི་ཁའི་སེམས་ཆོས་

ཅན། རིག་པ་བྱི་མ་མཆམས་སྒྲོར་ཏེ། རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་མ་ངེས་
བར་འབྱུར་ལ། བྱི་མ་མི་རིགས་ཏེ་ཆད་མ་རྣམ་བར་ངེས་བར་གསལ་བར་གསུངས་པ་དང་
འགལ་ལོ་ཞེན།

སྒྲོན་མེད་དེ། རང་ལུགས་ལ་དག་བཙུམ་པ་ཐ་མའི་སེམས་ཁས་མི་ལེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
སྒྲོབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྒྲོ་དང་། ཉི་མ་སྤྲས་བས། སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་ཆད་མ་ཡིན་ན། ཐ་
མལ་པའི་འཆི་སེམས་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་མཆམས་སྒྲོར་བར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། ལུང་དེ་
ཆད་མ་མིན་ན། དག་བཙུམ་ཐ་མའི་སེམས་ཀྱང་མ་གྲུབ་བས་དེ་མ་ཐུན་དཔེར་མི་རུང་། དག་
བཙུམ་ཐ་མའི་སེམས་རང་ལུགས་ལ་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། རོན་
བྱེད་རུས་སྒྲོང་དངོས་མེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ལ། དག་བཙུམ་ཐ་མའི་སེམས་ཀྱིས་
མ་ངེས་པ་བརྗོད་པ་ན། སེམས་ཅན་དུ་བགྲང་བའི་སྐད་ཅིག་གཞན་གྱི་ཉེར་ལེན་མི་བྱེད་
བས་ཐ་མ་ཞེས་བྱའི། འབྲས་བུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་
སོགས་ལ་ཐན་འདོགས་བར་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །

སེམས་ཅན་དུ་བགྲང་བའི་སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མི་བྱེད་བས་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་
མཆམས་མི་སྒྲོར་བར་བཞེད་པར་གསལ་ལོ། །སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱུན་མཁན་པོས། དེད་ཀྱི་གྲུབ་
མཐའ་ལས་ནི། དག་བཙུམ་ཐ་མའི་སེམས་འབང་ཞིག་མཆམས་སྒྲོར་བ་དང་འགལ་བར་
སྒྲོན་གྱི། འཆི་སེམས་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་ཞེས་བཤད་དོ། །ཉི་མ་སྤྲས་བས། མར་མེ་ཤི་
བ་བཞེན་དུ་ཤེས་རིག་རྒྱུན་ཆད་པར་བཤད་པ་བྱི་རོལ་རོན་ཁས་ལེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
ཡིན་ལ། དེ་ཁས་མི་ལེན་ན་ཉོན་མོངས་དག་པའི་སེམས་འབང་ཞིག་རིགས་འདྲ་མཆམས་

སྒྲོར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བཞེད་པའི་
 ལུགས་ཡིན་གྱི། གཞུང་འདི་དག་གིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་བསྟན་པར་
 འདོད་ན། གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་མ་ཆགས་པའི་གཏམ་སོ། །འོ་ན་སྒྲུབ་བྱི་མ་སྒྲུབ་པའི་
 རྟགས་མ་ངེས་པ་ཇི་ལྟར་སྒྲོང་ཞེ་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟུས་པའི་འགྲེལ་པར། སྒྲོབ་དཔོན་ཀླ་མ་
 ལ་གི་ལས། བཀའ་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཡིན་པ་དེ་ནི། རང་གིས་ཉེ་བར་གླང་
 བར་བྱ་བའི་སེམས་གཞན་བསྐྱེད་པར་རུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་པ་དང་བཅས་པའི་སྤར་གྱི་
 གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་བཞིན། ཐ་མལ་པ་འཆི་ཁའི་སེམས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་
 པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་། །ཆད་མ་ཡོད་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། ལུང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཐད། རིགས་
 པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཐད་པའོ། །

དང་པོ་། །ལུང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཐད་པ་༽ནི། ཉེས་བྲལ་འཆི་ཁའི་རིག་པ་བྱེད་གྱི་ལུང་ལས་
 བཤད་པས་དེས་བྱུང་པོ་ཞེ་ན།

ཅ་བ། ཆད་མས་མ་གྲུབ་དོན་ཅན་གྱི། །

གྲུབ་མཐའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངམ་ཅི། །

སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངམ་ཅི་སྟེ་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ།
 གྲུབ་མཐའ་དེ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་དོན་
 འགོག་པ་འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། །རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཐད་པ་༽ལ་(གསུམ)། རྟགས་ལ་དགག་པ་དང་། ཆད་པ་སྤར་

གཤམ་བུ་ལྷོག་པའི་རྒྱ་བྱང་པར་ཅན་ངོས་གཟུང་བཅོ།

དང་པོ་༼རྣམས་ལ་དགག་པ་༽ནི།

ཙ་ག། གལ་ཏེ་དེ་རྒྱ་བྱལ་བྱིར་ན། །༢༡

དགའ་བཅོམ་འཆི་ཁའི་སེམས་ཆོས་ཅན། དེགས་འབྲེམ་ཆམས་མི་སྦྱོར་ཏེ། དེའི་རྒྱ་
དབྱགས་འབྱུང་རྒྱབ་དང་དབང་པོ་སོགས་དང་བྱལ་བའི་བྱིར་ཞེ་ན།

ཙ་ག། དེ་ཉིད་འདིར་ནི་ཅེས་མ་བཤོད། །

དེ་ཉིད་ཐ་མལ་བའི་འཆི་སེམས་མཆམས་སྦྱོར་བ་མེད་པར་བསྐྱབ་པ་འདིར་ནི་སྦྱབ་
བྱེད་དུ་ཅེས་མ་བཤོད་དེ་བཤོད་རིགས་པར་ཐལ། འདི་དང་སྤར་གྱི་རྣམས་གང་རུང་གཅིག་
བཤོད་འདོད་ནས། སྤར་གྱི་དེ་མ་ངེས་བའི་བྱིར།

འདོད་ན། དེ་མ་བྱུབ་པར་སྟོན་པ་ནི། མིག་སོགས་དབང་པོ་ཡིད་སློང་རྟོག་པ་ལྷོག་བྱེད་
གྱི་རྒྱ་བྱང་པར་ཅན་ཡིན་ན། ཉེར་ལེན་དང་བདག་སྟོན་གང་རུང་ལས་མ་འདས་པས་སྤར་
འོག་ཏུ་འགོག་ཅིང་། བདག་སྟོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙ་ག། དེ་སྟོ་བཞིན་དུ་འཛིན་འགྱུར་བྱིར། །

དབང་པོ་བཅས་ལས་ཡིད་ཤེས་མིན། །

ཤེས་སྟེད་རུས་པ་ཐ་དད་བྱིར། །༢༢

ཀྱན་ལས་ཀྱང་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

དབང་པོ་དང་བཅས་བའི་ལུས་གྱི་བདག་སྟོན་ལས་ཡིད་ཤེས་རྟོག་པ་སྟེ་བ་མིན་པར་
ཐལ། དེ་ལྟ་ན། གཟུགས་དེ་འཛིན་པའི་མིག་སྟོ་བཞིན་དུ་གཟུགས་གསལ་བར་འཛིན་པར་

འགྱུར་བའི་བྱིར། དབང་པོ་ཀུན་ཚོགས་པའི་བདག་ཆེན་ལས་ཀྱང་ངེས་པར་སྐྱེ་དགོས་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་རྣམས་ལུལ་ལོ་ལོ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་བདག་ཆེན་གྱི་རུས་
པ་ཐད་དང་བའི་བྱིར། ཀྱང་གི་སྤྲས་ཚོས་སྤྲ་མ་ལ། རྟགས་ནི། དབང་པོ་གཅིག་མ་ཆང་ན་ཡང་
འདི་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་བྱིར། ཡིད་ཤེས་རྟོག་པས་ལུལ་རྒྱལ་ཀ་གསལ་བར་འཛིན་ན། དེ་
དབང་པོ་གཅིག་གིས་ཀྱང་བསྐྱེད་པས་དབང་པོ་གཞན་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

ཙམ། སེམས་མེད་ཉིད་བྱིར་གཞན་ལས་མིན། །

ཤི་བའི་ལུས་གཞན་ལས་ཀྱང་ཡིད་སྒོ་བདག་ཆེན་གྱི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། དེ་ལ་ཉེར་
ལེན་སེམས་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཉིད་པ་སྤང་བ་ཤིན། འོན་ཏེ་ཕྱན་ཅིག་གནས་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན།

ཙམ། རྒྱ་གཅིག་བྱིར་ན་ཕྱན་ཅིག་གནས། །

དབང་བཞིན་གཟུགས་དང་རྩ་བཞིན་ནོ། །༡༩

ཚོགས་པ་གཅིག་པའི་དབང་ཡིད་རྣམ་སྤྲིན་གྱིས་བསྐྱས་པ་རྣམས་ཕྱན་ཅིག་གནས་
སྤྱུང་སྟེ། ཐོན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། དབང་པོ་སྤྲ་བཞིན་
དང་། རྟོན་དང་བཞེན་པ་མེད་ཀྱང་ཕྱན་ཅིག་གནས་པའི་གཟུགས་དང་རྩ་བཞིན་ནོ། །དུག་ལ་
སོགས་པས་ཡིད་སྒོང་སྒོང་པོར་འགྱུར་བའི་བྱིར། ལུས་བདག་ཆེན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙམ། དོན་གྱི་སྒོ་ནས་འགྱུར་བ་ཡིན། །

བདག་ཆེན་གྱི་སྒོ་ནས་ཡིད་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་དེ་དག་དམིགས་ལུལ་རྒྱ་བྱས་
པ་ཅས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡིད་སྒོང་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་༼འབྲས་བུ་ལྷོག་པའི་རྒྱ་ཁྱོད་པར་ཅན་ངོས་གཟུང་བ་༽ཞི། ལྷོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཁྱོད་པར་ཅན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། མར་མེའི་འོད་ཆོས་ཅན། མར་མེ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ལྷོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཁྱོད་པར་ཅན་ཡིན་ཏེ།

ཙ་པ། ཉག་ཏུ་དེ་ཡི་རྗེས་འབྲུག་བྱིར། །

གང་ཞིག་ཡོད་པས་མན་འདོགས་བྱེད། །

དེ་རྒྱ་དེ་བྱིར་བདུན་པ་དང་། །༡༠

སྐྱེས་བྱིར་ཞེས་ནི་བཤད་པ་ཡིན། །

མར་མེ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྲ་ལོགས་སུ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་ཁྱོད་ལ་དངོས་སུ་མན་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཉག་ཏུ་ཁྱོད་མར་མེ་དེ་ཡི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲུག་པའི་བྱིར། དེས་ན་མདོ་ལས། འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྲུང་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱི་བདུན་པ་དང་། འདི་སྐྱེས་པའི་བྱིར། འདི་སྐྱེ་ཞེས་ལྷ་བ་འབྲུང་ཁྱེད་ཀྱི་སྤྲ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཁྱོད་པར་ཅན་ལ་དེ་འབྲེལ་ཞིག་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པའི་བྱིར་ཏུ་བཤད་པ་དེའི་བྱིར།

དེས་ན་ཆགས་ཅན་གྱི་རིག་པ་ཡིན་ན། རིགས་འབྲེལ་མ་འབྲུང་ངེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པས། དེ་ཐ་མལ་པའི་འཆི་སེམས་དང་སྦྱར་ནས་བསྐྱབ་པ་ན། སྐྱེ་བ་བྱི་མ་ཡོད་ངེས་སུ་^[1]འབྱུང་བས་འབྲུང་རུང་ཙམ་དཔགས་པས་སྐྱེ་བ་བྱི་མ་ཡོད་ངེས་སུ་མི་འབྱུང་བའི་རྩོད་པ་དེ་མི་འབྲུག་གོ།

[1] ལྷ་ཏུ་བྱུང་བས།

ཅ་བ། འགའ་ཞིག་ཆེན་སེམས་རྒྱན་ལ།
 བན་འདོགས་བྱེད་པ་འདྲ་ཡིན་སྟེ།
 བྱམ་སོགས་ལ་ནི་མེ་སོགས་བཞིན། །༡༡
 དེ་ཅམ་གྱིས་ནི་ལྟོག་པ་མིན། །

དུས་འགའ་ཞིག་གི་ཆེན། ལུས་དེ་སེམས་རྒྱན་ལ་བན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་འདྲ་ཡིན་
 པ་སྟེ། དེ་ཅམ་གྱིས་ལུས་ལོག་སྟོབས་གྱིས་སེམས་ལྟོག་པ་མིན་པར་ཐལ། རྩམ་ཐ་དང་
 ལྟོག་བྱེད་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པར་ཅན་མིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། རྩམ་པ་སོགས་ལ་མེ་ལ་
 སོགས་པས་གནས་སྟབས་བན་འདོགས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་(གཉིས)། ལུས་སྒྲིམ་རྟེན་བྱེད་པར་ཅན་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་།
 བཀག་པ་ལ་གཞོད་པ་སྤང་བཤོ། །

དང་པོ་། ལུས་སྒྲིམ་རྟེན་བྱེད་པར་ཅན་ཡིན་པ་དགག་པ་ཀླུ་ལ་(གཉིས)། ལུས་གྱིས་ཡིད་སྒྲིམ་རྟེན་གྱི་
 བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང་། རྟེན་བྱེད་པའི་ལུས་གྱི་རྩོམ་རྩམ་པ་ལ་
 བརྟགས་ལ་དགག་པ་ཤོ། །

དང་པོ་། ལུས་གྱིས་ཡིད་སྒྲིམ་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ཀླུ་ལ་(གཉིས)། རྟེན་ལེན་བྱེད་
 པ་དགག་པ་དང་། ལྟོག་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱེད་པར་ཅན་ཡིན་པ་དགག་པ་ཤོ། །

དང་པོ་། རྟེན་ལེན་བྱེད་པ་དགག་པ་ཀླུ་ལ་(གཉིས)། སྒྲ་བྲི་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང་། དུས་
 མཉམ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ཤོ། །དང་པོ་། སྒྲ་བྲི་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ཀླུ་ལ་(གཉིས)། ཐལ་བ་
 དགོད་པ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་དང་། རྟེན་ལེན་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ཤོ། །

དང་པོ་༼ཐལ་བ་དགོད་པ་༽ནི།

ཙ་ག། ལུས་ནི་གནས་བ་ཉིད་ན་སེམས་།

ལྷོག་བ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར།

ཤི་བའི་ལུས་ཚས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སེམས་ལྷོག་བ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་དེའི་ཉེར་ལེན་
ལུས་ཚང་བར་གནས་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼དེའི་ལན་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། མ་ཐུན་རྒྱུན་མ་ཚང་བའི་ལན་དགག་པ་དང་།
འགལ་རྒྱུན་གྱིས་བཅོམ་པའི་ལན་དགག་པ་ལོ།

དང་པོ་༼མ་ཐུན་རྒྱུན་མ་ཚང་བའི་ལན་དགག་པ་༽ནི། ཉེར་ལེན་ལུས་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུན་དབྱགས་མེད་
བས་ལྷོག་བ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱལ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེན།

ཙ་ག། དེ་ཡོད་ཡོད་དང་དབང་གྱུར་ཕྱིར། ། ༥༩

དེ་ལས་འབྱུང་རྒྱབ་དེ་མ་ཡིན།

རྒྱང་འབྲིན་བ་དང་འཕྲེན་བ་ནི།

འབད་ཚུལ་མེད་པར་གང་ལས་ཡིན།

ཡིད་སློ་རྟོག་པ་དེ་ལས་དབྱགས་འབྱུང་རྒྱབ་འབྱུང་གི་དེ་ཡིད་སློ་རྟོག་པའི་བདག་རྒྱུན་
ཁྱོད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིད་སློ་རྟོག་པ་དེ་ཡོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དབྱགས་དེ་ཡོད་
བ་དང་། དེ་དག་ཞན་དུ་རྒྱ་བ་ཚོལ་བའི་གཞན་དབང་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྲེས་
བྱའི་རྒྱང་ཕྱིར་འབྲིན་བ་དང་། བད་དུ་འཕྲེན་བ་ནི་འབད་ཚུལ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ལས་འབྱུང་གི་
དེ་མེད་པར་རྒྱ་གང་ལས་ཀྱང་དེ་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་གཉིད་མ་སྐྱུག་གི་དུས་ན་འབྱུང་རྒྱུ་མེད་པར་ཐལ། ཡིད་སྒྲོའི་ཚུལ་བ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉེས་པ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། ད་ལྟོ་གཉིད་མ་སྐྱུག་གི་དབྱུགས་འབྱུང་རྒྱུ་
 ཀྱང་ལས་གྱི་མིང་ཅན་གྱི་སྡོན་གྱི་སེམས་པའི་ཡིད་རྟོག་གིས་འཕངས་པས་སྐྱབ་པས། དུ་
 བ་ཡིན་ན་བྱུང་གིང་སྡོན་དུ་སོང་བས་སྐྱབ་ན། དུ་བ་ཡོད་པའི་དུས་དེ་ན་བྱུང་གིང་ཡོད་པས་
 སྐྱབ་ག་ལ་དགོས།

ཙ་བ། དེ་དག་སྤུལ་བྱུང་འགྲིལ་བ་ལས། །༥༣

སྤུལ་བྱུང་འགྲིལ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །

དེ་དག་ལ་ཡང་ཐལ་བ་མཚུངས། །

དབྱུགས་དེ་དག་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་འགྲིལ་བ་ལས་ཡིད་སྒྲོ་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་
 འགྲིལ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་དག་དེའི་བདག་སྐྱེན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དབྱུགས་དེ་དག་གི་པའི་སྤུས་ལ་ཡང་ལྡོག་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་མཚུངས་ཏེ། དེའི་ཉེར་ལེན་
 སྤུས་ཚང་བར་གནས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐྱེན་ཡང་ཚང་བས་ཡིད་སྒྲོ་མི་ལྡོག་པར་ཐལ་བ་
 མོན་གནས་སོ། །

འོ་ན་བྱེད་རང་ལ་ཡང་གི་པའི་སྤུས་ལ་སེམས་ལྡོག་པ་མེད་པར་ཐལ། ཉེར་ལེན་སེམས་
 ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

ཙ་བ། སེམས་རྒྱ་ཡིན་ན་མཚུངས་མ་ཡིན། །

གནས་པའི་འཕེན་བྱེད་གཞན་དག་ཀྱང་། །༥༤

གང་ཕྱིར་རྒྱ་ནི་ཡིན་པར་འདོད། །

སེམས་དེ་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ན་ཤི་བའི་ལུས་ལ་མི་ལྡོག་བའི་ཐལ་བ་མཚུངས་པ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། གང་གི་བྱིར་ན། ལུས་སེམས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གནས་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
 གཞན་དག་ཀྱང་དེ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་གནས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼འགལ་རྒྱུན་གྱིས་བཅོམ་པའི་ལན་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། ཐལ་བ་དགོད་བ་དང་། དེའི་
 ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་༼ཐལ་བ་དགོད་པ་༽ནི།

ཙ་ག། གལ་ཏེ་སྤྲོད་པོ་ལ་སོགས་བཞིན། །

ཉེས་པས་མི་མཐུན་ལུས་རྒྱ་མིན། །

གལ་ཏེ་སྤྲུགས་ཀྱིས་བཏབ་པའི་སྤྲོད་བྱ་ལ་སོགས་ལ་མེ་མི་འབར་བ་བཞིན་དུ་ཉེས་པ་
 རྒྱང་མཐིམ་ལ་སོགས་པས་སེམས་གནས་པ་དང་། མི་མཐུན་པར་བྱས་པའི་ཤི་བའི་ལུས་
 སེམས་ཀྱི་རྒྱ་མིན་པས་ཐལ་བ་དེ་དག་མི་འཇུག་སྟེ། འགལ་རྒྱུན་གྱིས་བཅོམ་པས་འབྲས་
 བྱ་མི་སྦྱེད་པ་བྱེད་རང་ཡང་འདོད་པས་སོ་ཞེན།

ཙ་ག། ཤི་བས་ཉེས་པ་ཉམས་འགྱུར་ཆོ། །༡༥

སྤྲར་ཡང་འཆོ་བ་དག་ཏུ་འགྱུར། །

ཤི་བའི་ཆེ་ལུས་ལ་སྤྲར་ཡང་སེམས་འཆོ་བ་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཉེར་ལེན་ལུས་
 གནས་ཤིང་། འགལ་རྒྱུན་ཉེས་པ་ཆ་མཉམ་དུ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། ཡང་ན་ཐལ་བ་སྤྲ་
 མ་ལ། རྟགས་ཉེས་པ་རྣམས་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་༼དེའི་ལན་དགག་པ་༽ནི།

ཙ་ག། གལ་ཏེ་མེན་ནི་ལྡོག་ན་ཡང་། །

ཤིང་གི་འགྲུར་བ་མི་ལྷོག་བཞིན། །

དེ་ནི་ལྷོག་བ་མེད་ཅེ་ན། །༡༤

གལ་ཏེ་མེ་ལྷོག་ན་ཡང་དེས་བསྐྱེད་པའི་ཤིང་གི་འགྲུར་བ་མི་ལྷོག་བ་བཞིན་དུ། འགལ་
ཆུན་ཉེས་བ་ནད་ཀྱིས་འགྲུར་པའི་རྒྱ་ལོག་ཀྱང་། ནད་ཀྱི་འགྲུར་བ་ཆེན་པོ་གི་བ་དེ་ནི་ལྷོག་
བ་མེད་དོ་ཞེ་ན།

ཅ་བ། མ་ཡིན་གསོ་སྦྱར་ཡོད་ཕྱིར་རོ། །

སྒར་མི་འབྱུང་བར་འགའ་ཞིག་ནི། །

ལ་ལར་འགྲུར་བ་སྐྱེད་བར་བྱེད། །

འགའ་ཞིག་ལྷོག་བ་ཡིན་ཕྱིར་དཔེར། །༡༥

ཤིང་དང་གསེར་ལ་མེ་བཞིན་ནོ། །

ནད་ཀྱི་འགྲུར་བ་ལྷོག་ཏུ་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ནད་གསོ་བའི་སྦྱར་བ་དོན་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། མེས་བྱས་པའི་ཤིང་གི་འགྲུར་བ་དང་། ནད་ཀྱི་འགྲུར་བ་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་
པར་ཐལ། ཤིང་ལ་མེས་བྱས་བ་བཞིན། འགྲུར་བ་བྱེད་བ་པོ་འགའ་ཞིག་ལ་ལར་སྒར་མི་
འབྱུང་བར་འགྲུར་བ་བསྐྱེད་བར་བྱེད་པའི་རིགས་ཡིན་ན། འགྲུར་བ་རྒྱུང་ཡང་ལྷོག་མི་སྲིད།
གསེར་ལ་མེ་བཞིན་དུ་འགའ་ཞིག་ལྷོག་རུང་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་ཡིན་ན་འགྲུར་བ་ཆེ་ཡང་
ལྷོག་པའི་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤིང་དང་མཚུངས་ན། ནད་ཀྱི་འགྲུར་བ་རྒྱུང་ཟད་རིམས་
ལ་སོགས་པས་བྱས་བ་ཡང་ལྷོག་མི་སྲིད་པར་འགྲུར་རོ། །

ཅ་བ། དང་པོ་རྒྱུང་ཡང་ལྷོག་བ་མིན། །

སྐར་ལྗོག་རུང་བར་འགྱུར་བྱས་གང་། །

དེ་ནི་སྐར་ཡང་འགྱུར་འགྱུར་རྟེ། །༡༥

གསེར་གྱི་སྤ་བ་ཉིད་བཞིན་ནོ། །

འགྱུར་བ་དང་པོ་རྩུང་ཡང་ལྗོག་བ་མིན་བར་ཐལ། ཤིང་སྤ་ནག་ཅམ་ཡང་ཤིང་དུ་ལྗོག་
བ་མིན་པའི་བྱིར། སྐར་ལྗོག་རུང་བར་བྱས་པའི་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་བ་དེ་ནི་ཆེ་ཡང་སྐར་
ཡང་འགྱུར་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཡིན་རྟེ། གསེར་གྱི་སྤ་བ་རྩུ་བཞིན་དུ་སོང་ཡང་སྤ་བ་ཉིད་དུ་
ལྗོག་པའི་བྱིར། འོ་ན་ནད་གྱི་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་ཡང་ལྗོག་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། འགྱུར་བ་རྩུང་
དུ་ལྗོག་པའི་བྱིར། འདོད་ན། གསེར་མི་རུང་བའི་ནད་བཤད་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།

ཙ་ག། རུང་ཟད་གསོ་བྱ་མིན་བརྟོན་པ། །

འཆོས་བྱེད་རྟེན་པར་དགའ་བྱིར་རམ། །

ཆེ་ཟད་བྱིར་རོ་ ..... ། །

རུང་ཟད་གསོ་བྱ་མིན་པར་བརྟོན་པའི་ནད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གསོ་མི་རུང་གི་རིགས་ཡིན་
པས་དེ་སྤར་བཤད་བ་མིན་རྟེ། ཁྱོད་འཆོས་པར་བྱེད་པའི་སྤར་དང་སྤར་བ་རྟེན་པར་དགའ་བའི་
བྱིར་རམ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ནད་བ་ཆེ་ཟད་པའི་དབང་གིས་དེ་སྤར་བཤད་པའི་བྱིར།

ཙ་ག། ..... ཉེས་འབའ་ཞིག །༡༥

ཡིན་ན་གསོ་མིན་མེད་བ་གཉིས། །

ཤི་བའི་དུག་སོགས་ལྗོག་བྱིར་རམ། །

དེ་ཡི་སོས་ཟིན་བཅད་ལས་ཀྱང་། །

འགྲུར་བའི་རྒྱ་དང་བྲལ་བས་ན། །༦༠

དེ་ཅེས་སྐར་ཡང་འཆོ་མི་འགྲུར། །

མ་ཐུན་རྒྱུ་མ་ཆང་བ་དེ་ལྟ་མིན་བར་ཉེས་པ་རྒྱུ་མཁུས་ལ་སོགས་པའི་ནད་འབའ་
 ཞིག་འཆི་བའི་རྒྱ་ཡིན་ན། གསོ་བྱེད་མིན་པའི་ནད་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཐལ། འགལ་རྒྱུ་གཞན་
 མེད་མ་ཐུན་རྒྱུ་ཆང་ན་ནད་ངེས་པར་གསོ་བྱས་པའི་བྱིར། དུག་གིས་ཤི་བའི་ལུས་དེ་ཅེས་
 བ་སྐར་ཡང་འཆོ་བར་མི་འགྲུར་བ་མི་འཐད་བར་ཐལ། ཉེར་ལེན་ལུས་གནས། འགལ་རྒྱུ་ཤི་
 བའི་དུག་སོགས་སྒྲགས་ལ་སོགས་པས་ལྷོག་པའི་བྱིར་རམ། དུག་སྐྱལ་དེ་ཡིས་སོས་ཟེན་
 པའི་དུག་མ་ཁར་འདུས་པ་བཅད་པ་ལས་ཀྱང་ནད་ཀྱི་འགྲུར་བའི་རྒྱ་དང་བྲལ་བའི་བྱིར།

གསུམ་པ་། ཉེར་ལེན་གྱི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ་། ལ་(གཉིས།) ཉེར་ལེན་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལུས་
 སེམས་ལ་མེད་པའོ། །དང་པོ་། ཉེར་ལེན་གྱི་མཆན་ཉིད་། བོ།

ཅུ་བ། ཉེར་ལེན་འགྲུར་བ་མེད་པར་ནི། །

ཉེར་ལེན་ཅན་དག་འགྲུར་བར་ནི། །

བྱེད་པར་མི་བྱས་དཔེར་འདྲིམ་པ། །༦༡

འགྲུར་བ་མེད་པ་བྱམ་སོགས་བཞིན། །

སྒྲོན་མེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲོན་མེའི་འོད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་པོ་འགྲུར་བ་
 མེད་པར་ཉེར་ལེན་ཅན་སྒྲོན་མེའི་འོད་དག་གི་ངོ་པོ་འགྲུར་བར་བྱེད་པར་མི་བྱས་པར། དེའི་
 འོ་པོ་ཅན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལག་རྒྱུ་དངོས་སུ་འཇོག་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་
 བཞིན་འདྲིམ་པ་འགྲུར་བ་མེད་པར་ཐུང་བྱམ་པ་སོགས་མི་འགྲུར་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལྟམ་སེམས་ལ་མེད་པ་ཀློན།

ཙ་པ། དངོས་གང་འགྱུར་བ་མེད་པར་ནི། །

དངོས་པོ་གང་ཞིག་རྣམ་འགྱུར་བ། །

དེ་དེའི་ཉེར་ལེན་མི་རིགས་ཏེ། །༦༩

བ་སྒྲུང་བ་མིན་ལ་སོགས་པ་བཞིན། །

སེམས་དང་ལྟམ་གྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །

སེམས་དང་ལྟམ་གྱང་ཉེར་ལེན་དང་ཉེར་ལེན་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བ་ལང་དང་བ་
མིན་དེ་བཞིན་དུ་འགྱུར་རྗེས་སུ་འགྱུར་བར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། རྒྱུའི་དངོས་པོ་གང་
འགྱུར་བ་མེད་པར་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་གང་ཞིག་རྣམ་པར་འགྱུར་པའི་རྒྱ་དེ་དེའི་ཉེར་ལེན་
དུ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བ་ལང་དང་བ་མེན་ལ་སོགས་པ་བཞིན། འོན་ཆོགས་པ་
གཅིག་ཏུ་གནས་པ་འགལ་ལོ་ཞེས།

ཙ་པ། དེ་རྒྱ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ལས། །

སྟེ་པའི་འབྲས་བུ་ལྷན་ཅིག་གནས། །༧༠

མེ་དང་ཟངས་མའི་ལྷ་ཉིད་བཞིན། །

འབྲས་བུ་ལྟམ་སེམས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་སུ་བྱུང་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་
གཉིས་པའི་ལྷན་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱེད་པ་ལས་སྟེ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མེ་དང་ཟངས་
མའི་ལྷ་བ་ཉིད་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་དུས་མཉམ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ཀློན་(གསུམ)། དུས་མཉམ་གྱི་རྟེན་དགག་དེས་

ཐུས་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེན་ཡང་། ལུས་དེས་ནི་ཁྱོད་གྱི་དངོས་པོ་གནས་པའི་བྱ་བ་ཅི་
 ཞིག་ཀྱང་བྱས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཁྱོད་གྱི་གནས་པ་དེའི་
 རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། འཇིག་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །༤༥

དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཇིག་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་བྱལ་ཟེན་དུས་གཉིས་
 པར་གནས་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་དེ་འཇིག་རྒྱ་ལས་འདོད། །

གལ་ཏེ་དེ་འཇིག་རྒྱ་ལས་འཇིག་པར་འདོད་པས་རྟག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེན། ཁྱོད་བྱལ་
 ཟེན་གནས་པ་ལས་ཕྱིས་འཇིག་རྒྱས་འཇིག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།

ཙ་བ། དེ་ལའང་ཐལ་བ་མཚུངས་པ་ཡིན། །

གནས་པའི་རྒྱས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་བྱས། །

དེ་ལའང་ཡིད་སྤོམ་འཇིག་པ་ཡིད་སྤོམ་དང་ཐུས་གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་ན། ཐལ་བ་
 ལྷ་མ་དང་སྤྱོན་མཚུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གནས་པས་རྒྱས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་བྱ་དོན་མེད་པར་
 ཐལ། འཇིག་རྒྱ་དང་མ་སྤང་ན་བྱལ་ཟེན་གནས། སྤང་ན་གནས་རྒྱས་གནས་པར་བྱེད་མི་
 ལུས་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་འཇིག་རྒྱ་སྤང་བར་དུ། །༤༦

དེས་གནས་ ..... ། །

གལ་ཏེ་གནས་རྒྱ་མེད་ན་སྤང་ནས་འཇིག་པ་ལ་འཇིག་རྒྱ་དང་སྤང་པའི་བར་དུ་གནས་

རྒྱ་དེས་གནས་པར་བྱེད་པས་སྒྲིན་མེད་དོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། .....འཇིག་པ་དངོས་ཆོས་ཉིད། །

ཡོད་པ་འདི་གཞོད་⁽¹⁾མེད་ཕྱིར་དང་། །

གནས་པའི་རྒྱས་ནི་ཅི་ཞིག་གྲ། །

འཇིག་པ་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་འདི་ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་པར་ཐལ། འཇིག་

རྒྱ་དང་མ་སྒྲུབ་ཡང་འཇིག་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གནས་པའི་རྒྱས་ནི་ཅི་ཞིག་གྲ་གྲུབ་

ཟེན་གནས་མི་རྒྱས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་༼མངོན་སུམ་དང་འགལ་བ་སྒྲུབ་བ་༽ནི།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་དཔེར་ན་རྒྱ་སོགས་ཀྱི། །⁽²⁾

རྟེན་བཞིན་ཞེ་ན་ ..... ། །

གལ་ཏེ་དཔེར་ན། ས་སྒྲོགས་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་གྲུབ་ཟེན་གནས་པའི་རྟེན་དུ་མངོན་སུམ་

གྱིས་གྲུབ་པ་བཞིན་དུ་ལུས་སེམས་ཀྱང་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། སྒྲོད་ཀྱིས་རྒྱ་གྲུབ་ཟེན་གནས་པར་

བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཙ་བ། .....འདི་ལ་འང་མཚུངས། །

དངོས་རྣམས་སྒྲིད་ཅིག་རེ་རེར་ནི། །

འཇིག་ན་⁽²⁾དངོས་རྒྱན་དེ་ལྟ་བུར། །

[1] མེད་པའི་ཕྱིར་སྒྲ། བེ།

[2] དངོས་རྒྱ། སྒྲ། བེ།

སྤྱི་ཚུ་ཡིན་ཕྱིར་དེ་རྟེན་ཡིན། ༥༦

དེ་ལྟར་འདོད་པ་འདི་ལ་འདྲ་དོན་ལ་བཞག་དེ་ལྟེན་པ་དེ་དག་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་
ན་འཇིག་རྟེན་ན་རྟེན་དུ་གྲགས་པ་མི་ལྟར་ཞེ་ན། ཚུ་སྟོང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་ནང་གི་རྩའི་
རྟེན་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་རེ་རེར་འཇིག་པའི་རང་ཅན་གྱི་རང་ནང་གི་རྩའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་
རྒྱན་ཕྱི་མ་སྤྱི་མའི་དངོས་པོ་དེ་ལྟ་བུར་ཡུལ་གོ་ས་མཚུངས་པར་སྤྱི་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཅ་བ། དེ་ལྟ་མིན་ན་རིགས་མ་ཡིན།

ཕན་འདོགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་མིན་ན། དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་དུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་
འོ། །མི་རྟག་པ་ལ་རྟེན་འཐད་ཀྱང་། རྟག་པ་ལ་མི་འཐད་དེ།

ཅ་བ། འཕོ་བ་ཡིས་ནི་གོགས་བྱས་ཕྱིར།

རྒྱ་སྟགས་ཀྱི་ནི་རྟེན་འབྱུར་གྱི།

དེ་ཆོས་ཅན། རང་ནང་གི་རྒྱ་སྟགས་ཀྱི་རྟེན་དུ་འབྱུར་ཏེ། དེ་ཐུར་དུ་འཕོ་བ་ཡི་གོགས་
བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཅ་བ། འཕྱོ་བ་མེད་ཅན་ཡོན་ཏན་སྤྱི། ༥༧

ལས་རྣམས་ལ་ནི་རྟེན་ཅི་དགོས།

ཡོན་ཏན་དང་། སྤྱི་དང་ལས་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་ཅི་དགོས་
མི་དགོས་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་སྤྱི་ཕྱི་གང་དུ་ཡང་འཕྱོ་བ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། །དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཁོགས་པ་། །ཞེ།

ཅ་བ། འདིས་ནི་འཕྲོད་པ་འདུ་བ་དང་།

འཕྲོད་པ་འདུ་བ་ཅན་གྱི་དང་། །

རིགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གནས་ཉིད། །༡༠

རྟེན་མེད་ཕྱིར་ན་བསལ་བ་ཡིན། །

གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་འགོག་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་ཐུགས་ལ་
འཕྲོད་པ་འདུ་བ་དང་། ཐུགས་དེ་ཡོན་ཏན་གྱི་འཕྲོད་པ་འདུ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་བསལ་བ་ཡིན་
ཉི། གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འཕྲོད་པ་འདུ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱ་མེད་ན་
དེ་ལ་འཕྲོད་པ་འདུས་པ་མེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རིགས་ལ་སོགས་པ་གསལ་བ་མེད་པར་
ཡང་རྣམས་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་གསལ་བ་དེ་རིགས་གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་ཏུ་མེད་
དེ། ཞེས་པ་ལ་རྟགས་སྤྲུལ་མོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལུས་སེམས་འཕྲོད་པ་འདུ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་
ཡང་བསལ་ཉི། ཞེས་པ་ལ་ཐུགས་དང་ཡོན་ཏན་ལ་བཞུགས་པའི་རྟགས་སྤྲུར་རོ། །

གསུམ་པ་། །དོན་བསྟུ་བ་ཀྱི་ལ་(གསུམ་)། ཕྱིས་འབྱུང་གི་འཛིག་རྒྱ་ལ་བརྟགས་ན་གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྒྱ་མི་འཐད་
པ་དང་། གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་ཡོད་ན་མི་འཛིག་པར་ཐལ་བ། རང་གིས་རང་གི་བརྟགས་ན་དེ་མི་འཐད་པའོ། །

(དང་པོ་)ཕྱིས་འབྱུང་གི་འཛིག་རྒྱ་ལ་བརྟགས་ན་གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྒྱ་མི་འཐད་པ་ནི།

རྩ་བ། གལ་ཏེ་གཞན་ལས་དངོས་འཛིག་ན། །

དེ་ཡི་གནས་རྒྱས་ཅི་ཞིག་གྲ། །

དེ་གཞན་མེད་པར་འཛིག་ན་ཡང་། །༡༡

གནས་པའི་རྒྱ་རྣམས་ཀྱས་མེད་ཡིན། །

དངོས་པོ་དེའི་གནས་རྒྱས་ཅི་ཞིག་གྲ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། རྒྱ་གཞན་ལས་དངོས་

པོ་འཇིག་དགོས་ཀྱི་འཇིག་པའི་ངོ་བོར་མ་སྐྱེས་པའི་བྱིར། དེ་འཇིག་རྒྱ་གཞན་མེད་པར་
རང་གི་ངང་གིས་འཇིག་ན་ཡང་གནས་པའི་རྒྱ་རྣམས་ལ་བྱུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྒྱས་པ་མེད་
པ་ཡིན་པར་ཐལ།

(གཉིས་པ།) བྱུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་ཡོད་ན་མི་འཇིག་པར་ཐལ་བ་ནི།

ཙ་བ། རྟེན་བཅས་ཐམས་ཅད་གནས་ལྡན་དང་། །

སྐྱེ་བ་ཅན་ཀྱན་རྟེན་བཅས་ཡིན། །

དེ་བྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི། །^༥

འགའ་ཞིག་ཆོ་ནའང་འཇིག་མི་འགྱུར། །

དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དུས་འགའ་ཞིག་གི་ཆོ་ནའང་འཇིག་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། སྐྱེ་
བ་ཅན་ཀྱན་མཐར་བདག་ལ་སོགས་པའི་རྟག་དངོས་ཀྱི་རྟེན་དང་བཅས་པ་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར།
བྱུབ་པར་ཐལ། རྟག་དངོས་ཀྱི་རྟེན་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་མི་འཇིག་པར་གནས་པ་དང་
ལྡན་པས་བྱུབ་པའི་བྱིར།

(གསུམ་པ།) རང་གི་ངང་གིས་བརྟགས་ན་དེ་མི་འཐད་པ་ནི།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་རང་འཇིག་ངང་རྩལ་བདག །

ཡིན་ན་དེ་གནས་བྱེད་གཞན་གང་། །

གལ་ཏེ་རང་འཇིག་ངང་རྩལ་བདག །^༦

མིན་ན་དེ་གནས་བྱེད་གཞན་གང་། །

གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རང་ཉིད་འཇིག་པའི་ངང་རྩལ་ཅན་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན། དེའི་

གནས་བྱེད་གཞན་གང་གྲུབ་ཟིན་གནས་མི་རྒྱས་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་དེ་མིན་ན། དེ་གནས་
བྱེད་གཞན་གང་ཡང་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ།

གཉིས་པ་༼ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པ་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས།) དགག་པ་དངོས་དང་།
ལུས་སེམས་རྒྱུ་གཅིག་དགག་པ་དང་། འཁོར་བའི་རྒྱ་ངོས་གཞུང་བཤོ། །

དང་པོ་༼དགག་པ་དངོས་༽ལ་(གཉིས།) ལུས་ཤེས་རབ་སོགས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་ཡིན་པ་དགག་
པ་དང་། ཆགས་སོགས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་ཡིན་པ་དགག་པཤོ། །

དང་པོ་༼ལུས་ཤེས་རབ་སོགས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་ཡིན་པ་དགག་པ་༽ལ། ཆགས་དགོད་པ་ནི།

ཙ་ག། ལུས་ཀྱི་ལུལ་བྱུང་འགྲིབ་མེད་པར། །

སྒྲོ་ཡི་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས། །

ཤེས་རབ་ལ་སོགས་ལུལ་བྱུང་དང་། །^{༡༥}

འགྲིབ་པ་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན། །

ཤེས་རབ་དང་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། ལུས་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་མ་
ཡིན་ཏེ། ལུས་ཀྱི་ལུལ་བྱུང་དང་འགྲིབ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་མེད་པར་སྒྲོ་སྒྲུ་མ་གོམས་པ་ཡི་
འདུ་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ལུལ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་འགྲིབ་པ་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཁྱབ་སྒྲེ།

ཙ་ག། འདི་ནི་མར་མེའི་འོད་ལ་སོགས། །

རྟེན་པ་རྣམས་ལ་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཆགས་འདི་ནི་མར་མེའི་འོད་ལ་སོགས་པ་ཉེར་ལེན་ལུས་ལ་བརྟེན་པ་རྣམས་ལ་ཡོད་

བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། བཅུད་ལེན་སོགས་ཀྱིས་ལུས་རྒྱས་པར་བྱས་པ་ལས། ཤེས་རབ་
སོགས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་མཐོང་བའི་བྱིར།

ཙ་བ། དེ་ལས་ཀྱང་འདི་ཁྱད་འགྱུར་ཏེ། ༡༥

སེམས་ལ་པན་འདོགས་མེད་པར་མིན། །

ལུས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་དེ་ལས་ཀྱང་ཤེས་རབ་སོགས་འདི་རྩེད་ཐད་ཁྱད་པར་དུ་
འགྱུར་མོད། ལུས་དེ་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ལུས་ཀྱིས་ལུས་ཤེས་
ལ་དངོས་སུ་པན་བཏགས་པའི་སྒོ་ནས། ཤེས་རབ་ལ་པན་འདོགས་པ་ཡིན་གྱི། སེམས་དེ་
ལ་པན་འདོགས་པ་མེད་པར་མིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼ཆགས་སོགས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་ཡིན་པ་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། ཆགས་སོགས་ལུས་ལས་
དངོས་སུ་མི་སྐྱེ་བ་དཔེ་དང་བཅས་པ། རྟོན་བསྟུ་བཤོ། །

དང་པོ་༼ཆགས་སོགས་ལུས་ལས་དངོས་སུ་མི་སྐྱེ་བ་དཔེ་དང་བཅས་པ་༽ནི། ཆགས་སོགས་ལུས་
འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་དེ། ལུས་རྒྱས་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་། རྒྱད་པ་ལས་ཞེ་
སྤང་འཕེལ་བར་མཐོང་ངོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། འགའ་ཆེ་ཆགས་སོགས་རྒྱས་སོགས་ཀྱི། །

འཕེལ་བ་བདེ་སྟག་ལས་སྐྱེས་ཡིན། །

སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་དུས་འགའ་ཞིག་གི་ཆེ་ལུས་རྒྱས་རྒྱད་
སོགས་ཀྱིས་འཕེལ་བར་བྱས་པའི་ཆགས་སོགས་ཆོས་ཅན། ལུས་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་
བདག་རྒྱུན་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོར་བ་བདེ་སྟག་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། དེ་ཡང་ཁམས་སྟོམས་^[1]ལ་སོགས་པ། །^{༡༤}

ནང་གི་དོན་ནི་ཉེ་བ་ལས། །

ཚོར་བ་བདེ་སྤྲུག་དེ་ཡང་ཚོས་ཅན། ལུས་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་བདག་སྐྱེན་མ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་
སྟོམས་བ་དང་མ་སྟོམས་བ་ལ་སོགས་པའི་ནང་གི་རིག་བྱའི་དོན་གཟུང་ཡུལ་དུ་ཉེ་བ་ལས་
སྐྱེས་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། འདིས་ནི་འདུས་བ་ལ་སོགས་པ། །

བླ་བ་ཉམས་སོགས་བཤད་བ་ཡིན། །

ནང་དོན་བྱད་པར་ལས་སྐྱེས་པའི། །^{༡༥}

སྟོས་ནི་འགྲུར་བར་བྱེད་བྱིར་རོ། །

ཚུལ་འདིས་ནི། འདུས་པའི་རིམས་ལ་སོགས་བ་ལས་བླ་བ་ཉམས་སོགས་འགྲུར་
པའི་ཚུལ་ཡང་བཤད་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གྱང་ནང་གི་རིག་བྱའི་དོན་གཟུང་ཡུལ་དུ་ཡོད་
པའི་བྱད་པར་ལས་སྐྱེས་པའི་དབང་སྟོས་འགྲུར་བར་བྱེད་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། ^[2]དཔེར་རྒྱུད་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ། །

རྟག་ཉིད་དང་ནི་ཁྲག་ལ་སོགས། །

སྟོས་བ་དང་ནི་མཐོང་བ་ལས། །^{༡༦}

སྟོངས་བ་ལ་སོགས་འགྲུར་འགྲུར་བཞིན། །

[1] ལགས་སོལས། ལྷ། ཤེ།

[2] དཔེར་རྒྱུད། ཤེ། དཔེར་རྒྱུད། ལྷ།

དཔེར་ན། རྒྱུད་སྤྲེལ་མའི་བྱེད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་སྟག་བྱུང་ངོ་ཞེས་པའི་སྐྱོ་ཐོས་པ་
 དང་། གཞན་བསད་པའི་ཁྲག་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་སེམས་
 མོངས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ལུས་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉང་གི་
 ཆོར་བས་འཕེལ་བར་བྱས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼དོན་བསྟུ་བ་༽ནི།

ཙ་བ། དེ་བྱིར་ངེས་པར་གང་ཉིད་གྱི། །

འདྲ་བྱེད་གྱིས་ནི་རྗེས་འཇུག་པའི། །

སེམས་ནི་དེ་མེད་མི་འབྱུང་བ། ། ༡༥

དེ་བྱིར་སེམས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། །

སེམས་ནི་ཆོས་ཅན། སེམས་སྤྲེལ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིར་ལེན་དུ་མེད་ན་མི་
 འབྱུང་བ་དེའི་བྱིར། ཉིར་ལེན་ལུས་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ངེས་པར་སེམས་སྤྲེལ་གང་ཡང་
 རུང་བ་ཉིད་གྱི་གོམས་པའི་འདྲ་བྱེད་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དེའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼ལུས་སེམས་རྣམས་གཅིག་དགག་བ་༽ནི། གལ་ཏེ་བྱའི་ལུས་ནི་པ་མའི་ལུས་ཀྱི་རྗེས་
 སུ་འཁོ་བར་མཐོང་བའི་བྱིར་དེ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ལ་སེམས་ཀྱང་ལུས་ལས་ཐ་མི་དད་པའི་
 བྱིར། སེམས་སྤྲེལ་མའི་འདྲ་བྱེད་གྱི་རྗེས་སུ་འཁོ་བར་བསྐྱབས་པས་ལུས་ལ་མི་བརྟེན་པར་
 མི་འགྲུབ་པོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། དེ་ལྟར་སེམས་ལ་བརྟེན་བྱས་ནས། །

ཐོས་སོགས་འདྲ་བྱེད་སེམས་ལ་ནི། །

དུས་གསལ་པ་ཐ་དང་མེད་པའི་བྱིར། །༡༠

དེ་ལྟར་^[1] ལུས་ལ་ཡོན་ཏན་འགྱུར། །

ཇི་ལྟར་རང་གི་སེམས་སྒྲུ་མ་པ་བརྟེན་པར་བྱས་ནས་གོམས་པའི་ཐོས་པ་དང་བསམ་
པ་དང་། བཟོ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་བྱེད་ཆོས་ཅན། སེམས་ལ་སང་པའི་དུས་ལ་སོགས་པའི་
ཆེ། གསལ་བར་མངོན་དུ་གྱུར་བ་དེ་ལྟར་ལུས་ལ་འདར་གསལ་བར་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་བར་ཐུག་
ཁྱོད་ཡིད་གཏད་ན་ངེས་རུང་གི་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གང་ཞིག ། ལུས་སེམས་རྩལ་ཐ་དང་
མེད་པའི་བྱིར།

གསལ་བ་ཉེ་མོར་པའི་རྒྱ་རྩལ་གཞུང་བ་ཉེ་ལ་(གཉིས)། མངལ་དུ་སྒྲེབ་པའི་རྒྱ་རྩལ་གཞུང་།
དེ་ལ་ཅོད་པ་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ཉེ་མོར་པའི་རྒྱ་རྩལ་གཞུང་བ་ཉེ།

ཅ་ག། བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་ལྡན་པས། །

སེམས་ཅན་གཞན་གྱིས་བགྱི་མིན་པར། །

བདེ་སྤྱད་དོར་ཐོབ་འདོད་པས་ན། །༡༡

དམན་པའི་གནས་ནི་ཡོངས་སུ་ལེན། །

ཐ་མལ་པ་ཆོས་ཅན། བདེ་བ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་། སྤྱད་བསྐྱུལ་འདོར་བར་འདོད་
པའི་སྤེད་པས་མངལ་ལ་སོགས་པའི་དམན་པའི་གནས་ཡོངས་སུ་ལེན་ཏེ། དབང་སྤྱད་ལ་
སོགས་པའི་སེམས་ཅན་གཞན་གྱིས་དབང་མེད་དུ་བགྱི་བ་མིན་པར་བདག་ལ་ཆགས་པ་
དང་ལྡན་པས་དེ་དག་ལེན་པའི་བྱིར། བདེ་བ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཡིན་ན། སྤྱད་བསྐྱུལ་གྱི་

[1] ལུས་ལ་འདར་གསལ་གྱི་སྒྲེབ་པ་

གནས་རང་དགར་ལེན་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། དེ་མི་འགལ་བར་ཐལ།

ཅ་བ། སྤྱག་བསྐལ་བྱིན་ཅི་ལོག་སློང་དང་། །

སྤེད་པ་ཀུན་ནས་འཆིང་བཞི། །

སྐྱེ་རྒྱ་གང་ལ་དེ་མེད་པ། ། ༡༢

དེ་ནི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །

སྐྱེས་པ་ཀུན་ནས་འཆིང་བའི་རྒྱ་སྤྱག་བསྐལ་ལ་བདེ་བར་འཛིན་པའི་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་
སློང་དང་། བདེ་བ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སྤེད་པ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གང་
ལ་ལོག་སྤེད་དེ་མེད་པའི་དགྲ་བཙུགས་པ་དེ་ནི་དེ་ཐད་བར་སྤངས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་
བར་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཉིད་ལ་ཚུངས་སྤངས་པ་ཞེ་ན།

ཅ་བ། གལ་ཏེ་འགྲོ་ཡོང་མ་མཐོང་ན། །

གལ་ཏེ། སྐྱེ་བ་གཞན་ནས་འགྲོ་ཡོང་བྱེད་པ་མེད་དེ། མ་མཐོང་བའི་བྱིར་ཞེ་ན།

ཅ་བ། དབང་པོ་མི་གསལ་བྱིར་མ་མཐོང་། །

དཔེར་ན་མིག་མི་གསལ་བ་ཡིས། ། ༡༣

དུ་བ་རྒྱུང་དུ་མི་མཐོང་བཞིན། །

རྒྱུང་འཕེན་གྱིས་མ་མཐོང་བས་མེད་པར་མི་འགྱུབ་པར་ཐལ། རྒྱུང་འཕེན་དབང་པོ་མི་
གསལ་བའི་བྱིར། དཔེར་ན། མིག་མི་གསལ་བ་ཡིས་དུ་བ་རྒྱུང་དུ་ཡོད་ཀྱང་མི་མཐོང་བ་བཞིན།
མིག་གིས་མ་མཐོང་ཡང་ལུས་ལ་ཐོགས་པ་སྤིད་པ་ལ། དེ་མ་དམིགས་པས་མེད་དོ་ཞེ་ན།

ཅ་བ། ལུས་ཅན་ཡིན་ཡང་སྤྱོད་པའི་བྱིས། །

འགའ་ཞིག་ལ་ལར་ཐོགས་མེད་དེ། །

ཆུ་བཞིན་གསེར་ལ་དངུལ་ཆུ་བཞིན། །༥༥

མ་མཐོང་བྱིར་ན་མེད་བ་མིན། །

བར་སྤྱིད་ལ་སོགས་པ་ལུས་ཅན་འགའ་ཞིག་ཆོས་ཅན། ལུས་ཅན་ཡིན་ཡང་ལ་ལར་ཐོགས་མེད་དུ་འཇུག་སྟེ། སྤྱིང་དངས་པའི་ལུས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིས། རྩ་སོ་མ་ལ་ཆུ་བཞིན་དང་། གསེར་ལ་དངུལ་ཆུ་ཐོགས་མེད་དུ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་རྒྱུད་འཕེན་གྱིས་མ་མཐོང་པའི་བྱིར་ན་མེད་བ་མིན་པར་ཐལ། ཡོད་ཀྱང་རྒྱུད་འཕེན་གྱིས་མ་མཐོང་བ་སྤྱིད་པའི་བྱིས།

གཉིས་པ་། རྟེན་བྱིད་པའི་ལུས་ཀྱི་རྩི་ཐོལ་རྩམ་པ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། ལུས་རགས་པའི་ཆ་མེད་ཡིད་སྤྱི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། རྩལ་སྤྱོད་དེ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་། ལུས་རགས་པའི་ཆ་མེད་ཡིད་སྤྱི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པ་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། བཀག་པ་ལ་གཞོད་པ་སྤྱང་བལོ། །

དང་པོ་། ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་ཡིན་པ་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། རྟགས་བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་དགོད་པ་ལོ། །དང་པོ་། རྟགས་བསྐྱབ་པ་༽ལ་(གཉིས)། བྱ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདུ་དང་། མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདུ་དང་། ཡོན་ཏན་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདུ་ལོ། །

(དང་པོ་)བྱ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདུ་ནི།

ཅ་བ། ལག་སོགས་གཡོ་ན་ཐམས་ཅད་དག །

གཡོ་བར་འགྱུར་བྱིར་འགལ་བ་ཅན། །

སྐྱེས་བྱའི་ལུས་ཀྱི་ལག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ། འདྲ་འབྲེལ་གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གཡོ་
ན། ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་དག་གཡོ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཆ་མེད་
གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། ལུབ་བར་ཐལ།

ཙ་བ། ལས་ནི་གཅིག་ལ་མི་རུང་བྱིར། ། ༡༥

གཞན་དུ་ཐ་དད་གྲུབ་པར་འགྱུར། །

གཡོ་མི་གཡོ་འགལ་བ་ཅན་ཀྱི་ལས་ནི་ཆ་མེད་གཅིག་ལ་གཞི་མ་ཐུན་མི་རུང་བའི་
བྱིར། ཏགས་མ་གྲུབ་ན། གཞན་དུ་ཆ་ཐ་དད་ཅན་དུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། གཡོ་མི་
གཡོ་འགལ་བ་འདྲས་པའི་བྱིར།

(གཉིས་པ་)མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདུ་ནི།

ཙ་བ། གཅིག་བསྐྱིབས་པ་ན་ཐམས་ཅད་དག།

བསྐྱིབས་པར་འགྱུར་བའམ་.....། །

སྐྱེས་བྱའི་གདོང་གཅིག་བྱ་གོས་ཀྱིས་བསྐྱིབས་པ་ན། ལུས་ཐམས་ཅད་དག་གོས་ཀྱིས་
བསྐྱིབས་པར་སྒྲང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་ཡན་ལག་ཅན་གཉིས་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་
པའི་བྱིར། འམ་སྐྱས་ཡན་ལག་གོས་ཀྱིས་བསྐྱིབས་པ་ཡིན་གྱི། ཡན་ལག་ཅན་མ་བསྐྱིབས་
པས་དེ་ལ་བསྐྱིབས་མ་བསྐྱིབས་ཆ་གཉིས་མེད་དོན་ཞེ་ན།

ཙ་བ། .....མ་བསྐྱིབས་ན། །

མཐོང་འགྱུར་.....། །

འོ་ན་དེའི་ཆེ་གདོང་གི་ཡན་ལག་ཅན་དེ་མ་བསྐྱིབས་པར་མཐོང་བར་འགྱུར་བར་

ཐལ། དེ་མ་བསྐྱབས་པར་མཐོང་རུང་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

(གསུམ་པ་)ཡོན་ཏན་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདུན།

ཙ་བ། .....གཅིག་ཚོན་གྱིས་བསྐྱར་ན། ། ༡༩

བསྐྱར་བའམ་མ་བསྐྱར་རྟོགས་པར་འགྱུར། །

གཤོང་གཅིག་དུ་སྟོན་པའི་ཚོན་གྱིས་ཁ་བསྐྱར་ན་ལུས་རིལ་ཁ་བསྐྱར་བར་སྤང་
བར་ཐལ། དེའི་ཡན་ལག་ཅན་གཉིས་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། འཕ་གྱི་སྤྱུས་ཡན་ལག་
ཚོན་གྱིས་ཁ་བསྐྱར་གྱི་ཡན་ལག་ཅན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོན་དེའི་ཆོ། དུས་གཅིག་ཏུ་ཚོན་
གྱིས་བསྐྱར་བའི་གཤོང་སྟོན་པོ་གཅིག་དང་ཚོན་གྱིས་མ་བསྐྱར་བའི་གཤོང་གཉིས་སོ་སོར་
རྟོགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཚོན་གྱིས་བསྐྱར་བའི་གཤོང་སྟོན་པོ་མཐོང་སྤྱུལ་དུ་མཐོང་།
དུས་དེར་དེ་གང་ལ་འདུ་འབྲེལ་གྲུབ་པའི་གཞི་ཚོན་གྱིས་ཁ་བསྐྱར་བའི་ཡན་ལག་ཅན་
གྱི་གཤོང་མི་ལ། ཁ་བསྐྱར་གྱི་ཆ་མཐོང་རུང་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཉིད་ལོང་པ་ཞེ་ན། །

ཙ་བ། དེ་བྱིར་ཚོགས་པ་གཅིག་ཡོད་མིན། །

སྤྱི་བུའི་ལུས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཆོས་ཅན། རགས་པ་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ།
གཡོ་མི་གཡོ་སོགས་ཀྱི་འགལ་བ་དུ་མ་འདུས་པ་དེའི་བྱིར། བྱེ་བྲག་པ་དག་བྱེད་རགས་
པ་ཆ་བཅས་ཡིན་ན། ཆ་དང་ཆར་བྱེད་ནས་དབྱེད་ན་དུལ་ཕྱན་བསགས་པ་ཅམ་ལས་མ་
འདས་ལ། དེ་ལྟ་ན། སྤྱི་བུ་ཚོགས་སོགས་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་མི་སྤྱི་བར་འགྱུར་བས་ཡན་
ལག་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །

གང་དག་རགས་པ་ཡིན་ན་ཇས་སྤྱི་མ་གྲུབ་པས་བྱུང་བར་འདོད་པ་དང་། ཚོགས་པ་
དང་ཚོགས་པ་ཅན་ཇས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་དག་ནི། ཚོགས་རྒྱན་འཛོག་མ་ཤེས་པའི་ལོག་
པར་རྟོག་པ་འབའ་ཞིག་གོ། ཡན་ལག་ཅན་འདི་བྱེ་བྲག་པའི་ཅ་བའི་འདོད་པ་ཡིན་ཀྱང་། རྒྱང་
འཕེན་ལུས་ཡིད་སློའི་རྟེན་བྱེད་པར་ཅན་དུ་འདོད་པ་ན། རྟེན་བྱེད་པའི་ལུས་ཀྱི་ངོ་མོ་ལ་དབྱེད་
ནས་འགོག་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པས། གཞུང་འདི་དག་གི་བྱི་ཚོ་ལ་ནི་རྒྱང་འཕེན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་༼བཀག་པ་ལ་གཞོས་པ་སྤང་བ་༽ལ་(གསུམ)། བྱི་དོན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་མི་རྟོགས་པར་
ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཁེགས་པ་དང་། ཡན་ལག་ཅན་དང་དེ་ལ་
བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པའོ། །

དང་མོ་༼བྱི་དོན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་༽ནི། རགས་པའི་བྱི་དོན་རྩལ་ཕྱན་
ལས་ཇས་ཐ་དད་མེད་ན།

ཅ་བ། དུ་མ་ཉིད་ན་སྤྱི་མ་བཞིན། །

བྱེད་མེད་བྱིར་དང་སྤྱི་རབ་བྱིར། །༡༽

རྟོགས་མིན་ཞེན་ ..... ། །

རྩལ་ཕྱན་དུ་མའི་གནས་སྐབས་ཉིད་ལས་མ་འདས་ལ། དེ་ལྟ་ནའང་། སྤྱི་མ་རྩལ་ཕྱན་
བྱེད་པར་ཅན་དུ་མ་གྱུར་པའི་དུས་བཞིན་དུ། བྱི་དོན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་མིན་པར་
ཐལ། སྤྱི་མ་དང་བྱེད་པར་མེད་པའི་བྱིར་དང་། རྩལ་སྤྱི་རབ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེན། རྟོགས་དང་
མོ་མ་གྲུབ་པ་ནི།

ཅ་བ། .....བྱེད་མེད་པར། །

མ་གྲུབ་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་ནི། །

དབང་ཡུལ་དེ་ཕྱིར་རྩལ་ཐུན་མིན། །

དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་ཤིན་ཕྱེད་པའི་གཟུགས་དེ། དམིགས་ཤིན་མི་ཕྱེད་པའི་གནས་
སྐབས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། སྤྲུལ་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་
རྣམས་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་
པ་ནི།

བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། རྩལ་ཐུན་མིན་པར་ཐལ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆད་མས་རང་
སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ཀྱས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། འདིའི་འགྲེལ་པར་སྟོབ་དཔོན་
ལྷ་དབང་ཐོས། དེའི་ཆེ་རྩལ་ཐུན་དེ་དག་ཐ་སྟོད་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་བཤད་པ་ནི།
དབང་ཤེས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཐ་སྟོད་མི་རྟོགས་པའི་དོན་ཏེ། དབང་ཤེས་ངེས་ནི་གཟུགས་
སོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རགས་པའི་ཐ་སྟོད་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དག་རགས་པ་ཡིན་
ན་ཇས་སུ་མ་གྲུབ་པར་འདོད་བཞིན་དུ། གཞུང་འདིས་རྩལ་ཐུན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་
མི་སྲིད་པར་བསྟན་ཏོ། །

ཞེས་ཟེར་བ་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། སྟོན་པོ་ཆོས་ཅན། རྩལ་ཐུན་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱི་དོན་
གང་ཞིག །རགས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དམ་བཅའ་སྤྲུལ་དང་འགལ། འདོད་
ན། རྩལ་ཐུན་མིན་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་པའི་ཕྱིར། མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྟོན་པོ་མི་
མཐོང་བར་ཁས་ལོངས་ཤིག །དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཡིན་པར་
འགལ་བར་ཐལ། རྩལ་ཐུན་དེའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་མི་སྲིད། རགས་པ་ཡིན་ན་དངོས་པོར་

འགལ་བའི་བྱིར། ཡང་ན། ཏུ་མ་ཉིད་ན་ཞེས་བའི་ཚྲོད་པ་སོར་བཞག་ནས། ལྷ་མ་བཞིན་
 ཞེས་པ་ལན་ཏུ་བྱས་ཏེ། གལ་ཏེ་ལྷ་ས་འདི་རྩལ་སྤྲན་ཏུ་མ་ཡིན་ན། རགས་པ་མི་སྲིད་བས་
 ལྷ་མ་རྩལ་སྤྲན་སོ་སོར་གནས་པ་བཞིན་ཏུ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་སོ་སོར་རིག་བར་ཐལ་ལོ་
 ཞེས་སྒྲུར་རོ། །དེ་ནི་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་མི་སྲིད་ན་རྩལ་སྤྲན་ཉིད་ལས་མ་འདས་བས།
 རྩལ་སྤྲན་སོ་སོར་རིག་བར་ཐལ་ལོ་སྤྲམ་པ་ལ། འོན་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་གོང་ཏུ་ཞེགས་
 བའི་བྱིར་དེ་ལྷར་རིག་བར་ཐལ་ལོ་ཞེས་བའོ། །

གཉིས་པ་། །དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ལ་ཞེགས་པ་། །ཉི།

ཙ་བ། འདིས་ནི་སྤྱི་བ་བྱེད་ལ་སོགས་པ། །ཡ

མེད་པ་དག་ཀྱང་བསལ་བ་ཡིན། །

རྩལ་སྤྲན་ཁྱད་བར་ཅན་བསྐབ་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། རགས་པ་འདི་ཆ་མེད་མི་སྲིད་ན་བྱི་
 རོལ་དོན་ལ་སྤྱི་བ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་བྱེད་བའི་རྣམ་པ་མེད་པ་དག་ཀྱང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་མེད་ཀྱང་རྩལ་སྤྲན་བསགས་བས་བྱ་བ་དེ་དག་བྱེད་བར་བསྐྱན་བའི་བྱིར།

གསུམ་པ་། །ཡན་ལག་ཅན་དང་དེ་ལ་བརྟེན་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྲག་ཏུ་དགག་པ་། །ལ་(གཉིས)། དབང་ཤེས་
 ཀྱིས་མཐོང་བ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་དགོས་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་བའི་
 གངས་སོགས་དོན་གཞན་དགག་བའོ། །

དང་མོ་། །དབང་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་དགོས་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་། །ཉི།

ཙ་བ། དེའུ་ཚུ་གསེར་དང་འབྲེལ་བ་འཇ། །

རྩོ་ཆོན་ལ་སོགས་ཅི་ལྷར་སྤྲང་། །

དངུལ་ལྷ་གསེར་སོགས་དང་འབྲེས་པ་ལས། རྩོམ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟར་ཡང་དབང་
ཤེས་ལ་སྒྲུབ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩལ་
རིགས་མི་མ་སྒྲུབ་ཆོགས་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷགས་གོང་དམར་འབར་
བར་གྱུར་པའི་ཆེ་མེ་ལྷགས་ལྡས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་གཉིས་ལྡས་གཅིག་
ཏུ་ནམ་ངེས་སུ་བསྐྱབ་པ་དང་། འདི་དང་ཚུལ་མི་མཚུངས་པར་དེའི་ཐད་ཀྱི་འབྲེལ་བར་སློབ་
དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

ཙ་བ། དབང་སོགས་སོ་སོར་བྱས་མེད་ནམས། ། ༡༩

རྟོགས་པ་དག་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན། །

གཞན་ཡང་དབང་སོགས་རྟེན་གསུམ་གྱིས་གསུགས་རྟོགས་པའི་འབྲས་བུ་སྒྲུབ་མོང་
བ་དག་དེ་ལྟར་ཡང་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ནམས་མ་ཆོགས་པའི་སོ་སོར་
བྱས་པ་མེད་པ་གང་ཞིག་ དེ་ནམས་ཆོགས་ཀྱང་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། ལྷན་ལས་ཤེན་འདིར་ཐལ་མཚུངས། །

རྟེན་གསུམ་ཐུང་པའི་ལྷན་པ་ལས་དབང་ཤེས་སྒྲུའོ་ཞེ་ན། རྟེན་གསུམ་གྱིས་ལྷན་པ་
བསྐྱེད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷན་པ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་འདིར་ཡང་། ཆོགས་མ་
ཆོགས་ཀྱི་ཐལ་བ་དེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་གསེར་དང་དངུལ་ལྷ་ནི། །

ལྷན་པས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ། ༢༠

གལ་ཏེ། གསེར་དང་དངུལ་ལྷ་འབྲེས་པ་འདིར་ནི་ཡན་ལག་ཅན་མེད་ཀྱང་རྩལ་རིགས་

མི་མ་སྤྱན་སྤང་བའི་ལྷན་བ་དབང་ཤེས་ལ་སྤྱང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙ་པ། རྟེན་མཐོང་མེད་བར་གང་ལས་རྟོགས། །

བརྟེན་བ་རྟུལ་སྤྱན་སྤང་བ་གང་ལས་ཀྱང་དབང་ཤེས་ཀྱིས་དངོས་སུ་རྟོགས་བ་མི་སྲིད་
བར་ཐལ། རྟེན་རྟུལ་སྤྱན་མཐོང་བ་མེད་བའི་བྲིས། འདིས་ནི། དབང་ཤེས་ཀྱིས་རྟུལ་སྤྱན་མི་
མཐོང་རྟུལ་སྤྱན་བསགས་བ་མཐོང་ཞེས་སྤྱོད་དག་ལེགས་བར་བགག་བ་ཡིན་ནོ། །

ཙ་པ། རོ་གཟུགས་ལ་སོགས་ལྷན་བར་འགལ། །

རྣམ་རེགས་མི་མ་སྤྱན་སྤྱོད་གས་སྤྱར་བའི་བརྟུང་བ་ཆོས་ཅན། རོ་ཞེས་བ་དང་།
གཟུགས་བཟང་བ་ལ་སོགས་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་བར་འགལ་བར་ཐལ། དེ་ལྷན་བའི་
གཞི་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་བའི་བྲིས།

ཙ་པ། གལ་ཏེ་ཉེ་བར་བརྟགས་བ་ལས། །

འདོད་ན་ ..... །

གལ་ཏེ་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་། ཡན་ལག་གི་རོ་གཟུགས་ཉིད་ལ་ཉེ་བར་
བརྟགས་བ་ལས་བརྟུང་བ་རོ་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བའི་ཐ་སྤྱད་འདོད་དོ་ཞེ་ན།

ཙ་པ། ..... གློ་ཐ་དད་བར་འགྱུར། །༩༡

བརྟུང་བ་དེ་ལའང་རང་རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་བའི་རོ་གཟུགས་ལ་སོགས་མ་
འདྲེས་བར་སྤྱང་བའི་གློ་ཐ་དད་བ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་གྱི། སྤྱན་མོང་དུ་སྤྱར་བ་ལས་བྱུང་བའི་རོ་
གཟུགས་སོགས་ཀྱི་གློ་སྤྱོད་མི་སྲིད་བར་ཐལ། ཡན་ལག་ཅན་སོགས་སུ་མ་འདྲེས་བའི་ཡན་
ལག་གི་རོ་གཟུགས་ལ་རོ་ཞེས་བ་སོགས་སུ་བརྟགས་བ་ཅམ་ཡིན་བའི་བྲིས། ཡང་ན། འོ་

མ་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་འབྱུངས་པའི་རོ་སྤྱོད་པའི་སྒོ་ལས་ཐ་དད་པར་རྩས་སྒྲ་ཆོགས་སྤྱར་
བའི་བརྟུང་བ་ལ་རོ་གཞན་སྤྱོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡན་ལག་གི་རོ་ལ་རོ་ཞེས་པ་སོགས་
སྤྱ་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་ཟད་གྱི། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རོ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཙ་ག། དེ་ལྟར་འཕྲེང་རིང་ཞེས་བྱར་འགྱུར། །

དེ་ལྟར་མེ་ཏོག་བརྒྱ་ཆར་དུ་དངར་བའི་སྤྲང་བ་ལ་སྤྲང་བ་རིང་པོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་
བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད། ལྷན་པ་ཡོད་ཀྱང་ཡོན་ཏན་ལ་
ཡོན་ཏན་གཉིས་པ་མི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼དེ་ལ་བརྟེན་པའི་གྲངས་སོགས་དོན་གཞན་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། ཏགས་དགོད་པ་དང་།
དེ་ལ་གཞོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་༼ཏགས་དགོད་པ་༽ནི།

ཙ་ག། དེ་ལྟར་རང་གི་རོ་བོ་དང་། །

བརྗོད་པ་དག་ལས་ཐ་དད་པར། །

གྲངས་ལྷན་ལས་ལ་སོགས་པ་ཡི། །༩༩

རོ་བོ་སྒོ་ལ་མི་སྤང་རོ། །

གྲངས་སོགས་དེ་དང་ལྷན་པའི་བྱམ་པ་རང་གི་རོ་བོ་དང་། བྱམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྱ་
དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་རྩས་ཐ་དད་པར་བྱམ་པའི་གྲངས་དང་ལྷན་པ་དང་ལས་ལ་སོགས་
པའི་རོ་བོ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་ཡོད་ན་སྒོ་མ་འབྱུང་བ་ལ་སྤང་དགོས་པ་ལས། སྒོ་མ་འབྱུང་བ་ལ་
མི་སྤང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཉི་ལ་གནོད་བསྐྱར་བ་ཤིང་གཉིས། སྤྱ་ཐ་དད་འཇུག་པས་དོན་ཐུས་ཐ་དད་བྱུབ་པ་
དགག། དེ་མ་བྱུབ་ན་སྤྱ་ཐ་དད་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བཤོ། །

དང་པོ་ཉི་མ་ཐ་དད་འཇུག་པས་དོན་ཐུས་ཐ་དད་བྱུབ་པ་དགག་པ་ཤི། ལུམ་པ་ལས་དོན་གཞན་པའི་
གངས་སོགས་ཡོད་དེ། ལུམ་པ་གཅིག་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱ་མཐོང་པའི་བྱིར་ཞེན།

ཙམ། སྤྱ་ཤེས་དངོས་པོ་ཐ་དད་པའི། །

ཐུས་འབྲང་རྣམ་རྟོག་བཏགས་དོན་ཅན། །

སྤྱ་དང་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་ཐ་དད་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་དོན་ཐུས་ཐ་དད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། ལུམ་པ་ལས་དོན་གཞན་པའི་ལུམ་པའི་གཅིག་མེད་ཀྱང་། ལུམ་པ་གཅིག་མ་ཡིན་
པའི་དངོས་པོ་ལས་ཐ་དད་པའི་གཞན་པའི་གྱི་ཐུས་སྤྱ་འབྲང་པའི་རྣམ་རྟོག་གིས་བཏགས་
པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙམ། དཔེར་ན་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ། །༩༣

ཞིག་དང་མ་སྤྱེས་དག་ལ་བཞིན། །

དཔེར་ན། ཡོན་ཏན་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོན་ཏན་གཉིས་པ་མི་བརྟེན་ཀྱང་སྟོན་པོ་
གཅིག་ཅེས་པ་མཐོང་བཤམ། ལུམ་པ་ཞིག་པ་དང་མ་སྤྱེས་པ་དག་ལ་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་
མེད་ཀྱང་། གཅིག་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྤྱད་མཐོང་བ་ཞིན་ནོ། །

ཙམ། གལ་ཏེ་འདིར་ནི་བཏགས་འདོད་ན། །

གལ་ཏེ་འདས་མ་འོངས་ལ་གངས་ཀྱི་ཐ་སྤྱད་སྟོར་བ་འདིར་ནི་བཏགས་མིང་དུ་འདོད་དོ་ཞེན།

ཙམ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་དེ་འདོད་པ། །

དེ་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ། །༥༥

དེ་དག་གི་རྒྱུ་མེད་ཅིས་མི་འདོད། །

དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་དག་གི་ཐ་སྐྱད་བཏགས་པའི་རྒྱུ་མེད་ཅིས་མི་འདོད་དེ་འདོད་
 རིགས་པར་ཐལ། བྱད་ཆོས་དོན་གཞན་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་འདས་མ་འོངས་ལ་
 བྱངས་སོགས་ཀྱི་མིང་དེ་བཏགས་མིང་དུ་འདོད་པ་གང་ཞིག །བྱངས་སོགས་དོན་གཞན་
 མེད་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་མཚུངས་པའི་བྱིད།

ཅ་བ། གལ་ཏེ་ཀུན་ལ་ཉེར་བཏགས་མིན། །

ཐ་དད་བྱད་པར་གཙོ་བོ་ཞེས། །

གལ་ཏེ་ཀུན་ལ་མིང་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ལས་འཇུག་པ་མིན་ཏེ། དངོས་མིང་མི་སྲིད་
 པར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐ་དད་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་སུ་ཡོད་པ་ལ་གཙོ་བོ་ཞེས་
 པས་ཏེ་དངོས་མིང་དང་། དེ་མེད་པའི་མིང་འཇུག་པ་བཏགས་མིང་རོ་ཞེ་ན།

ཅ་བ། བྱ་ཉིད་གང་ལས་ ..... ། །

བྱད་ཆོས་དོན་གཞན་ལས་མིང་འཇུག་པ་དངོས་མིང་དང་། དེ་མེད་པའི་མིང་བཏགས་
 མིང་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་རྒྱུ་མཚན་གང་ལས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱུ་མཚན་མེད་
 བཞིན་དུ་བྱེ་བྲག་པས་བཏགས་པ་ཅན་དུ་ཟད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་༼དེ་མ་བྱུ་བ་ན་རྒྱ་ཐ་དད་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བ་༽ལ་(གཉིས)། རྒྱ་ཐ་དད་དོན་མེད་དུ་ཐལ་
 བ་སྤང་བ་དང་། རྒྱ་སྤྱི་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་འོ། །

དང་པོ་༼རྒྱ་ཐ་དད་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བ་༽ནི།

ཙ་བ། .....ཐ་དད་པ། །༥༥

མེད་ལ་ཐ་དད་དོན་མེད་ན། །

བརྗོད་བྱའི་དོན་རྣམས་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ལ་སྦྱ་ཐ་དད་སྦྱར་བ་དོན་མེད་དེ། སྦྱར་ཡང་
རྣམས་གངས་པ་ཅམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བརྗོད་བྱ་དོན་གཞན་མེད་པའི་སྦྱ་ཐ་དད་ཡིན་
ན། རྣམས་གངས་པར་འགྱུར་བས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ།

ཙ་བ། དོན་གཞན་རྒྱ་མཚན་ཅན་མིན་ཡང་། །

དཀར་ལ་སོགས་པ་གངས་སོགས་དང་། །

ལྷན་པའི་སྦྱ་ནི་རྣམས་གངས་མིན། །༥༦

དཀར་སོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་གངས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཅན་མིན་ཡང་། དཀར་སོ་གཅིག་
གཉིས་ཞེས་བརྗོད་པའི་གངས་སོགས་ཀྱི་སྦྱ་དང་། གངས་དེ་དང་ལྷན་པའི་དཀར་སོ་ལ་
སོགས་པའི་སྦྱ་རྣམས་གངས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་དེ་ལའང་དོན་གཞན་ན། །

གལ་ཏེ་དཀར་སོ་དེ་ལའང་གཅིག་དོན་གཞན་དང་ལྷན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། ཡོན་ཏན་རྣམས་ནི་བྱད་མེད་འགྱུར། །

ཡོན་ཏན་དང་རྣམས་ནི་བྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡོན་ཏན་ལ་ཡོན་ཏན་རྣམས་
གཞན་གཉིས་པ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྦྱ་རྟོག་ཐ་དད་འདུག་པའི་རྒྱ་ནི་རྣམས་ཐ་དད་དེས་
པར་དགོས་པ་མིན་པར་ཐལ།

ཙ་བ། དོན་གཞན་མིན་ཡང་སྟོག་པ་ཡི། །

དབྱེ་བས་ཐ་དད་བ་ཡིན་ཏེ། །༩༡

ལས་ལྷས་མིན་པའི་སྤྱ་བཞིན་ནོ། །

ལྷས་དོན་གཞན་ཡོད་པ་མིན་ཡང་ལྷོག་པའི་དབྱེ་བ་ཐ་དད་བ་ཅམ་གྱིས་སྤྱ་བ་དད་
འབྱུག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལས་ལ་ལྷས་མིན་པ་དང་། ལྷས་ལ་ལས་མིན་པའི་ཁྱད་
ཆོས་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་ལྷས་འདི་ལས་མིན། ལས་ལྷས་མིན་ཞེས་པའི་སྤྱ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་༼དུག་སྤྱ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་༽ལ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྤྱའི་ཁྱད་
པར་དང་། རིགས་བརྗོད་དང་ཆོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱའི་ཁྱད་པར་རོ། །

དང་པོ་༼ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྤྱའི་ཁྱད་པར་༽ནི། འོན་ལྷས་པའི་གངས་ཞེས་བརྗོད་པ་མི་
འཐད་པར་འབྱུར་ཏེ། དེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་གངས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས། དུག་སྤྱ་སྤྱར་པའི་
དགོས་པ་ནི།

ཅ་ག། དངོས་པོ་བརྗོད་པའི་སྤྱ་རྣམས་ཀྱིས། །

གངས་སོགས་དེ་དང་ལྷན་པ་ལས། །

ཐ་དད་བཞིན་དུ་བསྟན་གང་དེའང་། །༩༢

ཆོས་གཞན་ཁྱད་པར་བྱེད་བ་ཡིན། །

དངོས་པོ་སྟེ་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྤྱ་རྣམས་ཀྱིས་གངས་སོགས་དེ་དང་ལྷན་པའི་བྱམ་པ་
ལས་ཐ་དད་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་གང་དེའང་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱམ་པའི་ཁྱད་
ཆོས་གཞན་ལས་བྱམ་པའི་གངས་ཁྱད་པར་དུ་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ་སྤྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱས་ཁྱད་པར་གཞན་སྤོང་བར་བསྟན་པ་ནི།

ཅ་བ། དེ་ཅམ་ཤེས་པར་འདོད་པ་ལ། །

གཞན་ཀྱན་འཕངས་པ་མེད་པར་ནི། །

ལ་ལར་སོར་མོའི་ལྷན་པ་ཞེས། །༩༩

ཐ་དད་ཆོས་བཞིན་རྒྱུ་ལྷན་པར་བྱེད། །

སྐབས་ལ་ལར་སོར་མོའི་ལྷན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། སོར་མོ་དེ་སོར་
མོའི་ལྷན་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཆོས་བཞིན་དུ་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སོར་
མོའི་གཤེགས་པ་དེ་ཅམ་ཤེས་པར་འདོད་པ་ལ་དེ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ལྷན་པ་གཞན་ཀྱན་སྒྲོ་
ཡུལ་དུ་འཕངས་པ་མེད་པར་དེ་ཅམ་ཞིག་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པས་ཁྱད་པར་
གཞན་མི་སྒྲོང་བར་བསྟན་པ་ནི།

ཅ་བ། དོན་གཅིག་བརྗོད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ནི། །

འཕེན་ཕྱིར་སོར་མོ་ལྷན་འགྱུར་ཞེས། །

ཆོས་ཅན་བརྗོད་པར་གྲགས་ཡིན་ཏེ། །༡༠༠

སོར་མོ་ལྷན་པར་འགྱུར་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པར་གྲགས་པ་
ཡིན་ཏེ། སོར་མོའི་ཁྱད་ཆོས་དུ་མའི་ནང་ནས་གཤེགས་པའི་དོན་གཅིག་པོ་བརྗོད་ཀྱང་། སོར་
མོའི་ཁྱད་ཆོས་གཞན་ཐམས་ཅད་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་འཕེན་པ་སྒྲེ་མ་སྤངས་པའི་སྐྱེ་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཅ་བ། དེ་ལྟར་བརྗོད་ནི་བྱས་པ་ཡིན། །

དེ་ལྟར་ཁྱད་ཆོས་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་། དོན་གཅིག་བརྗོད་པར་བྱས་པ་ལ་དགོས་
པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་གཅིག་བྱ་དེ་ཉིད་ཁྱད་པར་གཞན་སྤངས་མ་སྤངས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་

པའི་ཆེད་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། ། རིགས་བརྗོད་དང་ཆོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱེའི་བྱང་པར་། རྟེན། ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་པར་
ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་ན། བྱམ་པ་གཞུགས་སོ་ཞེས་པ་དང་། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ནམས་ཀྱི་
གཞུགས་སོ་ཞེས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་གྱི། བྱམ་པའི་གཞུགས་ཞེས་པ་ནི་མི་རུང་པར་འགྱུར་རོ་
ཞེ་ན། བྱམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱེ་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

ཅ་ག། གཞུགས་སོགས་ཀྱས་པའི་བྱང་པར་ནི། །

སྤོང་བས་དེ་མཚུངས་འབྲས་བྱ་ཡི། །

རྒྱ་མིན་པ་ནི་ནམ་གཅོད་ལ། ། ༡༠ །

བྱམ་པའི་སྐྱེ་འཇུག་པར་འགྱུར། །

བྱམ་པའི་རྒྱ་མིན་བརྒྱུད་པོ་དེའི་མཚུངས་པའི་འབྲས་བྱ་རྒྱ་སྐྱོར་བ་ཡི་རྒྱ་མིན་པ་
ནམ་པར་གཅོད་པའི་ཆོགས་པ་ལ། བྱམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱེ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པར་
འགྱུར་པའི་ཕྱིར།

ཅ་ག། དེས་ན་བྱམ་པ་གཞུགས་སོ་ཞེས། །

གཞི་གཅིག་པ་ཅན་སྐྱེ་མ་ཡིན། །

བྱམ་པའི་གཞུགས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱེ་དེ་བྱམ་པ་དང་། བྱམ་པའི་གཞུགས་གཉིས་
གཞི་གཅིག་པ་ཅན་ཏེ། གཞི་མ་ཐུན་བརྗོད་པའི་སྐྱེ་མ་ཡིན་ཏེ། ། གཞུགས་སོགས་ཀྱས་པའི་བྱང་པར་
ནི། སྤོང་བས་། བྱམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱེ་དེས་བྱམ་པའི་གཞུགས་ཀྱི་ལ་སོགས་པ་ནམས་
ཀྱིས་རང་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཀྱས་པའི་བྱང་པར་བརྗོད་བྱར་

སྤྲོད་བ་དེས་ནིའི་བྱིར།

དེས་ན། བྱམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྲོད་བྱམ་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བལྟས་
ནས་ཆོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྲོད་དང་། གསེར་བྱམ་ལ་སོགས་པ་ལ་བལྟས་ནས་རིགས་བརྗོད་ཀྱི་
སྤྲོད་ཡིན་པས་སྤྲོད་བརྗོད་བྱེད་སྤྲོད་ཞིང་། བྱི་མ་མི་སྤྲོད་བ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་ཆོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྲོད་དང་རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྲོད་ལ་སྤྲོད་པའི་ཡོད་དེ། དང་པོ་ཡིན་
ལ་བྱི་མ་མི་ཡིན་པ་ནི། འཕགས་བྱེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །བྱི་མ་ཡིན་ལ་དང་པོ་མ་ཡིན་
པ་ནི་གཟུགས་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི། བྱམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ།
གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི། དེ་དག་ལས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་སོ། །

ཙ་བ། དེས་ན་འདི་ནི་རིགས་དང་ནི། ༥༠༢

ཆོགས་པ་བརྗོད་པའི་བྱེད་པར་ཡིན། །

དེས་ན། རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྲོད་རིགས་དོན་གཞན་དང་། ཆོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྲོད་ཡན་
ལག་ཅན་ཐུགས་གཞན་དེས་པར་བརྗོད་བྱེད་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྲོད་མས་རིགས་ཅན་
བརྗོད་བྱེད་མི་སྤྲོད་། བྱི་མས་ཆོགས་པ་ཅན་བརྗོད་བྱེད་སྤྲོད་བ་འདི་ནི། རིགས་བརྗོད་དང་
ཆོགས་པ་བརྗོད་པའི་བྱེད་པར་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། དེ་སྤྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་ཏེ། །

བྱམ་པ་ཡི་ནི་⁽¹⁾གཟུགས་སོགས་ཞེས། །

དེ་ལྟར་བྱེད་པར་སྤྲོད་པར་བྱེད། ༥༠༣

[1] གཟུགས་སོ་ཞེས། སྤྲོད་པའི་

ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་བྱམ་པ་ཡིན་གཟུགས་ཞེས་སོགས་བརྗོད་པ་དག་
ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་བྱམ་པའི་གཟུགས་ཁྱད་གཞི་དང་། ཚོགས་སྡེ་བྱམ་པ་དེ་ཁྱད་
ཚོས་གྱི་ཡན་ལག་དུ་བྱས་ཏེ་བསྟན་པས་བྱམ་པའི་གཟུགས་དེས་རང་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་
པའི་རྒྱས་པའི་ཁྱད་པར་སྒོ་ཡུལ་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། འོགས་འདིས་གཞན་ལའང་བརྗོད་པར་བྱ། །

བཤད་མ་ཐག་པའི་འོགས་འདིས་ཅན་གྱི་དེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་གཞན་ལའང་དེ་ཁོ་
ན་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་། ཅན་གྱི་དེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་འགལ་བ་
མེད་དེ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཚེ། ཅན་ཁྱད་ཚོས་དང་། དེའི་དེ་ཁྱད་
གཞི་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་༽རྩལ་སྟན་དེ་ཡིན་པ་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། རྩལ་སྟན་ཀྱན་ཚོགས་པ་ཡིད་སྒྲིའི་རྒྱར་
དགོས་པ་དགག་ དེ་རེ་རྒྱང་པས་རྒྱས་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་༽རྩལ་སྟན་ཀྱན་ཚོགས་པ་ཡིད་སྒྲིའི་རྒྱར་དགོས་པ་དགག་པ་༽ནི།

ཙ་བ། མ་ལུས་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི། །

ཡན་ལག་གཅིག་དང་^[1]བྲལ་ནའང་མིན། །

ཡན་ལག་སྟོ་གཅིག་དང་བྲལ་ནའང་། ཡིད་སྒྲིའི་བ་མིན་པར་ཐལ། ཡན་ལག་གི་ཆ་
མ་ལུས་པ་དེའི་རྒྱ་ཉིད་དེས་པར་དགོས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༽རེ་རེ་རྒྱང་པས་རྒྱས་པ་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། ཐལ་བ་དགོད་པ་དང་། དེའི་ལན་

[1] འབྲས་ན། སྒྲ། བེ།

དེ་ལྟར་ཏུ་ཉེ་ཁྱེད་རོ། །

དབུགས་ཀྱི་པ་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེན། ཡང་ཡིད་མོ་མང་པོ་ཅིག་ཅར་དུ་གསལ་
བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་ཀྱི་པ་ཀྱི་ཉིད་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། གཡ་ཏེ་དུ་མའི་རྒྱ་མིན་ན། །

རིམ་གྱིས་ཀྱང་མིན་བྱད་མེད་ཕྱིར།

གཤམ་ཉེ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡིད་ཆོད་གཅིག་ཁོ་ནའི་རྒྱ་ཡིན་གྱི་དུ་མའི་རྒྱ་མིན་ལོ་ཞེས།
དབུགས་ཚོས་ཅན། རིམ་གྱིས་ཀྱང་ཡིད་ཆོད་དུ་མའི་རྒྱ་མིན་པར་ཐམ། ཅིག་ཅར་མིན་པ་
གང་ཞེས། རྒྱས་པའི་བྱད་པར་མི་འདྲ་བ་མེད་པའི་སྒྲིལ། དབུགས་ཉག་པ་ཞེས་མིད་ཀྱང་།
ཡིད་ཆོད་རེ་རེ་ཁོ་ནའི་རྒྱར་མི་འཐད་པ་ནི།

ཅ་བ། དབྱུགས་གཅིག་ལ་ཡང་དོན་དུ་མ། །༡༠༩

འཛིན་སྤྱོད་དེ་ལས་ངས་མ་ཡིན།

དུ་མ་སྒྲོ་གཅིག་གིས་⁽¹⁾ཤེ་ན། །

དབུགས་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་ཡིད་སློང་དེ་འོན་སྟེ་བར་དེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐམ།
 ཁྱོད་འབྱར་རྒྱུ་གང་རུང་གཅིག་གི་ཡུན་ལ་ཡང་དོན་སྤྱི་དུ་མ་འཛིན་པའི་ཡིད་སློང་མ་
 སྟེ་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་དུ་མ་ཡིད་སློང་གཅིག་གིས་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི། ཡིད་སློང་མ་མེད་ཀོ་ཞེན།
 འོན་ཡིད་སློང་དོན་སྤྱི་དུ་མ་རྣམས་ལྟར་དུ་ཤེས་སམ། རྣམ་མེད་དུ་ཤེས། དང་པོ་ལྟར་ན།
 ཡིད་སློང་དུ་མར་བྱལ་ལ། ཕྱི་མ་ལྟར་ན།

[1] རྟེན་གྱི་ལྷ་ལྟ་བུ།

ཙམ། དེ་ནི་ཅིག་ཅར་ཉིད་འགྱུར་རྟེ། །

འགལ་བ་མེད་ཕྱིར་ ..... ། །

ཡིད་སྒོ་ཚོས་ཅན། རྣམ་སྤྱི་དུ་མ་དེ་ནི་ཅིག་ཅར་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ།
དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། .....རིམ་གྱིས་ཀྱང་། ། ༡༠༥

མི་འགྱུར་བྱུང་བར་མེད་ཕྱིར་ལོ། །

ཡང་ན་རིམ་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རྣམ་པའི་བྱུང་བར་མེད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་༼དབྱགས་མི་རྟག་པ་ལས་སྡེ་བ་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། དབྱགས་དུ་མ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་
བས་ཡིད་སྒོ་རེ་རེ་ཁོ་ན་བསྐྱེད་པ་དགག། ཅིག་ཅར་འབྱུང་བའི་དུ་མས་གཅིག་བསྐྱེད་པ་
དགག་པའོ། །

དང་པོ་༼དབྱགས་དུ་མ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བས་ཡིད་སྒོ་རེ་རེ་ཁོ་ན་བསྐྱེད་པ་དགག་པ་༽ནི།

ཙམ། རང་རིགས་མིན་པའི་དུས་ཅན་གྱི། །

དབྱགས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མང་པོ་དག

གལ་ཏེ་དེ་འདྲའི་སེམས་ཉིད་ཀྱི། ། ༡༠༦

རྒྱ་ཡིན་པར་ནི་རྟོགས་བྱེད་ན། །

གལ་ཏེ་ལུས་ལས་འབྱུང་གི་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྤྱི་མ་ལས་འབྱུང་བ་མིན་པའི་དུས་
རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ཅན་གྱི་དབྱགས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མང་པོ་དག་སྤྱིར་འབྱུང་བ་དེ་འདྲ་བའི་
སེམས་རེ་རེ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་རྒྱ་ཡིན་པར་རྟོགས་བྱེད་པས་ཡིད་སྒོ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་

འབྲུང་ངོ་ཞེ་ན།

ཙ་ལ། གོ་རིམ་ལྷན་པའི་རྒྱ་མེད་པར།

དེ་དག་རིམ་ལྷན་རི་ལྟར་འགྱུར།

རང་རིགས་སྤྲ་མ་རྒྱ་ཉིད་ན། ॥ ༡༠༩

དབྱུགས་དེ་དག་ཆོས་ཙན། སྤྲ་མི་རིམ་ལྷན་དུ་རི་ལྟར་ཡང་འབྲུང་བར་འགྱུར་བ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། གོ་རིམ་ས་དང་ལྷན་པར་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། ལུས་ཏྟག་པ་
ལས་སྐྱེས་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་སྟེ། རང་གི་རིགས་འདྲ་སྤྲ་མའི་རྒྱ་ཉིད་ལས་སྐྱེས་སོ་ཞེ་ན།

ཙ་ལ། དང་པོ་འབྲུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ།

དེ་རྒྱ་དེ་འདྲ་ཡོད་མ་ཡིན།

དང་པོ་མངལ་དུ་སྐྱེས་མ་ཐག་དབྱུགས་འབྲུང་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་ཆེ་དེའི་
རྒྱ་རིགས་འདྲ་སྤྲ་མ་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་མིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྐྱེ་བ་སྤྲ་མ་མེད་པར་འགས་
ལོ། །

ཙ་ལ། དབྱུགས་འབྲུང་ཐ་དད་ཡུལ་ཙན་བྱིར།

ཡོད་ཀྱང་དུ་མ་ཉིད་དུ་ངེས། ॥ ༡༡༠

དེ་བྱིར་སྐྱོ་ནི་ཅིག་ཙན་སྐྱེ།

སྐྱེས་མ་ཐག་གི་དབྱུགས་འབྲུང་རྒྱུ་ཆོས་ཙན། རིགས་འདྲ་སྤྲ་མ་ཡོད་ཀྱང་ཆ་དུ་མ་
ཙན་ཉིད་དུ་ངེས་པར་ཐལ། གོ་ས་ཐ་དད་དུ་མའི་ཡུལ་ན་ཁྲབ་པ་ཙན་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་
ན། ཡོད་སྐྱོ་དུ་མ་ཅིག་ཙན་སྐྱེ་བར་ཐལ། དེའི་ཉེར་ལེན་ལུས་ཏྟག་པ་དང་། རྒྱན་དབྱུགས་དུ་

མ་རྒྱས་པ་མ་ཉམས་པར་ཆང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼ཅིག་ཅར་འབྱུང་བའི་དུ་མས་གཅིག་བསྐྱེད་པ་དགག་པ་༽ནི།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་དུ་མའང་གཅིག་དུས་ཅན། །

སེམས་གཅིག་གི་ནི་རྒྱ་ཡིན་ན། །

གལ་ཏེ་དབྱགས་དུ་མའང་དུས་གཅིག་པ་ཅན་གྱི་སེམས་གཅིག་གི་རྒྱ་ཡིན་གྱི། དུ་
མའི་རྒྱ་མིན་ནོ་ཞེས།

ཙ་བ། དབྱགས་རྒྱ་ཞན་པ་ལ་སོགས་སུ། ༡༡༡

གཅིག་མ་ཆང་ནའང་མི་འབྱུང་འགྱུར། །

འོ་ན་དབྱགས་རྒྱ་བ་ཞན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་སུ་དབྱགས་རྒྱ་བ་དག་པ་ལྟ་བུ་
ཞིག་མ་ཆང་ནའང་ཡིད་སློང་མི་འབྱུང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་དག་ཀྱང་ཆོགས་པ་ཡིད་སློང་
རྒྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། ཅི་སྟེ་ཇི་ལྟར་ཡོད་རྒྱ་ཡིན། །

ཅི་སྟེ་མ་གྲུབ་སྟེ། དག་ཞན་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ཡིད་སློང་འཛིན་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས།

ཙ་བ། ཤེས་པ་ལ་ཡང་བྱུང་ཡོད་འགྱུར། །

གང་ཞིག་གང་གི་ཐ་དད་ལས། ༡༡༢

ཐ་དད་མིན་ཏེ་དེ་འབྲས་མིན། །

དབྱགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་ཡང་གསལ་མི་གསལ་གྱི་བྱུང་བར་ཡོད་
བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དབྱགས་དག་ཞན་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ཡིད་སློང་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱེ་ལྷ་མོ། འབྲས་བུ་གང་ཞིག་གང་གི་འཕེལ་འགྲིལ་ཐ་དང་ལས་ཐ་དང་དུ་འགྱུར་བ་མིན་པ་དེ་
དེའི་དངོས་འབྲས་མིན་པའི་བྱིས།

གསུམ་པ་༼རང་ལ་ཉེས་པ་སྤང་བ་༽ནི། ཡིད་ཆོ་རང་གི་རིགས་འབྲས་ལས་སྒྲེ་བར་འདོད་པ་
ཁྱོད་གྱི་ལུགས་ལ་ཡང་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྒྲེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན།

ཙམ། རྣམ་ཤེས་རྒྱས་པ་ངེས་པའི་བྱིས། །

གཅིག་ནི་གཅིག་གི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། །

རྣམ་ཤེས་དོན་གཞན་ཆགས་པ་ཡིས། ༥༡༣

རྒྱས་མེད་དོན་གཞན་མི་འཇིན་བྱིས། །

རྣམ་ཤེས་སྤྲ་མ་གཅིག་ནི་རིགས་འབྲས་གཅིག་ཁོ་ནའི་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། རིགས་འབྲས་རེ་
རེ་ཁོ་ན་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ངེས་པའི་བྱིས། དེར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དོན་གཞན་
གཟུགས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་ཡིས་དེའི་ཆེ་དེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་སྤྲ་མི་འཇིན་པའི་བྱིས།
དེར་ཐལ། དེའི་ཆེ་དེ་འཇིན་པའི་དེ་མ་ཐག་སྐྱེན་གྱི་རྒྱས་པ་ཉམས་ནས་མེད་པའི་བྱིས།

གཉིས་པ་༼དང་པོ་ལུས་ལས་ཅིག་ཅར་སྒྲེས་ཀྱང་བྱིས་རིགས་འབྲས་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྒྲེ་བ་དགག་པ་༽ནི།

ཙམ། གལ་ཏེ་ལུས་ལས་ཅིག་ཅར་སྒྲོ། །

སྒྲེས་ཤིང་བྱིར་ན་རང་རིག་ལས། །

ངེས་ན་ ..... །

གལ་ཏེ་དང་པོ་མངལ་དུ་སྒྲེས་མ་ཐག་ལུས་ལས་ཅིག་ཅར་ཡིད་ཆོ་དུ་མ་སྒྲེས་ཤིང་།
བྱིས་ནི་རང་གི་རིགས་འབྲས་ལས་ཡིད་ཆོ་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྒྲེ་བར་ངེས་པས་བྱིས་དུ་མ་ཅིག་ཅར་

སྐྱེ་བ་མེན་ནོ་ཞེ་ན།

ཅ་བ། .....ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི། ༡༡༥

ཅི་ཡི་བྱིར་ན་ལྷོག་པ་ཡིན། །

ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཆོ་དུ་མ་བྱིས་ཀྱང་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐྱེད་པ་ལྷོག་པ་
ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཅིའི་བྱིར་ན་སྤར་དུ་མ་ཅིག་ཅར་བསྐྱེད་པ་གང་ཞིག ཉག་
བའི་བྱིར། སྤར་བཤད་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུས་ནས་བསྐྱེད་པ་ནི། ཡིད་ཆོ་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་འདི་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཡོད་དམ་མེད། བྱི་མ་མི་འཐད་པ་ནི། ལུགས་ལྷོག་གི་སྐབས་སྟ།
རྒྱ་མེད་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་བྱིར། །ཞེས་པ་དང་། འདོད་རྒྱལ་མིན། ཞེས་པ་དང་། སྤར་མེད་
པར་འབྱུང་བ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ནོ། །རྒྱ་ཡོད་ན་ཉག་པའམ། མི་ཉག་པ་ལས་
སྐྱེ། དང་པོ་མི་འཐད་པ་ལ། རྩབ་པའི་ཉག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པ་ནི། དཔང་ཕྱག་ལ་
སོགས་པ་ཞེས་པས་ཚོགས་དང་དུས་ཉག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་སོགས་ཀྱང་མཆོན་ཏེ་མི་འཐད་
པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །མ་འབྲེལ་པའི་ཉག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པ་ནི། གོང་དུ་ རིམ་ཅན་
མིན་ལས་རིམ་ཅན་མིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ནོ། །མི་ཉག་པ་ལས་སྐྱེས་ན། ཡིད་ཆོ་
རང་གི་རོ་བོ་ཉག་གམ་མི་ཉག །དང་པོ་མི་འཐད་པ་ནི། འོག་དུ་བདག་ཉག་པ་འཕོག་པའི་
སྐབས་སྟ་རྒྱུས་པར་སྟོན་ལ། རང་གི་རོ་བོ་མི་ཉག་ཅིང་རྒྱ་མི་ཉག་པ་ལས་སྐྱེས་ན། ལུས་
སེམས་རྩས་གཅིག་གམ་ཐ་དད། དང་པོ་མི་འཐད་པ་ནི། དེ་ལྟར་ལུས་ལའང་ཡོན་ཏན་
འབྱུང། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ནོ། །

བྱི་མ་ལྟར་ན་རྒྱ་བེམ་བོ་ལས་སྐྱེས་སམ། རིག་པ་ལས་སྐྱེས། དང་པོ་ལྟར་ན། ལུས་

ཀྱིས་ཡིད་ཆོད་ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཆེན་ཙམ་བྱེད་པ་ནི་བྱུང་བའི་པམ་མི་འགོག་ལ། རྒྱ་ཁྱད་པར་
 ཙམ་བྱེད་ན་ཉེར་ལེན་བྱེད་དམ། བདག་ཆེན་ཁྱད་པར་ཙམ་བྱེད། དང་པོ་མི་འཐད་པ་ནི། སྤ་
 བྱི་དང་དུས་མཉམ་ལ་བརྟགས་ནས། ལུས་ནི་གནས་པ་ཉིད་ན་མེས་ས། ཞེས་པ་དང་། ཡོད་
 མེད་དག་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན། བྱི་མ་མི་འཐད་པ་ནི། ལུས་ཀྱི་ཕུལ་བྱུང་འགྲིལ་མེད་
 པ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ལ། ཡང་ན། གཞུང་འདི་ཉེར་ལེན་འགོག་པ་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་
 རྟེན་རིགས་པ་ཐུན་མོང་བར་སྦྱང་བའི་བྱིར། བདག་ཆེན་འགོག་ན་མིག་གི་དབང་པོས་མིག་
 ལེས་ལ་མན་འདོགས་པའི་ཚུལ་ལྟར་གནས་པ་འགོག་པ་དང་སྦྱར་རོ། །

ཉེན་ཁྱད་པར་ཙམ་བྱེད་པའི་ལུས་དེའང་དབང་པོ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནམ། དབང་པོ་
 མེད་པ་ཡིན། རགས་པ་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་ནམ། སྤ་མོ་དུ་མ་ཡིན། དང་པོ་གཉིས་མི་འཐད་
 པ་ནི། དེ་སྟོབ་བཞིན་དུ་འཛིན་འཁྱུར་བྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ལ། གསུམ་པ་མི་འཐད་པ་
 བྱི། ལག་སོགས་གཡོན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། དེ་ལ་སྐབས་དེར་ཡན་ལག་ཙམ་ཇས་
 འགོག་གི་རིགས་པ་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྟོས་ཁར་བྱུང་དུ་གསུངས་པས་
 དཀྱུས་མའི་སྐབས་སུ་བབ་པ་ན། ལེ་བྱ་དང་པོར་སྟོར་ཏེ་གི་འཇུག་ཚུལ་གཏན་ལ་འབེབས་
 པའི་སྟེ་དོན་གཞན་སོགས་འགོག་པའི་སྐབས་དེར་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱལ་ཐུན་དུ་མའི་⁽¹⁾ ལུས་ཀྱིས་ཡིད་ཆོད་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པར་ཙམ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པ་ནི། མ་
 ལུས་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ནོ། །ཡང་ལུས་ལ་རང་ལུས་དང་པ་མའི་
 ལུས་གཉིས་སུ་བྱེན་ནས་འགོག་པ་དངོས་སུ་གསལ་བར་མ་གསུངས་ཀྱང་དོན་ཀྱིས་ཐོབ་སྟེ།

[1] དགེ་ཐུན་ཐུན་ཚོར་སྒྲིང་གི་དཔར་ས། ལུས་ཀྱི་ཡིད་ཆོད་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པར་ཙམ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པ་ནི།

དེ་ལྟ་ན། བ་མའི་ལུས་གྲུབ་ཅན་གྱིས་དེའི་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ཡོད་པར་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཡིད་
 གློ་དེ་རིག་བ་སྔ་མ་ལས་སྐྱེས་ན། རང་གི་རིག་བ་སྔ་མ་དང་། བ་མ་ལྟ་བུའི་གཞན་གྱུད་གྱི་
 རིག་བ་སྔ་མ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། བྱི་མ་ལྟར་ན། དེས་རང་གི་ཡིད་གློ་མེ་ཉེར་ལེན་ནམ། ལྟ་
 ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་ཁུད་པར་ཅན་བྱེད་ན། བ་མ་བཟོ་མཁས་ཤིང་མང་དུ་བོས་བ་སོགས་ཡིན་
 བ་བུ་ཡང་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་དང་། བ་མ་གློ་མི་གསལ་བར་སོང་བའི་སྟོབས་གྱིས་བུ་ཡང་དེ་
 ལྟར་འགྱུར་བར་ཐལ་བ་ནི། དེ་བྱིར་ངེས་པར་གང་ཉིད་གྱི། །ཞེས་པའི་དོན་གྱི་ཕྱགས་གྱིས་
 འབངས་སོ། །རང་གི་རིག་བ་སྔ་མ་ལས་སྐྱེ་ན་འདོད་བ་ལེགས་པར་གྲུབ་པོ། །

དེ་དག་གི་དོན་བསྟུས་ན། སྐྱེས་མ་ཐག་གི་ཡིད་གློ་ཆོས་ཅན། རིག་བ་སྔ་མ་སྟོན་དུ་སོང་
 སྟེ། རིག་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། ད་ལྟར་གྱི་ཆགས་བ་ལས་ཞེ་སྤང་འབྱུང་བར་མཐོང་
 བ་བཞིན་ཞེས་བ་དང་། ཐ་མལ་བ་འཆི་ཁའི་ཡིད་གློ་ཆོས་ཅན། རིག་བ་བྱི་མ་མཆོམས་
 སྟོར་ཏེ། ཆགས་བཅས་གྱི་རིག་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེ་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །ཉགས་དེ་གཉིས་
 གྱི་ཕྱོགས་ཁྲབ་ལེགས་པར་གྲུབ་བ་ཡིན་པས་སྐྱེ་བ་སྔ་བྱི་ཡོད་པར་གྲུབ་པོ། །གཉིས་པའི་
 ཉགས་གྱི་ཁུད་པར་ནི། །བདག་ལ་ཆགས་བ་དང་ལྟན་པས། །ཞེས་སོགས་གྱིས་སྟོན་ནོ། །

གཉིས་བ་ཀྱི་སྐྱེ་བ་སྔ་བྱི་མེད་པའི་སྐབས་བྱེད་ཀྱི་བཀག་བ་ལ་གཞོད་བ་སྤང་བ་ནི།

ཅ་པ། གལ་ཏེ་ལུས་ནི་སྟོག་པ་ན། །

རྟེན་མིན་བྱིར་ན་སེམས་འབའ་ཞིག །

གནས་འགྱུར་ཞེན་ ..... །

གལ་ཏེ་མི་བའི་ཆེ་ལུས་སྟོག་པ་ན་སེམས་འབའ་ཞིག་གནས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ།

ལུས་སེམས་ཀྱི་རྟེན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན།

དེ་ལ་རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་ཡན་གདབ་བ་དང་། ཆེ་ཕྱི་མའི་ལུས་ཀྱི་རྟེན་ལེན་ངོས་བརྒྱུང་
བཤོ། །དང་པོ་༼རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་ཡན་གདབ་བ་༽ཞི།

ཙ་བ། .....གལ་ཏེ་དེའི། ༡༡༥

རྒྱ་འཇུག་ཐོབ་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན། །

གནས་རྒྱ་ཡན་ལག་མི་འགྱུར་ན། །

གལ་ཏེ་ཆེ་འཕྲོས་མ་ཐག་གཟུགས་མེད་དུ་སྟེ་འགྱུར་གྱི་འདོད་པའི་སྟེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་མི་པའི་ཆེ་ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་དེ་འགྱུར་པའི་ལུས་ལ་མི་བརྟེན་པར་ཡང་གནས་པར་འགྱུར་
ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་རྒྱན་ཕྱི་མ་གནས་པའི་རྒྱ་འཆི་ཁའི་སེམས་དེ་ཕྱི་མའི་ལུས་དེའི་རྒྱ་འཆི་
ཁའི་ལུས་དེའི་རུས་པ་འཇུག་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏུ་དེའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱེན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་
མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། སྟེ་ཆེ་འཕྲོས་མ་ཐག་འདོད་པར་སྟེ་འགྱུར་གྱི་འདོད་པའི་སྟེས་བྱ་ཆོས་
ཅན། སྟེ་མ་ཐག་ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་དེ་ལུས་ལ་བསྟོན་མེད་ཡན་གར་བར་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
ཁྱོད་ཀྱི་འཆི་ཁའི་ལུས་སེམས་གཉིས་པན་ཚུན་གྲོགས་བྱས་ནས་ཕྱི་མའི་ལུས་སེམས་ལྷན་
ཅིག་ཏུ་གནས་པར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼ཆེ་ཕྱི་མའི་ལུས་ཀྱི་རྟེན་ལེན་ངོས་བརྒྱུང་བ་༽ལ་(གསུམ)། དངོས་དང་། གཞོད་བྱེད་སྤང་
བ་དང་། ལྷུབ་བྱེད་དགོད་པཤོ། །དང་པོ་༼དངོས་༽ཞི།

ཙ་བ། ཆེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ལ། །

ལུས་གཞན་སྟེད་པའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན། ༡༡༦

སྤྱི་མཐུན་པའི་ཆེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མིག་སྟོན་སྤྱི་མཐུན་ཐ་མ་ལྟ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མཐུན་
 ལུས་གཞན་སྤྱི་མཐུན་ལྟ་བུ་སྤྱི་མཐུན་པའི་ཉིད་ལེན་གྱི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་
 བར་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ངོ་བོའི་ལག་རྒྱུ་དངོས་སུ་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་འདི་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། འདོད་པ་ནས་གཞུགས་མེད་དང་། དེ་
 ནས་འདོད་པར་སྤྱི་མཐུན་མ་ཐག་གི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པ་དེའི་དངོས་ཀྱི་ཉིད་ལེན་གང་
 ཡིན། གཞུགས་མེད་ནས་འཆི་ཁའི་སེམས་ཀྱིས་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། བཅ་རིག་པན་ཚུན་
 ཉིད་ལེན་བྱེད་པ་འགོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེའི་གཞུགས་ཀྱིས་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་
 བ་གཞུགས་མེད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་འདོད་པ་ནས་འཆི་ཁའི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པ་དེ་
 དངོས་ཀྱི་ཉིད་ལེན་ཡིན་ནོ་ཞེས།

འོན་གང་ཟག་དེ་གི་འཕྲོ་མ་ཐག་གཞུགས་མེད་དུ་སྤྱི་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འཆི་
 ཁའི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པ་དེས་སྤྱི་མཐུན་འདོད་པའི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པའི་དངོས་
 ཀྱི་ཉིད་ལེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འཐད་ན་ཡང་འདོད་པ་དང་གཞུགས་མེད་དུ་ཅིག་ཅར་
 སྤྱི་བ་འཕྲོ་མ་ཐར་ཐལ་ལོ། །སྤྱོད་མེད་དེ། སྤྱི་མཐུན་པའི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་ཐ་མ་དེས་རང་གི་
 ཉིད་ལེན་ཅན་དེའི་དངོས་ཀྱི་ལྟ་ཅིག་བྱེད་ཆེན་ཆང་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་། དེའི་དངོས་ཀྱི་
 ལྟ་ཅིག་བྱེད་ཆེན་གཞུགས་མེད་ནས་འཆི་ཁའི་སེམས་དེ་སྤྱི་མཐུན་པས་སོ་ཞེས། འོན་
 སྤྱི་མཐུན་འདོད་པའི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་ཐ་མ་དེས་གཞུགས་མེད་ནས་འཆི་ཁའི་སེམས་
 དེ་སྤྱི་མཐུན་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱེད་ནས་དེ་སྤྱི་མཐུན་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཆོག་པ་ནས། སྤྱི་མཐུན་ཀྱི་འདོད་
 པའི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་དང་པོ་དེ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་དམ། གཞུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་ཐ་

མ་དེའི་མྱ་རོལ་དུ་འགགས། དང་པོ་ལྟར་ན། རྟག་དངོས་སུ་འགྱུར་ལ། བྱི་མ་ལྟར་ན། བྱིས་
 གྱི་འདོད་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དང་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། སྤར་གྱི་འདོད་པའི་དབང་པོ་
 གཟུགས་ཅན་ཐ་མ་དེ་ཁྱོད་གྱི་དངོས་གྱི་ཉེར་ལེན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་
 ཟློགས་པ་ཁྱོད་རང་གི་དངོས་གྱི་སྒྲན་ཅིག་བྱེད་ཆེན་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆེ་དེ་འགགས་པའི་བྱིར།
 རྩབ་པ་མེད་ན། འོག་ནས། དེ་ཆེ་མེད་བྱིར་དོན་ལས་མིན། །ཞེས་པའི་དོན་མ་རྟོགས་པའི་
 རྣམ་འགྱུར་དུ་གསལ་ལོ། །སྤར་གྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཐ་མ་དེའི་ཆེ། བྱིས་གྱི་དབང་པོ་
 གཟུགས་ཅན་དང་པོ་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཟློགས་པའི་དུས་ཡིན་པས་རྟགས་མ་བྱུང་བོ་ཞེ་
 བ།

འོ་ན་འདོད་པ་ནས་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་མེས་ལ་བསྟོན་མེད་དུ་
 གནས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་འཆི་ཁའི་ལུས་གྱིས་བྱི་མའི་ལུས་བསྐྱེད་པའི་དངོས་གྱི་རྣམ་པ་
 འབྱུག་པ་ད་དུང་མ་ཐོབ་པར་བཤད་པ་ཇི་སྟར་ཡིན་པས་མ་དགོས་སོ། །དེས་ན་བྱི་མའི་
 ལུས་གྱི་ཉེར་ལེན་གང་ཡིན་དུང་ཐེ་ཆོས་དུ་གནས་སོ་ཞེ་ན། དེ་དག་གི་བར་དུ་རིགས་མི་
 མཐུན་དུ་མས་བར་དུ་ཆོད་ཀྱང་། རིགས་མཐུན་དུ་མས་བར་མ་ཆོད་པས་ལན་འདེབས་པ་
 དེ་དག་གིས་སྤར་གྱི་གནོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྤང་མི་རྣམས་པས་གཟུགས་མེད་གྱི་སེམས་གྱི་
 སྤང་ན་གཟུགས་བསྐྱེད་པའི་ས་བོན་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་གཟུགས་གྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་
 ན་ཡང་གཟུགས་མེད་ན་གཟུགས་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པས་
 གཟུགས་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཉིད་མཐུག་ལས་སད་མ་ཐག་གི་ཡིད་ཤེས་
 གྱི་དེ་མ་ཐག་ཆེན་གཉིད་དུས་ན་ཡིད་ཤེས་མི་གསལ་བ་ཡོད་པས་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་མཁས་

པའི་དབང་པོ་ཀླ་མ་ལ་གི་ལ་བཞེད་པ་ལྟར་ཁས་སྦང་བར་བྱའོ།

གཉིས་པ་༼གནོད་བྱེད་སྦང་བ་༽ནི།

ཙ་བ། དེ་ཡི་ཡན་ལག་དངོས་པོ་དང་། །

རྒྱ་ཉིད་འགོག་ལ་མི་དམིགས་པ། །

ངེས་འབྱེད་མིན་པར་རབ་རྩ་བ་ཤ། །

དབང་སོགས་ཀྱང་ནི་ལྷག་ལྡན་ཡིན། །༡༡༥

འཆི་ཁའི་ལུས་སེམས་གཉིས་བྱི་མའི་སེམས་དེ་ཡི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་གི་
དངོས་པོ་དང་། ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་རྒྱང་པན་གྱིས་དེ་ལྟར་མ་དམིགས་
པ་ཙམ་གོ་བྱེད་ཡང་དག་མིན་ཏེ། བྱིར་སྐྱོལ་གྱིས་མ་དམིགས་པ་མེད་ངེས་གོ་བྱེད་མིན་
པར་རབ་རྩ་བ་ཤ་བྱེད་ཟེན་པའི་བྱིར། དབང་པོ་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱང་དེ་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་འགོ་ལ་ཐེ་ཆོས་གྱི་ལྷག་མ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསལ་པ་༼རྒྱ་བྱེད་དགོད་པ་༽ནི།

ཙ་བ། དབང་པོ་སྤྲ་མ་རང་རིགས་ལས། །

རུས་པ་དག་ནི་མཐོང་བ་ཡིན། །

འགྱུར་བ་མཐོང་བྱིར་གཞན་དང་གཞན། །

སྤྱི་བ་དག་ཀྱང་འགྱུར་བ་ཉིད། །༡༡༦

ཆེ་འདིའི་དབང་པོ་སྤྲ་མ་རང་གི་རིགས་འདྲ་ལ་པན་འདོགས་པའི་རུས་པ་དག་ནི་
ཆད་མས་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་སྤྲ་མ་དང་ས་པ་དང་རྟོག་པ་སོགས་ལས་བྱི་མ་དང་ས་

བ་དང་རྩྭ་ག་བ་སོགས་སུ་འགྱུར་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། བྱི་མའི་དབང་པོ་གཞན་དང་གཞན་
 རིགས་འདྲ་ལས་སྐྱེ་བ་དག་གྱང་འགྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ད་ལྟར་གྱི་དབང་པོ་དང་སྐྱེ་ཚུ་ལ་
 མཚུངས་བའི་ཕྱིར། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་དག་ག་བ་ནི།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་ལུས་ལས་དེ་སྐྱེད་ན། །

གལ་ཏེ་ཆེ་འདིའི་དབང་པོ་དེ་ལུས་ལས་སྐྱེ་ལ། དེས་བྱི་མའི་དབང་པོ་ལུས་ལས་སྐྱེ་
 བར་མི་འགྱུར་པོ་ཞེ་ན། དེའང་བརྟགས་ན་མི་འཐད་བར་ཐལ། དབང་པོ་དང་བཅས་བའི་
 ལུས་ལས་སྐྱེ་ན་རིགས་འདྲ་ལས་སྐྱེ་བར་གྱུབ་ལ། དེ་ལས་གཞན་བའི་ཉིད་ལེན་ལས་སྐྱེ་ན།

ཙ་བ། ལྷ་མ་བཞིན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར། །

ཉེས་བ་ལྷ་མ་བཞིན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ལྷ་མ་འདོར་བསྟན་དུ་དབང་པོ་དང་
 བཅས་མ་བཅས་གྱི་བརྟག་བ་བྱས་བ་ལྟར་རོ། །

ཙ་བ། སེམས་ལས་ཤེན་ ..... ། །

ཆེ་འདིའི་དབང་པོ་སེམས་ལས་སྐྱེ་འོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། .....ལས་གཞན་ཡང་། །

འདི་ཉིད་ལས་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར། ། ༡༡༩

བྱི་མའི་ལུས་གཞན་ཡང་སེམས་འདི་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཆེ་འདིའི་
 དབང་པོ་སེམས་ལས་སྐྱེ་བ་གང་ཞིག ། ལྷ་མའི་ལུས་སྐྱེ་འི་རིགས་མཚུངས་བའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། སྐྱེ་བ་བྱི་མ་གྱུབ་པོ། །

གསུམ་པ་། ། སྐྱེ་བ་ལྷ་མའི་མཚུངས་ལྡན་དག་ག་བའི་། དོན་བསྟན་བ་ནི།

ཙ་བ། དེས་ན་རྒྱ་དང་^[1]བྲལ་བའི་བྱིར།

ཐ་མ་ཡི་ནི་སེམས་རྣམས་ཀྱི།

མཆམས་སྒྲོར་མེད་པ་མིན་དེའི་བྱིར།

དེ་འདྲའི་སྐབ་བྱེད་ལྷག་ལྡན་འདོད། ॥ ༡༩༠

ལུས་ཡིད་སྒྲོའི་ཉེར་ལེན་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པ་དེས་ན། ཐ་
མལ་བ་དང་། དག་བཅོམ་པ་ཐ་མ་ཡི་སེམས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཅན། རིགས་འདྲ་བྱི་མ་
མཆམས་སྒྲོར་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྒྲོར་བའི་རྒྱ་དབྱགས་འབྱུང་རྒྱ་དང་བྲལ་བའི་
བྱིར་དང་། འཆི་སེམས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་རྣམས་ཉགས་ཡང་དག་མིན་ཏེ། དེ་
ལྟར་གོང་དུ་བསྐྱབ་པ་དེའི་བྱིར། འཆི་སེམས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་དེ་འདྲའི་སྐབ་
བྱེད་ལྷག་ལྡན་དུ་འདོད་རིགས་ཏེ། བྱིགས་ཆོས་གྲུབ། མི་མཐུན་བྱིགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་
གྲིས་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་བྱིར།

རྣམ་འགྲུལ་མཛོད་སྐུམ།

གཉིས་པ་སྐྱེ་བ་དུ་མར་གོམས་པ་སྤིང་ཀྱང་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ལ་
(གཉིས། ཆོད་བ་དང་། ལན་ནོ། འདྲ་ལོ།) ཆོད་བ་ནི།

ཙ་བ། གོམས་ལས་ཁྱད་པར་འབྱུང་ན་ཡང་། །

མཆོངས་དང་རྒྱ་ཡི་རྒྱུད་བཞིན་དུ། །

[1] འབྲལ་བའི་སྐྱེ། བེ།

རང་བཞིན་ལས་འདས་མིན་ཞེ་ན། །

བརྟེན་བ་དང་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་རྩལ་ཟད་གོམས་པས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་ན་ཡང་།
ཆད་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་ལས་འདས་ནས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། དཔེར་
ན། མཆོངས་པ་གོམས་པས་རྩལ་ཟད་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་ན་ཡང་མཐའ་མེད་དུ་མི་འཕེལ་བ་
དང་། རྩལ་ཟད་མཐར་དམར་འབར་བར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ལོ། །ཞེ་ན།

(གཉིས་པ་)ལན་ལ་(གསུམ།) མཆོངས་པ་དང་རྩལ་ཟད་ལ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྟགས་མེད་པ་
དང་། བརྟེན་སོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་༼མཆོངས་པ་དང་རྩལ་ཟད་ལ་
ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྟགས་མེད་པ་༽ལ་(གཉིས།) རྟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ངོས་བརྩམས་ནས་དེ་དཔེ་གཉིས་ལ་
མེད་པ་དང་། ཁྱད་པར་དེ་ཡོད་ན་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བར་ཐལ་བའོ། །

དང་པོ་༼རྟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ངོས་བརྩམས་ནས་དེ་དཔེ་གཉིས་ལ་མེད་པ་༽ཞི།

ཙ་བ། བྱས་ཏེ་གལ་ཏེ་སྤང་ཡང་ནི། ༥༡

འབད་རྩོལ་ལ་ནི་ལྟོས་འགྱུར་རམ། །

རྟེན་མི་བརྟན་པ་ཉིད་འགྱུར་ན། །

ཁྱད་པར་དག་ནི་མི་འཕེལ་ན། །

རང་བཞིན་དེ་འདྲའང་མ་ཡིན་ཏེ། ༥༢

བརྟེན་བ་དང་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། མཐའ་མེད་དུ་མི་འཕེལ་བའི་རང་བཞིན་
དེ་འདྲའང་མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་གོམས་པར་བྱས་པ་དེ་སྤང་ཅིག་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པ་སྤང་ཡང་འབད་
རྩོལ་ལ་བལྟོས་པར་འགྱུར་རམ། རྟེན་མི་བརྟན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་ཁྱད་པར་དག་མཐའ་མེད་

དུ་མི་འཕེལ་ཡང་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་མིན་བའི་ཕྱིར། མཆོངས་བ་ཆོས་ཅན། གོམས་བས་
ཅུང་ཟད་ཁྱད་པར་དུ་འཕེལ་ཡང་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བའི་རང་བཞིན་ཉིད་མིན་ཏེ།

ཙ་བ། དེ་ལ་པན་འདོགས་རྒྱས་བ་རྣམས། །

ཁྱད་པར་གྱི་མ་དག་ལ་ནི། །

སྐྱབ་བའི་རྒྱས་བ་མེད་ཕྱིར་དང་། །

ཁྱོད་ཚྱལ་བས་བསྐྱེད་བ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་སྔ་མ་ལ་པན་འདོགས་རྒྱས་བའི་
ཚྱལ་བ་རྣམས་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་མ་དག་ལ་པན་བ་སྐྱབ་བའི་རྒྱས་བ་མེད་བའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། ཉག་ཏུ་རྟེན་གནས་མ་ཡིན་ཕྱིར། །༡༩༣

ཁྱད་པར་འཕེལ་ཡང་རང་བཞིན་ཉིད། །

མིན་ཕྱིར་ ..... ། །

ཆུའི་བྱོད་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་འཕེལ་ཡང་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བའི་རང་
བཞིན་ཉིད་མིན་ཏེ། ཉག་ཏུ་ཁྱོད་ཀྱི་རྟེན་ཆུ་དེ་གནས་བ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱམས་ནས་རྒྱན་
འཆད་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་ །ཁྱད་པར་དེ་ཡོད་ན་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བར་ཐལ་བ་ །ཞེ། མཆོངས་བ་དང་ཆུའི་བྱོད་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་སྲིད་པར་ཐལ།

ཙ་བ། .....གང་ཆེ་བྱས་གྱུར་བ། །

ཡང་ཚྱལ་ལ་ལྟོས་མི་འགྱུར་ན། །

ཚྱལ་གཞན་ཁྱད་པར་བྱེད་པར་འགྱུར། །༡༩༤

གང་གི་ཆེ་གོམས་པར་བྱས་པར་འགྱུར་བར་ཡང་རྩོལ་བ་ཕྱི་མ་ལ་བཟོས་པར་མི་
འགྱུར་བར་རྩོལ་བ་སྔ་མས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་གཞན་གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས་སྒངས། ཡང་ན་བཅེ་སོགས་ཆོས་ཅན་དུ་བརྒྱང་ནས་རང་
རྒྱུད་དུ་བྱོལ།

གཉིས་པ་༼བཅེ་སོགས་ལ་ཡོད་པ་༽ལ།(གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྟེ་
བཅོ།)དང་པོ་༼མདོར་བསྟན་པ་༽ནི།

རྩ་བ། སེམས་ལ་བཅེ་སོགས་གོམས་སྦྱེ་བ། །

རང་གི་རང་གིས་འཇུག་འགྱུར་ཏེ། །

མེ་ལ་སོགས་པས་ཤིང་དག་དང་། །

དདུལ་རྩ་དང་ནི་གསེར་སོགས་བཞིན། །༡༩༥

བཅེ་བ་དང་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། རྟེན་བརྟེན་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་གསལ་
རིག་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་གོམས་པ་ལས་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་
སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་རེ་རེ་ནས་རྩོལ་བ་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་ལ་བཟོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གོམས་པར་
བྱས་པས་སེམས་ལ་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེ་ལ་སོགས་
པས་ཤིང་དག་ལ་ཐལ་བར་སོང་གི་བར་དུ་རང་གིས་འཇུག་པ་དང་། དདུལ་རྩ་འདུལ་སྦྱོང་
ལེགས་པ་གསེར་ལ་སོགས་པ་ལ་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་དདུལ་རྩ་
དང་གསེར་འདུལ་སྦྱོང་ལེགས་པར་བྱས་ཟེན་བ་རང་གི་རང་གིས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་གཞན་
ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བར་སྦྱེ་བར་འགྱུར་གྱི། དེ་མ་དག་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཐུག་ཁ་སྦྱར་

གོམས་པར་གྱུར་ན་ཆད་ཅན་དུ་གང་ཡང་གནས་པ་མི་འཐད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་རང་གི་
 རིགས་མཐུན་སྡེ་མ་ཡི་ས་སོན་ལས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཉི་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ཤིང་(གཉིས)། རྒྱུན་གོམས་པ་ལས་འཕེལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་།
 ཉིར་ལེན་རིགས་འདྲ་ལས་འཕེལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བཤོ། །

དང་པོ་ཉི་ལ་རྩོད་གོམས་པ་ལས་འཕེལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ཤིང་། མཆོངས་པ་ཡང་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་
 བར་ཐལ། གོམས་པ་ལས་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས།

ཙ་ག། དེ་ལྟར་མཆོངས་^[1]ཉིད་ལ་མཆོངས་མིན། །

དེ་རྒྱ་སྟོབས་དང་འབད་རྩོལ་དག །

བརྩེ་སོགས་དེ་ལྟར་མཆོངས་པ་རིགས་འདྲ་སྡེ་མ་ཉིད་ལས་མཆོངས་པ་ཕྱི་མ་འབྱུང་
 བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་དང་འབད་རྩོལ་ཇི་ཅམ་ཡོད་པ་དེ་ཅམ་ལས་
 འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

ཙ་ག། ལུས་པ་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །

མཆོངས་པ་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན། ། ༡༢༩

དེས་ན་མཆོངས་པ་ཆད་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་ལུས་སྟོབས་དང་
 འབད་རྩོལ་དག་མཆོངས་པ་ཆད་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པའི་ལུས་པ་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། འོན་
 ལུས་སྟོབས་ནར་སོན་པས་མཆོངས་པ་ཇི་ཅམ་སྤངས་ཀྱང་གོང་དུ་འཕེལ་བ་མི་སྲིད་པར་

[1] ཉིད་ལས། ལྟ། ལེ།

འགྱུར་ལ། འདོད་ན། མངོན་སུམ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། དེ་ནི་དང་པོ་⁽¹⁾ཕྱིས་ཉིད་དུ།

མཆོངས་མིན་ལུས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར།

དང་པོར་མཆོངས་པ་སྦྱོང་བའི་ཐ་མལ་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཙན། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཕྱིས་མཆོངས་
པའི་ཆད་བཞིན་དུ་མཆོངས་པ་མིན་ཏེ། མཐུན་ཆུན་ཆང་ཡང་བད་ཀན་སོགས་གྱིས་ལུས་
ཡང་བ་དང་མི་མཐུན་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། ཚུལ་བས་རིམ་གྱིས་མི་མཐུན་པ།

བསལ་ན་རང་སྟོབས་ཉིད་དུ་གནས། །¹⁹⁶

ཚུལ་བས་རིམ་གྱིས་མི་མཐུན་པ་བད་ཀན་སོགས་བསལ་ནས་བྱང་ན་ཡང་མཐའ་
མེད་དུ་མི་འཕེལ་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཡང་རང་གི་ལུས་སྟོབས་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཆད་གནས་
པའི་ཕྱིར། མཆོངས་པ་རིགས་འདྲ་ལས་སྟེས་ན་མཆོང་པའི་ཕྱིར་ཏུ་རྒྱང་བ་བཏེག་པ་ཙམ་
གྱིས་རྒྱང་རིང་པོར་མཆོངས་པར་ཐལ་བ་དང་། གོམས་པ་ཙམ་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བའི་
རྒྱ་ཡིན་ན་བྱ་བྱང་དང་སྟེའུ་གོམས་པ་མཉམ་ན་མཆོངས་པ་མཉམ་པོར་ཐལ་བའོ།

གཉིས་པ་། ཉིད་ལེན་རིགས་འདྲ་ལས་འཕེལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ཤེས། སེམས་ཙན་ཐམས་ཙད་ལ་
སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་ཐལ། བཙེ་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་ཅིང་རང་གི་རིགས་འདྲ་ལས་སྟེ་བའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ།

ཙ་བ། བཙེ་རང་ས་པོན་ལས་བྱང་བ།

[1] ཕྱིས་བཞིན་དུ། ལྷ། བ།

གལ་ཏེ་རང་ས་བོན་རྒྱ་ཅན། །

མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་གཞོད་མེད་ན། །

སེམས་ལ་དེ་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར། ། ༡༣༠

རང་གི་རིགས་འདྲའི་ས་བོན་ལས་བྱུང་བའི་བརྟེ་བ་སྤྱིང་ཇེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་བའི་སེམས་ལ་རང་གི་རང་གིས་འཕྱག་བ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། མཐོང་ལམ་བ་དེས་གོམས་བར་བྱས་བའི་སྤྱིང་ཇེ་གང་ཞིག །དེའི་རྒྱད་ལ་རང་གི་རིགས་འདྲའི་ས་བོན་གྱི་རྒྱ་ཅན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཞེ་སྤང་སོགས་ཀྱིས་གཞོད་བ་མེད་པའི་བྱིར། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་གནས་བར་ཐལ་བའི་སྤྱོན་མེད་དེ། ཁྱོད་སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་གི་རྒྱད་ལ་སྤྱིས་ཀྱང་ཞེ་སྤང་སོགས་ཀྱིས་བཅོམ་བའི་བྱིར། སེམས་ཅན་པལ་བ་ལ་སྤྱིས་བའི་རང་གི་གཉེན་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་བྲལ་ན་སྤྱིས་བ་ནི་བརྟེ་བ་ཅམ་ཡིན་གྱི་སྤྱིང་ཇེ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་ནོ། །

སེམས་ཅན་རེ་རེའི་རྒྱད་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་གཞན་ཀུན་ལ་དེ་ཅམ་སྤྱི་མ་སྤྱོད་བ་མི་སྤིད་དེ། སེམས་ཅན་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཐོག་མ་མེད་བ་ནས་ཕ་དང་མ་བྱེད་མ་སྤྱོད་བའི་སེམས་ཅན་མི་སྤིད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཞེ་སྤང་གིས་མ་བཅོམ་ན་དུས་གཅིག་ཏུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྤྱིང་ཇེ་ཆེན་པོ་མེད་པའི་སེམས་ཅན་མི་སྤིད་ལ། སེམས་ཅན་གཅིག་ལ་དམིགས་པའི་བརྟེ་བ་ཅམ་སྤྱིས་ཀྱང་། ཡང་དེ་ཞེ་སྤང་གིས་བཅོམ་ནས་ཉམས་བར་བྱས་བ་ཡིན་ནོ། །

མཐུན་སྤྱོད་གོམས་བ་དང་མ་བྲལ་ན་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་ནི།

ཅ་ག། འདི་ལྟར་གོམས་པ་སྒྲ་མ་དང་། །

སྒྲ་མའི་སེམས་ཆོས་བརྟེ་བ་དང་། །

ཆགས་བྲལ་སྒྲོ་སོགས་གཞན་དག་གི།

གསལ་བ་ཡི་ནི་ཅ་བ་ཡིན། །༡༣།

འདི་ལྟར་སེམས་ཀྱི་ཆོས་བརྟེ་བ་དང་ཆགས་བྲལ་གྱི་སྒྲོ་སོགས་པ་གཞན་དག་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་མེད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཅ་མ་
རིགས་འདྲ་ལས་སྒྲེ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་གོམས་པ་སྒྲ་མ་དང་དེའི་ཡང་སྒྲ་མ་ནུམས་ཁྱད་པར་ཆེས་
གསལ་བ་བསྐྱེད་པ་ཡི་ཅ་བ་ཡིན་ལ། དེ་སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་ལ་མེད་པའི་བྱིར། དཔེ་ནི།

ཅ་ག། གོམས་ལས་བརྟེ་བའི་བདག་ཉིད་དེ། །

ཆགས་བྲལ་ཆགས་དང་ཡིད་ལོག་བཞིན། །

སྒྲོར་བ་གཉིས་ལྟན་གྱིས་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་རང་གི་རང་གིས་འབྱུག་པའི་བརྟེ་
བའི་བདག་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཆགས་བྲལ་དང་། ཆགས་ཅན་ལ་
ཆགས་པ་དང་། མི་སྤྱག་པ་བསྒྲོམ་པ་ལ་ཡིད་ལོག་གི་སྒྲོ་རང་གིས་འབྱུང་བ་མཐོང་བའི་བྱིར།

དོན་བསྐྱུས་ན། དང་པོར་རྩོལ་བས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱག་བསྐྱུས་
དང་བྲལ་ཡོད་ཀྱི་སྒྲིང་རྩི་ཤུགས་ཅན་ཞིག་བསྐྱེད་ནས། དེ་ནས་ཡང་རྩོལ་བ་ཆེན་པོས་བསྐྱེད་
པ་ན་རྩོལ་བ་རེ་རེས་སྒྲིང་རྩི་རིགས་འདྲ་ཏུ་མ་བསྐྱེད་ཀྱས་ལ། དེ་ལྟར་གོམས་པར་བྱས་པས་

[1] རི་ཞིག་ལྟར་ཚྭ་ལ་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་རང་གི་རང་གིས་འབྲུག་པའི་བདག་ཉིད་
 དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། དང་པོ་ནས་ཚྭ་ལ་ལ་མི་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མཆོངས་བ་ནི། ལུས་གོ་
 ས་གཞན་དུ་བསྐོད་པའི་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་པན་འདོགས་པའི་ཚྭ་ལ་བ་རེ་རེ་དགོས་ཏེ། ཚྭ་ལ་
 གང་དུ་སྟོང་བ་དེ་ཉིད་དུ་ལུས་ས་ལ་ལྷུང་བར་འགྱུར་བས་སོ། །

གཉིས་པ་ཉི་ལམ་སྟོར་བ་ལྟར་ཆོག་སྟེ་ཚྭ་ལ་ཉི་ལམ་གསུམ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། དོན་
 བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ཉི་མདོར་བསྟན་ཞི།

ཙ་ག། བཅེ་ལྟན་སྟུག་བསྐྱེད་གཞོམ་པའི་ཕྱིར། །

ཐབས་རྣམས་ལ་ནི་མངོན་སྟོར་མཛད། ། ༡༣༩

ཐབས་བྱུང་དེ་རྒྱ་ཤོག་གྱུར་བ། །

དེ་འཆད་བ་ནི་དཀའ་བ་ཡིན། །

བཅེ་ལྟན་བྱུང་སེམས་སྟོར་ལམ་བ་ཆོས་ཙན། ཐོག་མར་རང་ཉིད་སྟུག་བསྐྱེད་ཞི་བའི་
 ཐབས་རྣམས་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཆེད་དུ་སྟོར་བ་གཉིས་ལྟན་གྱིས་གོམས་པར་
 མཛད་རིགས་ཏེ། སེམས་ཙན་ཐབས་ཙན་གྱི་སྟུག་བསྐྱེད་གཞོམ་པར་བཞེད་པའི་སོ་སྟེ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པར་ཐལ། ཐབས་ལས་བྱུང་བའི་སྟུག་བསྐྱེད་དང་། འགོག་པའི་བདེན་
 པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཀྱན་འབྱུང་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་བསྟོན་ཏུ་གྱུར་བ་ཡིན་ན། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
 པར་འཆད་ཤེས་བ་དཀའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སེམས་སྟོར་ལམ་བ་ཡང་དངོས་པོ་སྟོབས་
 བྱུགས་ཀྱི་རིགས་པས་བྱུབ་སྟེ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་དོན་སྤྱིའི་ཚྭ་ལ་གྱིས་རྟོགས་པ་ལ་

[1] ལྟན་ཞིག་

གསལ་སྒྲུང་ཐོན་མ་ཐོན་སོགས་གཉིས་སུ་འདུས་ལ། དོན་སྤྱི་ལ་གསལ་སྒྲུང་ཐོན་པ་ལ་ཡང་
 ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཐོན་མ་ཐོན་གཉིས་སུ་ངེས་པ་སོགས་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་
 ལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཐོན་པའི་སྒྲོན་པ་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་ལ་གསལ་སྒྲུང་དང་
 ལྷན་བཞིན་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ་བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་བཞེས་བྱའོ།

གཉིས་པ་༼རྒྱས་བཤད་༽ལ་(གསུམ)། སྒྲུང་བྱ་ལ་རྟོག་པའི་ཐབས། གཉིན་པོ་ལ་རྟོག་པའི་
 ཚུལ། དེ་ལྟར་བརྟགས་པའི་དགོས་པའོ།

དང་པོ་༼སྒྲུང་བྱ་ལ་རྟོག་པའི་ཐབས་༽ནི། བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ལ་སྦྱོང་པའི་ཐབས་མེད་
 བ་མ་ཡིན་ཏེ།

ཙ་བ། ལུང་དང་^[1]རིག་པས་རྣམ་དཔྱད་པ།

ཐོག་མར་ལུང་ལ་བརྟེན་པ་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། དེ་ནས་བསམས་པའི་ཤེས་རབ་
 ཀྱི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་ན་གཞལ་བུའི་གནས་གསུམ་ཐབས་
 སོ་སའི་སྒྲོན་པ་དབྱང་པར་བྱ་སྟེ། བེན་ཏུ་སྒྲོག་སྒྲུང་དབྱང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་དང་།
 གནས་གཉིས་ལུང་གི་གཞོད་སྒྲུབ་ལ་མི་བརྟེན་པའི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། རྒྱག་བསྐལ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས། ༥༣༣

རྒྱག་བསྐལ་རྒྱ་དང་དེ་མི་རྟག།

ལ་སོགས་རང་བཞིན་^[2]རྟོག་པར་མཛད།

[1] རིགས་པས། ལྷ། ལེ།

[2] རྟོགས་པས། ལྷ། ལེ།

གང་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རྒྱ་གནས་ན། །

འབྲས་ལོག་གཟིགས་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །༡༣༢

དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱག་བསྐྱེད་རང་གི་ངོ་བོ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་དེའི་རྒྱ་ཡོད་མེད་
དང་། རྒྱ་དེ་རྟག་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ་རྒྱའི་རང་བཞིན་ལ་རྟོག་པར་མཛད་རིགས་ཏེ། གང་གི་
ཕྱིར་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་གཞོམ་བཞེད་པ་གང་ཞིག་དེ་ལྟར་སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱ་མེད་དམ། རྒྱ་རྟག་
བར་གནས་ནས་འབྲས་བྱ་སྤྱག་བསྐྱེད་གཉེན་པོའི་སྟོབས་གྱིས་ལོག་པ་གཟིགས་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བརྟགས་པ་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱ་བཅས་དང་། རྒྱ་དེ་མི་རྟག་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་
བྱས་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཉིད་རེས་འགའ་སྟེ་བ་དང་། འཕེལ་འགྲིལ་བྱེད་པར་མཐོང་པའི་ཁྱད་
བར་གྱིས་དེ་ལྟར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེས་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྟོང་དང་།
ཀྱན་འབྱུང་སྟོང་འདོད་དང་། འཁོག་པ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སྟོང་འཕྲིན་ཅན་དུ་སྟེ་བར་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་། གཉེན་པོ་ལ་རྟོག་པའི་རྒྱལ་ཀྱི།

ཙམ། དེ་རྒྱ་གཞོམ་ཕྱིར་དེ་ཡི་ནི། །

མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བརྟག་པ་མཛད། །

ཀྱན་འབྱུང་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉེན་པོ་ལ་བརྟག་པ་མཛད་པར་རིགས་ཏེ། སྤྱག་
བསྐྱེད་དེའི་རྒྱ་ཀྱན་འབྱུང་གི་གཉེན་པོ་བསྟན་ནས་གཞོམ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
བརྟགས་པ་ན།

ཙམ། རྒྱ་ཡོད་པོ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། །

དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱང་རེས་འབྱུང་། །༡༣༣

ཀྱན་འབྱུང་དེའི་མི་མ་སྐྱུན་ཕྱོགས་ཀྱང་ཆད་མས་ངེས་པར་འགྱུར་རྟེ། རྒྱ་བདག་འཛིན་
 དེའི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག །དེའི་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་ལོག་ཕྱོགས་འཛིན་
 བའི་ཡི་ཤེས་དེ་དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ལམ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་བསྐྱེད་རྟོ། །

ཙམ། བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་བྱས་པ། །

འདུས་བྱས་སྒྲིད་ལུལ་ཅན་ཆགས་ནི། །

རྒྱ་ཡིན་ ..... ། །

བདག་དུ་འཛིན་པ་དང། བདག་གིར་འཛིན་པས་བྱས་པའི་འདུས་བྱས་ལྷང་པོ་ལྟ་སྒྲིད་
 ལུལ་དུ་ཡོད་པ་ཅན་སྐྱག་བསྐྱེད་ལ་ཆགས་པའི་སྒྲིད་པ་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་སྐྱག་བསྐྱེད་
 གི་རྒྱ་ཡིན་རྟེ། དེའི་སྐྱེད་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། .....དེ་ཡི་གཞོན་བྱེད་ནི། །

བདག་མེད་མཐོང་བ་འགལ་བ་ཡིན། །༡༣༤

བདག་མེད་མཐོང་སྐྱེད་དུ་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། བདག་འཛིན་དེ་ཡི་གཞོན་
 བྱེད་ཡིན་རྟེ། དེ་དང་འཛིན་སྐྱངས་འགལ་བའི་སྒྲོན་པ་དེ་རྩ་བ་ནས་སྐྱེད་འབྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་སྒྲིད་པ་དེ་ཡི་གཞོན་བྱེད་བདག་མེད་མཐོང་བ་ཡིན་རྟེ། དེས་དེའི་རྒྱ་ལ་
 གཞོན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྐྱར་རོ། །

གསུམ་པ་ཉི་ལྔར་བརྟགས་པའི་དགོས་པ་ཀློང་གསུམ། ལུལ་གི་སྒྲིན་ཡོན་གསལ་བ་རབ་
 གི་མཐར་བྱིན་པར་འགྱུར་བ་དང། ལུལ་ཅན་ཉེས་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བ་
 དང། དེས་གྲོལ་བ་གཞན་ལས་ཁྱད་ལྷགས་པའོ། །

དང་པོ་༼ཡུལ་གྱི་སྒྲིན་ཡོན་གསལ་བ་རབ་གྱི་མཐར་ཐིན་པར་འགྱུར་བ་༽ནི། ལྷང་དང་རིགས་པས་རྣམ་
བར་དཔྱོད་བའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། བསྐྱེམས་པས་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེས།

ཅ་བ། རྣམ་པ་དུ་མར་ཐབས་མང་པོ། །

ཡུན་རིང་དུས་སུ་གོམས་པ་ལས། །

དེ་ལ་སྒྲིན་དང་ཡོན་ཏན་དག །

རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །^{༡༣༥}

སྐབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྤང་བའི་སྒྲིན་དང་། གཉེན་པོའི་ཡོན་ཏན་
དག་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱགས་རབ་ཏུ་གསལ་བ་མཐར་སྤྱག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ལན་གངས་ཀྱི་རྣམ་པ་དུ་མར་སྤྱག་བསྐྱེམ་ཞི་བའི་ཐབས་མང་པོ་མཐའ་
ལས་པ་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ཡུན་རིང་པོའི་དུས་སུ་གོམས་པ་ལས་
དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཡང་ན་བདག་འཛིན་སྤངས་པས་ཆགས་བྱལ་དུ་འགྱུར་མོད་ཀྱང་
མཆེན་དུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཆགས་བྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཆེན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས།
དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་སྤྱི་མའི་མཐར་གསལ་བ་མཐར་སྤྱག་པའི་ཀྱང་མཆེན་དུ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ་ཞེས་སྤྱར་ནས། ཉགས་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་སྤར་སྤྱོད་རྗེའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཁོར་བར་
སྐྱེ་བའི་བྱུང་བར་རྣམ་པ་དུ་མར་སྤངས་པའི་སྒྲིན་པས་འཁོར་འདས་ཀྱིས་བསྐྱེམ་པའི་ཐབས་
ཀྱི་དབྱེ་བ་མང་པོ་ཡུན་རིང་པོའི་དུས་སུ་གོམས་པ་ལས་དེ་ལྟར་གྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼ཡུལ་ཅན་ཉེས་བ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བ་༽ནི།

ཅ་བ། དེས་ན་སྤྱགས་གུང་གསལ་བའི་ཕྱིར། །

རྒྱ་ཡི་བག་ཆགས་སྤངས་བ་ཡིན། །

དེས་ན་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ཡི་བག་ཆགས་ཀྱང་ཐད་བར་སྤངས་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་
རབ་དབྱེ་ལ་སྤྱགས་ཀྱང་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར། ཐན་ངག་མ་བྱང་བ་ཙམ་
ཡང་ལོག་བར་མཛད་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་༼དེས་གྲོལ་བ་གཞན་ལས་བྱེད་ཞུགས་པ་༽ནི།

ཙ་ག། ཐུབ་ཆེན་གཞན་དོན་འཇུག་ཅན་གྱི། །

བསེ་རུ་ལ་སོགས་བྱེད་འདི་ཡིན། །༡༣༥

ཐུབ་བ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། བསེ་རུ་ལ་སོགས་པའི་གྲོལ་བ་གཞན་ལས་བྱེད་ཞུགས་བ་
ཡིན་ཏེ། གཞན་དོན་ལ་འཇུག་བ་ཅན་གྱི་ཐབས་འདི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་༼དོན་བསྐྱབ་པ་༽ནི། ཐབས་གོམས་བ་སྟོན་པར་འཆད་མི་རིགས་པར་ཐལ།
སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དེ་སྐད་ཏུ་ཡང་སྟོར་བ་ནི་འགྲོ་བ་ལ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་སྟོན་བ་ཉིད་དོ་ཞེས་
གསུངས་པས་སོ་ཞེན། སྟོར་བ་ནི། ཞེས་པའི་གཞུང་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། སྟོན་པ་མཐར་སྤྱག་
ཁོན་སྟོན་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

ཙ་ག། དེ་དོན་ཕྱིར་ན་ཐབས་གོམས་པ། །

དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་པར་འདོད། །

ཐབས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གོམས་པའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་སྟོན་
པ་ཡིན་པར་བསྟན་འདོད་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དོན་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་
པའི་སྟོབ་ལམ་གྱི་ཏུས་ཀྱི་བདག་མེད་མཛོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། སྟོན་

བར་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལྷོན་པ་མཐར་ཐུག་དེའི་རྒྱལ་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཅ་བ། བྱལ་ལས་དང་པོ་འབྱུང་བའི་བྱིར། །

གཉིས་པོ་འདི་ནི་རྒྱ་རུ་བཤད། ། ༡༣༩

སྒར་བཤད་པའི་བསམ་སྒྲུབ་ཕྱོར་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་གཉིས་པོ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། ལྷོན་པ་མཐར་ཐུག་དེའི་རྒྱ་རུ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་གཞན་གྱི་དོན་བྱལ་བའི་བདེ་གཤེགས་དང་། སྒྲོབ་པ་ལས་དང་པོ་ཁྱོད་ལམ་དུས་སུ་འབྱུང་བའི་ཐབས་དེ་ཉིད་གོམས་པ་ལས་དེ་དག་འབྱུང་དགོས་པའི་བྱིར། ཡང་ན་བྱལ་ལས་འབྱུང་བ་དང་། དང་པོ་འབྱུང་བ་ཞེས་བསམ་སྒྲུབ་གཉིས་དང་པོར་བྱལ་བ་དང་། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་དང་པོར་འབྱུང་བའི་བྱིར། རྒྱ་རུ་བཤད་ཅེས་སོ། །

གསུམ་པ་། རྒྱུ་དེ་གཉིས་ལས་འབྲས་ལྷན་ཕྱོར་ཆོགས་བྱལ་ལྷོ་ལ་། (གཉིས)། རང་དོན་ཕྱོར་ཆོགས་དང་། གཞན་དོན་ཕྱོར་ཆོགས་སོ། །

དང་པོ་། རང་དོན་ཕྱོར་ཆོགས་། ལྷོ་ལ་། (གཉིས)། ཁྱེད་པར་གསུམ་ལྷན་བདེ་གཤེགས་སུ་བསྐྱོན་བ་དང་། དེ་ལ་ཆོད་པ་སྤངས་བཤོ། །དང་པོ་། ཁྱེད་པར་གསུམ་ལྷན་བདེ་གཤེགས་སུ་བསྐྱོན་བ་། ལྷོ་ལ་། (གཉིས)། མདོར་བསྐྱོན། རྒྱས་བཤད་དོ། །

དང་པོ་། མདོར་བསྐྱོན་། ལྷོ།

ཅ་བ། རྒྱ་སྤངས་ཡོན་ཏན་གསུམ་བདེ་གཤེགས། །

སྐྱུག་བསྐྱུལ་གྱི་རྒྱ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཆོས་ཅན། བདེ་གཤེགས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་གསུམ་ལྷན་གྱི་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་བྱིར། ལེ་བྱུ་

འདིར་ཉོན་སྤྱི་བ་དང་། མི་རྟག་སོགས་བརྩུག་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་
 ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཤེས་སྤྱི་བ་ཏུ་བྱས་པའི་སྤྱི་བ་གཉིས་སྤངས་པ་ཙམ་བདེ་གསེགས་སུ་སྟོན་གྱི།
 གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་ཏུ་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་ལ་ཤེས་སྤྱི་བ་ཏུ་བྱས་པའི་སྤངས་པ་མ་བསྟན་
 ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་རིགས་ཅན་གསུམ་ག་ལ་ཉེ་བའི་མཁོ་བའི་སྟན་མོང་གི་སྟོན་པ་དེ་ཉིད་
 གྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོན་པའི་
 མཚན་ཉིད་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་གྱིས་ན་བདག་མེད་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 ཙམ་ཞིག་བསྟན་གྱི། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱངས་
 རྩེ་ཆེན་པོ་ཡང་སྟོན་མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ལ་ཉེ་བར་
 མཁོ་བའི་ཅ་བའི་སྟོན་པ་དེ་ཡང་སྤྱིར་རྩེ་ཆེན་པོ་ལས་ངས་པར་སྐྱབ་པ་ཞིག་བསྟན་དགོས་
 པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་༼རྒྱས་པར་བཤད་པ་༽ཞི། ཡོན་ཏན་གསུམ་སོགས་ཞེ་ན།

ཙམ་ག ཉིད་ཡིན་སྟུག་བསྐྱལ་ཁྱེན་མིན་གྱིར། །

ལེགས་ཡིན་དེ་ནི་བདག་མེད་པ། །

མཐོང་བའམ་སྟོར་བ་ལས་ཡིན་ནོ། །༡༢༠

སྤངས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ལེགས་པར་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟུག་བསྐྱལ་གྱི་ཁྱེན་མིན་པའི་
 སྤངས་པ་མཐར་སྟུག་ཡིན་པའི་གྱིར། གཞན་སྡེ་རྣམས་ལ་སྤངས་པ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་སྟུག་
 བསྐྱལ་དང་འབྲེལ་བས་ལེགས་པར་སྤངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཐབས་ལེགས་
 པ་སྟོན་ཏུ་སོང་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་མཛོན་སུམ་གྱིས་གསར་ཏུ་མཐོང་བ་དང་།

དེ་ཉིད་སྒྲོར་ཞིང་གོམས་པ་ལས་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཕ་གྱི་སྤྲུལ་རྟོགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་
མཐོང་སྤངས་དང་སྒོམ་སྤངས་སོ་སོར་སྤོང་བ་སྤྱད་དོ། །

སྒོམ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྒོ་ལྟར་ན། བདག་མེད་མཐོང་བ་དང་རིགས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རོ་
ཞེས་བྲངས་ནས། རིགས་པ་ནི། རིགས་པས་མཐོང་བའི་ཐབས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་དེ་གོམས་པ་ལས་གཤེགས་པའི་བྱིར་སྤྲུལ་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། །སྤྲུལ་ལྟ་པའི་
སྤངས་པ་གང་ཡིན། གང་སྤངས་པས་སྤྲུལ་མི་སྒྲོག་པར་འགྱུར་ཞེ་ན།

རྒྱན་ཞུགས་སྤིང་བ་ལན་བདུན་པ་བ་ཆོས་ཅན།

ཙམ། རྒྱེད་དང་སྒྲོན་ནི་ཀུན་འབྱུང་དག །

སྤྲུལ་ཡང་སྒྲོག་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན། །

སྤྲུལ་ཡང་འཁོར་བར་སྒྲོག་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉིང་མཚམས་སྒྲོར་བའི་སྒྲེ་བ་
སྤྲུག་བལྟས་དང་། སྒྲོན་ཆགས་སོགས་ནི་སྤིང་བ་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་དག་ཏུ་
བཤད་པའི་བྱིར།

ཙམ། བདག་ལྟའི་ས་ཐོན་སྤངས་པའི་བྱིར། །

སྤྲུལ་མི་གཤེགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །༡༯

སྤྲུལ་གྱི་སྤངས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། སྤྲུལ་མི་སྒྲོག་པར་གཤེགས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བདག་
ལྟའི་ས་ཐོན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་བྱིར། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདག་འཛིན་ལ་ངེ་ལྟར་གཞོད། འཛིན་སྤངས་འགལ་བ་ཙམ་གྱིས་ཡིན་ན།
བདག་འཛིན་གྱིས་ཀྱང་གཞོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། དེ་བདེན་ཐ་དད་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་
བདག་འཛིན་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་དེ། ཁྱོད་དང་དེ་གཉིས་འཛིན་སྐྱངས་ཐ་དད་པའི་བདག་
ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་འགལ་བ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་འཛིན་སྐྱངས་བདེན་པ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིན་ཆགས་བྲལ་གཞན་ལ་སྤང་བྱ་གང་ལུས་པ་ཡིན། གང་སྤངས་
པས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན།

ཙ་བ། ལུས་ངག་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན། །

ཉོན་མོངས་མེད་དང་ནད་མེད་དང་། །

ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། ལུས་ངག་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ལུས་པ་ཡིན་
ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་ལྟན་པའི་བྱིན་ དེ་ལྟ་
ན་ཡང་སྤང་འཁོར་པར་ལྟོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་བྱིར་དང་། འཁོར་པའི་
སྤྱག་བསྐལ་གྱིས་ཡིད་གདུང་བའི་ནད་མེད་པའི་བྱིན།

ཙ་བ། ལམ་བཤད་མི་གསལ་^[1]ཉིད་ལུས་ཡིན། ། ༡༩༩

གཞན་ལ་ཐར་ལམ་བཤད་པ་ལ་སྒྲོ་མི་གསལ་བ་ཉིད་ཀྱང་ལུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་
ཅམ་སྤངས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ཟད་པར་མ་སྤངས་པའི་བྱིན།

ཙ་བ། གོམས་བྱིར་མ་ལུས་སྤངས་པ་ཉིད། །

སྤང་གི་སྤངས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། མ་ལུས་པའི་སྤངས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཉེན་པོ་གོམས་

[1] ཉིད་ལུས་ཉིད། ལྷ། བེ།

བ་མཐར་ཕྱིན་པས་ཐོབ་པའི་སྤངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལ་ཚད་བསྡང་བ་ཤིག་ཀྱི།

ཅ་ག། ཁ་ཅིག་སྤྲོ་སོགས་ཕྱིར་ན་སྤྱོད། །

ཟད་མིན་ཞེས་ཟེར་འདི་ལྟོག་ལ། །

ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དེ་ཕྱིར་འབྲུལ། །༡༥༣

རྒྱལ་དཔོག་པ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་ཟད་པ་མིན་ཏེ།
དག་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར་དང་། དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར། ལམ་པོ་ཆེའི་སྤྱིས་བྱ་
བཞིན་ཟེར་རོ། །རྟགས་དེ་མ་དེས་པར་བསྟན་པ་ནི། རྟགས་འདི་ཆོས་ཅན། ལྟོག་བྲུབ་འབྲུལ་
པ་ཡིན་ཏེ། ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དེའི་ཕྱིར། ཉེས་ཟད་ཀྱི་སྤྱིས་བྱ་དག་སྤྲོ་ཡོད་མེད་གང་
ལ་ཡང་སྤྱུབ་བྱེད་མ་མཐོང་བཞིན་དུ་དེ་འགོག་པར་བྱེད་པས་ཆོལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱང་ཐེ་ཆོམ་
ཟ་ལ། ཕྱི་ཆོལ་གྱི་ངོར་ཡང་ཐེ་ཆོམ་ཅམ་འཕྲེན་པར་བྱེད་ཀྱི་ཡང་དག་ཤེས་པ་མི་སྤྱེད་དོ། །

རྟགས་འདི་སངས་རྒྱས་པ་ལ་བཞོད་པ་ཡིན་ལ། དེས་ཉེས་ཟད་སྤྱོད་པ་བྱུབ་ཐེན་མ་
བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ཅི་ལྟར་ཐེ་ཆོམ་འཕྲེན་པར་བྱེད་ཅེས་ཟེར་ན། ཐུབ་པ་འདི་སྤྱོད་འདས་
པའི་དུས་ཀྱི་སྤྱོད་པས་ཆོས་གསུང་བ་ལྟར་དག་སྤྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤྱོད་ཟད་པ་མ་ཡིན་ནམ།
ཆགས་བཅས་དག་སྤྲོ་བ་ལྟར་སྤྱོད་མ་ཟད་པ་ཡིན་ཞེས་ཐེ་ཆོམ་གྱི་བརྟགས་བྱས་ནས་ཆོལ་
བ་ལ་ངེས་པ་ན། ད་དུང་དེ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ལྟོག་བྲུབ་དེས་པའི་སྤྱུབ་བྱེད་མེད་པའི་
དོན་ནོ། །གང་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྤྱོད་སངས་རྒྱས་མཆོན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་སྤྱོད་
པ་དེ་དག་རྒྱལ་དཔོག་པ་ལེགས་པར་ཁོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

རིགས་པས་མཐའ་དབྱེད་ནས་དགག་བཞི།

ཙམ། ཉམ་ཉིད་ཕྱིར་རམ་ཐབས་མེད་ཕྱིར། །

ཡང་ན་ཐབས་ནི་མི་ཤེས་ཕྱིར། །

སྒྲིན་ནམས་མི་ཟད་བཞིད་ཅེས། །

བྱ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་གང་ན། ༡༢༢

ཉེས་པ་ཟད་བཞི་སྤྱིད་པའི་རྒྱ་མཚན་སྒྲིན་ཆགས་སོགས་ནམས་རྟོག་བཞིད་ཀྱི་ཕྱིར།
སྤྱོད་མི་རྒྱས་སམ། རྒྱས་ཀྱང་སྤྱོད་པའི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན། ཐབས་དངོས་སོ་
ལ་ཡོད་ཀྱང་སྤྱིས་ཀྱང་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རམ། ཤེས་ཀྱང་དེ་ལ་གཞན་དག་དོན་གཉེར་བྱེད་
བཞི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རམ། དོན་གཉེར་སྤྱི་བ་ཡོད་ཀྱང་དེ་རྩ་ལ་བཞེན་དུ་འདོམས་པའི་
བརྟེན་བཞི་ཟད་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མི་ཟད་བཞིད་ཅེས་བྱ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་གང་ན།

ཙམ། རྒྱ་ཡོད་ཕྱིར་དང་རྒྱ་ཡི་ནི། །

གཉེན་སོ་གོམས་པས་ཟད་ཕྱིར་དང་། །

རྒྱ་ཡི་རང་བཞེན་ཤེས་པ་ཡིས། །

དེ་ཤེས་པ་ཡང་བྱུ་བ་པ་ཡིན། ༡༢༣

ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཆོས་ཅན། ཉམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཁྱོད་སྤྱོད་པའི་ཐབས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་བདག་དུ་འཛིན་པ་ཡི་གཉེན་སོ་
གོམས་པས་ཟད་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་སྤྱོད་པའི་ཐབས་དེ་ཤེས་པ་ཡང་བྱུ་བ་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་
ཀྱི་རྒྱ་ཡི་རང་བཞེན་རྩ་ལ་བཞེན་དུ་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བརྟེན་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ལན་

དང་བཅས་པ་ནི། སྤར་བཅེ་ལྷན་ཞེས་པ་དང་། འོག་སྐྱོབ་པའི་སྐབས་ནས་གོ་བར་འགྱུར་
བས་འདིར་མ་བཞོད་དོ། །

གཉིས་པ་༼གཞན་དོན་ལྷན་ཆོགས་༽ནི།

ཙམ། སྐྱོབ་པ་ཉིད་གཟིགས་ལམ་གསུངས་པ། །

ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཆོས་ཙན། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱོབ་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རང་
ཉིད་ཀྱིས་ཐར་ལམ་གཟིགས་པ་མཐར་ཐིན་ཅིང་གཟིགས་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་ལན་དང་གྲགས་
པ་སོགས་ལ་མི་བལྟ་བར་གཞན་ལ་ཐིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གསུང་བར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་
ཐིར། གཟིགས་པ་མཐར་ཐིན་ཏེ། དེ་མ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཐིར། དེས་ནི་བདེ་གཤེགས་
ལས་སྐྱོབ་པ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་བལྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཉགས་ཐི་མ་མ་གྲུབ་ཅེ་ན།

འོ་ན་གཞན་ལ་ཐར་ལམ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་གསུང་ངམ། ཐིན་ཅི་ལོག་གསུང་། དང་པོ་
མི་འཐད་པ་ནི། བདེ་གཤེགས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་སྟོན་པ་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ལ། ཐི་མ་
ལྟར་ན། ཁོང་རང་གིས་ཐིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གསུང་བར་ཆོམ་ཡང་དངོས་པོ་ལ་ཐིན་ཅི་ལོག་
ཏུ་སོང་བ་ཡིན་ནམ། རང་ཉིད་ཐིན་ཅི་ལོག་གསུང་བཞེད་པ་ཡིན། དང་པོ་མི་འཐད་པ་ནི།
སྐྱོབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བདེ་གཤེགས་བསྐྱབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་ལ། ཐི་མ་ལྟར་ན། ལྷན་པ་ངན་
པ་ལྟར་བདག་ལ་ཆགས་ནས་རང་འདོད་མ་གྲུབ་དོགས་པ་ཡིན་ནམ། གཞན་ལ་དམིགས་
པའི་བཅེ་བ་ཆེན་པོ་མེད་པས་ཡིན། དང་པོ་མི་འཐད་པ་ནི། སྐྱབ་བྱེད་སྤྲ་མ་དང་འབྲེལ་ ཐི་
མ་མི་འཐད་པ་ནི། སྟོན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་ཐུགས་རྗེ་བཞོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་པོ། །

ཙམ། འབྲས་མེད་ཐིར་ན་བརྒྱན་མི་གསུང་། །

དེས་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐར་ལམ་རྩོན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མི་གསུང་སྟེ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་
ལ་རང་དོན་དང་གཞན་དོན་གང་ལ་བསྟོན་ཀྱང་འདོད་བྱའི་འབྲས་བུ་མེད་པར་མདོན་སྟུང་
དུ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདི་དག་གིས་སྟོབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དང་། རྩོན་པ་དང་སྐྱགས་
ཇི་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཆོས་ཅན། ཉིད་གྲིས་གཟིགས་པའི་ཐར་ལམ་
གཞན་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གསུང་བར་མཛད་དེ།

ཙམ། སྐྱགས་བཅེ་ལྟན་ཕྱིར་རྩོན་གྱིན་ཡང་། །

གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྦྱོར་ཕྱིར་དོ། །༡༣༦

སྦྱར་སྟོབ་ལམ་དུ་མི་རྟག་པ་དང་བདག་མེད་སོགས་སྟོན་པའི་རྩོན་པ་གྱིན་ཡང་གཞན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱོར་ཞིང་གོམས་པར་མཛད་ལ་དེ་ཉིད་མཐར་ཕྱིན་པའི་
ཕྱིར། འདིས་རྩོན་པ་ལས་བདེ་གསལ་གསུང་བའི་ཚུལ་བསྟན་ནོ། །དེ་འབྲེལ་རྩོན་པ་གྱིན་
གཞན་དོན་དུ་སྦྱོར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྦྱར་སྟོབ་ལམ་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
དམིགས་པའི་སྐྱགས་བཅེ་བ་ཆེན་པོ་དང་ལྟན་པ་དེ་ཉིད་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར།
འདིས་སྐྱབ་པ་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་བྱས་ནས་གཞན་གསུམ་རིམ་གྲིས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་
པ་ན། མཐར་གཏུགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་སྐྱགས་ཇི་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དང་། ཁད་མའི་སྐྱེས་བུར་
འཇུག་པའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་ལ་རིམ་གྲིས་འཇུག་པ་ན་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྐྱན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ལམ་ལ་དང་པོར་འཇུག་པའི་འཇུག་སྟོན་དང་། ཐམས་དང་སྐྱབ་བྱེད་ནི་སྟོང་ཇི་ཆེན་པོ་
ཡིན་པས། སྐྱབ་བྱེད་སྐྱགས་ཇི་ཞེས་སྐྱགས་ཇི་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱས་རྩོན་པར་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་དེ་དག་ཀྱན་ལས་ཚད་མར་བྱལ་བ་ནི།

ཙམ། དེ་ཕྱིར་ཚད་ཡིན་.....། །

དེ་ཚས་ཅན། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་བསྟོན་ནས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་ཏེ། གྲོལ་བ་
དོན་གཉེར་ལ་ཐར་ལམ་བསྟན་པའི་སྐྱོན་ནས་དེའི་སྐྱབས་མཛད་ཅིང་དེ་སྐྱོབ་པའི་རུས་པ་
མཐར་ཐིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱོབ་མི་རུས་ན་སྐྱབས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཚང་ལ། སྐྱབས་མི་
བྱེད་ན་སྐྱབས་བཅོལ་བའི་དགོས་པ་མི་འབྱལ་བས་སྟོན་པ་འདི་ལ་དགོས་རུས་གཉིས་ཀ་
ངེས་པར་ཚུགས་པ་ཡིན་རྟོ། །

བདེན་བཞིའི་སྤྱི་བཤད།

གཉིས་པ་༼ ལྷགས་ཐོག་གི་སྟོན་ནས་དེ་ལྟར་ཐོན་པའི་ཤེས་བྱེད་བསྟན་པ་ ༽ལ་(གཉིས)། བྱད་ཚས་དེ་དག་སྔ་མ་
ལས་ཕྱི་མ་འབྱལ་བའི་ཚུལ། དེ་དག་ཀྱན་ལས་ཚད་མར་འབྱལ་བའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་༼ བྱད་ཚས་དེ་དག་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་འབྱལ་བའི་ཚུལ་ ༽ལ་(བཞི)། སྐྱོབ་པའི་རང་བཞིན་བསྐྱབ་པ་དང་།
དེ་ལས་བདེ་གཤེགས་དང་། དེ་ལས་སྟོན་པ་དང་། དེ་ལས་བཅེ་བ་འབྱལ་བའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་༼ སྐྱོབ་པའི་རང་བཞིན་བསྐྱབ་པ་ ༽ལ་(གཉིས)། བདེན་བཞིའི་གནས་ལྷགས་རང་དབང་
དུ་སྟོན་པས་སྐྱོབ་པར་བསྟན་པ་དང་། བསྟན་པ་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་བདེན་བཞི་གཏན་ལ་
དབབ་པ་ལོ། །

དང་པོ་༼ བདེན་བཞིའི་གནས་ལྷགས་རང་དབང་དུ་སྟོན་པས་སྐྱོབ་པར་བསྟན་པ་ ༽ནི།

ཙམ། .....ཡང་ན་སྐྱོབ། །

བདེན་པ་བཞི་ནི་སྟོན་མཛད་པའོ། །

དེ་ལྟར་ལུགས་འབྲུང་གིས་སྟོན་པ་ལས་གང་ནས་གཤེགས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ལས་
ཡང་ན། དེ་ལྟར་གཤེགས་པའི་ཤེས་བྱེད་གི་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ལུགས་ཐོག་གི་སྟོ་
ནས་སྟོན་ཞེས་པའོ། །ཐུབ་པ་བཅོམ་སྟན་འདས་ཆོས་ཅན། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྟོབ་པ་
ཡིན་ཏེ། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་བདེན་པ་བཞིའི་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྟོན་པའི་
མཛད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼བསྟན་པ་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་བཞི་གཏན་ལ་དབབ་པ་༽ལ་(གཉིས)། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཡན་
ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་༼སྤྱིའི་དོན་༽ལ་(བཞི)། བདེན་བཞིའི་གངས་ངེས་པ་དང་། གོ་རིམས་
ངེས་པ་དང་། མཆོན་གཞི་དང་། དེ་ཉིད་ངེས་བྱེད་གི་ཆད་མའོ། །

དང་པོ་༼བདེན་བཞིའི་གངས་ངེས་པ་༽ནི། ཐར་པ་དོན་གཉེར་རྣམས་ཀྱི་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་
གཙོ་བོ་ནི། འཁོར་བ་དང་བྱ་ངན་ལས་འདས་པས་བསྐྱས་པའི་ཐོགས་གཉིས་སུ་ངེས་
ལ། འཁོར་བ་ལ་ཡང་རྒྱ་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་འབྲུང་བདེན་པ་དང་། འབྲས་བུ་བཅིངས་པ་སྐྱག་
བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་ངེས་སོ། །རྣམ་བུང་ལ་ཡང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་
ཐབས་རྒྱ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། གྲོལ་བ་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་
ངེས་པས་འཁོར་བ་འཇུག་ཐོག་གི་རྒྱ་འབྲས་བཞེར་ངེས་སོ། །

གཉིས་པ་༼གོ་རིམ་ངེས་པ་༽ནི། དོན་གྱི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཀྱན་འབྲུང་དང་ལམ་
གྱི་བདེན་པ་དང་པོར་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། སྐྱག་བསྐྱལ་དང་འགོག་པ་བྱིས་བསྟན་
པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ནི་ཡུལ་ཅན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་གོ་

རིམས་གཞན་དུ་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། ཀྱན་འབྱུང་
དང་། འཕྱོག་པ་དང་ལས་སྟེ། ཐོག་མར་འཁོར་བ་སྒྲིག་དང་བྱེད་ཐུག་གི་ཉེས་དམིགས་ལེགས་
པར་བསམས་པའི་སྒྲོན་སྟེ། དེ་ལ་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དགོས་ཏེ། དེ་སྟོན་དུ་
མ་ཁོང་ན་དེའི་རྒྱུ་ལ་སྦྱོར་འདོད་སྟེ། བ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་འབྲལ་འདོད་སྟེ། བ་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་འདི་དང་འབྲལ་བར་བྱེད་ཀྱས་
སམ་མི་ཀྱས། འདི་ལ་རྒྱུ་ཡོད་དམ་མེད། རྒྱུ་དེ་ཡང་རྟག་གས་མི་རྟག་སྟེ། སྤྱག་འབྱུང་
ལ་རྟག་པར་བྱེད་དེ། སྤྱག་བསྐྱེད་རང་གི་ངོ་མོ་ཆེར་མ་འདོན་བ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་མི་ཀྱས་པར་
མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བརྟགས་པ་ན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་དེའི་རྒྱུར་ཁོང་དུ་
རྟེན་ནས་དེ་ལ་སྦྱོར་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་སྟེ། བས་ཀྱན་འབྱུང་དུས་གཉིས་པར་བསྟན་ཏོ། །

ཀྱན་འབྱུང་སྦྱོར་ཀྱས་སྟེ། མཐོང་བ་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་འཕྱོག་ཀྱས་སྟེ། མཐོང་བར་འབྱུང་ལ།
དེ་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་འགགས་པའི་འཕྱོག་པ་ཡང་མཐོན་དུ་བྱ་ཀྱས་སྟེ། མཐོང་བས་འཕྱོག་པ་
དུས་གསུམ་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་མཐོན་དུ་བྱེད་པ་ཡང་ལས་བསྟན་ཅིང་གོམས་པར་བྱས་པ་
ལ་རག་ལས་པར་མཐོང་བས། ལས་ཀྱི་བདེན་པ་དུས་བཞི་བར་བསྟན་ཏོ། །གལ་ཏེ། དུས་
དང་ཐོར་སྤྱག་བསྐྱེད་འཕྱོག་ཀྱས་སྟེ། མཐོང་ན། སྤྱག་བསྐྱེད་འགགས་པ་མཐོན་དུ་བྱ་ཀྱས་
སྟེ། མཐོང་བས་བྱེད་པས་འཕྱོག་པ་དུས་གཉིས་པར་བསྟན་རིགས་ལ། ཡང་ཀྱན་འབྱུང་
སྦྱོར་ཀྱས་སྟེ། མཐོང་ནས། སྤྱག་བསྐྱེད་འཕྱོག་ཀྱས་སྟེ། མཐོང་དགོས་པས་ཀྱན་འབྱུང་སྤྱག་
བསྐྱེད་ཀྱི་སྤར་བསྟན་པར་རིགས་སོ། །ཀྱན་འབྱུང་སྦྱོར་ཀྱས་སྟེ། མཐོང་བ་བདག་མེད་པར་
རྟོགས་པ་ལ་རག་ལས་པས་ཐོག་མར་དེ་ཉིད་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཇི་སྟེན་བཟང་པོའི་

བདེན་བཞིའི་གོ་རིམས་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། བཤད་བར་བྱ་སྟེ། སྤྱིར་བྱ་བ་གང་ལ་ཡང་དེ་ལ་
 འབྲུག་པ་ལ་ཕན་ཡོན་མཐོང་ཞིང། དེ་ལས་ལྷོག་པ་ལ་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བ་ལ་རག་ལས་
 བས། འཁོར་བ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་ཉེས་དམིགས་བསམས་བས་འཁོར་བ་ལ་མེད་དོང་ལྟར་
 ཏུ་མཐོང་ནས། དེ་དང་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་ཙམ་ཞིག་དང་མོར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི། འབྲལ་
 ཏུས་སུ་གོ་བ་མིན་ནོ། །དེ་ནས་ཏུས་གཉིས་པར་ཀུན་འབྱུང་སྤྱོད་ཏུས་སུ་ཚད་མས་མཐོང་
 བ་ཡིན་ལ། དེ་མཐོང་བ་ན་འཕོག་པ་མངོན་ཏུ་བྱ་ཏུས་སུ་མཐོང་བས། ཀུན་འབྱུང་ཏུས་
 གཉིས་པ་དང་འཕོག་པ་ཏུས་གསུམ་པར་བསྟན་རིགས་སོ། །ལམ་ཐ་མར་བསྟན་བར་བྱ་
 བ་ནི་སྤར་ལྟར་རོ། །དེས་ན་ནུས་འབྱོར་པའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་མཐོང་
 ལམ་སྐྱེ་བ་ན་ཡང་གོ་རིམས་དེ་དག་དང་མཐུན་པར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཉེ་མཚན་གཞི་ཤིན། ད་ལྟར་མཁལ་མའི་ཐུག་གཟེར་ལ་སོགས་པའི་ཆོར་བ་ནི།
 སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱལ་དང། ཟས་ཡིད་ཏུ་འོང་བ་ལ་ལྷག་པར་སྟེན་ནས་རོ་སྤྱང་བའི་
 ཆོར་བ་སོགས་འབྱུར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་དང། ལས་ཉོན་གྱིས་ལག་རྗེས་བཞག་པའི་ཐག་
 བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཏེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་
 སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་ལོ། །ཐག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་
 ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ཡིན་ལ། སྤྱུག་བསྐྱལ་འགགས་པའི་བྲལ་བ་ནི་འཕོག་པའི་བདེན་པ་
 དང། བདག་མེད་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལོ། །

བཞི་པ་ཉིད་ཉིད་ལེ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཤེས་པ་(གཉིས)། ལོག་རྟོག་བཅུ་དྲུག་ངོས་གཟུང་བ་དང། དེ་
 དང་འགལ་བ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ངོས་གཟུང་བ་ལོ། །

དང་པོ་ཉེ་མོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་། སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་གཙང་བ་
 དང་། བདེ་བ་དང་། ཉག་པ་དང་། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་བཞི་དང་། ཀུན་འབྱུང་ལ་ལོག་པར་
 ཞུགས་པ། སྤྱུག་བསྐྱེད་རྒྱ་མེད་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། མི་མ་ཐུན་པ་རྒྱར་འཛིན་པ་གཉིས། བྱི་མ་
 ལའང་རྒྱ་གཅིག་ཁོ་ནས་བྱས་པར་འཛིན་པ་དང་། དབང་སྤྱུག་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱིས་སྒོ་
 སྒོན་ཏུ་བཏང་ནས་བྱས་པར་འཛིན་པ་དང་། རང་བཞིན་ཉག་ལ་གནས་སྐབས་འབྱུར་བར་
 འཛིན་པ་ལོ། །འཕྲོག་པ་ལ་ལོག་ཞུགས་ནི། ཐར་བ་ཡེ་མེད་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་
 ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཐར་བར་འཛིན་པ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་གྲུ་མོས་
 བའི་ཐར་བར་འཛིན་པ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེད་ཟད་པ་ཡོད་ཀྱང་ཡང་ལྡོག་པར་འཛིན་པ་ལོ། །ལས་
 ལ་ལོག་ཞུགས་ནི། ཐར་ལམ་ཡེ་མེད་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། བདག་མེད་གོ་མས་པ་ལམ་ཏུ་མི་
 དེགས་པར་འཛིན་པ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཅམ་ཐར་ལམ་ཏུ་འཛིན་
 པ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེད་མི་ལྡོག་པའི་ཆོས་ཅན་ཏུ་བྱེད་པའི་ལམ་མེད་པར་འཛིན་པ་ལོ། །

གཉིས་པ་ཉིད་དང་འགའ་བ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཤད་པ་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་། སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་
 བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་འགའ་སྤྱེ་བའི་བྱིར་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
 ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤྱིང་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་རྒྱུར་བ་པོའི་བདག་
 འོན་གཞན་མེད་པའི་བྱིར། བདག་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་དབང་བའི་བདག་གི་ངོ་མོར་མ་ལུབ་
 བའི་བྱིར།

ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ནི། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་དང་སྤེད་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱའི་
 རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྱས་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཅན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཀུན་འབྱུང་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམ་

བ་ཐམས་ཅད་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར། རབ་སྐྱེ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྷགས་ཟག་བསྐྱེད་
པའི་བྱིར། སྤང་པའི་སྤང་བ་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་
ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་ཡིན་པའི་བྱིར།

འགོག་པའི་རྣམ་པ་ནི། གཉེན་པོའི་སྟོབས་གྱིས་སྤྱག་བསྐྱེད་གཏན་ཟད་པའི་བྲལ་བ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འགོག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཞི་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། གྲུ་ལོ་མ་པའི་རྣམ་པ་
ཡིན་ཏེ། བན་བ་དང་བདེ་བའི་ཐར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ།
སྤར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཐར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ནི། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། ལམ་
གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐར་བར་བཟོད་བྱེད་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། རིགས་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་
ཏེ། ཉོན་མོངས་གྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་བྱིར། སྤྱབ་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་གྱི་
གནས་ལྷགས་མཐར་སྤྱག་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པའི་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་པར་
འབྱེན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་སྤར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་
ཡིན་པའི་བྱིར། སྤྱག་ཀྱན་གཉིས་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱུད་གཞུང་དུ་མཆོམས་སོ་སོར་གཅོད་བ་
གསུངས་ལ། འགོག་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱུད་ཀྱང་གཞུང་གི་མཆོམས་སོ་སོར་བཅད་ན་སྦྱོར་
ས་སྤང་མོད་གྱི། སྦོལ་དཔོན་ལྷ་དབང་རྣོས། འགོག་པའི་རྣམ་པ་དང་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་གཉིས་
དངོས་སུ་གསུངས་པས་རྣམ་པ་ལྷག་མ་དུག་གོ་རུས་པར་དགོངས་ནས་དངོས་སུ་གསལ་
བར་མ་གསུངས་པར་བཤད་དོ། །

མདོར་ན། རྟོག་ལྡན་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་འཁོར་བ་འཇུག་ཐོག་གི་ཚུལ་བསམས་ནས་
 འཁོར་བ་མཐའ་དག་གིས་ཡིད་འབྱུང་སྟེ་ཐར་བ་དོན་གཉིས་གྱི་སྟོབས་སྐྱེད་པའི་ཐབས་བཤད་
 པ་ནི། གཞུང་འདི་ཉིད་མཆོག་ཏུ་གྱུར་ཤོས་གཅིག་ཏུ་སྒྲུང་བས་གཞུང་འདི་ལ་ཐོས་བསམ་
 བྱེད་པའི་བཤེས་གཉེན་དག་ཁ་ཕྱིར་བཏུ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་སོང་བར་འཁོར་བ་སྒྱིད་དང་བྱེ་
 བྲག་གི་ཉེས་དམིགས་ལེགས་པར་བསམས་ནས་དེ་ལ་ཡིད་འབྱུང་ཅི་སྐྱེད་དང་ཐར་བ་ལ་དོན་
 གཉིས་གྱི་སྟོབས་སྐྱེད་པུ། དེ་ལྟར་སྐྱེས་པ་ན་ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གཞིར་བཟུང་།
 ལྷག་པ་མེས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་ཡང་རྩི་ཅམ་སྟོང་དང་འཆམ་པ་རེ་ལ་ནན་ཏན་བྱས་ནས། དེ་
 ནས་ལེ་ཏུ་འདིར་བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་འོག་ནས་འཆད་པའི་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་མེད་རིགས་པས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཐབས་ནས་བསྟོམ། དེ་ལྟར་བྱས་ནས། བསྟན་
 བཅོས་ལ་ཐོས་བསམ་བྱས་པ་དོན་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་ཞིང་རང་གི་དལ་འབྱོར་གྱི་ཉེན་ལ་སྤྱིང་
 སོ་ལེགས་པར་མོན་པ་ཡིན་པས་ཚུལ་དེ་ལ་འབད་བས་ནན་ཏན་ཏུ་བྱ་ཡི། དེ་ལས་གཞན་ཏུ་
 ཉིད་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་དང་བྲགས་པ་རྩི་ཅམ་ཐོབ་ན་སྤྲུམ་ན་ཤིག་ལྟུང་གིས་རྒྱུད་ལེགས་པར་
 རྒྱུད་ཐོས་ནས་གཟུང་ན་ཆོག་མི་ཟེ། བསམས་ན་དོན་མི་གོ་བསྟོམ་ན་རྒྱུད་ལ་མི་སྐྱེ་བས་
 ཆེ་གང་སོ་ཐོས་བསམ་ལ་འབད་བ་སྐྱད་བྱས་ཀྱང་སྟོང་དང་འགའ་བའི་འབྲོས་འདོད་པ་ཆེ་
 རྒྱུད་དང་། སྟོབས་ཆེ་རྒྱུད་སོགས་ཞིང་པ་རང་འགའ་བ་རྣམས་དང་བྱུང་བར་རྒྱུད་ཟད་ཀྱང་
 མེད་པར་འབྱུང་བས་ལམ་སྟོང་དམིགས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་སོང་བར་སྟོང་རོ་བོར་བསྐྱེད་
 ལ་ནན་ཏན་ཏུ་འབད་པར་བྱའོ།

ཐར་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གཞན་དག་གིས་ཐར་ལམ་ཏུ་བཏགས་པའི་ཕྱིན་

ཅི་ལོག་བཞི་ངོས་བཟུང་ནས་སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་འཕོག་པའི་རྒྱ་མཚན་སོགས་དང་། ཐར་པ་
དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རིགས་པས་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་སོགས་ནི་
འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་༼ཡན་ལག་གི་དོན་༽ལ་(བཞི)། སྐྱག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་གི་
བདེན་པ་དང་། འཕོག་པའི་བདེན་པ་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལོ། །

སྐྱག་བསྐལ་བདེན་པའི་རྣམ་པ།

དང་པོ་༼སྐྱག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པ་༽ལ་(གཉིས)། སྐྱག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པའི་མཚན་གཞི་བསྐྱབ་པ་
དང་། མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་༼སྐྱག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པའི་མཚན་གཞི་བསྐྱབ་པ་༽ལ་(གཉིས)།
འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པར་བསྐྱབ་པ་དང་། ཐོག་མ་ཡོད་པ་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་༼འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པར་བསྐྱབ་པ་༽ལ་(གཉིས)། སྐྱག་བསྐལ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་
ལ་ཐོག་མ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ལོ། །

དང་པོ་༼སྐྱག་བསྐལ་ངོས་གཟུང་བ་༽ནི།

ཙ་ག། སྐྱག་བསྐལ་འཁོར་བ་ཅན་སྤང་ལོ། །

ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན། སྐྱག་བསྐལ་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། ལས་ཉོན་གྱི་
དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་ཅན་གྱི་སྤང་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཆོགས་རྒྱན་འཛོག་མི་
ཤེས་པ་དག་འཆི་ཁའི་གང་ཟག་སྐྱེ་བ་བྱི་མར་ཞུགས་ན་ཉག་པར་འགྱུར་ལ། སྤང་བ་བྱི་མའི་
རྣམ་ཤེས་དང་པོ་འཁོར་བར་མི་འཐད་དེ། དེས་སྤང་གང་དུ་ཡང་མ་བྱིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་

འཁོར་བ་ཞེས་པ་འབྱུང་སྐྱེད་ཅམ་ཡིན་གྱི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲ་བ་དང་། ཡང་གང་
ཟག་ཉག་པ་འཁོར་བར་འདོད་པ་ནི་འོག་ནས་འཆད་པའི་རིགས་པ་འདི་དག་གི་དགག་བྱའི་
གཙུག་པོ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་༽དེ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པར་སྐྱེད་པའི་རིགས་པ་༽ལ་(གསུམ)། ཐོག་མ་མེད་པའི་རིགས་པ་འདྲ་
ལས་སྐྱེ་བར་སྐྱེ་བ་ཆུ་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་དགག་པ་མི་མ་སྐྱེན་པའི་ཆུ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་འོ།
དང་པོ་༽ཐོག་མ་མེད་པའི་རིགས་པ་འདྲ་ལས་སྐྱེ་བར་སྐྱེ་བ་པོ།

ཅན། གོམས་ལས་འདོད་ཆགས་སོགས་གསལ་བ། །༡༩༩

མཐོང་ཕྱིར་ ..... །

འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། རིགས་འདྲ་ལ་སྐྱེན་དུ་སོང་སྟེ།
རང་ཉིད་གོམས་པ་ལས་གོང་ནས་གོང་དུ་རང་གི་རང་གིས་ཆེས་གསལ་བར་སྐྱེ་བ་མཐོང་
བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༽ཆུ་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་དགག་པ་པོ།

ཅན། .....འདོད་ཆུལ་ཉིད་མིན་ཏེ། །

ཆུ་མེད་སྐྱེ་བ་འགལ་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་ལ་ཡང་བསྐྱེས་མེད་ཀྱི་འདོད་ཆུལ་དུ་འབྱུང་བ་ཉིད་མིན་ཏེ། རེས་
འགལ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཁུབ་པར་ཐལ། ཆུ་མེད་ན་སྐྱེ་བ་འགལ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་༽མི་མ་སྐྱེན་པའི་ཆུ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་པོ་ལ་(གཉིས)། རྒྱུད་སོགས་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་
བ་དགག་པ་འབྱུང་བ་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་འོ། །དང་པོ་༽རྒྱུད་སོགས་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་

བ་དགག་བ་ཤེལ་(གཉིས)། ལྷ་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་གྲུབ་པ་མདོར་བསྟན། ལྷས་པར་བཤད་
བཤོ། །དང་པོ་ལྷ་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་གྲུབ་པ་མདོར་བསྟན་བ་ཤེལ་(གཉིས)། ཐལ་བ་དགོད། དེའི་ལན་
དགག་བཤོ། །

དང་པོ་ལྷ་ཐལ་བ་དགོད་བ་ཤི། བད་ཀན་ལས་འདོད་ཆགས་དང་། མཁྲིས་པ་ལས་ཞེ་སྤང་
དང་། ལྷ་འབྲས་གཏི་ཐུག་སྐྱེའོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། འཁྲུལ་བྱིར་ལྷ་སོགས་ཆོས་མ་ཡིན།

ཆགས་སོགས་ལྷ་འབྲས་པའི་དངོས་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་
ཇེས་སུ་འགྲོ་ལྷག་འཁྲུལ་པའི་བྱིར་ཏེ། བད་ཀན་ཅན་འདོད་ཆགས་ལྷ་འབྲས་ཞེ་སྤང་ཆེ་བ་
མཐོང་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལྷ་འབྲས་དགག་བ་ཤི།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་འདྲེས་པའི་བྱིར། །༡༤།

སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན་ ..... ། །

གལ་ཏེ་དེའི་ཆེ་བད་ཀན་ལ་ཞེ་སྤང་གི་ལྷ་མཁྲིས་པའི་རང་བཞིན་འདྲེས་པའི་བྱིར། ཞེ་
སྤང་འཕེལ་བ་ཡིན་པས་འཁྲུལ་པའི་སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན།

ཙ་བ། .....དེ་ཡི་ཆོས། །

དེ་ལས་གཞན་ཡང་ཅིས་མ་མཐོང་། །

འོན་ཀང་ཐག་དེ་ལ་མཁྲིས་པ་དེ་ཡི་དངོས་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་དུས་མིན་གྱི་སྐྱོད་ཀར་དང་
ག་སེར་རྒྱལ་མང་སློགས་ལ་བ་སོགས་ཞེ་སྤང་དེ་ལས་གཞན་ཡང་ཅིས་མ་མཐོང་སྟེ་མཐོང་

རིགས་པར་ཐལ། དེ་དག་གི་དངོས་རྒྱ་མཁྲིས་པ་ཆང་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཁྲིས་པས་
དུག་གསུམ་ག་བསྐྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡིན་ནོ་ཞེན།

ཙམ། ཐམས་ཅད་འདོད་ཆགས་མཚུངས་པར་ནི། །

ཐལ་ཕྱིར་ཀུན་གྱི་ཆོས་མ་ཡིན། །༡༤

ནད་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་འདོད་ཆགས་སོགས་ཆེ་ཆུང་མཚུངས་
པར་ཐལ། དེ་དག་གི་དངོས་རྒྱ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དུག་གསུམ་ག་ཉིས་པ་ཀུན་གྱི་
དངོས་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཉིས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར།

ཙམ། གཟུགས་སོགས་བཞིན་སྒྲོན་མེད་ཅེ་ན། །

རྒྱ་འབྱུང་བ་ཅམ་ལས་སྐྱེས་པར་མཚུངས་ཀྱང་སྐྱེས་བུའི་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་སོགས་མི་
མཚུངས་པ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་ཡིན་པས་སྒྲོན་མེད་ཅེ་ན།

ཙམ། གལ་ཏེ་དེ་ལ་བྱད་པར་ཅན། །

ལས་རྣམས་བདག་པོ་མ་ཡིན་ན། །

དེར་ཡང་ཚད་པ་མཚུངས་པ་ཡིན། །༡༥

སྐྱེས་བུའི་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་དེར་ཡང་ཆེ་ཆུང་མེད་པའི་ཚད་པ་སྤྲ་མ་དང་མཚུངས་པར་
འབྲུག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུའི་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་དེ་ལ་བྱད་པར་ཅན་གྱི་ཕྱོད་གྱི་ལས་
རྣམས་བདག་པོའི་རྒྱུ་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་དངོས་རྒྱ་འབྱུང་བ་མཚུངས་པ་ལས་སྐྱེས་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼རྒྱས་པར་བཤད་པ་༽ལ་(གསུམ)། འཕེལ་འགྲིབ་མི་མཚུངས་པས་རྒྱ་འབྲས་མིན།

ཡིན་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བ། རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བཤོ། །དང་པོ་༼འཕེལ་འགྲིབ་མི་མཚུངས་པས་རྒྱ་
འབྲས་མིན་པ་༽ལ་(གཉིས)། ཆགས་དགོད། ཚུལ་བསྐྱབ་བཤོ། །

དང་པོ་༼ཆགས་དགོད་པ་༽ནི།

ཙམ། ཆགས་སོགས་རང་བཞིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །

ཆོས་ཡིན་པར་ཡང་འདོད་ན་གོ། །

རྒྱས་མེད་རང་བཞིན་མེད་པས་ན། །

འབྲས་བྱ་མི་མཚུངས་གང་ལས་ཡིན་^[1]། ། ༡༥༡

སྒྲིན་རྣམས་བྱད་པར་ཡོད་ན་ཡང་། །

བྱད་པར་མེད་ཕྱིར་.....། །

ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཆོས་ཅན། རྒྱང་མཁྲིས་སོགས་ཀྱི་དངོས་འབྲས་མ་ཡིན་ཏེ།

རྒྱང་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིན་རྣམས་བྱད་པར་དུ་འཕེལ་བ་ཡོད་ན་འདྲེད་རྣམས་བྱད་པར་དུ་

འཕེལ་བའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བད་ཀན་འཕེལ་ནས་ལུས་རྒྱད་ན་ཆགས་པ་འགྲིབ་

པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼ཚུལ་བསྐྱབ་པ་༽ནི། མ་གྲུབ་སྟེ། མཁྲིས་པ་འཕེལ་ནས་ལུས་གདུངས་པས་ཞེ་

སྤང་སྟེ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།

[1] ཆགས་སོགས་རང་བཞིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། ། ༡༥༡ ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་འདི་ཉིད་སྤྱར་ཐང་དང་པེ་ཅིང་དཔར་མ་གཉིས་ཀའི་
ནང་དུ་༼ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་པོ་འདི་དཔེ་གཞན་ལ་མེད་༼ཉེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ༼ རྒྱ་གར་སྒྲོབ་དཔོན་ཡིད་ཀྱི་ཤིང་རྟ་དགའ་བྱེད་
ཉེས་བྱ་བའི་ཆད་མ་རྣམ་འགྲུལ་གྱི་འགྲུལ་བའི་ནང་གི་རྩ་བར་ཡང་ཤོ་ལོ་ཀ་འདི་མི་གསལ་བ་མ་ཟད། འགྲུལ་པ་འདིས་ཀྱང་འགྲུལ་
བཤད་མཐོང་བ་གསལ་བར་མི་སྤང་བས་དཔྱད་པར་འཆོལ། ༡༥༡

ཅན་ .....མ་གྲུབ་ཉིད། །

མ་ཡིན་ཐམས་ཅད་འགྱུར་བ་ཡིས། །

འགྱུར་བྱིང་ཀུན་ལས་སྐྱེ་བའང་མིན། །༡༥༩

དེ་ཙམ་གྱིས་རྟགས་མ་གྲུབ་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཐུགས་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐུགས་སྐྱེ་བའང་མིན་ཐམས་ཅད་འགྱུར་བ་ཡིས། །
ཞེ་སྒྲུབ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་མཐོང་བས་དེ་ཀུན་གྱི་འབྲས་བུར་ཐལ་བའི་བྱིར། ཞེ་སྒྲུབ་དེ་ནད་
ཀུན་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་བའང་མིན་པར་ཐལ། ནད་གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་ཞེ་སྒྲུབ་མཚུངས་
བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་བྱིར། རྒྱུ་བ་བསྐྱེད་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་

ཅན་ རྒྱུ་ཉི་འཕེལ་བར་གྱུར་བ་ན། །

འབྲས་བུ་འབྲིབ་བར་མི་རུང་སྟེ། །

ཆ་བ་སོགས་བཞིན་ ..... །

སྒྲུབ་ཀྱི་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་སྐྱེ་བའང་མིན་ཐམས་ཅད་འགྱུར་བ་ཡིས། རྒྱུ་བ་དང་ཀུན་ལས་སྐྱེ་བའང་མིན་
ཐམས་ཅད་འགྱུར་བར་ཐལ། རྒྱུ་བ་དང་ཀུན་ལས་སྐྱེ་བའང་མིན་ཐམས་ཅད་འགྱུར་བ་ཡིས། །
ཞེ་སྒྲུབ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྒྱུ་བ་དང་ཀུན་ལས་སྐྱེ་བའང་མིན་ཐམས་ཅད་འགྱུར་བ་ཡིས། །

ཅན་ .....ཆགས་སོགས་ཀྱི། །

འགྱུར་བ་བཅའ་ཁྲིམས་སྐྱེས་པའི་བྱིར། །༡༦༠

ཆགས་སོགས་ཀྱི་འགྱུར་བ་ཆོས་ཅན། འགྱུར་བ་ཙམ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་
ཉེ། རང་རྒྱུ་ཆོར་བ་བཅའ་ཁྲིམས་སྐྱེས་པའི་བྱིར།

ཅན་ ཆ་མི་མཉམ་སྐྱེས་སྐྱེད་བསྐྱེད་ཀྱིས། །

གལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་མི་སྐྱེད་ན། །

གལ་ཏེ་ནད་གསུམ་ཆ་མི་མཉམ་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཆོར་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱིས་འདོད་
ཆགས་ཀྱི་གོགས་བྱས་ནས་མི་སྐྱེད་བ་ཡིན་པས་ལ་ལར་འགལ་རྒྱུན་གྱིས་ཟིན་པས་འབྲས་
བུ་མི་སྐྱེད་པར་མཐོང་བ་ཅེས་གྱིས་རྒྱ་འབྲས་འཛིག་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན།

ཙ་ག། ^[1]ཅེས་སྐྱེད་སྒྲོས་ཤིག་ཆ་མཉམ་ལས། །

ཁུ་འཕེལ་དེ་ལས་འདོད་ཆགས་ཡིན། ། ༡༥༥

འོན་འདོད་ཆགས་ཅེས་བསྐྱེད་སྒྲོས་ཤིག་ཅེས་དེས་པས། ནད་གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་
ལས་ཁུ་བ་འཕེལ་དེ་ལས་འདོད་ཆགས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་ཆོས་ཅན། ནད་གསུམ་
ཆ་མཉམ་པ་ལ་ལྡོག་པ་འབྲུལ་པར་ཐལ།

ཙ་ག། ཆ་མི་མཉམ་ལ་ཆགས་ཅན་མཐོང་། །

གཞན་ནི་^[2]ཆ་མཉམ་ན་ཡང་མིན། །

གཞན་ནི་ཟད་ནས་ཐྲག་འཛག་ཀྱང་། །

འགལ་ཞིག་དེ་གསུམ་ཆ་མི་མཉམ་པ་ལ་འང་ཁྱོད་སྐྱེ་བ་ཅན་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཁྱོད་དེ་
ལ་རྗེས་འགྲོ་འབྲུལ་བར་ཐལ། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་གཞན་ནི་དེ་གསུམ་ཆ་
མཉམ་ན་འང་ཁྱོད་སྐྱེ་བ་མིན་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཁུ་བ་འཕེལ་བ་ལ་ལྡོག་པ་འབྲུལ་བར་
ཐལ། ཆགས་ཅན་གཞན་ནི་ཁུ་བ་ཟད་ནས་ཐྲག་འཛག་ཀྱང་ཁྱོད་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

[1] ཅེས་བསྐྱེད། ལྷ། བེ།

[2] ཆ་མཉམ་ན། ལྷ། བེ།

ཙམ། བྱད་མེད་གཅིག་ལ་ཁྱེད་མེད། །༡༥༥

དེ་གཅིག་ལ་ཆགས་བྱས་མི་འགྱུར། །

གལ་ཏེ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་ཡན་ལག །

ཆགས་ཅན་དེ་ཆོས་ཅན། བྱད་མེད་གཟུགས་མཛེས་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་ཆགས་
བ་བྱས་པོ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱད་མེད་གཅིག་པོ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཁྱེད་བ་འཕེལ་
བའི་ངེས་བ་མེད་བའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་གཟུགས་མཛེས་བ་དང་སྟོང་ཚུལ་མཛེས་བ་སོགས་ཀྱང་ཆགས་བ་བསྐྱེད་
བའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། དེ་བྱད་བར་ཅན་ལས་ཆགས་བ་བྱད་བར་ཅན་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེ་ན།

ཙམ། མ་ཡིན་ཀྱན་མ་ངེས་ཕྱིར་རོ། །

ངེས་བ་མེད་བར་^[1]འགྱུར་བའང་མིན། །༡༥༦

ཡོན་ཏན་མི་འཛིན་བ་ལའང་འགྱུར། །

དེ་དག་ཀྱང་ཆགས་བའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་ངེས་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་བར་ཐལ། དེ་དག་ཀྱན་
དེའི་རྒྱར་མ་ངེས་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་མཛེས་སོགས་ཀྱི་ངེས་བ་མེད་བར་ཆགས་བ་འགྱུར་
བའང་མིན་བར་ཐལ། དེ་དག་ཆགས་བའི་རྒྱར་ངེས་བར་དགོས་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་མཛེས་
སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་མི་འཛིན་བ་ལའང་ཆགས་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། གཟུགས་
དང་སྟོང་ཚུལ་མཛེས་བ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་ཆགས་བ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

[1] འགྱུར་བའང་། སྐྱུ་ལ།

ཅ་ག། གལ་ཏེ་ཡོན་ཏན་འཛིན་དེ་ཡང་། །

ཡན་ལག་ཡིན་ན་ ..... ། །

གལ་ཏེ་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་འཛིན་པ་དེ་ཡང་ཆགས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ་ཞེ་
ན། དེ་ལ་རྒྱ་ཅི་དགོས། ཡུལ་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་གནས་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཅ་ག། ..... ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །

ཡོན་ཏན་འཛིན་པ་ཅན་འགྱུར་ཏེ། ། ༡༥༡

རྒྱ་ལ་བྱད་པར་མེད་ཕྱིར་རོ། །

བྱད་མེད་གཞུགས་དང་སྤྱོད་རྒྱལ་མཛེས་པ་མཛོང་བའི་སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེའི་
ལུས་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་འཛིན་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་རྒྱ་ལ་བྱད་པར་
མེད་པར་ཆང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼ ཡིན་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་པ་ ༽ཞི།

ཅ་ག། གནས་སྐབས་གང་ལ་ཆགས་ཅན་འདོད། །

དེ་འབྲེལ་སྤང་ཅན་མི་འགྱུར། །

དེ་གཉིས་ངོ་པོ་མི་མཆུངས་ཕྱིར། ། ༡༥༢

འདི་ལ་ངེས་པར་མཛོང་བའང་མེད། །

གནས་སྐབས་གང་ལ་བད་ཀན་ལྷག་པར་འཕེལ་བཞིན་པའི་གང་ཟག་དེ་འབྲེལ་
ཅན། དེའི་ཆེ་ཞེ་སྤང་བྲག་པོ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཆགས་པ་བྲག་པོ་ཅན་དུ་འདོད་
རིགས་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་པར་ཐལ། ཆགས་སྤང་དེ་གཉིས་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ངོ་པོ་མི་མཆུངས་

བར་ལག་ལ་བའི་བྱིར། འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་འདི་ལ་ངེས་པར་
ཞེ་སྤང་མི་འབྱུང་བས་བྱུང་བར་མཐོང་བའང་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། རེས་ལག་ལ་ཞེ་སྤང་ཅན་དུ་
མཐོང་བའི་བྱིར།

གསུམ་པ་༼རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་༽ནི།

ཅ་བ། གང་གི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ། །

རིགས་མ་ཐུན་བག་ཆགས་བྱུང་བར་ལ། །

རག་ལས་བས་ནི་འབྲུག་འབྲུར་བ། ། ༡༥

དེ་ལ་སློན་འདིར་ཐལ་བ་མེད། །

རིགས་པ་སྤྱོད་བ་གང་གི་ལུགས་དེ་ལ་ཆོས་ཅན། བད་ཀན་ཅན་ཞེ་སྤང་ཅན་དུ་མི་འབྱུང་
བ་ལ་སོགས་པའི་སློན་འདིར་ཐལ་བ་མེད་དེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རང་གི་རིགས་
མ་ཐུན་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་བྱུང་བར་ལ་རག་ལས་བས་འབྲུག་པར་འབྲུར་བ་ཡིན་གྱི། བྱི་
རོལ་གྱི་དམིགས་ཀྱིན་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼འབྱུང་བ་འབབ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བ་དག་ག་པ་༽ལ་(གཉིས)། བཤད་ཟིན་པར་ལ་སྤྱར་བ་
དང་། ལུས་སེམས་ཀྱི་རྟེན་བྱུང་བར་ཅན་ཡིན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་༼བཤད་ཟིན་པར་ལ་སྤྱར་བ་༽ནི།

ཅ་བ། འདིས་ནི་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་བཀའ། །

རྟེན་ཡང་བཀའ་བ་ཉིད་བྱིར་རོ། །

ཆགས་སོགས་ནད་གསུམ་གྱི་དངོས་འབྲས་ཡིན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི་

ཆོས་ཅན། ཆགས་སོགས་འབྱུང་བའི་དངོས་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ་ཡང་བཀག་སྟེ།
 དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་འབྲལ་བར་སྦྱབ་བའི་ཕྱིར། འབྱུང་བཞི་ཆགས་སོགས་བྱུབ་ཟིན་
 གནས་པའི་རྟེན་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཡོད་མེད་དག་ལ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བཀག་སྟེན་
 པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼ལུས་སེམས་ཀྱི་རྟེན་ཁྲད་པར་ཅན་ཡིན་པ་འགྲོག་བའི་རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པ་༽ལ་(གཉིས)། དཔེ་
 དགག་པ་དང། རོན་དགག་པ་ལོ། །

དང་སོ་༼དཔེ་དགག་པ་༽ནི། ཁྱེད་ཀྱི་འབྱུང་འབྱུར་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པར་ཁས་སྐྱངས་
 པ་བཞིན་དུ་ཆགས་སོགས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཁྱེད་རང་ལ་ཁས་སྐྱངས་འགལ་བར་
 འབྱུར་རོ། །ཞེན།

ཙ་བ། དཀར་པོ་ལ་སོགས་ས་སོགས་ལ། ༡༦༠

བརྟེན་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

དཀར་པོ་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་འབྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ས་སོགས་འབྱུང་བ་ལ་བྱུབ་ཟིན་
 གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟེན་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱེད་དེ་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། དེ་རྟེན་སྦྱ་ཡང་རྒྱ་དོན་ནམ། །

ཡང་ན་རང་གི་རྟེན་དག་དང། །

དབྱེར་མེད་པར་ནི་གནས་པའི་ཕྱིར། ༡༦༡

རྟེན་ཡིན་གཞན་དུ་འཐད་མ་ཡིན། །

དེ་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པའི་སྒྲའི་དོན་ཡང་ཆོས་ཅན། དུས་མཉམ་ཆོགས་པ་གཅིག་

བ་ལ་རྟེན་དུ་བཏགས་པ་དང་། སྤྲུལ་སྤྲུལ་བཞུགས་པའི་རྣམ་པ་རྟེན་དུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་
གཞན་གྲུབ་ཟེན་གནས་པའི་རྟེན་དུ་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྱུང་བ་སྤྲུལ་གྱི་དོན་
ནས་ཡང་ན་དུས་མཉམ་ཆོགས་པར་དབྱེར་མེད་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རང་གི་རྟེན་དག་ཏུ་
བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་སྤྲོས་སོགས་རྒྱས་པ་བཞིན། །

དབྱེར་ཡོད་ཅེན་ ..... ། །

གལ་ཏེ་ཆང་དང་སྤྲོས་པའི་རྒྱས་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཡིན་
པ་བཞིན་དུ་ཆགས་སོགས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ལ་དབྱེར་ཡོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བརྟེན་ནོ་ཞེ་ན། ཡང་
ན་ཆོགས་པ་དབྱེར་མེད་ཅམ་གྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཆང་དང་དེའི་རྒྱས་པ་
དབྱེར་ཡོད་ཀྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། .....དངོས་པོ་ལས། །

རྒྱས་པ་དོན་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན། ། ༡༦༩

དངོས་པོ་འཛིག་འགྱུར་རྟེན་ཆང་བར། །

གནས་ན་བརྟེན་པ་འཛིག་པ་ཡིན། །

ཆང་གི་དངོས་པོ་ལས་དེའི་རྒྱས་པ་དོན་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གྲུབ་
བདེ་མས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མིན་ན་ཆང་ཆ་བར་གྱུར་པའི་ཆོ། ཆང་གི་དངོས་པོ་འཛིག་
པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་སྤྲོས་པའི་རྒྱས་པ་འཛིག་པའི་ཕྱིར། རྟེན་ཆང་ཆང་བར་གནས་ན་
བརྟེན་པ་སྤྲོས་པའི་རྒྱས་པ་འཛིག་པ་སྟེ་ལོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

ཙ་པ། གལ་ཏེ་དེ་མཚུངས་ཤིན་ ..... ། །

གལ་ཏེ་ཆང་དང་སྤྱོས་པའི་རྒྱས་པ་བཞིན་དུ་འབྱུང་སེམས་དེའང་ཇས་ཐ་དད་དུ་
མཚུངས་སོ། །ཞེན།

ཙ་པ། .....མིན། །

སྤང་བ་ཐ་དད་ཅན་རྟོགས་པས། །༡༦༣

འབྱུང་སེམས་ཐ་དད་ཉིད་ཕྱིར་རོ། །

མཚུངས་པ་མིན་པར་ཐལ། འབྱུང་སེམས་ཇས་ཐ་དད་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
སྤོམ་འབྲུལ་བ་ལ་སྤང་བ་ཐ་དད་པ་ཅན་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྱུང་བ་རེག་བྱའི་རྣམ་པ་
ཅན་དང་། ཚོར་བ་སེམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་སོགས་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་༼དྲན་དགག་པ་༽ཞེ།

ཙ་པ། ཇི་མིད་ལུས་ནི་འགྱུར་བར་དུ། །

གཟུགས་སོགས་བཞིན་དུ་ཡིད་རོ་སོ། །

མཚུངས་འགྱུར་ ..... ། །

ཇི་མིད་ལུས་གཞན་དུ་འགྱུར་གྱི་བར་དུ་ཡིད་སྤོམ་རྟོགས་པའི་རོ་སོ་རྣམ་པ་མཚུངས་པར་
འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་རྟོག་པ་གང་ཞིག །དེ་ལ་བདག་སྐྱེན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤོམ་ནས་བརྟེན་
པའི་ཕྱིར། གཟུགས་སོགས་འབྱུང་འགྱུར་འབྱུང་བའི་ཇས་སུ་འཕེལ་འགྲིབ་བྱེད་པ་བཞིན་
རོ། །དམིགས་སྐྱེན་གྱི་དབང་གིས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་གྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེན།

ཙ་པ། ..... རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། །༡༦༤

དེས་ན་འགྲའ་ཁྱིམ་ལས་འགྲའ་ཡིན།

ཉགས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་འཁོར་བའི་ཐོག་མ་མེད་པར་བྱུང་སྟེ། སེམས་ཅན་སྤར་མེད་
གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་རིགས་མེད་པའི་བྱིད། དེ་མེད་དེ། རྣམ་ཤེས་མེན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉིང་
མེན་དུ་རྒྱང་བ་མེན་པའི་བྱིད།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི། ༡༦༤

རྣམ་ཤེས་རྒྱས་ལྡན་ཕྱིར་འདོད་ན། །

གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱས་པ་རྣམ་ཤེས་
མི་གསལ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཤེས་མིན་པ་ཤེས་པའི་ཉེར་ལེན་མིན་པ་བྱུང་བྱེད་
སྐྱབ་པར་འདོད་དོ། །ཞེ་ན།

ཙ་བ། རྩ་སོགས་ཅེན་སྒྲང་ཆེན་བརྒྱ། །

ཕྱོན་ཆེ་མ་མཐོང་ཡོད་དོ་ཞེས། །

དེ་སྐད་གངས་ཅན་སྤྲུགས་ལས་གཞན། ༡༦༥

ངོ་མཚར་བཅས་པ་སུ་བརྗོད་ཅོང་། །

རྒྱ་ལ་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་རྒྱས་པའི་ངོ་བོར་ཡོད་དོ། །ཞེས་གངས་ཅན་ལས་གཞན་
སུ་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་བརྗོད་པའི་ཅོང་བ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱང་འཕེན་ཁྱོད་ངོ་ཆ་དང་
བཅས་པར་རྫོམ་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པར་ཐལ། ཕྱོན་ཆེ་རྩ་སོགས་ཅེན་འབྲས་བུ་སྒྲང་ཆེན་
བརྒྱ་མ་མཐོང་བཞིན་ཏུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་དེ་སྐད་སྤྲུགས་པ་གངས་ཅན་སྤྲུགས་དང་འབྲས་པའི་
འདོད་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྲུགས་དང་འབྲས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།

ཙ་བ། རྒྱ་ནི་ལན་བརྒྱར་རྣམ་བྱེ་ཡང་། །

ངོ་བོ་གང་ཞིག་སྤྲང་གྱུར་པའི། །

ངོ་བོ་དེ་ནི་སྤྲར་མི་སྤྲང་། ༡༦༦

དེ་སྤྲར་དེ་ནི་ཡོད་པར་འགྱུར། །

འི་ལྷ་ཡང་འགྲུ་ཏེ་མི་ལྷ་འོ་མོ་ལོ་ད་པར་འགྲུ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་
ལྷ་འོ་མོ་ལོ་ད་ན་ལྷ་ལན་འགྲུ་ནམ་པར་ལུ་ཞིང་འདྲུག་མ་ལྷ་ཞིན་ལྷ་ཡང་འགྲུ་ཏེ་མོ་
གང་ཞིག་སྒྲིང་ཏུང་ཏུ་འགྲུ་པའི་མོ་ལོ་ད་མི་ལྷ་ལྷ་འོ་ཏུ་མ་ལྷ་པའི་ལྷ་པ།

གཉིས་པ་༼འགལ་བྱུང་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས།) རང་རྒྱུད་འཁེལ་པའི་ཐལ་པ་
བརྗོད་པ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་ལོ།

དང་པོ་༼རང་རྒྱུད་ལམ་ན་པའི་ཐལ་བ་བརྗོད་པ་༽མི།

ཅུ་བ། ལྷ་ན་མེད་པ་^[1]འབྱུང་བ་ལས། །

ཆགས་སོགས་ངེས་མེད་ཐལ་བར་འགྱུར། །

ཐ་མལ་པའི་མེས་ཅན་སྐྱེས་མ་ཐག་ཆགས་ཅན་སོགས་ཀྱི་འབྱུང་པའི་དེས་པ་མེད་
པར་འགའ་ཞིག་ཆགས་པལ་ཏུ་སྐྱེ་བ་མིད་པར་ཐལ། མེས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྩ་ན་མེད་
པ་གསུང་ཏུ་འབྱུང་བའི་རིགས་ཡིན་པས་ཁྱེད་པའི་སྤྱིར། དེས་འཐངས་པའི་འགས་ཁྱེད་
དམིགས་པའི་རྟགས་སོ། །

གཉིས་པ་དེའི་མན་དགག་པ་དེའ་(གསུམ) ཉིད་ལེན་འབྱུང་བ་མཚན་ས་པ་དང་པོ་ཆགས་
བྲལ་མི་མིད་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་མི་འཐད། བྱིས་ཆགས་བྲལ་དུ་འབྱུང་མི་མིད་པའི་རྒྱ་མཚན་
དུ་མི་འཐད། དེའི་དཔེ་དགག་པ་ལོ།

དང་པོ་ཉིང་ལེན་འབྱུང་བ་མཆོངས་པ་དང་པོ་ཆགས་གཤམ་མི་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་མི་འཕད་པ་།ཞི།

ཅ་བ། འབྲུང་བའི་བདག་ལས་མ་འདས་ཕྱིར། ༡༦༩

[1] རྒྱུང་བ་ལ། ལྷ། བེ།

གལ་ཏེ་ཀུན་ཆགས་སོགས་ལྡན་ན། །

གལ་ཏེ་སྤྱོད་པ་ཀུན་གྱི་འབྲུང་བའི་བདག་ཉིད་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། ཆགས་སོགས་
དང་ལྡན་པས་བྱུང་བའི་དང་སོ་ཆགས་བྱལ་དུ་འབྲུང་བ་དེ་འདྲ་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན།

ཙ་པ། ཐམས་ཅད་འདོད་ཆགས་མཚུངས་པར་འགྱུར། །

ཐམས་ཅད་འདོད་ཆགས་ཆེ་ཆུང་མཚུངས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་ཉེར་ལེན་འབྲུང་
བ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

ཙ་པ། གལ་ཏེ་⁽¹⁾འབྲུང་བྱུང་ལས་ཡིན་ན། །

གལ་ཏེ་འབྲུང་བ་ཤས་ཆེ་ཆུང་གི་བྱུང་བར་ལས་ཆགས་སོགས་ཆེ་ཆུང་དུ་འགྱུར་བ་
ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙ་པ། འབྲུང་ནམས་སྟོག་ཆགས་བྱུང་མེད་ཀྱང་། །^{༡༧༠}

སྟོག་ཆགས་ནམས་ལ་སྟོག་ཆགས་དང་ཆེས་སྟོག་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་བར་
ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཉེར་ལེན་འབྲུང་བ་ནམས་ལ་ཤས་ཆེ་ཆུང་གི་བྱུང་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་ལོ། །

ཙ་པ། བྱུང་བར་འདི་ཉེན་⁽²⁾གང་ཡིན་ལ། །

དེ་ནི་སྤུལ་བྱུང་འགྲིབ་པ་བཞིན། །

དེ་ཡོད་པ་ལས་དེ་མེད་འགྱུར། །

[1] འབྲུང་བྱུང་གླེ། བེ།

[2] གང་ཡིན་གླེ། བེ།

དེས་ན་ཆགས་སོགས་ཆེ་ཆུང་གི་བྱང་པར་འདིའི་ཉེན་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
 བྱུང་བ་བྱུང་བ་དང་འགྲིལ་བ་བཞིན་དུ་ཆགས་སོགས་ཀྱང་འཕེལ་འགྲིལ་དུ་འགྱུར་བར་
 ཐལ། ཉེར་ལེན་འབྱུང་བ་མཚུངས་བཞིན་དུ་སྟོག་ཆགས་རྣམས་ལ་སྟོག་ཆགས་དང་ཆེས་
 སྟོག་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བྱང་པར་མེད་ཀྱང་ཆགས་ཅན་ལ་ཆེས་ཆགས་ཅན་ལ་སོགས་
 པའི་བྱང་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆགས་སོགས་དེ་སྤར་ཡོད་པ་ལས་དེ་ཡེ་མེད་དུ་
 འགྱུར་བ་མིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼ བྱིས་ཆགས་བྲལ་དུ་འགྱུར་མི་མིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་མི་འཐད་པ་ ༽ནི།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་ཆགས་སོགས་ཐ་དད་ཀྱང་། །༡༧།

རྒྱ་མཚུངས་བདག་ཉིད་མི་ལྟོག་ཕྱིར། །

མིན་ན་ ..... ། །

གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་སོགས་ཆེ་ཆུང་ཐ་དད་ཀྱང་ཆགས་སོགས་ཡེ་མེད་དུ་
 འགྱུར་བ་སྐྱེལ་མིན་པ་མིན་ཏེ། རྒྱ་འབྱུང་བ་མཚུངས་པའི་བདག་ཉིད་མི་ལྟོག་པས་བྱུང་
 པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

ཙ་བ། ..... བདག་ཉིད་འབྲས་རྒྱུའི་ཕྱིར། །

ཀྱན་ལ་འདོད་ཆགས་འབྲས་བར་འགྱུར། །

ཀྱན་ལ་འདོད་ཆགས་ཆེ་ཆུང་ཡང་འབྲས་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། འབྲས་པའི་བདག་ཉིད་
 འབྲས་བ་ཆགས་པ་ཆེ་ཆུང་འབྲས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བ་སྒྲང་འཛིན་
 པའི་མིག་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བ་སྒྲང་དང་ཆེས་བ་ལང་དང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་བ་སྒྲང་

ལ་སོགས་པའི་བྱང་པར་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་རིམ་པ་ཅན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཙ་བ། མཚུངས་བདག་ལས་བྱང་པ་སྤང་གི། ༡༧༩

ཤེས་བཤམ་འདིར་ཡང་ས་སོགས་ལ། །

སྟོག་ཆགས་ཉིད་སོགས་བྱང་པར་གྱི། །

རིམ་པ་ལ་ལར་ཡོད་མ་ཡིན། །

བ་སྤང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་མཚུངས་པའི་བདག་ཉིད་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པ་ལས་
བྱང་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འམ་གྱི་སྤྱི་སྤྱི་ཆུང་འཕེན་གྱི་ལུགས་འདིར་ཡང་ཆོས་ཅན།
ས་སོགས་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་སྟོག་ཆགས་ཉིད་དང་ཆེས་སྟོག་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བྱང་
པར་གྱི་རིམ་པ་ལ་ལར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉེར་ལེན་འབྱུང་བ་མཚུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་། རྟེན་འདི་དཔེ་དགག་པ་། ལེའུ་(གཉིས)། དངོས་དང་། ཆགས་ཅན་མི་སྲིད་པར་ཐལ་
བལོ། །དང་སོ་། དངོས་། རྟོ།

ཙ་བ། རྟོ་རིམ་བྱང་པར་ཡོད་ན་ཡང་། ༡༨༠

རྟོ་མེད་མེ་འགའ་ཡོད་མིན་པ། །

དེ་བཞིན་འདིར་ཡང་ཞེན་ ། །

རྟོ་བ་ལ་ཆེ་ཆུང་གི་རིམ་པའི་བྱང་པར་ཡོད་ན་འང་རྟོ་བ་མེད་པའི་མེ་འགའ་ཡང་ཡོད་
བ་མིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་ཆགས་པ་ཆེ་ཆུང་ཡོད་ཀྱང་ཆགས་པ་ཡེ་མེད་མི་སྲིད་
དོ་ཞེན།

ཙ་བ། ..... མིན། །

རྩོལ་ས་མེ་གཞན་བཀག་ཕྱིར་རོ།

གང་ཞིག་གཞན་ཡོད་ཡོན་ཏན་ནི། ༡༧༤

ཁྱད་པར་རིམ་བ་དང་ལྡན་པ།

དེ་དག་དེ་ཡི་ཁྱད་པར་ནི།

ལ་ལར་ཆད་འབྱུང་དཀར་སོགས་བཞིན།

དཔེ་དོན་མཚུངས་བ་མིན་པར་ཐལ། རྩོལ་ས་མེ་རྩལ་གཞན་ཡིན་པ་ཆད་མས་
བཀག་པའི་ཕྱིར། གང་ཞིག་ལུས་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཡོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཆགས་སོགས་དེ་
དག་ཆོས་ཅན། འབྱུང་བའི་སྐབས་ལ་ལར་ཁྱོད་ཆད་པར་འབྱུང་བ་སྲིད་པར་ཐལ། འབྱུང་
བ་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་རིམ་བ་དང་ལྡན་པ་ལས་ཁྱོད་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་
དུ་འབྱུང། ཁྱོད་དེ་དང་འཕེལ་རུང་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐམ་བུའི་ཆོས་དཀར་སོ་ལ་
སོགས་བ་བཞིན།

ཙ་བ། གཟུགས་སོགས་བཞིན་དུ་ངེས་མིན་དེ། ༡༧༥

དེ་དག་འབྱུང་དང་དབྱེར་མེད་ཕྱིར།

གལ་ཉེ་དེ་མཚུངས་ཤི་ན་ .....།

ཆགས་སོགས་ཆོས་ཅན། གཟུགས་སོགས་འབྱུང་འབྱུང་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་ལ་གནས་
པར་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་འབྱུང་བ་དང་དབྱེར་མེད་འབྲལ་མི་རུང་ཡིན། ཁྱོད་
དེ་དང་འབྲལ་རུང་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཉེ་དེ་གཉིས་འབྱུང་བ་ལ་འབྲལ་དུ་མི་
རུང་བར་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན།

ཅ་ག ..... མིན། །

ཆགས་སོགས་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་ཐལ་བྱིར། །

མཚུངས་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་ཆགས་སྣང་སོགས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བར་ཐལ་
བའི་བྱིར། ལྟན་ཅིག་སྐྱེ་བར་ཐལ། ཉེར་ལེན་འབྱུང་བ་གཅིག་ལས་སྐྱེ་བའི་བྱིར། ཞེས་
བཤོ། །དམིགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཅིག་ཅར་དུ་མི་སྐྱེའོ་ཞེན།

ཅ་ག རྣམ་པར་^[1]བརྟགས་པ་ཡུལ་ཡིན་བྱིར། །^{༡༥}

ཡུལ་ཡང་ངེས་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ། །

ཆགས་སྣང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་གྱི་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡང་ཁྱོད་ངེས་འགའ་
སྐྱེ་བར་ངེས་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། རྟག་པས་རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་གཟུང་ཡུལ་འཛིན་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་^༡ཆགས་ཅན་མི་སྐྱེད་པར་ཐལ་བ་ཀྱི་ནོ།

ཅ་ག སྐལ་མཉམ་རྒྱ་དང་བྲལ་བའི་བྱིར། །

ཆགས་སོགས་ངེས་པ་མེད་པའམ། །

རྒྱ་ནི་ཉེ་བྱིར་སྐྱོ་རྣམས་ཀྱིན། །^{༡༦}

ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །

ཐ་མལ་པ་རྣམས་ལ་ཆགས་སོགས་འབྱུང་བའི་ངེས་པ་མེད་པར་དེ་ཡེ་མེད་དུ་ཐལ།
སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་དང་བྲལ་བའི་བྱིར། འབྱུང་བ་ཉེར་ལེན་ཡིན་ནོ་ཞེན། འདོད་ཆགས་ལ་

[1] བརྟགས་པ། སྐྱེ་བཤོ།

ཉག་པ་རི་ལྟར་ཡང་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པ་མི་འཐད་པའི་བྱིར། བདག་ཉག་པ་གཅིག་ལས་
ཡུང་པོ་དུ་མ་དུས་སྔ་ཕྱི་ཐད་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉག་པ་རྒྱ་མིན་པ་
དེའི་བྱིར།

ཙ་ག། རྒྱ་གཞན་དག་ནི་ཚོགས་ན་ཡང་། །

འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་བྱིར། །

རྒྱ་གཞན་རྗེས་སུ་དཔོག་འགྱུར་ན། །¹ལོ།

དེ་ནི་ཉག་རྣམས་ལ་ཡོད་མིན། །

གཞུགས་འཛིན་དབང་གེས་ཚོས་ཅན། དབང་ཡིད་ལས་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་གཞན་ཡོད་པར་
རྗེས་སུ་དཔོག་ཀྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐབས་ལགར་རྒྱ་གཞན་དབང་ཡིད་དག་ཚོགས་ན་ཡང་
འབྲས་བུ་ཁྱོད་སྐྱེ་བ་མེད། སྐབས་ལགར་ཁྱོད་སྐྱེ་བ་མཐོང་པའི་བྱིར། ཉག་པ་རྒྱ་མི་རུང་
བར་ཐལ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཐོག་པ་དེ་ནི་ཉག་པ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་མིན་པའི་བྱིར།

ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་པ།

གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལ་(བཞི། རྒྱའི་རྣམ་པ། ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ། རབ་སྐྱེའི་རྣམ་པ། རྒྱེན་གྱི་རྣམ་
པའོ། །དང་པོ་)རྒྱའི་རྣམ་པ་ནི།

ཙ་ག། རེས་འགའ་བ་ཉིད་ཡིན་པས་ན། །

^[1]སྤྱག་བསྐྱེལ་ཉིད་རྒྱ་བཅས་ཉིད་བྱུག། །

[1] སྤྱག་བསྐྱེལ་འདི། སྤྱ། ལེ།

རྒྱ་མེད་གཞན་ལ་མི་སྟོས་བྱེད། ༡༡༡

རྒྱ་ཁྱེད་ཡོད་པའམ་མེད་པར་འགྱུར། །

སྐྱུ་བ་སྐྱུ་གྱི་ཕུང་པོ་འདི་ཆོས་ཅན། རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཏུ་གྲུབ་སྟེ། དེས་འགའ་
སྟེ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱེད། ཁྲུ་བ་བ་སྐྱུ་བ་བ་ནི། རྒྱ་རྒྱེན་གཞན་ལ་མི་སྟོས་པར་འབྱུང་བར་
ཐལ། རྒྱ་མེད་ཡིན་པའི་བྱེད། འདོད་ན། རྒྱ་ཁྱེད་ཡོད་པའམ་ཡང་ན་ནམ་ཡང་མེད་པར་
འབྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་བྱེད།

ཅ་བ། ཇི་ལྟར་ཆེར་མ་ལ་སོགས་ཀྱི། །

རྣོ་བ་ཉིད་སོགས་རྒྱ་མེད་པ། །

དེ་ལྟར་འདི་དག་རྒྱ་མེད་འགྱུར། ༡༡༢

ཞེས་ནི་ཁ་ཅིག་རབ་ཏུ་བཞིན། །

ཇི་ལྟར་ཆེར་མ་དང་སྐན་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣོ་བ་ཉིད་དང་རྒྱུ་མ་ཉིད་ལ་
སོགས་པ་བྱེད་པ་པོའི་རྒྱ་སྐྱུ་ཡང་མེད་པ་དེ་ལྟར། དངོས་པོ་འདི་དག་རྒྱ་མེད་ཏུ་འབྱུང་
བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་རྒྱང་འཕེན་པ་དང་དབྱེད་པ་བ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་རབ་ཏུ་བཞིན་
དོ། །ཆེར་མའི་རྣོ་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་པར་ཐལ།

ཅ་བ། གང་ཡོད་ཉིད་ནའང་གང་སྟེ་བའམ། །

གང་འགྱུར་ན་ཡང་རྣམ་འགྱུར་བ། །

དེ་ནི་དེ་རྒྱ་རབ་ཏུ་བཞིན། ༡༡༣

དེ་ནི་དེ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡོད། །

དོན་གཞན་སྔ་མ་གང་ཡོད་པ་ཉིད་ན་ཕྱི་མ་གང་སྐྱེ་བའམ། སྔ་མ་གང་འབྱུར་ན་ཡང་
 རྣམ་པར་འབྱུར་བའི་སྔ་མ་དེ་ནི་ཕྱི་མ་དེའི་རྒྱར་རབ་ཏུ་བརྗོད་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལོག་བྱ་ས་དེ་
 བྱི་ཆེར་མའི་རྫོ་བ་སོགས་དེ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར། འོ་ན་ཆོགས་པ་གཅིག་པའི་རེག་
 པ་གཟུགས་མཐོང་བའི་དབང་གེས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མེད་ན་མེད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན།

ཙ་པ། རེག་པ་གཟུགས་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་བྱིར། །

མཐོང་བ་ལ་ནི་རྒྱ་མཚན་ཡིན། །

འབྱུར་བའི་རེག་པ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་མཐོང་བའི་དབང་གེས་ལ་དངོས་སུ་མི་ཕན་
 ཡང་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅམ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་དེའི་སྐལ་མཉམ་མམ་ལྟན་ཅིག་འབྱུར་བའི་རྒྱ་
 ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། འདི་ནི་དུས་མཉམ་ཆོགས་པ་གཅིག་པ་ལྟན་ཅིག་འབྱུར་བ་ཅམ་རྒྱར་
 བཏགས་པའོ། །དེས་ན་འབྱུར་བའི་རེག་པ་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་འབྱུར་འབྱུར་གྱི་གཟུགས་
 མཐོང་དབང་གེས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྲེལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙ་པ། ཏྲག་རྣམས་བཀག་ཅིང་དབང་སྤྲུག་ལ། །༡༤

སོགས་པ་ལས་ཀྱང་སྤྲིད་མིན་ཏེ། །

རྒྱས་མེད་བྱིར་རྩ་ ..... ། །

(གཉིས་པ་) ཀུན་འབྱུར་བའི་རྣམ་པ་ནི། དབང་སྤྲུག་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་གཅིག་ལས་ཀྱང་སྤྲུག་
 བསྐྱལ་འབྱུར་བ་སྤྲིད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལ་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 ཏྲག་པ་རྣམས་རྒྱ་ཡིན་པ་བཀག་ཟེན་པའི་བྱིར། འདིས་ནི་བཟོས་མེད་ཀྱི་རེ་རེ་བ་སྤྲུག་བསྐྱལ་
 གྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་བཀག་ནས་རྒྱ་ཆོགས་པ་ལས་ཀུན་ཏུ་འབྱུར་དགོས་པར་བསྟན་ཏོ། །

(གསུམ་པ་)རབ་སྐྱེའི་རྣམ་པ་ལ་(གཉིས་།)རབ་སྐྱེའི་རོ་བོ་དང་། ལུང་འགལ་སྤང་བའོ། །
དང་པོ་།རབ་སྐྱེའི་རོ་བོ་།ནི།

ཙ་བ། .....དེ་ཡི་ཕྱིར། །

སྲིད་འདོད་རྒྱ་ཡིན་གང་གི་ཕྱིར། །

མི་རྣམས་ལུལ་གྱི་^[1] བྱད་པར་ནི། །༡༥

ཡོངས་འཛིན་དེ་ཐོབ་བསམ་པས་བྱས། །

རྒྱ་མེད་དང་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། སྲིད་པ་མཛོན་པར་འདོད་པའི་
སྲིད་སྲེད་རང་འབྲས་སྟུག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ནེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་མི་རྣམས་གནས་ལུས་
ཡོངས་སྲོད་ལ་སོགས་པའི་ལུལ་གྱི་བྱད་པར་ཡོངས་སྟུ་འཛིན་ཅིང་ལེན་པ་ནི་དེ་ཐོབ་འདོད་
གྱི་སྲིད་པའི་བསམ་པས་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཡོངས་འཛིན་དང་ཀུན་འཛིན་ཅེས་པ་འདིར་ལེན་
པ་ལ་བརྗོད་པས། སྲིད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ལེན་པ་ཞེས་མཛོན་པར་འབྱུང་བྱེད་གྱི་རྒྱ་འབྲས་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་། ལུང་འགལ་སྤང་བ་།ནི། འོ་ན་མདོ་ལས། སྟུག་བསྐལ་ཀུན་འབྱུང་འཕགས་
པའི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། གང་འདི་སྲིད་པ་ཞེས་སོགས་སྲིད་པ་གསུམ་རྒྱུར་གསུངས་པ་
དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྲིད་པ་གསུམ་རྒྱུར་གསུངས་པ་དང་གནས་ལུས་ཡོངས་སྲོད་དོན་ཏུ་
གཉེར་བ་རྒྱུར་བཤད་པ་མི་འགལ་བར་ཐལ།

ཙ་བ། དེ་ནི་སྲིད་འདོད་གང་ཕྱིར་ཡང་། །

[1] བྱད་པར་བཞི། སྟེ། བེ།

སྲོག་ཆགས་བདེ་སྤྱག་ཐོབ་པ་དང་། །

འདོར་འདོད་འཇུག་པ་དེ་དག་ནི། །༡༤

འདོད་དང་འཇིག་སྲིད་ཡིན་པར་འདོད། །

གང་གི་ཕྱིར་ན་ཡུལ་གྱི་བྱེད་པར་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྲིད་པ་དེ་ནི་སྲིད་པ་འདོད་པའི་
སྲིད་སྲིད་ཡིན་ལ། ཡང་སྲོག་ཆགས་རྣམས་བདེ་བ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་། སྤྱག་བསྐུལ་
འདོར་བར་འདོད་པས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་སྲིད་པ་དེ་དག་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འདོད་སྲིད་
དང་འཇིག་སྲིད་ཡིན་པར་འདོད་པའི་བྱིས།

(བཞི་བ་)རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་(གསུམ་)སྲིད་པ་རྒྱུན་དུ་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལ་ཤེས་བྱེད་དགོད་
པ་དང་། མཚུངས་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་སྲིད་པ་རྒྱུན་དུ་བསྟན་པ་ནི།

ཅ་ག། བདག་ཏུ་ཆགས་པའི་རྒྱ་ཉིད་ལས། །

བདེ་མིན་བདེ་བར་འདུ་ཤེས་པས། །

ཀུན་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་འགྱུར་ག། །༡༥

དེ་ཕྱིར་སྲིད་པ་སྲིད་རྟེན་ཡིན། །

སྲིད་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་ཡང་སྲིད་བྱི་མའི་ལྷན་ཅིག་གྱེད་
པའི་རྟེན་ཡིན་པའི་བྱིས། སྲིད་པ་དེ་དེ་ལྷན་ཡིན་པར་ཐལ། བདེ་བ་མིན་པ་ལ་བདེ་བར་འདུ་
ཤེས་པས་ཉམས་པ་དག་དམན་པའི་ཡུལ་ཀུན་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་འགྱུར་པ་དེའི་བྱིས། འདུ་
ཤེས་བྱིན་ཅི་ལོག་དེ་རྒྱ་མེད་མིན་ཏེ། དེ་བདག་ཏུ་ཆགས་པའི་རྒྱ་ཉིད་ལས་འབྱུང་བའི་བྱིས།

གཉིས་པ་ ༼ དེ་ལ་ཞེས་བྱེད་དགོང་པ་ ༽ རྟེ། མེད་པ་ཡང་མེད་ཕྱི་མའི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཙ་པ། ཆགས་བྲལ་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་བྱིར། །

ཞེས་ནི་སྐྱོབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །

ཆགས་བྲལ་དབྱ་བཙམ་པ་མེད་པ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་དབང་གིས་ཡང་མེད་ཕྱི་མར་
སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་བའི་བྱིར་རོ། ༼ ཞེས་སྐོན་གྱི་སྐྱོབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་བྱིར།
གསུམ་པ་ ༼ མཚུངས་པ་སྤང་བ་ ༽ རྟེ།

ཙ་པ། ལུས་མེད་ཆགས་པ་མ་མཐོང་བྱིར། ། ༡༧

ལུས་ལས་ཀྱང་ནི་འདོད་ཆགས་འབྱུང་། །

འོ་ན་ལུས་ལས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་འབྱུང་སྟེ། ལུས་མེད་ལ་ཆགས་པ་མ་མཐོང་བའི་
བྱིར། དཔེར་ན་ཆགས་བྲལ་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་བས་ཆགས་པ་མེད་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་
བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། ལུས་ཆགས་པའི་རྒྱ་ཙམ་དུ་སྐྱབ་ན་བྱུབ་ཟེན་སྐྱབ་སྟེ།

ཙ་པ། རྒྱ་མཚན་ཁས་སྤངས་བྱིར་ན་འདོད། །

རྒྱ་ཙམ་དུ་སངས་རྒྱས་བས་ཀྱང་འདོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཙམ་དུ་སྤང་ཁས་སྤངས་པའི་བྱིར། འོ་ན་སྤང་རྒྱ་ཡིན་པ་བཀག་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་
ན། ལུས་ཆགས་པའི་རྒྱ་ཙམ་ཡིན་པ་འགོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

ཙ་པ། ཉེར་ལེན་ཉིད་ནི་བསལ་བ་ཡིན། །

ཉེར་ལེན་ཉིད་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་སྤྱད་པར་ཅན་ཡིན་པ་བསལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙ་པ། དེགས་འདི་རྗེས་སུ་འདོད་ན་རྟེ། ། ༡༨

རང་ཉིད་རང་འདོད་ལ་གཞོད་འགྲུལ།

རྒྱུ་འཕེན་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་བ་སྐྱེ་བ་སྐྱ་བྱ་མེད་བ་ལ་གཞོད་བ་བྱས་
བར་འགྲུར་བར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པའི་རིགས་བ་ཆགས་བ་ལུས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་བ་འདིའི་རྗེས་
སུ་འབྲངས་ཤིང་དཔེ་ཡང་དག་ཏུ་བཀོད་ནས་ལུས་ཆགས་པའི་རྒྱར་འདོད་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་སྐྱེ་ལ་ཆགས་མཐོང་བྱིར།

སྐྱེ་དང་སྙན་ཅིག་འབྱུང་ཞེན།

གལ་ཏེ་ལུས་སྐྱེས་བ་ལ་ཆགས་བ་མཐོང་གི་གཞན་ལ་མ་མཐོང་བའི་བྱིར། ལུས་སྐྱེ་
བ་དང་སྙན་ཅིག་འདོད་ཆགས་འབྱུང་གི་སྤར་མ་ཡིན་བས་ལུས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་
མིན་ནོ་ཞེ་ན། འོན་འདོད་ཆགས་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མིན་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་སྙན་ཅིག་
འབྱུང་བའི་བྱིར།

ཙ་བ། སྐལ་མཉམ་སྐྱེ་བྱིར་སྤར་བྱབ་ཡིན། ༡༩༠

འདོད་ན། སྐྱེས་མ་ཐག་གི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྤར་འདོད་ཆགས་སོང་བར་བྱབ་བ་ཡིན་
བར་ཐལ། དེ་སྐལ་མཉམ་ཀྱི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བའི་བྱིར། མེད་བ་གཅིག་བུ་རྒྱ་ཡིན་ན། མ་རིག་བ་
དང་མེད་བ་དང་ལས་གསུམ་ག་སྟག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱར་བཤད་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། མི་ཤེས་སྤྱིད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་།

མ་བརྗོད་ ..... །

མི་ཤེས་ཤིང་མ་རིག་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡང་སྤྱིད་བྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་།
སྐབས་འདིར་རྒྱ་ཏུ་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེའི་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱ་མིན་

པས་མ་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། .....མེད་པ་ཉིད་བཤད་པ། །

རྒྱན་ནི་འཕེན་པ་བྱེད་བྱིར་དང་། །

དེ་མ་ཐག་བྱིར་ལས་ཀྱང་ ..... །

མེད་པ་ཉིད་ཆོས་ཙ་བ། ཁྱོད་ཡང་མེད་བྱི་མའི་རྒྱར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
 ཁྱོད་རང་འབྲས་ཡང་མེད་བྱི་མའི་རྒྱན་བསྐྱལ་ཞིང་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་རྒྱ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དེ་མ་ཐག་འབྲུབ་པར་བྱེད་པའི་འབྲུབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་
 བཤད་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། .....མིན། །༡༩།

དེ་ཡོད་ན་ཡོད་མེད་བྱིར་རོ། །

ལས་ཀྱང་ཡང་མེད་བྱི་མའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་མིན་ཏེ། མེད་པ་དེ་ཡོད་ན་ལས་རང་གིས་
 ཡོད། མེད་པ་དེ་མེད་ན་ལས་ཡོད་ཀྱང་མེད་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། མེད་པ་མེད་ན་
 ལས་གྱིས་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་མེད་ཀྱང་འདྲོར་པའི་བྱིར།

འཕྱོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ།

གསུམ་པ་འཕྱོག་པའི་བདེན་པ་ལ་(གསུམ་)། འཕྱོག་པའི་རྣམ་པ་དང་། ཞི་བའི་རྣམ་པ་དང་། གྱ་
 རོམ་པའི་རྣམ་པ་ལོ། །དེས་པར་འབྲུང་བའི་རྣམ་པ་ནི། ལས་བདེན་གྱི་དེས་པར་འབྱིན་པའི་རྣམ་
 པ་དང་། འབྲུག་པ་གཅིག་གིས་འཆད་པས་སྐྱབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དང་པོ་༼འགོག་པའི་རྣམ་པ་༽ལ་(གཉིས)། འགོག་བདེན་སྐྱབ་པའི་རྣམས་དགོང་བ་དང་། ཚྭ་
བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་༼འགོག་བདེན་སྐྱབ་པའི་རྣམས་དགོང་བ་༽ལ་(གཉིས)། ཆིག་དོན་དང་། མཐའ་
དབྱེད་པའོ། །

དང་པོ་༼ཆིག་དོན་༽ནི།

ཅ་བ། དེ་ནི་གཏན་དུ་བ་མིན་ཏེ། །

རྒྱ་ལ་གོགས་སོགས་སྤིང་བྱེད་རོ། །

ཐ་མལ་པའི་ཕྱང་པོ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྒྱན་ལག་གཉིས་ཀྱི་རྩང་བའི་^[1]གཏན་དུ་བ་མིན་ཏེ། རང་
གི་རྒྱ་ལ་ལག་ལ་རྒྱན་གྱི་གོགས་སྤོབས་ལྡན་དང་མཐུན་རྒྱན་མ་ཆང་བ་སོགས་སྤིང་བའི་བྱེད་
གཉིས་པ་༼མཐའ་དབྱེད་པ་༽ལ་(གཉིས)། ཐར་བ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་དང་། གྲུན་མཁྱེན་སྐྱབ་
པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་༼ཐར་བ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་༽ནི། གང་རང་གི་རྒྱའི་རིགས་ལ་གཞོན་བྱེད་སྤོབས་ལྡན་དང་
བཅས་བ་ཡིན་ན་གཉེན་པོའི་སྤོབས་ཀྱིས་རང་གི་རྒྱན་ཟད་པའི་རིགས་ཡོད་པས་བྱེད་སྤོབས་
དཔེར་ན་གང་རིགས་ལ་གཞོན་བྱེད་སྤོབས་ལྡན་མཐོང་བས་གང་འབྲས་སྤོབས་ལོང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་
ཟད་པ་མཐོང་བ་བཞིན། ཐ་མལ་པའི་ཕྱང་པོ་འདིའི་ཡང་རྒྱའི་རིགས་ལ་གཞོན་བྱེད་སྤོབས་
ལྡན་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་དངོས་པོ་སྤོབས་ཞུགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་
སྟེ། འདིའི་བྱེད་པ་མཐོང་སྤྱོད་ཆང་མས་བྱེད་ལ། འཁྱེད་ཆོས་བསྐྱབ་པ་ནི། གང་དངོས་
པོའི་གནས་ལུགས་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་དེ་ལ་དེའི་རིགས་ལ་གཞོན་བྱེད་སྤོབས་ལྡན་

[1] ལྷ་ཁ། བཏན་དུ་བ།

ཡོད་པས་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་དུ་བ་དང་ལྷན་པའི་ལ་ལ་མེ་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྟོང་འདོགས་
བཞིན། གང་ཟག་གི་བདག་དུ་འཛིན་པ་འདི་ཡང་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལས་ལོག་པར་
ལུགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །

གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལ་གཞོད་ཁྱེད་མཐོང་བས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་གཞོད་
པར་གང་གིས་བྱུང་ཅེ་ན། དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་ངེས་པར་ཁྱེད་པའི་ཆད་མ་ལས་སོ། །དེ་
གང་ཞེ་ན། གང་ཞིག་བདག་མཐོང་དེ་ལ་ནི། །ཞེས་པས་བསྟན་པ་སྟར་གང་ཟག་གི་བདག་
དུ་འཛིན་པ་ལས་བདག་དང་མི་འབྲས་པའི་སྟེད་པ་རང་སྟོབས་གྱིས་འདྲན་པ་མངོན་སུམ་
གྱིས་བྱུང་ལ། དེ་ལས་བདག་གི་བདེ་བ་ལ་སྟེད་པ་དང་། དེ་ལས་བདག་གི་བདེ་བའི་སྤྱབ་
ཁྱེད་དབང་སོགས་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཟས་གོས་སོགས་ལ་སྟེད་པ་དང་། དེ་ལས་བདག་གི་
བདེ་བ་སྤྱབ་པའི་ཆེད་དུ་སྟོང་གསུམ་གྱི་ལས་མངོན་པར་འདུ་ཁྱེད་པ་དང་། དེ་ལས་འདོད་
པའི་དོན་མ་ཐོབ་པ་དང་མི་འདོད་པའི་དོན་ཐོབ་པའི་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་སྟེ་བ་མངོན་སུམ་
ཆད་མས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཆེ་འདིའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བདག་འཛིན་རྒྱ་འབྲས་སུ་མངོན་སུམ་ཆད་མས་བྱུང་ལ། འཆི་
ཁའི་སྟེད་པ་ལས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཆམས་སྟོར་བ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་གིས་བྱུང་བ་
ན། མཆམས་སྟོར་བའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་ཀྱང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞེས་ཐ་སྟར་དུ་བྱ་བ་ཡིན་
པས། ཕྱི་མའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་རྒྱ་འབྲས་སུ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་གིས་ངེས་སོ། །

རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་དེ་དོན་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིན་ཡང་ཆེ་འདིའི་ལས་ཉོན་དང་དེ་གཉིས་
རྒྱ་འབྲས་སུ་ངེས་པ་ཅམ་གྱིས་དེའི་སྟེང་དུ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྟོག་པ་དངོས་སྟོབས་གྱིས་རི་

ལྷར་ངེས་རྒྱས་ཤེས། ལས་ཉོན་གྱིས་འདུས་བྱས་པ་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་དོན་ལྷོག་ཏུ་དངོས་པོ་
 ལྷོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཆད་མས་ངེས་རྒྱས་ལ། དེ་ངེས་ཟེན་མ་བཟེད་པ་ན་འཆི་ཁ་ཚུན་ཆོད་དུ་
 ལས་དང་མེད་པ་མངོན་སུམ་ཆད་མས་གྲུབ་ལ། དེ་ལས་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་མཆོམས་སྦྱར་
 བར་རྗེས་དབག་གིས་གྲུབ་པ་ན་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་དེ་ཉིད་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་
 དབང་ཅན་དུ་གྲུབ་པས་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་དོན་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་བྱིར། ཐ་སྙད་ཀྱང་ཐོགས་
 བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །འོན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་ལོག་
 བར་ཞུགས་པ་ཡིན་པར་གང་ལས་འགྲུབ་ཅེ་ན། དེ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་ངེས་པ་
 ལས་འགྲུབ་པོ། །

དེ་ལ་དགག་བྱེད་ས་གཞུང་བ་དང་། དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང་། བདག་མེད་རི་
 ལྷར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་༼དེ་ལ་དགག་བྱེད་ས་གཞུང་བ་༽ནི། འོག་ནས་མཆོག་གཞན་དོན་དུ་གཉེར་བྱིར་
 དང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་རྫོ་ལྷན་སྦྲེས་འདི་ལ། ཕྱང་པོའི་ཆོགས་པ་དང་ཡ་གྲུལ་དང་
 རྒྱན་གང་ཡང་མེན་པའི་རང་དབང་པའི་གང་ཟག་དང་བྱེད་པ་པོར་ཞེན་པ་ཡོད་དེ། ཞེན་པ་
 དེས་ཕྱང་པོའི་ཆོགས་པ་འདི་ཙམ་ལ་གང་ཟག་ཏུ་བཏགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ད་ལྷར་གྱི་ཕྱང་པོ་
 འདི་དང་ལྷའི་ལུས་ལྷ་ཕྱའི་ཕྱང་པོ་ཁྱད་པར་ཅན་བཟེ་ས་ཕྱང་ན་ངེས་པར་སྤྲ་མ་འདོར་ཞིང་
 བྱི་མ་ལེན་པ་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་འདུག་པའི་བྱིར། དེས་ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་ཙམ་ལ་གང་
 ཟག་ཏུ་ཟད་པར་བཏགས་པའང་མེན་ཏེ། ད་ལྷར་གྱི་རྫོ་མི་གསལ་བ་དང་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་རྫོ་
 ལྷ་ཕྱ་བཟེ་ས་ཕྱང་ན་ཆོང་པ་ཆོང་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། ཞེ་ཐག་པ་ནས་བཟེ་པོད་པའི་བཟེ་པ་

པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་འདུག་པའི་བྱིར། ཆོང་པ་ལ་ཆོང་ཆོང་དེ་ཉིད་ལ་ཆོང་པར་བཏགས་
 པ་ཅམ་དུ་ཟད་པར་གཤམ་གིང། དེ་ལས་གཞན་མེད་པར་འཛིན་པ་ཡོད་ན་རང་ཉིད་གཞན་གྱི་
 ཆོང་ཆོང་གི་གཏར་མོར་དོགས་བྱེད་ཅིང་རང་གི་ཆོང་ཆོང་དེ་ལས་སྟག་པའི་གཞན་གྱི་ཆོང་
 ཆོང་ཐོབ་ན་དེ་ཉིད་དེའི་དོད་དུ་མ་སོང་དོགས་བྱེད་པ་འདི་ལགལ་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤང་
 བའི་ཆོགས་པ་དང་ཡ་གྲུལ་གང་ལའང་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་ཟད་པ་མིན་པའི་གང་ཟག་རང་
 དབང་བར་ཞེན་པ་ཡོད་ལ། དེས་ཞེན་པའི་གང་ཟག་རང་དབང་བ་དེ་ཉིད་གང་ཟག་གི་བདག་
 ཅེས་ཐ་སྟད་དུ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱའོ། །

གཉིས་པ་༼དེ་ལོག་པའི་རིགས་པ་༽ནི། གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤང་པོ་ལ་བཏགས་པ་
 ཅམ་མིན་པའི་རང་དབང་པའི་ཚུལ་དུ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་ཡོད་ན་ཆད་མས་དམིགས་སུ་རུང་
 བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ཅམ་གྱིས་གྲང་ངེས་པར་འགྲུབ་ལ། ཡང་ན་སྤང་པོ་
 དང་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་མེད་པ་དེ་རང་བཞིན་མེད་པས་ཁྲབ་སྟེ། དཔེར་ན་རི་
 མོང་གི་རྩ་བཞིན། གང་ཟག་རང་དབང་བ་དེ་ཡང་སྤང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་
 གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །ཁྲབ་པ་ངེས་སྟེ་ལ། ཁྱོགས་ཆོས་ནི་གང་ཟག་རང་
 དབང་བ་དང་གྲུབ་བདེ་གཅིག་གི་རང་བཞིན་དུ་མེད་དེ། ཁྱོད་རྒྱའི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་
 པའི་བྱིར། ཁྱོད་དེ་ལས་རང་བཞིན་གཞན་དུ་མེད་དེ། ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་
 དམིགས་པའི་བྱིར། རྟགས་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་
 དུལ་རྣམ་པར་བཅད་པ་སྟག་བསྟུལ་བདེན་པའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་སྟོང་པ་དང་བདག་
 མེད་འགྲུབ་ལ། ཅུ་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་འཛིན་སྟོན་སྟེས་ཀྱི་ཞེན་དུལ་རྣམ་པར་

བཅད་པའི་བདག་མེད་འགྲུབ་པོ། །

གསུམ་པ་། ། བདག་མེད་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྒྱལ་། ། ཇི། དེ་ལྟར་དགག་བྱ་ལེགས་པར་ངོས་
 ཟེན་ནས་ཇི་ལྟར་འཆོམ་པའི་རིགས་པ་རེ་ལ་བརྟེན་ཏེ་གང་ཟག་རང་དབང་པའི་རྒྱལ་དུ་
 གྲུབ་པ་རྒྱུ་ཟད་ཀྱང་མི་འདུག་སྟུང་དུ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་མཉམ་པར་གཞག་པར་
 བྱའོ། ། དེ་ལྟར་གོམས་པས་མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་པ་ན་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་ཟག་ཅེས་
 བྱ་བ་ཕྱང་པོ་ལ་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་ཟད་དོ་སྟུང་དུ་ངས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ཡང་དང་ཡང་
 དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། ། དེ་ལྟར་མདོར་བསྡུས་ན། གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྦྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱན་
 གཏན་ཟད་པ་ཡོད་པར་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་གྲུབ་ལ་ཟད་པ་དེ་ཉིད་ལ་
 འགོག་བདེན་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ཐར་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །

གཉིས་པ་། ། ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་པའི་རྒྱལ་། ། ཇི། གང་གཞོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་ཡིན་པ་དེ་ལ་རང་གི་
 རིགས་ལ་གཞོད་བྱ་མཐའ་དག་ཟད་པ་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་ཆོགས་པའི་རིགས་ཡོད་པས་བྱུང་སྟེ།
 དཔེར་ན་མེ་སྟོབས་ལྡན་ཏེ་བའི་གཞིར་གཞོད་བྱ་གང་རེག་གི་རིགས་མཐའ་དག་ཟད་པ་དང་
 ལྡན་ཅིག་ཏུ་ཆོགས་པ་མཐོང་བ་བཞིན། བདག་མེད་པ་སོགས་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་
 ཆོགས་པའི་སྟོང་ཡོད་ཡང་གཞོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བའི་རྟགས་ལས་བདེན་
 བཞིའི་གནས་ལུགས་ཆོགས་པའི་སྟོང་རང་གི་གཞོད་བྱ་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ལས་གོལ་
 བའི་རྩི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པ་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་ཆོགས་པ་ཡོད་པར་གྲུབ་ལ། རྩི་མ་མཐའ་དག་
 གིས་དཔེན་པ་དང་ཆོགས་པའི་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ཆོགས་པའི་སྟོང་ལ་ཀུན་མཁྱེན་
 ཞེས་བྱའོ། ། ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཆོགས་པའི་སྟོང་ཅོད་གཞིར་བཟུང་ནས་བསྡུབས་པས་

ཀྱང་ཚེས་གྱི་བདག་འཛིན་མཐའ་དག་ཟད་པ་དང་ཚོགས་པའི་ཚེས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
 རྫོལ་དུ་བར་བྱལ་ལ། རྫོལ་དེ་ཉིད་ཀྱན་མཁུན་ཏེ། འདི་ནི་སྐལ་པས་འདིའི་ཞར་བྱུང་རོ། །ཚུལ་འདི་
 དག་ལ་དཔག་ས་ནས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་དངོས་པོའི་སྟོབས་གྱིས་ཞུགས་པའི་
 དེགས་པས་འབྱུང་བའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་ནི་ཚིག་དང་དོན་གྱི་སྟོས་
 པ་རྒྱུད་ཟད་རྒྱས་པ་མཐོང་བ་དང་ཐོས་ན་ཡང་ཡིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་འབྱུང་བ་དེ་དག་གྱུང་
 རེས་སུ་གཟུང་བར་འདོད་པས་མ་སྟོས་སོ། །

གཉིས་པ་རྩོད་སྤང་ལ་ཉེ་གསུམ། ཐར་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། ཐར་པ་དོན་
 གཉིས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ། ཐར་པ་ཐོབ་ཐེན་སྲིད་པར་སྤྲད་ཅིག་གྱུང་གནས་པ་མི་
 སྲིད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ཉེ་ཐར་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ཉེ། གལ་ཏེ་འཁོར་བ་དང་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་
 ལས་དོན་གཞན་པའི་གང་ཟག་རྟག་པ་མེད་ཅིང་གང་ཟག་དེ་ཉིད་འཁོར་བའི་རང་བཞིན་ཅན་
 གྱི་ཚེས་ཅན་ཡིན་ན།

ཙམ། འཁོར་བྱིར་ཐར་པ་མེད་ཅེ་ན། ॥ ༡༩ ॥

སྤང་མ་ཐར་པ་བྱིས་ཐར་པ་མེད་པར་ཐལ། གང་ཟག་དེ་ཉིད་འཁོར་བའི་ཚེས་ཅན་ཡིན་
 པའི་བྱིར་ཞེ་ན། ཞེས་གཞན་སྟེ་ཐར་པ་ཁས་ལེན་པ་དག་གིས་རྩོད་ལ། ཡང་ན། ཐར་པ་ལ་
 སྤྱང་བ་འདེབས་པའི་དཔྱོད་པ་པ་ལ་སོགས་པ་ན་རེ། འཁོར་བ་ལས་ཐར་པ་མེད་དེ་ཐེ་མ་
 སེམས་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་གང་ཟག་འཁོར་བའི་ཚེས་ཅན་ལས་མ་འདས་པའི་བྱིར་
 རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཅ་བ། ^[1]མེད་ན་འདོད་དང་མ་གྲུབ་ཕྱིར། །

འཁོར་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་ཐར་བ་མེད་པར་སྐྱབ་ཅུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་
ཟག་གི་བྱད་པར་ལ་བཟློས་ནས་འདོད་པ་དང་། ཉགས་མ་གྲུབ་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཡང་ན་
བཅིངས་གྲོལ་གྱི་གཞིར་གྱུར་བའི་གང་ཟག་ཉག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་དེ་
ལ་བཟློས་ནས་འདོད་ལན་དང་ཉགས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼ཐར་བ་དོན་གཉིར་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་སྐྱང་བ་ཀྱི། གལ་ཏེ་སྤར་འཁོར་བར་བཅིངས་པ་
དེ་ཉིད་གྲོལ་བར་གྱུར་བའི་བདག་མེད་ན་ཐར་ལམ་ལ་འབད་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རྟོག་ན།

ཅ་བ། རི་སྲིད་བདག་ཆགས་མ་བཙམ་ཞིང་། །

དེ་ནི་ཡོངས་སུ་གདུང་འགྱུར་བ། །

དེ་སྲིད་སྤྱག་བསྐྱལ་སློབ་ཉགས་ནས། །¹⁷⁴

རང་བཞིན་དུ་ནི་གནས་པ་མེད། །

གྲོལ་བ་པོ་ནི་མེད་ན་ཡང་། །

ལོག་པར་སློབ་འདོགས་^[2]གཞོམ་ཕྱིར་བཙོན། །

སོ་སོ་སྐྱེ་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རི་སྲིད་བདག་ལ་ཆགས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བཙམ་པ་
དེ་སྲིད་དུ་སེམས་རྒྱུད་ཐར་བའི་རང་བཞིན་དུ་བདེ་བར་གནས་པ་མེད་དེ། དེ་སྲིད་དུ་སྤྱག་
བསྐྱལ་བ་པོ་འི་བདག་དུ་སློབ་ཉགས་ནས་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱིས་ཡོངས་སུ་གདུང་བར་གྱུར་པ་

[1] མ་ཡིན་འདོད། ལྷ། བེ།

[2] སློབ་ཉགས། ལྷ། བེ།

ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྲོལ་བ་པོའི་བདག་མེད་ན་ཡང་ཐར་ལམ་ལ་ངེས་པར་བརྩོན་དགོས་ཏེ། དེ་

^[1]ཡོད་ན་ཡང་བདག་ཏུ་ལོག་པར་སྒྲོ་བཏགས་པ་གཞོན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་༼ཐར་པ་ཐོབ་ཅིན་སྲིད་པར་སྐད་ཅིག་ཀྱང་གནས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་༽ནི། གང་ཐག་

གི་བདག་མེད་ན་དག་བཙུང་བ་འཁོར་བར་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། བདག་

མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བདག་གི་བདེ་བ་ལ་རེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

ཙ་བ། འདོད་ཆགས་བྲལ་བའི་གནས་པ་ནི། ༡༩༥

བརྟེ་བའམ་ཡང་ན་ལས་ཀྱིས་ཡིན། །

འཕངས་ལས་ལྡོག་མེད་འདོད་ཕྱིར་རོ། །

ཁམས་གསུམ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་དག་བཙུང་བ་ཆོས་ཅན། སྲིད་པར་

ཅུང་ཟད་གནས་པའི་རྒྱ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་བརྟེ་བའི་དབང་གིས་ཡིན་

པའམ། ཡང་ན་སྡོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་སྐྱེ་ཆའི་ལྷག་མ་མ་རྩོགས་པས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། སྡོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་སྐྱེ་ཆའི་ལྷག་མ་ཅུང་ཟད་གནས་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་

དེ། དེ་དེ་མ་ཐག་ལྡོག་པར་འདོད་པ་མེད་པར་དགོས་པ་འགལ་ཞིག་མཐོང་ནས་ཀྱང་གནས་

པའི་ཕྱིར། འོན་དག་བཙུང་བ་ལས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པས་ཡང་ལས་དེ་ལས་ཡང་

སྲིད་ཕྱི་མ་འཕེན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། སྲིད་པའི་སྲིད་ལས་རྣམ་བཞུལ་བའི། །

ལས་གཞན་འཕེན་ཅུས་མ་ཡིན་ཏེ། ༡༩༦

[1] ལྷ་མ་མེད་ན་ཡང་།

ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཟད་ཕྱིར་རོ།

སྲིད་པའི་སྲིད་པ་ལས་རྣམ་པར་བརྒྱལ་བའི་དགྲ་བཙུགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་
ཀྱི་ལས་དེས་སྲིད་པ་གཞན་འཕེན་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་སྲིད་པ་
ཟད་པར་བཙུགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཞི་བའི་རྣམ་པ་ལ་(གསུམ)། ཆགས་བྲལ་ཉེས་པ་མ་ཟད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ།
སྲིད་པ་ལས་མ་གྲོལ་བར་ཐལ་བ་སྤང་བ། བདག་འཛིན་སྲིད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་ཏ་ཅང་ཐལ་
བ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་༼ ཆགས་བྲལ་ཉེས་པ་མ་ཟད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ ༽ལ་(གསུམ)། དང་པོ་བདག་ལྷ་མ་སྤངས་པར་
ཐལ་བ་ནི། དགྲ་བཙུགས་པས་བདག་ལྷ་མ་སྤངས་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་དུ་ལྷ་བ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེ་མེད་ན་བཅེ་བ་ཡོད་པར་འགལ་ལོ་ཞེས།

ཙ་བ། སྤྱག་བསྐྱལ་ཤེས་ལ་འགལ་མེད་པས། །

འདུ་བྱེད་སྤྲ་མ་འཇུག་པ་ཅན། །

དངོས་ཆོས་བཅེ་བ་སྦྱེ་བ་དེ། ༡༩༦

སེམས་ཅན་རྗེས་འབྲེལ་ཅན་མ་ཡིན། །

དགྲ་བཙུགས་པའི་བཅེ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། རང་དབང་པའི་སེམས་ཅན་དུ་བལྟ་བ་དང་རྗེས་
སྤྲ་མེད་པ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱིས་གདུངས་པར་མཛོན་
སྤྲ་བ་གྱིས་ཤེས་ནས་དེ་ལ་འགལ་བ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གོམས་པའི་འདུ་བྱེད་སྤྲ་
མའི་རྗེས་སྤྲ་མེད་པ་ཅན་ལས་སེམས་ཀྱི་དངོས་པོའི་ཆོས་སྤྱེ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ན་གཞི་ཚོས་སྤྲ་མ་ལ་རྟགས་ནི། ཁྱོད་སྤྱག་བསྐྱལ་མི་རྟག་སོགས་སུ་མངོན་སུམ་དུ་
ཤེས་ཤིང་། རང་གི་འགལ་ཆེ་ཞེས་མེད་པའི་རྒྱུད་ལ་གོམས་པའི་འདུ་བྱེད་སྤྲ་མའི་རྗེས་
སུ་འཇུག་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་དངོས་པོའི་ཚོས་སུ་སྦྱེ་བ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། མདོར་ན་གང་
ཟག་གི་བདག་དུ་འཛིན་པ་མཐའ་དག་སྤངས་པས་ཚོས་ཅམ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་བརྟགས་པ་
ལ་དམིགས་ནས་སྤྱིང་རྗེ་སྦྱེ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

(གཉིས་པ་)འདོད་ཆགས་ཅན་དུ་ཐལ་བ་སྤངས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་ཅན་དུ་ཐལ་ཏེ།
སེམས་ཅན་ལ་དོན་གཉེར་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། སྤྱིང་རྗེ་དང་འདོད་ཆགས་གཉིས་རྒྱུ་དང་
རྒྱུ་མ་སོགས་ཀྱང་དུ་མི་མཚུངས་པར་ཐལ།

ཅ་ག། དེ་བདག་མིན་པའི་ཚོས་ལ་ནི། །

བདག་གཞན་སྟོ་འདོགས་པ་ལས་ཆགས། །

སྤྱག་བསྐྱལ་རྒྱུན་རིག་ཅམ་ལས་ནི། །༡༩༥

བཅེ་བ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན། །

གཙང་བདེ་སོགས་དེའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་ལ་དེར་འཛིན་ཅིང་ད་ལྟར་གྱི་
བདག་དེ་ཉིད་གཞན་དུ་གནས་པའི་སྟོ་འདོགས་པ་ལས་ཆགས་པ་སྦྱེ། བདག་གིས་དཔེན་
པའི་འདུ་བྱེད་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་རིག་པ་ཅམ་ལས་བཅེ་བ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བ་
ཡིན་པའི་བྱིར།

(གསུམ་པ་)ཆགས་བྲལ་ཞེས་མེད་ཅན་དུ་ཐལ་བ་སྤངས་པ་ནི། ཞེས་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། བཅེ་
པའི་ཡུལ་ལ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་བྱས་ན་ཞེས་སྦྱེ་བའི་བྱིར་ཞེ་ན།

ཙ་ག། གཏི་མུག་ཉེས་པའི་ཙ་བ་སྟེ། །

དེ་ཡང་སེམས་ཙན་འཛིན་པ་ཡིན། །

དེ་མེད་ཉེས་རྒྱ་ལས་ཁྲོ་མིན། ། ༡༤

དེས་ན་བཙེ་བ་ཉེས་མེད་འདོད། །

དག་བཙེ་བ་ཚེས་ཙན། ཉེས་པའི་རྒྱ་ལས་ཁྲོ་ཁྲོ་སྟེ་བ་མིན་ཏེ། བདག་འཛིན་དེ་རྩ་
ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ར་ཐལ། གཏི་མུག་ཆགས་སོགས་ཉེས་པའི་ཙ་བ་ཡིན་ལ།
དེ་ཡང་སེམས་ཙན་ཏེ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲོ་གི་རྒྱ་གི་བཙེ་
བ་ཉེས་མེད་ཏུ་འདོད་རིགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྒྲིལ་བ་ལས་མ་གྲོལ་བར་ཐལ་བ་སྦྱང་བ་ཏེ། དག་བཙེ་བ་པ་ལ་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་
ལུས་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་སྟུག་བདེན་ཡིན་པས་སྟུག་བསྐྱལ་ལས་མ་གྲོལ་བར་འགྱུར་རེ་ཞེན།

ཙ་ག། གྲོལ་མེད་མ་ཡིན་⁽¹⁾མཛོན་འདུ་བྱེད། །

ཟད་ནས་གཞན་མཆམས་མི་སྦྱོར་བྱིན། །

དེ་ཚེས་ཙན། མྱིད་པ་ལས་གྲོལ་བ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཟད་བར་བཙེ་བ་པའི་
སྟོན་སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་འདི་ཟད་ནས་སྟོན་པ་གཞན་ཉིང་མཆམས་
མི་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར།

ཙ་ག། འདུ་བྱེད་ལུས་པ་⁽²⁾མ་གྲང་ན། ། ༡༥

[1] མཛོན་དུ་སྟེ། བེ།

[2] མ་ཟད། སྟེ། བེ།

གང་དེ་གནས་པ་ཉེས་མེད་ཉིད། །

སྒོན་གྱི་ལས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རུས་པ་ལྷག་བཅས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་འདི་མ་ཟད་ན་ཡང་གང་
དེ་སྲིད་པ་ལས་མ་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ད་ལྟ་གནས་པ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཉེས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
མེད་པར་སྦངས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། སྲིད་པ་རི་སྲིད་
པར་གནས་པ་འདས་ཀྱི་བསྐྱེད་ལྷན་ཉེས་པས་གོས་པ་མེད་པ་ཉིད་དེ། ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་འདུ་
བྱེད་ཀྱི་རུས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མ་ཟད་ཅིང་ཟད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷོང་རྩེས་སྲིད་པར་
གནས་ན་དེའི་རིགས་འདྲ་མི་འཆད་པས་རྟག་ཏུ་གནས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས།

ཙ་བ། ལྷོང་རྩེ་དམན་པ་ཉིད་ཕྱིར་ཡང་། །

གནས་པའི་འབད་ཚྱུ་ཆེན་པོ་མེད། །

ཉན་རང་དག་བཅོས་པ་ཆོས་ཅན། སྲིད་པ་ཅུང་ཟད་གནས་ཀྱང་མཐའ་མེད་ཏུ་གནས་པའི་
འབད་ཚྱུ་ཆེན་པོ་མེད་དེ། ལྷོང་རྩེ་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་གོམས་པ་དམན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

ཙ་བ། གང་དག་བཅེ་བ་ཆེན་པོ་པ། ༡༥༠༠

གཞན་གྱི་དོར་ནི་བཞུགས་པ་ཡིན། །

ས་ཆེན་པོ་ལ་བཞུགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གང་དག་ཆོས་ཅན། སྲིད་པ་
རི་སྲིད་པར་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་དོར་བཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། བཅེ་བ་ཆེན་པོ་ཡང་དང་ཡང་དུ་
གོམས་པར་བྱས་པ་གང་ཞིག །དེ་མཐའ་མེད་ཏུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་༼བདག་འཛིན་སྲིད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་སྦང་བ་༽ཞེ།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་འདི་ག་ཆོགས་ལྟ་བུའ་ཕྱིར། །

ལམ་དང་པོར་ནི་སྤྱད་མེད་ལྟར།

གཤམ་ཏེ་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་འཛོམ་བའི་ཅ་བ་ཡིན་ན། རྒྱན་ཞུགས་ལ་སོགས་ལ་
མཐོང་ལམ་དང་པོར་སྐྱེས་མ་ཐག་ནས་ཡང་སྤྱིད་ཕྱི་མ་མཆོམས་སྐྱོར་བ་མེད་པར་འགྱུར་
བར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་མ་ལུས་པ་དང་བུལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འཛིག་ལྟ་
ལྟ་སྐྱེས་མི་འདོད་པ་དག་གིས་ཚོད་དོ། རྒྱན་ཞུགས་ཚོས་ཅན། འཛིག་ལྟ་ཐད་པར་སྤངས་
བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཡང་སྤྱིད་ཕྱི་མ་མི་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཅ་བ། ལྷན་ཅིག་སྒྲེས་པ་མ་སྤངས་ཐྱིད། །༥༠།

སྤངས་ནའང་སྲིད་བ་ག་ལ་ཡོད། །

འདིག་ལྟ་སྒྲུབ་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཟད་པར་མ་སྦངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་བྱུང་བར་སྦངས་སོ་ཞེན་པར། ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ན། རྒྱན་ཞུགས་མཐོང་ཆོས་ཞི་ཆོས་ཅན། ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། འབགས་པ་གང་ཞིག་ མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་ལ་འདིག་ལྟ་ཟད་པར་སྦངས་ནས་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་དེག་པ་སྲིད་པའི་རྒྱ་ཡིན་གྱི་འདིག་ལྟ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་གཞན་གྱིས་ཉེ་བར་བསྐྱར་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཀྱང་བརྟགས་འབང་ཞིག་ཡིན་པས་བྱུང་མཐས་རྩོམ་བསྐྱར་བར་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། འདིག་ལྟ་སྒྲུབ་སྐྱེས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

ཅ་བ། བདེ་བར་གྱུར་པའམ་སྤྲུག་བསྐྱེལ་བར། །

མ་གྲུར་ཅིག་ཅེས་འདོད་པ་ན།

ང་ལོ་སྤྲུལ་པའི་སྒོ་གང་དེ། །༡༠༡

སེམས་ཅན་ལ་བལྟ་ལྟན་ཅིག་སྒྲེས། །

བདག་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་སྤྲུལ་བའམ་སྤྲུག་བསྐྱེད་བར་མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་ལུལ་འདོད་
བན། གྲུབ་མཐའ་ལ་བལྟོས་པ་མེད་ཅིང་ཡུང་པོ་ལ་བཏགས་པ་ཅམ་མིན་པར་རང་དབང་
བའི་ངའོ་སྤྲུལ་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་གང་ཡིན་པ་དེ་སེམས་ཅན་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་ལྟན་ཅིག་སྒྲེས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ངའོ་སྤྲུལ་པའི་སྒོ་ཅམ་འཛིན་ལྟ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་
དུ་འདོད་པ་ནི་ལས་འབྲས་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པའི་ལོག་རྟོག་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། འཛིན་
ལྟ་བུ་དང་བར་སྐྱབས་པའི་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ངའི་ལྟ་བུ་བཟེད་དང་ཆོས་གོས་ཞེས་
པ་སོགས་ངའོ་སྤྲུལ་པའི་སྒོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་མེད་ན། དག་བཅོམ་པའི་ཆོས་གོས་དང་
ལྟ་བུ་བཟེད་བརྒྱས་པས་པམ་པ་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །དེར་མ་ཟད། ལྟོན་པ་ལྟ་
ངན་ལས་འདའ་བའི་རྩལ་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་སྟོན་པའི་དགོར་བརྒྱས་པ་སྟོམ་པོ་ཅམ་མ་
གཏོགས་པམ་པར་འགྱུར་མི་སྲིད་པའི་དོགས་གཅོད་འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་དགོངས་འགྲེལ་
དང་བཅས་པར་མཛད་པ་ཡང་། ལྟ་ངན་ལས་འདའ་བའི་རྩལ་མ་བསྟན་པའི་གོང་དུ་ང་དང་
ངའི་ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་དེ་ལྟར་དོགས་གཅོད་མཛད་དེ་རེ་ཞིག་བཞག་གོ།

དེས་ན་འཛིན་ཆོགས་ལ་བལྟ་བཞི། ཡུང་པོའི་ཆོགས་རྒྱུན་གང་ལ་ཡང་མ་བཏགས་
པའི་རང་དབང་བའི་རྩལ་གྱིས་ངར་འཛིན་པ་དང་། དེ་ནས་དེའི་སྟོབས་གྱིས་བྱངས་པའི་ང་
རང་དབང་བ་དེའི་དབང་བསྦྱར་བྱུར་འཛིན་པ་ང་ཡིར་འཛིན་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། དེ་ལ་གྲུབ་
མཐས་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་དང་། དེ་ལ་བལྟོས་པ་མེད་པར་སྒྲེ་བའི་ལྟན་སྒྲེས་གཉིས་

ཤུ་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟ་མེན་པར་ངོ་སྤྲོད་ཏུ་འཛིན་པ་ཅམ་འཛིག་ལྟ་ཡིན་ན། གང་ཟག་ཏུ་འཛིན་པ་ཅམ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཏུ་ཐལ་ལོ། །

འདོད་ན། གང་ཟག་ལྟ་སྤྲིན་འོ་མཆོད་སྤྲིན་འོ་སྤྲོད་པ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཏུ་འགྱུར་བས། གང་ཟག་དེ་ཉིད་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དེ་འདོད་ན། སྤང་པོ་མི་སྤིང་བར་ཐལ། གང་ཟག་མི་སྤིང་བའི་བྱིར། ངོ་སྤྲོད་ཏུ་འཛིན་པ་སྤྲོན་ཅན་འབའ་ཞིག་ཡིན་ན། ང་སྤྲིན་པ་གཏོང་། ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱར་ངོ་སྤྲོད་པ་སོགས་ཀྱང་སྤྲོན་ཅན་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་བའི་ལོག་ཤེས་ཤུ་སྐྱབ་ན་ངར་འཛིན་ཅམ་ཡང་དེར་འགྱུར་ལ། ང་ཅམ་ཁས་སྒྲུངས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་སྤྲོད་པ་ནི། བདག་རྟག་པ་ཁས་ལེན་པའི་ལུགས་དེ་ཉིད་ལ་ཐུགས་ལེགས་པར་གཞོལ་བ་ཞིག་གོ། །གང་ཟག་པ་རོལ་ལ་དམིགས་ནས་སྤང་པོ་ལ་བཏགས་པ་ཅམ་མེན་པའི་རང་དབང་ཏུ་གྱུབ་པར་ཞེན་པ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་ཡང་འཛིག་ལྟ་མེན་ནོ། །

ཅམ། ང་ཞེས་མཐོང་བ་མེད་པར་ནི། །

འགའ་ཡང་བདག་ལ་ཆགས་མ་ཡིན། །

བདག་ལ་སྤོང་བ་མེད་པར་ཡང་། །༥༠༣

བདེ་བ་འདོད་པས་མངོན་རྒྱུ་མིན། །

རྒྱན་ཞུགས་སོགས་འགའ་ཡང་ཆོས་ཅན། བདག་ལ་ཆགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་དབང་བའི་རྩལ་གྱིས་ང་ཞེས་མཐོང་བ་མེད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། གང་བདེ་བ་འདོད་པས་ཡང་སྤིང་བྱི་མར་མངོན་པར་རྒྱུ་པ་མིན་པར་ཐལ། བདག་ལ་སྤོང་བ་མེད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་གྲའོམ་པའི་རྣམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་ཡོད་ན། སྒར་བཅེངས་པ་ལས་གྲོལ་
ནས་བདག་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཆིམ་པའི་བྱད་པར་ཐོབ་པས་ཐར་པ་དེ་གྲའོམ་པར་འགྱུར་བ་
ཡིན་ན། བདག་མེད་པ་ལ་དེ་མི་འཐད་པས་བཅེངས་གྲོལ་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་རྟག་
པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན།

ཙམ། སྤྱག་བསྐྱེལ་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་ཉིད་ནི། །

འཆིང་ཡིན་རྟག་ལ་དེ་གང་ལས། །

ཉོན་མོངས་ཆོས་ཅན། སྲིད་པར་འཆིང་བྱེད་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་ཡང་སྲིད་པའི་སྤྱག་
བསྐྱེལ་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་པ་ལ་འཆིང་བྱེད་དང་བཅེངས་པ་དེ་དག་གང་
ལས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་རྒྱར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།

ཙམ། སྤྱག་བསྐྱེལ་^[1]མི་སྒྲེ་རྒྱ་ཉིད་ནི། ། ༡༠༥

ཐར་ཡིན་རྟག་ལ་དེ་གང་ལས། །

བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། སྲིད་པ་ལས་ཐར་བྱེད་
ཡིན་ཏེ། ཡང་སྲིད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་མི་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐབས་དམ་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྟག་པ་ལ་ཐར་བྱེད་དང་ཐར་པ་དེ་གང་ལས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འབྲས་བྱར་
མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གནས་མ་བྱ་བ་ན་རེ། ཁོ་མོ་ཅག་ལ་ཉེས་པ་མེད་དེ། གང་ཟག་དེ་རྟག་མི་
རྟག་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་འདོད་པས་སོ་ཞེ་ན།

ཙམ། མི་རྟག་ཉིད་དུ་བརྗོད་མེད་གང་། །

[1] མི་བསྐྱེད། ལྷ། བ།

དེ་ནི་^[1]འགའ་ཡིའང་རྒྱ་མ་ཡིན། །

བརྗོད་བྱ་མིན་ལའང་བཅེངས་དང་ཐར། །༡༠༥

རི་ལྷ་བྱར་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །

གང་གི་རང་བཞིན་འཛིག་མེད་པ། །

དེ་ལ་མཁས་ནུམས་རྟག་ཅེས་བརྗོད། །

གང་ཟག་གང་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། འབྲས་བྱ་འགའི་འང་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་
ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བྱིར། བྱོད་ལ་བཅེངས་པ་དང་ཐར་པའང་རི་ལྷ་བྱར་ཡང་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་མི་རྟག་གང་དུའང་བརྗོད་བྱ་མིན་པའི་བྱིར། རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
བཅེངས་གྲོལ་གྱི་གཞི་གང་ཞིག །འཛིག་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱབ་པར་ཐལ། རང་གི་རང་
བཞིན་འཛིག་པ་མེད་པའི་ཆོས་དེ་ལ་མཁས་པ་ནུམས་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་བྱིར། འདིས་
འཛིག་པ་ལོག་པའི་རང་བཞིན་གཅིག་རྟག་པར་འཐད་པ་བསྟན་ནས་རྟག་པ་ཡིན་ན་དངོས་
པོས་རྒྱབ་པ་དང་། གཞི་མ་གྲུབ་རྟག་པར་འདོད་པ་ལེགས་པར་བཀག་གོ།

ཙམ། དེས་ན་ངོ་ཆའི་ལྷ་བ་འདི། །༡༠༦

སྤོངས་ལ་དེ་ནི་རྟག་པར་སློས། །

གནས་མ་བྱ་བ་ཆོས་ཅན། དངོས་འགལ་ལ་བྱང་གསུམ་ཁས་ལེན་པའི་ངོ་ཆའི་ལྷ་བ་
འདི་སྤོངས་ལ་གང་ཟག་དེ་ནི་རྟག་པར་སློས་ཏེ་སྤྲ་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ནི་འཛིག་པ་མེད་
པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དེས་ན་འདི་བྱིར། ཡང་ན་དེ་ཡན་ཆད་ནུམ་པ་ལྷག་མ་གཉིས་སོ་སོར་

[1] འགའ་ཡིན། ལྷ། ལེ།

མ་བཅད་པར་འགོག་པའི་རྣམ་པའི་འཕྲོས་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲུང་རོ། །

ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ།

བཞི་བ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་(གཉིས།)། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྤྱིད་པ་ལས་
 གྲོལ་བའི་ལམ་ཏུ་བསྐྱབ་པ། བདག་འཛིན་སྤྱིད་པའི་རྩ་བར་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་༼བདག་མེད་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྤྱིད་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ལམ་ཏུ་བསྐྱབ་པ་༽ལ་(གཉིས།)། གྲོལ་ལམ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་
 ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་༼གྲོལ་ལམ་ངོས་གཟུང་བ་༽ནི།

རྩ་བ། བཤད་ཟིན་ལམ་དེ་གོམས་པ་ལས། །

གནས་གྲུང་ ..... ། །

སྤང་བཤད་ཟིན་པའི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ལམ་དེ་ཚོས་ཅན། སྤྱིད་པ་
 ལས་གྲོལ་བའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། བདག་འཛིན་གྱི་དངོས་གཉེན་ཏུ་ཁྱེད་གོམས་པ་ལས་ཉེས་པ་
 མཐའ་དག་ཟད་ནས་གནས་གྲུང་མཐར་ཐྱིན་པ་ཐོབ་པའི་བྱིང་།

གཉིས་པ་༼དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་༽ལ་(གསུམ།)། སྤངས་པ་སྤང་ལྡོག་པའི་ཚུད་སྤང་། ཅི་མ་ལྡོག་
 ཏུ་མི་རུང་བའི་ཚུད་སྤང་། ཅུང་ཟད་ལྡོག་ཀྱང་གཏན་ལྡོག་མི་སྤྱིད་པའི་ཚུད་སྤང་ངོ་། །

དང་པོ་༼སྤངས་པ་སྤང་ལྡོག་པའི་ཚུད་སྤང་༽ལ་(གསུམ།)། སྤངས་པ་མཐར་ཐྱིན་ལྡོག་མི་སྤྱིད་པ། དེ་
 ལྡོག་པའི་ཐབས་མི་སྤྱིད་པ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བདག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོར་
 མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་༼སྤངས་པ་མཐར་ཕྱིན་ལྷོག་མི་མིང་པ་༽ལ་(གཉིས)། གནས་གྱུར་པའི་སེམས་ལ་ཉེས་པ་
བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ། ཡོད་ཀྱང་ཡུན་དུ་གནས་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའོ། །

དང་པོ་༼གནས་གྱུར་པའི་སེམས་ལ་ཉེས་པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་༽ལ་(གསུམ)། མདོར་བསྟན། རྒྱས་
བཤད། རོན་བསྟུ་བའོ། །

དང་པོ་༼མདོར་བསྟན་༽ཞི།

ཙ་བ། .....གལ་ཉེ་གནས་གྱུར་ཀྱང་། །

ལམ་བཞིན་སྒྲིན་ནི་འབྱུང་ཞེ་ན། །༡༠༥

གལ་ཉེ་རེ་ཞིག་ཉེས་པ་ཡེ་མེད་དུ་གནས་གྱུར་ཀྱང་ལམ་སྤར་མེད་གསར་དུ་འབྱུང་
བ་བཞིན་དུ་སྒྲིན་ཆགས་སོགས་སྤར་ཡང་འབྱུང་ངོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་འགོག་ལམ་གཉིས་རེས་
འབྱུང་དང་། རེས་འབྲིན་དུ་མི་འཐད་པའི་རྩྭ་བའོ། །

ཙ་བ། མ་ཡིན་རྒྱས་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །

གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་སེམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཉེས་པ་སྤར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་
ཉེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཁྱོད་ལ་ཉེས་པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡེ་མེད་དུ་
བྱས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼རྒྱས་བཤད་༽ལ་(གཉིས)། ༼དང་པོ་༽སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཏུ་བསྟན་པ་ནི།

ཙ་བ། རྣམ་ཤེས་ཡུལ་འཛིན་པ་ཡི་ཆོས། །

ཇི་ལྟར་ཡོད་དེ་འཛིན་པ་དང་། །

གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་དེའི་གནས་ལུགས་

ལ་རི་ལྟར་ཡོད་པའི་དོན་དེ་ལྟར་དུ་འཛིན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ཏེ། ལུས་དེའི་གནས་
 ལུགས་རི་ལྟར་ཡོད་པ་ལྟར་དུ་འཛིན་པ་དེ་ཁྱོད་གྱི་ཆོས་སམ་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། ཡོད་པ་ཡིན་པའི་བདག་ཉིད་དེ། །༡༠༩

འདི་ཡི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའང་ཡིན། །

རང་བཞིན་འདི་ཡིན་འདི་ལས་དེ། །

དེ་བཞིན་དུ་དེ་རང་གི་གནས་ལུགས་ལ་ཡོད་པ་ཡི་བདག་ཉིད་གྱི་དོན་དེ་རི་ལྟར་ཡོད་
 པ་ལྟར་འཛིན་པའི་སྐྱོ་འདི་ཡི་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའང་གཟུགས་འདིའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ།
 གཟུགས་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

(གཉིས་པ།) ཇི་མ་སྒོ་བྱར་བར་བསྐྱར་བ་ནི། ལུས་གྱི་གནས་ལུགས་མི་རྟག་པ་དང་བདག་
 མེད་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་སྒར་ནས་སྒོ་མ་འབྱུང་བས་མཐོང་ན་འབད་པ་མེད་པར་གྲོལ་བར་
 འགྱུར་རྟེན་ཞེས། སེམས་ཅན་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ།

ཙ་བ། རྒྱུན་གཞན་གྱིས་ནི་གོལ་འགྱུར་ཞིང་། །

སེམས་དེ་བདག་དུ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་གཞན་གྱིས་གནས་ལུགས་འདི་
 ལས་གོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འོན་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱུན་ལས་འགྱུར་བས་ཚུའི་ཆ་བ་བཞིན་དུ་
 རང་ལོག་དུ་འགྱུར་རྟེན་ཞེས། ཉེས་པ་རང་ལོག་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ།

ཙ་བ། རྟོག་པ་ལ་ནི་^[1]རྒྱུན་ལ་ལྟོས། །༡༠༩

མི་བརྟན་སྤྱུལ་གྱི་སྐྱོ་བཞིན་ནོ། །

[1] རྒྱུན་ལ་བལྟོས། ལྟ། བེ།

དེ་ལྟོག་པ་ལ་ནི་རྒྱུན་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གོམས་པ་ལ་བརྟེན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གོམས་ན་ལྟོག་ཏུ་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་འཛིན་གྱི་ཅ་བ་ཅན་ཡིན་
པས་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར། ཐག་པ་ལ་སྦྱལ་གྱི་སྒོ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཏིན་བཟུ་ཤིན།

ཅ་ག ^[1]སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཏེ། །

སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ། བདག་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་སྟན་པས་
ཇི་ལྟར་བསྐྱབས་པ་དེ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་ཤིང་། སེམས་དེ་འཛིན་
པ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དྲི་མས་
མ་བསྐྱབས་པའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི། སེམས་ལ་བདག་འཛིན་གྱི་སྟན་པ་བབས་པ་དེའི་རང་
བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་དོན་ཏེ། ཞུགས་ན་བདག་འཛིན་གྱི་འཛིན་སྐྱངས་སེམས་ཀྱི་གནས་
ལུགས་ལ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་དང་མཐུན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་བདག་མེད་མེད་ཅིང་བདག་
ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །

ཅ་ག དྲི་མ་རྣམས་ནི་སྒོ་བྱུར་ག། །

དེ་ཕྱིར་སྤར་ཡང་རུས་མེད་རྣམས། །༢༡༠

^[2]དེ་བདག་གྱུར་ལ་ཕྱིར་རུས་མེད། །

ཆགས་སོགས་དྲི་མ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། སྒོ་བྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་གནས་

[1] སེམས་འདིའི། ལྷ། བེ།

[2] དེ་དག ལྷ། བེ།

ལྷགས་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏུས་བྱིས་ཉེས་པ་དེ་རྣམས་མེད་པའི་
གཉེན་པོའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ལ་ཉེས་པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་དེ། སྤར་
ཡུང་པོ་ཐོས་བསམ་གྱིས་^[1]དཔྱོད་པའི་ཏུས་ན་ཡང་བདག་འཛིན་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་འཛིན་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་དེའི་བྱིར།

གཉེས་པ་༼ཡོད་ཀྱང་ཡུན་དུ་གནས་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་༽ནི།

ཙ་ག། རྒྱས་ཡོད་ན་ཡང་གཞོད་པ་ཅན། །

སྐྱེད་རྒྱས་སྦྱང་པོ་ཅན་དངོས་ལ། །

ཡུན་དུ་གནས་རྒྱས་ཡོད་མིན་ཏེ། །༢༡།

ས་སྒྲོན་ལ་ནི་མེ་བཞིན་ནོ། །

བྱིར་མི་འོང་ཆོས་ཅན། སེམས་ལ་ཉེས་པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་ན་ཡང་ཡུན་རིང་
དུ་གནས་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། བདག་འཛིན་ལ་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་བདག་མེད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དང་སྦྱང་པོ་ཅན་གྱི་དངོས་པོར་
གྱུར་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་ས་སྒྲོན་པ་ལ་མེ་ཡུན་རིང་དུ་མི་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉེས་པ་༼དེ་ལྟོག་པའི་ཐབས་མི་སྤྱིད་པ་༽ནི།

ཙ་ག། འཆེ་བ་མེད་དང་ཡང་དག་དོན། །

རང་བཞིན་ལ་ནི་བྱིར་ལོག་གིས། །

འབད་དུ་ཟེན་ཀྱང་མི་སྒྲོགས་ཏེ། །༢༢།

[1] ལྷ་ཤ། སྦྱོང་བཞི།

ཆོ་ནི་དེ་ཕྱོགས་འཛིན་གྱིར་རོ།

དགྲ་བཅོམ་བ་ཆོས་ཅན། ཉེས་བ་ཆགས་སོགས་སོག་པའི་བྱིར་ཏུ་འབད་བ་མི་བྱེད་ཅིང།
འབད་ཀྱང་ལོག་མི་ནུས་ཏེ། འགལ་རྒྱུན་འཁོར་བའི་ཉེར་འཆེ་ཐམས་ཅད་མེད་ཡང་དག་པའི་
དོན་བདག་མེད་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་རྣམ་བ་ཀུན་ཏུ་དེའི་
ཕྱོགས་འཛིན་པའི་བྱིར། དེའི་ཆོག་དོན་རྣམས་ནི་སྤར་ལེའུ་དང་པོར་བཞད་བ་ལྟར་རོ།

གསུམ་བ་༼བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བདག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོར་མི་འཐད་བ་སྤང་བ་༽ལ་(གསུམ)།
འཛིན་སྤངས་འགལ་བ་ཙམ་གྱིས་གཉེན་པོར་མི་རུང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་འཛིག་
ལྟ་ལས་ཇུས་གཞན་མིན་པར་བསྐྱབ་པ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉིད་འཛིན་སྤངས་
འགལ་བའི་སྟོན་ས་གཉེན་པོར་བསྐྱན་པའོ།

དང་པོ་༼འཛིན་སྤངས་འགལ་བ་ཙམ་གྱིས་གཉེན་པོར་མི་རུང་བ་༽ནི། འཛིན་སྤངས་འགལ་བ་ཙམ་
གྱིས་གཞོད་བྱེད་ཡིན་ན་བདག་འཛིན་གྱིས་ཀྱང་གཞོད་པར་འགྱུར་ལ། ཆགས་སྤང་ཡང་
པན་རྒྱུན་དུ་གཞོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས།

ཅ་པ། བདག་འཛིན་རྒྱ་གཅིག་ཅན་ཉིད་དང་།

རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོའི་བྱིར།

འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁོ་པན་རྒྱན་བྱ། ༡༡༣

ཐ་དད་ན་ཡང་གཞོད་མ་ཡིན།

འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁོ་པན་རྒྱན་དུ་འཛིན་སྤངས་ཐ་དད་པ་ཙམ་ཡིན་ན་ཡང་གཞོད་
བྱ་གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྒྱ་གཅིག་གི་སྟོབས་ལས་སྐྱེ་བ་ཅན་

ཉིད་དུ་མཆུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་གཉིས་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་འབྱུར་
བའི་བྱིར། ཚད་མེད་བཞི་བསྐྱོམ་པ་སོགས་གཉེན་པོ་གཞན་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན།

ཙམ། བྱམས་སོགས་མོངས་དང་འགལ་མེད་བྱིར། །

ཤིན་རུ་ཉེས་པ་ཆར་གཅོད་མིན། །

ཉེས་ཀྱན་དེ་ཡི་ཙ་བ་ཅན། །༡༡༥

དེ་ཡང་འཛིག་ཆོགས་ལྟ་བ་ཡིན། །

བྱམས་སོགས་ཆོས་ཅན། ཤིན་རུ་ཉེས་པ་ཙ་བ་ནས་ཆར་གཅོད་པའི་དངོས་གཉེན་ལུལ་
དུ་བྱིན་པ་མིན་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མོངས་པ་དང་འཛིན་སྐྱངས་དངོས་སུ་འགལ་བ་
མེད་པའི་བྱིར། བྱབ་པར་ཐལ། ཆགས་སོགས་ཉེས་པ་ཀྱན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དེའི་
ཙ་བ་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འཛིག་ཆོགས་ལ་བལྟ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་འཛིག་ལྟ་ལས་ཇས་གཞན་མིན་པར་བསྒྲུབ་པ་ཤིན། མ་རིག་པའི་
སེམས་བྱུང་མི་གསལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ལ། འཛིག་ལྟ་ནི་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་རྣམ་པ་
ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་འོ་པོ་གཅིག་རུ་མི་འཐད་དོ་ཞེན།

ཙམ། རིག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བྱིར་དང་། །

སེམས་བྱུང་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་པའི་བྱིར། །

ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་རིག་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་གསུམ་ལས། རིག་པའི་མེད་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཞན་པ་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་རིག་པ་སེམས་བྱུང་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་

དམིགས་རྣམ་འཛིན་པས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འགལ་བ་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཅ་ག། ལོག་པར་དམིགས་ཉིད་མ་རིག་པར། ། ༡༡༥

གསུངས་ཕྱིར་གཞན་ནི་རིགས་མ་ཡིན། །

བདག་དང་བདག་གིར་བལྟ་བའི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་འཛིག་ཆོགས་ལ་བལྟ་བ་ནི་ཉོན་
མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ལས་གཞན་དུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་ལས་བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལས་འཛིན་སྤངས་དངོས་སུ་ལོག་པར་དམིགས་པ་ཉིད་ཉོན་མོངས་
ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་རིག་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
དེའི་འགལ་བ་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་སྐད་དུ་ཐུག་བསྟོན་མེད་མདོ་ལས། མཆན་གཞན་ཉིད་འཛིན་རྒྱལ་ཤེས་མདོ། དེ་ལ་མ་རིག་
པ་དང་བྲལ་བ་གང་ཞེ་ན། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་སྟོ་འདོགས་
པ་དང་བྲལ་བ་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ས་བརྩ་བ་ལས་ཀྱང་། འཛིག་རྟེན་དུ་ཉེས་
པར་སྟོད་བ་སྟེ་བ་གང་ཇི་སྟེད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལས་བྱུང་བ་
ཡིན་ཏེ། བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་བྲལ་ན་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་དངོས་འགལ་འཛིན་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་
གྱི་མ་རིག་པར་བསྟན་པ་ན་བདག་འཛིན་མ་རིག་པར་བསྟན་པ་ལིན་ཏུ་གསལ་ཏེ། བདག་ཏུ་
མ་གཟུང་བར་དེའི་དངོས་འགལ་འཛིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ས་བརྩ་བའི་མདོ་འདིས་
ཀྱང་བདག་འཛིན་མ་རིག་པར་བསྟན་པར་ཐལ། གཞན་དུ་ན། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩ་
གཉིས་ཀྱི་མ་རིག་པའི་ཡན་ལག་སྟོན་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཆེ། དེ་དོར་ནས་བདག་འཛིན་

སྟོན་པ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་མདོ་དེས་མ་རིག་པ་ལས་གཞན་པའི་ལྟ་བ་
བསྟན་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཤམ་ཏེ་འཛིག་ལྟ་མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྟ་ཡིན་པས། མཚུངས་ལྟ་གྱི་སྟོན་པ་
མ་རིག་པ་འཕངས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་ན་དེ་གཉིས་ལུང་ལས་མཚུངས་ལྟ་དུ་
བཤད་པ་དང་འགཤམ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འཛིག་ལྟ་མ་རིག་པར་ཁས་སྐྱངས་ན་དེ་གཉིས་
མཚུངས་ལྟ་དུ་བཤད་པ་དང་འགཤམ་བར་བཅུད་པ་གང་ཡིན་པ་འདིར་འགཤམ་བའི་སྟོན་ཅི་
ཡང་མེད་པར་ཐལ། མཚུངས་ལྟ་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་དེས་དེ་གཉིས་དོན་གཞན་དུ་སྟོན་པ་
མ་ཡིན་གྱི། བ་ལ་ཤ་དང་ལྟ་པའི་ནགས་ཞེས་པ་བཞིན་དུ་འཛིག་ལྟ་མ་རིག་པའི་ཚུགས་
གཅིག་དུ་སྟོན་པར་བཤད་པར་བྱ་རིགས་པའི་ཕྱིར། འཛིག་ལྟ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་
རིག་པས་ཁྱབ་ཀྱང་ཅིག་ཤོས་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཉག་འཛིན་ལྟ་སྟེས་སོགས་ལ་མ་རིག་པ་དེ་
མཚུངས་ལྟ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་བ་གཤགས་པས་ཀྱང་འཛིག་ལྟ་མ་རིག་པ་
ཡིན་པ་མགོན་པོ་ལྷ་སྐུ་གྱི་དགོངས་པར་འབྲེལ་བར་མཛད་དོ། །

གསུམ་པ་བ་༼བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉིད་འཛིན་སྐྱངས་འགཤམ་བའི་སྟོན་པ་གཉེན་པོར་བསྟན་པ་༽ནི།
བྱམས་སོགས་སྐྱོངས་པ་དང་འགཤམ་པ་མེད་ན། འོན་འགཤམ་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།

ཅ་ག། འགཤམ་པ་གང་ཡིན་འདིར་བཤད་བྱ། །

སྟོང་ཉིད་ལྟ་དང་དེ་འགཤམ་ཕྱིར། །

ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་འཛིན་སྐྱངས་དངོས་སུ་འགཤམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
འདིར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དང་དེ་འཛིན་སྐྱངས་དངོས་སུ་འགཤམ་

བའི་ཕྱིར། ཀང་བ་ལྷ་མ་འདིའི་དོན་དེ་ལྟར་ཡང་བཤད་དགོས་ཀྱི་འགལ་སྔོང་འབའ་ཞིག་
སྟོན་ན། ཚིག་གི་འབྲེལ་ཚུལ་འདི་ལྟར་མཛད་བ་མི་རིགས་བའི་ཕྱིར་རོ།

ཙམ། དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཉེས་ཀྱན་དང་། ༡༡༤

འགལ་བར་རབ་ཏུ་གྱུབ་བ་ཡིན། །

སྔོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། མ་རིག་བ་དེའི་རང་བཞིན་དང་དེའི་འབྲས་
བྱ་ཉེས་བ་ཆགས་སོགས་ཀྱན་དང་འགལ་ཞིང་གཞོད་བར་རབ་ཏུ་གྱུབ་བ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་
བ་དེ་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྟོན་ན་དེ་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་ཉི་མ་ལྟོག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཆོད་སྟངས་ཀྱི་ཞེ།

ཙམ། བད་མིན་སྟོག་ཆགས་ཆོས་ཉིད་ཕྱིར། །

གཟུགས་སོགས་བཞིན་ ..... ། །

ཉེས་བ་གཏན་ཟད་བ་མིན་ཏེ། སྟོག་ཆགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པའི་
གཟུགས་ལ་སོགས་བ་བཞིན་རྟོ་ཞེ་ན།

ཙམ། .....མིན་མ་གྱུབ་ཕྱིར། །

གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དང་འབྲེལ་བ་ན། ༡༡༥

ལྟོག་པ་དག་ཀྱང་མཐོང་ཕྱིར་རོ། །

ཉེས་བ་ཟད་ཏུ་མི་རུང་བ་མིན་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་མ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཉེན་
པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་འབྲེལ་བ་ན་ཡི་ནས་ལྟོག་པ་དག་ཀྱང་
ཆོད་མས་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་། རྩུ་ཐད་ལྷོག་ཀྱང་གཏན་ལྷོག་མི་སྲིད་པའི་ཚད་སྤང་། རྟེན་པ་རེ་ཞིག་ཟད་ཀྱང་གསེར་
གྱི་སྤྱོད་པ་བཞིན་དུ་སྤང་ཡང་ལྷོག་གོ་ཞེན།

ཙ་བ། རྟེན་པ་རྣམ་པར་འགགས་པ་ནི། །

སྤེལ་སྤང་ཡང་སྦྱེ་མེད་དེ། །

དེ་བདག་ཉིད་གྱིས་འབྲེལ་མེད་དང་། ། ༡༡༩

རྟེན་པ་གཉེན་པོའི་སྤྱོད་པས་གྱིས་རྣམ་པར་འགགས་ཤིང་ཟད་པ་ནི། གསེར་གྱི་སྤྱོད་པ་
བཞིན་དུ་སྤང་ཡང་སྦྱེ་པ་མེད་པར་ཐལ། གནས་གྱུར་མཐར་ཐིན་པའི་སེམས་ལ་བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འབྲེལ་དུ་མེད་པའི་བྱིས། དེ་དེའི་བདག་ཉིད་གྱི་ངང་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་
ཉིད་གྱིས་སོ། །གཞོན་བྱེད་ལོག་ན་གཞོན་བྱེད་ལོག་པའི་ངེས་པ་མེད་པར་ཐལ།

ཙ་བ། ཐལ་པ་བཞིན་དུ་མ་ངེས་བྱིས། །

མེ་ལོག་ཀྱང་ཐལ་པ་ཤིང་དུ་མི་ལྷོག་པ་བཞིན་དུ་མ་ངེས་པའི་བྱིས།

གཉིས་པ་། བདག་འཛིན་སྲིད་པའི་ཙ་བར་བསྐྱབ་པ་། ལེ་ལོ་(གཉིས)། བདག་འཛིན་རྟེན་པ་ཀྱན་གྱི་ཙ་
བར་བསྐྱན་པ། བདག་འཛིན་མ་སྤངས་པར་ཐབས་གཞན་བསྒྲུབས་ཀྱང་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་
བ་མེ་སྲིད་པའོ། །

དང་པོ་། བདག་འཛིན་རྟེན་པ་ཀྱན་གྱི་ཙ་བར་བསྐྱན་པ་། ལེ་ལོ་(གཉིས)། སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་ཙ་བར་བསྐྱན་
པ། ཉན་མོངས་ཀྱན་གྱི་ཙ་བར་བསྐྱན་པའོ། །

དང་པོ་། སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་ཙ་བར་བསྐྱན་པ་། ལེ་ལོ་

ཙ་བ། གང་ཞིག་བདག་མཐོང་དེ་ལ་ནི། །

ང་ཞེས་ཏྲག་ཏུ་ཞེན་པར་འགྱུར། །

ཞེན་པས་བདེ་ལ་སྲིད་འགྱུར་རྟེ། །༢༡༤

སྲིད་པས་སྦྱོན་རྒྱལ་སྦྱིབ་པར་བྱེད། །

ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་ཡོངས་སྲིད་པ། །

སོ་སོ་སྦྱོ་བོ་ཐ་མལ་བ་གང་ཞིག་དེ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། ང་ཞེས་ཏྲག་ཏུ་བདག་དང་མི་འབྲལ་བའི་སྲིད་ཞེན་སྦྱོ་བར་འགྱུར་རྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་མཐོང་ཞིང་ཞེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདག་གི་བདེ་བ་ལ་སྲིད་པར་འགྱུར་རྟེ། བདག་དང་མི་འབྲལ་བར་ཞེན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་དབང་སོགས་བདག་གི་བ་ལ་ཡོད་པའི་སྦྱོན་རྒྱལ་སྦྱིབ་པར་བྱེད། མེད་པའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་ཡོངས་སུ་སྲིད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། བདག་གི་བདེ་བ་ལ་སྲིད་པས་སོ། །

ཅ་པ། ང་ཡི་ཞེས་དེའི་སྦྱབ་བྱེད་ལེན། །

དེས་ན་བདག་ལ་མཛོན་ཆགས་པ། །༢༡༥

དེ་སྲིད་དེ་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར། །

དེས་ན་ངའི་ཞེས་བདག་དེའི་སྦྱབ་བྱེད་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་རྟེ། ཐལ་ཆོས་སྦྱ་མ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཁོར་བར་འཁོར་བར་འགྱུར་རྟེ། བདག་ལ་ཆགས་པ་ཅན་གྱི་སོ་སོ་སྦྱོ་བོ་ཡིན་པ་དེས་ན་འི་ཕྱིར། ཐུབ་པར་ཐལ། བདག་ལ་མཛོན་པར་ཆགས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་སྦངས་པ་དེ་སྲིད་ཏུ་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འདིར་གཞན་སྡེ་རྒྱལ་སྦྱིབ་པ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདྲ་གཉིས་ཡོད་དེ། འགལ་འདྲ་དང་པོ་ནི། འཁོར་བའི་སྦྱོ་འཆིས་བསྐྱས་པའི་སྦྱག་བསྐྱལ་རྒྱན་ཆད་པར་འདོད་པ་དང་དེ་དག་

གི་ཅ་བ་བདག་དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་ཉག་པར་འདོད་པ་འགལ་ཏེ། རྒྱ་མ་ལོག་པར་
འབྲས་བུ་ཕྱོག་བ་མི་སྤྲོད་ཅིང་ཉག་པའི་དངོས་པོ་དུས་ནམ་ཡང་ཕྱོག་བ་མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ནམ་གྲང་ལ་བཞེན་པའི་འགལ་འདུན་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་སྤང་བོ་འགགས་པའི་ཐར་བ་ཐོབ་
པར་འདོད་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་རིགས་པས་བྱུབ་པ་འགལ་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་
འཛིན་ཡོད་ན། འཁོར་པའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ནན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་། ཉོན་ཡོངས་ཀུན་གྱི་ཅ་བར་བསྐྱར་ལ་། ཉེ།

ཅ་བ། བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། །

བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་དང་སྤང་། །

འདི་དག་དང་ནི་ཡོངས་འབྲེལ་ལས། །༢༩།

ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར། །

དེ་ཆོས་ཅན། ཆགས་སོགས་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་ཐལ། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་གཞན་དུ་འདུ་ཤེས་
པ་འབྱུང་། དེ་ལས་བདག་གཞན་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་རིགས་དང་ཆ་སོ་སོར་བྱེ་བ་ལས་རང་
ཕྱོགས་ལ་འཛིན་ཅིང་ཆགས་པ་དང་། གཞན་ཕྱོགས་ལ་སྤང་བའི་ཆགས་སྤང་འདི་དག་དང་
རྒྱུད་ཡོངས་སུ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། ཉོན་ཡོངས་ཀུན་གྱི་ཅ་བར་བསྐྱར་ལ་། ཉེ། ཉོན་ཡོངས་ཀུན་གྱི་ཅ་བར་བསྐྱར་ལ་། ཉེ། (གསུམ་)།

བདག་ཁས་སྐྱེས་ནས་བདག་གི་བ་ལ་ཞེན་པ་སྤོང་བ་ཅམ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་རུང་། དབང་
སྤྱུག་གི་བཀའ་ལྟར་ཅམ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་རུང་། ལས་དང་ལུས་ཟད་བྱེད་ཅམ་གྲོལ་ལམ་དུ་

མི་རུང་ངོ། །

དང་པོ་༼བདག་ཁས་སྒྲངས་ནས་བདག་གི་བ་ལ་ཞེན་བ་སྤོང་བ་ཅམ་གྱོལ་ལམ་དུ་མི་རུང་བ་༽ལ། (གསུམ།)།
བདག་འཛིན་མ་སྒྲངས་པར་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་མི་མྱིང། མྱིང་ན་གྱོལ་བའི་བདག་
ཁས་སྒྲངས་བ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བ། དེས་ན་འཛིན་ལྟ་སྤོང་དགོས་པར་བསྟན་བཤོ། །

དང་པོ་༼བདག་འཛིན་མ་སྒྲངས་པར་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་མི་མྱིང་བ་༽ལ། (གསུམ།)། ཉགས་དགོང་བ་
དང་། དེ་ལ་ཚྩད་བ་སྒྲང་བ། དོན་བསྟན་བཤོ། །

དང་པོ་༼ཉགས་དགོང་བ་༽ནི།

ཙ་བ། དེས་པར་བདག་ལ་ཆགས་བ་ནི། །

བདག་གི་ལ་ཆགས་མི་འབྲལ་ཞིང་། །

གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་སྒྲུབ་བྱེད་གི་སྦྱེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲུབ་མཐའ་དེ་མ་དོར་
བར་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་བ་དང་མི་འབྲལ་ཉེ། དེས་པར་བདག་ལ་སྒྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་
ཀྱང་ཆགས་ཤིང་ཞེན་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། ཉེས་མེད་བདག་ལ་ཆགས་བ་དང་། ། ༡༩༩

བྲལ་བའི་རྒྱ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །

བདག་ལ་ཆགས་བ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་ཡང་དེ་མྱིང་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་
དེ་འཁོར་བའི་རྣམ་འཛེ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་སྦྱེས་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼དེ་ལ་ཚྩད་བ་སྒྲང་བ་༽ལ། (གཉིས།)། བདག་སྦྱོན་མེད་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་ཞེན་བ་སྤོང་བ་
གྱོལ་ལམ་དུ་མི་འཐང། སྒྲུག་བསྐལ་གྱི་སྒྲུག་བསྐལ་བསྐྱོམ་བ་གྱོལ་ལམ་དུ་མི་འཐང་དོ། །

དང་པོ་༼བདག་སྒྲོན་མེད་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་ཞེན་པ་སྒྲོང་བ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་འཐད་པ་༽ལ་(གཉིས།) ཇིས་ལན་
གྱིས་དགག་པ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །

དང་པོ་༼ཇིས་ལན་གྱིས་དགག་པ་༽ནི།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་ཆགས་པ་སྒྲོན་བཅས་ན། །

གལ་ཏེ་བདག་དང་བདག་གི་བ་སྒྲོན་མེད་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་ཞེན་ན་འཁོར་བར་འཆིང་
བས་བདག་ལ་ཆགས་པ་སྒྲོན་བཅས་སུ་བསམ་བར་བྱའོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། དེ་ལས་ཅིར་འགྱུར་དེ་སྒྲོང་འགྱུར། །

དེ་ལྟར་བསམས་པ་དེ་ལས་ཅིར་འགྱུར། ཞེན་ཅིང་ཆགས་པ་སྒྲོན་ཅན་དུ་མཐོང་བས་
ཞེན་ཆགས་དེ་སྒྲོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བདག་ལ་ཆགས་པ་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲོན་ཅན་
དུ་བསྒྲོམ་པ་ཙམ་གྱིས་སྒྲོང་བར་རུས་པ་མ་ཡིན་བར་ཐལ།

ཙ་བ། འདི་ཡུལ་སུན་སྤང་བ་མེད་པར་ནི། །༢༩༣

དེ་སྒྲོང་བར་ནི་རུས་མ་ཡིན། །

ཡོན་ཏན་སྒྲོན་དང་རྗེས་འབྲེལ་བའི། །

འདོད་དང་སྤང་སོགས་སྒྲོང་བ་ནི། །

དེ་དག་ཡུལ་ལ་མ་མཐོང་བས། །༢༩༤

ཡིན་གྱི་ཕྱི་ཚུལ་གང་གིས་མིན། །

ཁྱོད་གྱི་ཞེན་ཡུལ་བདག་དེ་རིགས་པས་སུན་སྤང་བ་མེད་པར་མ་ཟད། དེ་སྒྲོན་མེད་དུ་
བསྐྱབ་པ་ལས་ཁྱོད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། ཡུལ་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་དང་སྒྲོན་མཐོང་

བ་ལས་ཐེས་སུ་འབྲེལ་བའི་འདོད་བ་དང་སྤང་བ་སོགས་སྤོང་བ་ནི། རི་ལྟར་གཟུང་བ་ལྟར་
 སྤྱོན་ཡོན་དེ་དག་ལུལ་དེ་ལ་མ་མཐོང་བས་སྤོང་བ་ཡིན་གྱི། བྱེ་རོལ་ཆེར་མ་འདོན་པའི་
 ཚུལ་དག་གིས་སྤོང་བ་མིན་པའི་བྱིར། བདག་ལ་ཆགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྱོན་ཅན་དུ་
 བལྟས་པ་ཅམ་གྱིས་ཁྱོད་སྤོང་བར་རུས་པ་མིན་པར་ཐལ།

ཙ་བ། ཆགས་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཆགས་མིན་གྱི། །

དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་མིན། །

ཆགས་པ་ཁྱོད་རང་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་གཟུང་བ་ཅམ་གྱིས་ཁྱོད་བྱུང་བ་མིན་གྱི། ཁྱོད་
 ཁྱོད་རང་གི་ཞེན་དོན་གྱི་བདག་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་མཐོང་བས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་
 བ་ཆང་ལ་ཆགས་པ་ཆོས་ཀྱི་བར་ཆད་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོན་ཅན་དུ་མཐོང་ཡང་། ཆང་གི་རོ་
 ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་གཟུང་བས་དེ་ལ་ཆགས་པ་མི་འདོར་བ་བཞིན་ནོ། །

ཙ་བ། མ་ཆང་མེད་རྒྱ་དེ་ལ་ནི། །༢༢༥

འབྲས་བུ་གང་གིས་རྫོགས་པར་བྱེད། །

བདག་ཁས་ལེན་པའི་སྤྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་བདག་ཆགས་ཐབས་གང་གིས་
 གྲང་བ་རྫོགས་པར་བྱེད་མི་རུས་པར་ཐལ། དེའི་མ་ཆང་བ་མེད་པའི་དངོས་རྒྱ་བདག་ལྟ་དེ་ལ་
 སྤྱོན་མེད་དུ་འཛིན་རིགས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། །དེའི་ལན་དགག་པ་། །ནི།

ཙ་བ། ཆགས་ལ་སྤྱོན་ཡང་གང་ཞིག་མཐོང་། །

བདག་ལ་ཆགས་པ་ལ་སྤྱོན་ཡང་གང་ཞིག་མཐོང་སྟེ་མཐོང་མི་སྲིད་པར་ཐལ། གྲོལ་

བའི་བདག་ལ་དོན་གཉིས་ཀྱི་འདུན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཏེན་ཞེ་ན། །

གལ་ཏེ་བདག་ལ་ཆགས་པ་སྒྲོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེས་སྤོང་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཏེན་བྱེད་
བའི་བྱིར་ཞེ་ན།

ཙ་བ། དེ་ལྟ་འདྲ་འདི་ལ་ཆགས་བྱེད་མིན། །༢༤༮

བདག་གིར་མཐོང་བྱིར་དཔེར་བདག་བཞིན། །

བདག་ལ་ཆགས་པ་འདི་ལ་ཆོས་ཅན། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཏེན་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་འདྲ་ཆགས་
བ་དང་བྲལ་བར་བྱ་བ་མིན་པར་ཐལ། འདི་སྒྲོ་ཞེས་བདག་གི་བར་མཐོང་བའི་བྱིར། དཔེར་ན་
བདག་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཏེན་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ལ་བདག་ཏུ་གཟུང་བས་ཆགས་པ་དང་
བྲལ་བར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན། ཡང་ན། རྟགས་ལ་བདག་སྒྲོན་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་མཐོང་
བའི་བྱིར་ཞེས་སོ། །

ཙ་བ། གལ་ཏེ་དེ་མེད་བདག་སྤྱག་བསྐྱེད། །

རྒྱ་མིན་ ..... ། །

གལ་ཏེ་ཞེན་ཆགས་དང་དགེ་མི་དགེའི་ལས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་མེད་པའི་བདག་
ཡན་གར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མིན་པས་སྒྲོན་མེད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། .....དེ་ཡང་དེ་དང་འབྲ། །

དེ་ལྟར་གཉིས་ཀྱི་འདྲ་སྒྲོན་མེད་པ། །༢༤༩

དེ་ཕྱིར་གཉིས་ལ་^[1]ཆགས་བྲལ་མིན། །

བདག་ལ་ཞེན་ཆགས་སོགས་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། བདག་དེ་དང་འབྲེལ་བར་སྒྲིན་མེད་དུ་
ཐལ། བཅིང་གྲོལ་གྱི་གཞིའི་བདག་མེད་པའི་ཁྱོད་ཡན་གར་བ་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་མིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། བདག་དང་དེ་ལ་ཞེན་བ་གཉིས་ཀ་ཆགས་བ་དང་བྲལ་བར་བྱ་བ་མིན་པར་
ཐལ། དེ་ལྟར་གཉིས་ཀ་འང་སྒྲིན་མེད་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་ཾ་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱལ་བསྒྲོམ་བ་སྒྲོལ་ལས་དུ་མི་འཐད་བ་ཾ་ལ་(གསུམ)། བྱེ་བྲག་པའི་
ལྷགས་དགག་པ། བྲངས་ཅན་གྱི་ལྷགས་དགག་པ་དང་། སྤྲུག་བསྐྱལ་སྒྲོམ་པར་གསུངས་
བ་དང་འགལ་བ་སྦྲང་བའོ། །

དང་པོ་ཾ་བྱེ་བྲག་པའི་ལྷགས་དགག་བ་ཾ་ལ་(གཉིས)། དཔེ་དགག་པ་དང་། རོན་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ཾ་དཔེ་དགག་བ་ཾ་ལ་(གཉིས)། རང་ལྷགས་ལ་བདག་གི་བ་ལ་ཞེན་བ་འདོར་བའི་རྒྱ་
མཚན་འཐད། གཞན་ལྷགས་ལ་མི་འཐད་དོ། །

དང་པོ་ཾ་རང་ལྷགས་ལ་བདག་གི་བ་ལ་ཞེན་བ་འདོར་བའི་རྒྱ་མཚན་འཐད་བ་ཾ་འི། བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། གལ་
ཉེ་ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན།

ཅ་ག། གལ་ཉེ་སྤྲུལ་བརྒྱུང་ཡན་ལག་བཞིན། །

སྤྲུག་བསྐྱལ་བསྒྲོམས་པས་སྒྲོང་འབྱུར་ན། །

དུག་སྤྲུལ་གྱི་སོས་བརྒྱུང་བའི་ཡན་ལག་སོར་སོ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ། དབང་
སོགས་བདག་གི་བ་དང་བདག་ལ་ཆགས་བ་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱུར་བསྒྲོམས་པས་སྒྲོང་བར་

[1] ཆགས་བྲལ་ཡིན། ལྷ། བེ།

འགྱུར་བ་ཡིན་པས་ལྷལ་མ་བཀག་ན། དེ་ལ་ཞེན་བ་སྤོང་མི་རུས་པའི་རྟགས་མ་བྱལ་ཅེན།
འདི་ནི་འདུ་བྱེད་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱིས་ཡིད་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་སྤྱག་
བསྐྱལ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བསྐྱོམ་བ་ཅམ་གྲོལ་ལམ་དུ་འདོད་པའི་ལྷགས་སོ། །

ཙ་བ། བདག་གི་བསྐྱོ་བཅོམ་པས་འདི། །༢༣༤

འདོར་བ་ཡིན་གྱི་བསྐྱོག་ལ་མིན། །

དུག་སྤྱལ་གྱི་སོས་བཟུང་བའི་སོར་མོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བདག་གི་བར་ཞེན་མེད་
ལས་ཕྱོག་བ་ཞེན་བ་མ་དོར་བ་ཞེན་དུ་སྐྱོན་དུ་བལྟས་བ་ཅམ་གྱིས་ཁྱོད་ལ་ཆགས་བྲལ་
དུ་འགྱུར་བ་མིན་པར་ཐལ། བདག་གི་བར་འཇིན་པའི་སྐྱོ་བཅོམ་པས་ཁྱོད་ལ་ཞེན་བ་འདི་
འདོར་དགོས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། དབང་པོ་ལ་སོགས་ལོངས་སྤྱོད་གྱི། །

ཉེན་ཉིད་དུ་ནི་^[1]བཟུང་བ་ལ། །

རང་སྐྱོ་གང་གིས་^[2]བསྐྱོག་འགྱུར་ཏེ། །༢༣༥

མིག་གི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། བདག་ལ་ཉེར་མཁོ་མ་དོར་བ་དེ་སྤྱིད་དུ་རང་
གི་བར་འཇིན་པའི་སྐྱོ་ཐབས་གང་གིས་ཀྱང་བསྐྱོག་པར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་
བདག་བདེ་བ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཉེན་ཉིད་དུ་གཟུང་བའི་བྱིར།

ཙ་བ། དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་དེ་གང་ལས། །

[1] གཟུང་གི་སྐྱེ་ལེ།

[2] སྐྱོགས་འགྱུར་གྱི་སྐྱེ་ལེ།

དེས་ན་ཁྱོད་ལ་ཆགས་བྲལ་དེ་གང་ལས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་མེད་
པའི་བྱིར། བདག་གི་ཉེར་མཁོར་གཟུང་བ་བདག་གི་བར་ཞེན་པའི་རྒྱ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟར་མ་
གཟུང་བ་དེར་ཞེན་པའི་རྒྱ་མིན་པར་ཐལ།

ཙ་བ། ལུས་ལས་ཐོག་པའི་སྐྱ་སོགས་ལ། །

ཡིད་བྱུང་མོ་ནི་སྐྱེ་འགྱུར་ཁིང་། །

གཞན་ལ་ཞེན་བཅས་སྐྱེ་འགྱུར་བ། ། ༡༣༠

ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན། །

ལུས་ལས་ཐོག་པའི་སྐྱ་སེན་སོགས་བདག་གི་^[1]ཉེར་མཁོར་ན་གཟུང་བ་ལ་ཡིད་
འགྱུར་གི་མོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཁིང་ཉེར་མཁོར་གཟུང་བའི་ལུས་གཞན་ལ་ཞེན་བཅས་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་བ་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ ། གཞན་ལུགས་ལ་བདག་གི་བ་ལ་ཞེན་པ་འདྲར་བའི་རྒྱ་མཚན་མི་འཐད་པ་ ། ལེ་ (གཉིས་) ། འདྲ་
འབྲེལ་སོགས་ཞེན་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱར་མི་འཐད་པ། དེའི་ལན་དགག་བཤོ།

དང་པོ་ ། འདྲ་འབྲེལ་སོགས་ཞེན་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱར་མི་འཐད་པ་ ། རི།

ཙ་བ། དེ་ལ་འདྲ་སོགས་འབྲེལ་བ་ལས། །

རང་གི་མོ་ནི་སྐྱེ་འགྱུར་བའི། །

^[2]འབྲེལ་ཉེ་དེ་བཞིན་ཉིད་གནས་བྱིར། ། ༡༣༡

[1] ལྷ་མ། ཉེར་མཁོར་མ་གཟུང་བ།

[2] འབྲེལ་དེ། སྐྱ་ བེ།

མཐོང་དུ་ཟེན་ཀྱང་སྤོང་མི་འགྱུར། །

བདག་གི་བ་སྤྱག་བསྐལ་དུ་མཐོང་དུ་ཟེན་ཀྱང་ཞེན་བ་སྤོང་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་མི་རུས་
བར་ཐལ། བདག་དེ་ལ་འདུ་བ་དང་ལྡན་བ་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་བ་བྱུང་བ་ལས་དབང་
སོགས་ལ་རང་གི་བའི་སྒོ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་བ་གང་ཞིག །འབྲེལ་བ་དེ་སྤར་སྤྱག་བསྐལ་མ་
སྒོམ་པའི་གནས་སྐབས་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ཉག་བར་གནས་པའི་ཕྱིར། བདེ་སྤྱག་སོགས་
བདག་ལ་འདུ་འབྲེལ་དང་། ལུས་དང་རྒྱ་བའི་དབང་པོ་ལྡན་འབྲེལ་དང་། ལུས་ལ་བརྟེན་བའི་
གཟུགས་ལ་སོགས་བ་ལྡན་བ་ལ་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་དང་གཟུགས་ཉིད་ལ་སོགས་བ་ལྡོག་
བ་ལ་འདུས་བར་འདུ་བ་དང་། རྒྱ་བའི་དབང་པོ་མ་གཏོགས་པའི་མིག་གི་དབང་པོ་སོགས་
བདག་ལ་ལྡན་བ་ལ་ལྡན་པའི་འབྲེལ་བ་བྱུང་བར་འདོད་དོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་ཟས་གོས་སོགས་
ལ་བདག་གི་བའི་སྒོ་མི་སྒྲེ་བར་ཐལ། དེ་དག་བདག་ལ་འབྲེལ་བ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་བདག་ལས་འབྲེལ་བ་བྱུང་བ་འབང་ཞིག་བདག་གི་བའི་ཞེན་བ་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་
བར་ཐལ།

ཙ་བ། འདུ་བ་ལ་སོགས་མེད་ན་ཡང་། །

ཕན་འདོགས་ཉིད་ནི་ཀུན་ལ་ཡོད། །

ཕྱི་རོལ་གྱི་ཟས་གོས་སོགས་ཀུན་ལ་བདག་ལ་འདུ་བ་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་བ་མེད་
ན་ཡང་བདག་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཉིད་དུ་ཡོད་བ་མཐོང་བ་ལས་སྒོ་དེ་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཉིདའི་ལྡན་དགག་པ་ཉི།

ཙ་བ། སྤྱག་བསྐལ་བསྐྱེད་ཕྱིར་སོར་སོ་བཞིན། །༡༣༩

རང་གི་སློན་མི་འགྱུར་ན། །

དབང་པོ་ལ་སོགས་པས་བདག་ལ་ཕན་བ་མཐོང་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེད་བའི་ཕྱིར།
དུག་གིས་བཟུང་བའི་སོར་མོ་བཞིན་དུ་རང་གི་བའི་སློན་མི་འགྱུར་རེ་ཞེ་ན།

ཅ་པ། གཅིག་ཏུ་དེ་མི་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་ན། །

དབང་སོགས་དེ་མི་ཆོས་ཅན། གཅིག་ཏུ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཁོ་ནའི་རྒྱ་མིན་པར་ཐལ། རེས་
འགའ་བདེ་བའི་རྒྱ་བྱེད་བའི་ཕྱིར།

ཅ་པ། སལ་ཆེར་དུག་བཅས་ཟས་བཞིན་ནོ། །

དུག་བཅས་ཀྱི་ཟས་བཞིན་དུ་སལ་ཆེར་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཞེན་བ་འདོར་རོ་
ཞེ་ན། སལ་ཆེར་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་ཞེན་བ་མི་སྤྱེ་བས་མ་ཁུབ་པར་ཐལ།

ཅ་པ། ཁྱད་པར་ཅན་བདེ་ལ་ཆགས་པས། ། ༡༣༣

དེ་འགའ་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་འགྱུར། །

ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པས་དེ་དང་འགའ་བ་པལ་བའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་
པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཡང་། དེ་མ་རྟེན་ན་པལ་བའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ།

ཅ་པ། ཁྱད་པར་ཅན་⁽¹⁾བདེ་ལ་སྤྱེད་པས། །

བདེ་བ་ཅུང་ཟད་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་། །

ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཟས་སོགས་རྟེན་ན་དེ་ལ་སྤྱེད་པས་བདེ་བ་ཅུང་

[1] དེ་ལ་སྤྱེད། ལྷ། ལེ།

ཟད་ཅམ་བསྐྱེད་པ་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་ལ། མ་རྙེད་ན་དུག་བཅས་ཀྱི་ཟས་ལ་ཡང་ཡོངས་སྒྲོང་པ་
མཐོང་བའི་བྱེད།

ཙ་བ། བསམ་མེད་བདག་ལ་ཆགས་པ་ཡིས། །༡༣༥

ཇི་ལྟར་རྙེད་བཞིན་ལ་འདུག་སྟེ། །

བྱད་མེད་དག་ནི་མ་རྙེད་པར། །

དུད་འབྲོ་ལ་འདོད་སྒྲོང་མཐོང་བཞིན། །

སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་ཐ་མལ་བ་ཆོས་ཅན། བྱད་པར་ཅན་མ་རྙེད་ན་ཇི་ལྟར་རྙེད་པ་བཞིན་གྱི་
བདེ་བའི་རྒྱ་ལ་འདུག་སྟེ། ཐར་པའི་བདེ་བ་ལ་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་བསམ་པ་མེད་ཅིང་། བདག་
ལ་ཆགས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་སྤངས་པའི་སྒྲེས་བྱ་ཡིན་པའི་བྱེད། དཔེར་ན་འདོད་ལྡན་དག་
བྱད་མེད་དག་མ་རྙེད་པར་དུད་འབྲོ་ལ་འདོད་པ་སྒྲོང་པ་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་༼དོན་དགག་པ་༽ལ་(གཞུས།) ཏྲག་པའི་སྒྲེས་བྱས་སྒྲུག་བསྐྱེད་བསྐྱོམ་པ་མི་སྲིད།
སྒྲུག་བསྐྱེད་བྱ་བསྐྱོམ་པ་ཅམ་གྱིས་ཐོལ་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བ། དབང་སོགས་སྒྲོན་ཅན་དུ་
མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་དེ་ལ་ཞེན་པ་ལྡོག་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་བསྐྱར་བའོ། །

དང་པོ་༼ཏྲག་པའི་སྒྲེས་བྱས་སྒྲུག་བསྐྱེད་བསྐྱོམ་པ་མི་སྲིད་པ་༽ལ་(གཞུས།) བདག་མི་ཏྲག་པར་ཐལ་བ་
དང་། བདག་ཡོད་ན་ཞེན་པའི་གཉེན་སོ་བསྐྱེད་པ་འབྲས་བྱ་མེད་པའོ། །

དང་པོ་༼བདག་མི་ཏྲག་པར་ཐལ་བ་༽ནི།

ཙ་བ། བདག་ནི་འདོད་པ་གང་ཡིན་ཏེ། །༡༣༥

ཇི་ལྟར་དེ་ནི་འདིག་པར་འདོད། །

གང་ཟག་གི་བདག་ནི་འདོད་པ་གང་ཡིན་པའི་སྐྱེས་བྱ་དེ་ཚོས་ཅན། ཇི་ལྟར་སྐྱུག་
བསྐྱེལ་བསྐྱོམས་པས་བདག་ཆགས་བྲལ་དུ་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། བདག་དེ་ནི་འཇིག་
པར་འདོད་མི་རིགས་པའི་བྱིར།

ཙ་ག། སྤྱོད་བ་དང་ནི་ཐ་སྣད་དང་། །

ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་རྟེན་ལོག་པ། །

ཇི་ལྟར་ཞེན་པ་ཡིན་འདོད་དེ། །༢༣༥

ཞེན་པའི་རང་བཞིན་དེ་འབྲ་མིན། །

སྤྱོད་པའི་བདག་ཚོས་ཅན། ཇི་ལྟར་བདག་སྐྱེས་ཞེན་པ་ལྟར་གྱི་བདག་ཡིན་པར་འདོད་
དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེ་སྐྱུག་སོགས་སྤྱོད་བ་དང་། སྤྱོད་དོར་གྱི་ཐ་སྣད་དང་། བཅེ་བ་དང་
ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་རྟེན་ཡིན་པ་ལོག་པའི་བྱིར། རྒྱལ་པར་ཐལ།
བདག་སྐྱེས་ཞེན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་བདག་དེ་འབྲ་མིན་པར་བཅེང་སྤོལ་ཀུན་གྱི་གཞིར་རྟག་
པར་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼ བདག་ཡོད་ན་ཞེན་པའི་གཉེན་ལོ་བསྐྱེད་པ་འབྲས་བྱ་མེད་པ་ ༽ཞི།

ཙ་ག། ནཱ་བ་ཀུན་དུ་བདག་འཇིན་ནི། །

བདག་ལ་ཆགས་པ་བརྟེན་པར་བྱེད། །

དེ་ནི་བདག་གིར་ཞེན་པ་ཡི། །༢༣༦

ས་མོན་གནས་སྐྱབས་དེ་ཉིད་གནས། །

སྤྱོད་པའི་བདག་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། བདག་གིར་ཞེན་པའི་གནས་སྐྱབས་དེ་ཉིད་དུ་གནས་

བར་ཐལ། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལས་མ་འཕོས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་བར་ཐལ། དེ་
བདག་ལ་ཆགས་པ་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་བདག་གིར་ཞེན་པའི་ས་མོན་
མཐུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། བརྟོན་ཡང་ཡོན་ཏན་ཆ་རྟེན་ནས། །

འཇུག་ལྡན་བདག་གི་བ་ལ་ནི། །

ཆགས་བྱལ་གཤམས་བྱེད་པ་ཉིད་དང་། ། ༡༣༤

དེ་ཡི་སྦྱོན་ཡང་^[1]བསྐྱིབས་པ་ཡིན། །

ཐར་འདོད་གྱི་སྦྱིས་བྱ་ཆོས་ཅན། བདག་འཛིན་མ་སྦངས་ན། བདག་གི་བ་སྦྱལ་བསྦྲལ་
དུ་བསྦྱོམ་པ་ལ་བརྟོན་ཡང་ཆགས་པ་གཏན་ཟད་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་རྒྱུད་གྱི་བདག་
ལྟ་དེའི་དབང་གིས་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་བྱལ་དུ་འགྱུར་བའི་གཤམས་བྱེད་ཅིང་། དེའི་སྦྱོན་
ཡང་སྐྱིབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་དབང་གིས་བདག་གི་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་གཟུང་
བ་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་ལ་ཆགས་པ་མངོན་གྱུར་དུ་འཇུག་ཅིང་སྦྱི་བ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་བདག་ལའང་ཆགས་བྱལ་ན། །

གལ་ཏེ་ཐར་པའི་གནས་སྐབས་ན་བདག་གི་བ་བཞིན་དུ་བདག་ལའང་ཆགས་པ་དང་
བྱལ་ལོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། དེ་ནི་ཆགས་བྱལ་གང་ཡིན་མེད། །

དེ་ནི་ཇི་ལྟར་བདག་འདོར་བ། ། ༡༣༥

[1] སྐྱིབ་པ། སྒྲ་ཤེ།

སྤྱག་བསྐྱེལ་བསྐྱོམ་བ་དོན་མེད་འགྲུར། །

དེ་ནི་ཐར་བའི་གནས་སྐྱབས་ན་ཆགས་བྲལ་གྱི་བདག་གང་ཡིན་བ་དེ་ཡང་མེད་པར་
ཐལ། དེ་ལ་ཞེན་བ་དོར་ནས་སྤྱི་ཡེ་མེས་བའི་བྱིར། འདོད་ན། གྲོལ་བའི་བདག་ཐོབ་
ཕྱིར་ཏུ་སྤྱག་བསྐྱེལ་བསྐྱོམ་བ་དོན་མེད་ཏུ་འགྲུར་བར་ཐལ། ཐར་འདོད་དེ་ནི་རི་ལྟར་བདག་
གི་བ་བཞིན་ཏུ་བྱིས་བདག་ཀྱང་འདོར་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼སྤྱག་བསྐྱེལ་ཏུ་སྐྱོམ་བ་ཙམ་གྱིས་གྲོལ་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་༽ལ་(གཉིས)། ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་དངོས་
དང་། གཞན་ལ་ཆགས་བྲལ་མི་སྲིད་པའོ། །
དང་པོ་༼ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་དངོས་༽ནི།

ཙམ། དེ་དག་སྤྱག་བསྐྱེལ་བསྐྱོམས་པས་ཀྱང་། །

སྤྱག་བསྐྱེལ་ཉིད་ནི་རྣམ་ཤེས་བྱེད། །

དེ་ནི་སྤྱར་ཡང་མཐོང་སྤྱམ་ཉིད། ། ༡༥༠

དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཆགས་བྲལ་མེད། །

རྣམ་འབྲེལ་བ་དེ་དག་ཆོས་ཙམ། བདག་གི་བ་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཏུ་བསྐྱོམས་པས་ཤེས་ཀྱང་
དེ་ལྟ་ན་ཡང་གཏན་ཆགས་བྲལ་ཏུ་དེ་ཙམ་གྱིས་འགྲུར་བ་མེད་པར་ཐལ། སྤྱག་བསྐྱེལ་ཉིད་
རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་བ་དེ་ནི་མ་སྐྱོམ་པའི་སྤྱར་ཡང་ནད་ལ་སོགས་པས་ཐེན་པའི་ཆེ་
མདོན་སྤྱམ་ཉིད་ཏུ་མཐོང་བའི་བྱིར། གལ་ཏེ་སྤྱར་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་
མཐོང་ན་ཆགས་བྲལ་ཏུ་འགྲུར་བ་མཐོང་བའི་བྱིར། སྤྱག་བསྐྱེལ་བསྐྱོམ་བ་ཆགས་བྲལ་གྱི་
རྒྱ་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན།

ཅ་ག། གལ་ཏེ་དེ་ལ་ཉེས་པ་ཡིས། །

སྐད་ཅིག་དེ་ཡི་སྒོ་ལོག་ཀྱང་། །

དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་མི་འགྱུར་ཏེ། ། ༡༩༡

འདོད་ལྡན་བྱད་མེད་གཞན་ལ་བཞིན། །

བདག་ལ་ཆགས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། གལ་ཏེ་ཡུལ་དེ་ལ་ཉེས་པ་མཐོང་བ་ཡིས་
གཏན་ཆགས་བྲལ་བྱ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཉེས་པ་མཐོང་བའི་སྐད་ཅིག་དེ་ཅམ་ལ་ཆགས་པ་
དེ་ཡི་སྒོ་ལོག་ཀྱང་ཡང་དེ་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེ་བའི་བྱིས། དཔེར་ན་འདོད་ལྡན་བྱད་མེད་གཅིག་
ལ་ཉེས་པ་མཐོང་བའི་ཆེ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཡང་བྱད་མེད་གཞན་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེ་ཞིང་།
ཡང་ཅིག་ཤོས་ལ་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་གང་ལ་ཡང་ཆགས་པ་གཏན་ཟད་
མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཅ་ག། སྒྲང་དང་དོར་བྱའི་བྱད་ཡོད་ན། །

^[1]གཅིག་ལས་བྱུང་བའི་ཆགས་གང་ཡིན། །

དེ་ཉིད་རྣམ་གངས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཆོ། ། ༡༩༢

ཆགས་པ་ཀུན་གྱི་ས་བོན་ཡིན། །

ཡུལ་གཅིག་ལ་སྒྲང་བྱ་དང་དོར་བྱར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའི་བྱད་པར་ཡོད་པའི་བྱིས།
བྱུང་བར་ཐལ། ཡུལ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་བྱུང་བའི་ཆགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་རྣམ་
གྱི་རྣམ་གངས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་རང་འབྲས་ཆགས་པ་ཀུན་གྱི་ས་བོན་ཡིན་པའི་བྱིས།

[1] གཅིག་ལ་བྱུང་། སྐྱེ་ལ།

གཉིས་པ་། གཞན་ལ་ཆགས་བྲལ་མི་སྤྲོད་པ་། རྟེན། བདག་ལ་ཆགས་པ་ཆོས་ཅན། མཐའ་གཅིག་
 ཉུ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཙ་བ། སྟོན་མེད་ཡུལ་ཅན་ཆགས་པ་དང་། །

སྐྱབ་བྱེད་ཀྱང་ནི་སྟོན་མེད་ཡིན། །

བདག་སྟོན་མེད་དེ་དོན་གཉེར་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱལ་དོན་དུ་གཉེར་
 བ་ལྟར་རྟོ། །དབང་སོགས་ཀྱང་ནི་ཆོས་ཅན། སྟོན་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་སྟོན་མེད་
 དེའི་བདེ་བ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་བ་དགྲེས་པའི་མཆོད་བ་ལྟར་རྟོ། །

ཙ་བ། འཕྲོ་བའང་དེ་ཅམ་ཉིད་ཡིན་ན། །༡༩༣

ད་ནི་གང་ལ་ཆགས་བྲལ་འགྱུར། །

དེར་དེ་སྟོན་བཅས་ཀྱང་ཡིན་ན། །

ད་ནི་བྱེ་བྲག་པ་ཆོས་ཅན། གང་ལ་ཡང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། བདག་དང་དེའི་ཡུལ་ཅན་དང་། བདག་གི་བ་གསུམ་ག་སྟོན་མེད་ཡིན་ལ། འཕྲོ་བ་འཁོར་
 བར་འཆིང་བར་བྱེད་པའང་རྒྱ་དེ་ཅམ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བའི་གནས་དེར་
 བདག་གི་བ་དེ་སྟོན་བཅས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དེས་སྐྱག་བསྐྱལ་བ་སྦྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

ཙ་བ། དེ་ནི་བདག་ལ་འང་མཚུངས་པ་ཡིན། །

དེར་དེའི་སྟོན་ལ་ཆགས་བྲལ་མེད། །༡༩༤

དེ་ནི་གང་ལ་དེ་ཆགས་བྲལ། །

བདག་ཀྱང་སྟོན་ཅན་དུ་ཐལ། སྐྱག་བསྐྱལ་བ་སྦྱེད་པ་དེ་ནི་བདག་ལ་འང་མཚུངས་

བའི་བྱིས། དེ་ནི་ཡུལ་གང་ལ་ཡང་སྐྱེས་བྱ་དེ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ།
འཁོར་བའི་གནས་དེར་བདག་དེའི་སྦྱོན་མཐོང་ཡང་། དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱ་བ་
ཉིད་དུ་མེད་པའི་བྱིས།

གསུམ་པ་། དབང་སོགས་སྦྱོན་ཅན་དུ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་དེ་ལ་ཞེན་བ་ལྟོག་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་བསྟན་པ་།
ལ་(གཉིས)། སྦྱོན་མཐོང་བ་ཅམ་ཞེན་བ་ལྟོག་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན། དབང་སོགས་ལ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པའི་
སྦྱོན་མཐོང་བ་ཡང་མི་སྲིད་པའོ། །

དང་པོ་། སྦྱོན་མཐོང་བ་ཅམ་ཞེན་བ་ལྟོག་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་། ཉི།

ཙ་ག། ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ལས་བྱུང་བའི། །

ཞེན་བ་ཉེས་པ་མཐོང་བས་འཇིག །

ཆང་ལ་ཆགས་པ་ཆོས་ཅན། ཆང་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཉེས་པ་མཐོང་བས་ཁྱོད་འཇིག་ཅིང་
འདོར་བར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་ཆང་གི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཞེན་བ་ཡིན་པའི་བྱིས།

ཙ་ག། དེ་ལྟར་དབང་སོགས་ལ་དེ་མིན། ། ༡༥༥

བྱིས་སོགས་ལ་འང་མཐོང་བྱིར་དང་། །

སྦྱོན་ལྟར་ལ་འང་ཡོད་བྱིར་དང་། །

ཡོན་ཏན་ལྟར་ལ་འང་གཞན་དག་ལ། །

མེད་བྱིར་འདས་པ་ལ་སོགས་པ། ། ༡༥༦

བདག་གི་བ་ལ་མེད་བྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་དབང་སོགས་ལ་ཞེན་བ་དེ་དེའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ཁོ་ནས་འབྱུང་བ་མིན་པར་

ཐལ། སྐྱོན་ཡོན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་ཤེས་པའི་བྱིས་པ་སོགས་ལ་ཡང་ཞེན་པ་དེ་མཐོང་བའི་བྱིར་
 དང་། དབང་སོ་སྐྱོན་ཅན་ལ་ཡང་ཞེན་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། ཡོན་ཏན་ལྡན་ཡང་གཞན་གྱི་
 མིག་སོགས་དག་ལ་རང་གི་མིག་སོགས་སུ་ཞེན་པ་མེད་པའི་བྱིར། ཡོན་ཏན་ཅན་ཡིན་
 ཡང་། སྤར་རང་གིས་བདག་གི་བར་གཟུང་བའི་འདས་པའི་སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ད་ལྟ་
 བདག་གི་བར་ཞེན་པ་མེད་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། དེ་ཉིད་བྱིར་ན་བདག་གི་བའི། །

སྐྱོ་རྒྱུའང་ཡོན་ཏན་^[1]མཐོང་བས་མིན། །

དེ་བྱིར་ཡོན་ཏན་མིན་མཐོང་བས། །༡༩༥༥

དེ་ཡང་སྐྱོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་དབང་སོགས་བདག་གི་བར་ཞེན་པའི་སྐྱོའི་རྒྱུའང་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ཁོ་ནས་
 བྱས་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་འབྲུལ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར། འདོད་ན། ཡོན་
 ཏན་ཅན་མིན་པའི་སྐྱོན་ཅན་དུ་མཐོང་བས་ཞེན་པ་དེ་ཡང་སྐྱོང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
 པ་དེའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼དབང་སོགས་ལ་རྗེ་ལྟར་ཡོད་པའི་སྐྱོན་མཐོང་བ་ཡང་མི་སྲིད་པ་༽ནི། དབང་སོགས་སྤྱད་
 བསྐྱེད་དུ་བསྐྱོམས་པས་སྐྱོན་ཅན་དུ་མཐོང་བའི་དེས་པ་ཡང་མེད་པར་ཐལ།

ཙ་བ། གཞན་ཡང་ཡོད་མིན་ཡོན་ཏན་ནི། །

སྐྱོ་འདོགས་ཆགས་པས་དེར་ཡང་མཐོང་། །

གཞན་ཡང་དེ་ལ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཡོན་ཏན་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཆགས་པས་ཡོན་ཏན་
ཅན་དེར་ཡང་མཐོང་བའི་བྱིར། དོན་བསྐྱབ་བཞི།

ཙམ། དེས་ན་དེ་རྒྱ་གཞོད་མེད་ཅན། །༡༥།

བསྐྱབས་པས་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་གཞོད། །

བདག་གི་བསྐྱབ་བསྐྱལ་གྱི་སྐྱབ་བསྐྱལ་དུ་བསྒྲོམས་པས་བདག་གི་བར་ཞེན་བཟུང་ལ་ཇི་
ལྟར་ཡང་གཞོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་བསྒྲོམས་པས་ཞེན་བཟུང་ལ་གཞོད་པ་མེད་པ་ཅན་
བསྐྱབ་པ་ཅམ་དུ་ཟད་པའི་བྱིར་ཏེ། བདག་འཛིན་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་གཞོད་པ་དེས་ན་འདི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼གངས་ཅན་གྱི་ལྷགས་དགག་པ་༽ལ་(གསུམ)། རང་བཞིན་དང་སྦྱེས་བྱ་ཐ་དད་དུ་ཤེས་
པ་ཅམ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་འཐད། སྐྱབ་བསྐྱལ་གྱི་སྐྱབ་བསྐྱལ་གྱིས་ཡིད་གཏུངས་པ་ཆགས་
བྲལ་གྱི་རྒྱར་མི་འཐད། ཆགས་བྲལ་གྱི་རང་བཞིན་ངོས་གཟུང་བཅོ། །

དང་པོ་༼རང་བཞིན་དང་སྦྱེས་བྱ་ཐ་དད་ཤེས་པ་ཅམ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་འཐད་༽འི། གངས་ཅན་ན་རེ་ཁོ་བོ་
ཙམ་ལྟར་ན། དབང་སོགས་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་མཐོང་བ་འཁོར་བའི་རྒྱ་དང་། སྒྲོན་ཅན་དུ་
མཐོང་བ་ཐར་པའི་ལམ་དུ་ཁས་མི་ལེན་གྱི། འོན་ཅི་ཞེ་ན། བདེ་སོགས་གྱི་རང་བཞིན་དང་།
སྦྱེས་བྱ་གཉིས་སྒྲོ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའི་ཆགས་པ་འཁོར་བའི་རྒྱ་ཡིན་ལ་དེ་གཉིས་སོ་སོར་
ཤེས་པས་སྦྱེས་བྱ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་འདོར་བའི་བྱིར། སྦྱེས་བྱ་ཆགས་བྲལ་དུ་འགྱུར་བས་བདེ་
སོགས་གྱི་རང་བཞིན་དང་སྦྱེས་བྱ་ཐ་དད་དུ་མཐོང་སྐྱམ་དུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཐར་ལམ་ཡིན་ནོ་ཞེ་
ན། རང་བཞིན་དང་སྦྱེས་བྱ་ཐ་དད་དུ་མཐོང་སྐྱམ་དུ་ཤེས་པ་ཅམ་གྱིས་སྤྱིད་པ་ལས་གྲོལ་བ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཅ་ག། མཆོག་གཞན་དོན་དུ་གཉེར་བྱེད་དང་། །

སྐྱེ་འཇིག་སྐྱེ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་། །

སྐྱེ་བོ་འདི་ཡིས་དབང་སོགས་ལས། །༡༤༩

བདག་ནི་ཐ་དད་གྱུར་བར་ཤེས། །

ལམ་ལ་མ་སྦྱངས་པའི་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་འདི་ཡིས་རང་གི་དབང་སོ་དང་། བདེ་སོགས་
ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་སྐྱེས་བྱ་བདག་ཉིད་ཐ་དད་དུ་གྱུར་བར་ཤེས་པའི་བྱེད་། དེར་ཐལ། སྐྱེས་
བྱ་བདག་ཉིད་དོན་དུ་གཉེར་བ་པོར་ཞེན་ནས། ད་ལྟར་གྱི་དབང་སོ་དང་བདེ་བ་ལས་མཆོག་
ཏུ་གྱུར་བ་གཞན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྱེད་དང་། རང་ཉིད་སྐྱེ་བྱི་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་ནས། རང་
གི་བདེ་སོགས་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པར་རྟོགས་པའི་སྐྱེ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་།

ཅ་ག། དེ་བྱེད་གཅིག་ཉིད་མཐོང་བས་ཀྱང་། །

ཆགས་མིན་བདག་ལ་ཆགས་པ་དེ། །

རང་བཞིན་དང་སྐྱེས་བྱ་གཅིག་ཉིད་དུ་སྐྱོས་མཐོང་ཞིང་ཞེན་བ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་སྤྲོད་
བར་ཆགས་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་བའི་རྒྱུར་མི་འཐད་
པ་དེའི་བྱེད་། རང་བཞིན་ནི། སྐྱོག་ཏུ་གྱུར་པའི་གཙོ་བོ་ལ་ཟེར་མོད་ཀྱི། སྐྱེས་བྱ་དང་བདེ་
སོགས་ཐ་དད་དུ་ཤེས་ན་བདེ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་ཡང་ཐ་དད་དུ་ཤེས་ཀྱས་སོ། །ཞེན་
བྱེད་ཀྱི་སྐྱོད་དང་རང་བཞིན་གཉིས་ལེས་སོ་དང་། སྐྱེས་བྱ་རིག་པར་འདོད་དོ། །དེས་ན་བདག་
ལ་ཆགས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་འཁོར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ།

ཅ་ག། དམིགས་པའི་ནང་གི་ཡན་ལག་ལ། །༡༥༠

རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཇེས་ཆགས་འགྲུབ། །

ཁྱོད་གྱི་རང་སྟོབས་གྱིས་གཟུགས་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་ནང་གི་ཡན་ལག་མིག་
སོགས་དབང་བོ་ལ་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཇེས་སྟེ་ཆགས་པ་འདྲན་པར་འགྲུར་ཞིང། ཁྱོད་བདག་
འདྲིན་གྱི་རང་སྟོབས་ལས་བྱངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼སྟུག་བསྐྱལ་གྱི་སྟུག་བསྐྱལ་གྱིས་ཡིད་གདུངས་པ་ཆགས་བྲལ་གྱི་རྒྱར་མི་འཐད་པ་༽ཞེ། སྟུག་
བསྐྱལ་བསྟོམས་པས་གྲོལ་བར་འགྲུར་ཏེ། སྟུག་བསྐྱལ་གྱིས་གདུངས་པའི་ཆེ་ཡིད་འབྱུང་
ཞིང་སྟོན་ཆགས་བྲལ་དུ་འགྲུར་བ་མཐོང་བའི་བྱིར་ཞེས།

ཙམ། གང་ཞིག་ད་ལྟར་སྟུག་བསྐྱལ་བས། །

ཡིད་འབྱུང་དེ་འདྲ་སྣང་ཡིན་གྱི། །

ཆགས་བྲལ་མ་ཡིན་དེ་ཆེ་ཡང་། །༡༧།

ཆགས་ཡོད་སྐབས་གཞན་ཆོལ་བྱིར་རོ། །

སྟེས་བྱ་གང་ཞིག་ད་ལྟར་ཆོར་བ་སྟུག་བསྐྱལ་གྱི་སྟུག་བསྐྱལ་གྱིས་གདུངས་པས་
སྟེས་པའི་ཡིད་འབྱུང་དེ་འདྲ་ཆོས་ཙམ། ཞེ་སྣང་དང་མཚུངས་ལྡན་ནམ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་གྱི་
ཆགས་བྲལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྟེས་པ་དེའི་ཆེ་ཡང་ཁྱོད་རྒྱད་ལྟན་གྱི་སྟེས་བྱ་དེ་ལ་
ཆགས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བདེ་བའི་གནས་སྐབས་གཞན་ལ་སྟུག་པར་ཆགས་
ནས་ཆོལ་བའི་བྱིར། ཞེ་སྣང་རྒྱན་དུ་སྟེས་ན་ཆགས་པ་སྟེ་བའི་སྐབས་བཙོམ་པས་ཆགས་
བྲལ་དུ་འགྲུར་རོ་ཞེས། ཞེ་སྣང་ཙན་གྱི་སྟེས་བྱ་ཆོས་ཙམ། ཞེ་སྣང་སྟེས་པ་ཙམ་གྱིས་
ཆགས་བྲལ་དུ་འགྲུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཅ་བ། ཞེ་སྤང་སྤྱག་བསྐལ་རྒྱ་ཅན་བྱིས། །

དེ་ནི་དེ་སྤྱང་ཅམ་དུ་གནས། །

དེ་ལོག་ན་ནི་རང་ཉིད་གྱི། ༥༡

རང་བཞིན་ཉིད་ལ་^[1]སྤྱར་རྟེན་འགྱུར། །

ཞེ་སྤང་དེ་ནི་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐལ་དེ་སྤྱང་ཅམ་དུ་གནས་གྱི་དེ་ལོག་ན་རང་ཉིད་གྱི་
ཆགས་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་ཉིད་ལ་སྤྱར་བརྟེན་བར་འགྱུར་བའི་བྱིས། རྟགས་སྤྱ་མ་དེར་ཐལ།
དེ་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིས།

གསུམ་པ་^༡ཆགས་བྲལ་གྱི་རང་བཞིན་ངོས་གཙུང་བ་^༢ནི། འོན་ཁྱེད་རང་སྤྱར་ན་ཆགས་བྲལ་གང་
ཡིན་ཞེ་ན།

ཅ་བ། སྤང་དང་དོར་བྱ་སྤངས་པའི་བྱིས། །

ཐམས་ཅད་ལ་ནི་མཉམ་སྟོམས་ཅན། །

ཅན་དན་སྟེ་ཅམ་ཚུངས་པ་ལ། ༥༢

ཆགས་བྲལ་ཞེས་ནི་བརྟོག་པ་ཡིན། །

དབྱ་བཅོམ་བ་ཆོས་ཅན། ཆགས་བྲལ་ཞེས་ནི་བརྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། གཡས་གཡོན་ནས་
ཅན་གྱི་ཕྱེ་གྲས་བྱགས་པ་དང་སྟེ་ཁྱེ་ལུས་གཅོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོ་
ཟད་པར་སྤངས་པའི་སྟོན་མཉམ་སྟོམས་པ་ཅན་དུ་མཚུངས་པའི་སྟེས་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིས།
དེར་ཐལ། སྤང་བྱ་དང་དོར་བྱའི་ཆགས་སྤང་ཟད་པར་སྤངས་པའི་སྟེས་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིས།

[1] སྤྱར་བརྟེན། སྤྱ་ བེ།

གསུམ་བུ་༼སྤྱག་བསྐྱེད་སྒྲོམ་བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་༽ཞི། འོ་ན་བཙུང་ལྷན་འདས་གིས་
 སྤྱག་བསྐྱེད་བསྒྲོམ་བར་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཙམ་
 ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

ཙ་བ། འདྲ་བྱེད་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་དགོངས་ནས། །

སྤྱག་བསྐྱེད་བསྒྲོམས་བར་གསུངས་པ་ཡིན། །

དེད་གྱི་དེ་ཡང་རྒྱུན་ལས་སྒྲེས། །༡༥༥

སྤེད་པ་མཐའ་དག་གིས་ཡིད་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་ཁྱབ་པ་འདྲ་བྱེད་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་
 དགོངས་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་བསྒྲོམ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེད་གྱི་འདྲ་བྱེད་གྱི་སྤྱག་
 བསྐྱེད་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལྟར་བདག་ཉག་པ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུ་ལས་ཉོན་
 གྱི་རྒྱུན་ལས་སྒྲེས་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། དེ་ནི་བདག་མེད་^[1]ལྟ་རྟེན་ཡིན། །

དེ་འདྲའི་སྤྱག་བསྐྱེད་སྒྲོམ་པའི་སྒོ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སྤེད་པ་ལས་དངོས་སུ་གྲོལ་བའི་
 ལམ་དུ་འདོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་ནམ་ཐབས་
 དམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤེད་པ་ལས་དངོས་སུ་གྲོལ་བའི་ལམ་མིན་ཡང་ངེས་པར་སྒྲོམ་
 དགོས་ཏེ།

ཙ་བ། སྒྲོང་ཉིད་ལྟ་བས་གྲོལ་བར་འགྱུར། །

སྒྲོམ་པ་ལྷག་མ་དེ་དོན་ཡིན། །

[1] ལྟ་བརྟེན། ལྟ་ལེ།

སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་ལོམས་པས་སྒྲིད་བ་ལས་དངོས་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་ལ།
བསྐྱོམ་བ་ལྷག་མ་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་དང་། ཟག་བཅས་སྒྲུག་བསྐྱེལ་བྱ་
རྟོགས་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེའི་ཐབས་ཀྱི་དོན་བྱེད་པར་སྐྱོམ་དགོས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཅ་བ། དེ་མིར་མི་རྟག་ལས་སྐྱལ་བསྐྱལ། ༡༣༥༥

སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལས་ནི་བདག་མེད་གསུངས། །

དེས་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་ལས་ཐག་བཅས་
 ལྷག་བསྐལ་དུ་རྟོགས་པ་དང་། ལྷག་བསྐལ་དུ་རྟོགས་པ་ལས་བདག་མེད་རྟོགས་པ་འབྱུང་
 བར་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལྷན་བཤད་པའི་ཐབས་དང་ཐབས་བྱུང་དེ་ལྟར་
 གནས་པས་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་དག་སྒོར་དག །གཟུགས་རྟག་པ་ཡིན་ནམ།
 མི་རྟག་པ་ཡིན། བརྩན་པ་མི་རྟག་པ་ལགས་སོ། །གང་མི་རྟག་པ་དེ་ལྷག་བསྐལ་པ་ཡིན་ནམ་
 བདེ་བ་ཡིན། བརྩན་པ་ལྷག་བསྐལ་པ་ལགས་ཏེ། གང་མི་རྟག་པ་དེ་ལྷག་བསྐལ་པ་རྣམས་པར་
 འབྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་ལགས་སོ། །དེ་ལ་འདི་ནི་ངའི་ལོ། །འདི་ནི་ང་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་ངའི་
 བདག་གི་ཞེས་པ་ལྟར་རྩད་ངམ། བརྩན་པ་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གོ་རིམ་ས་དེ་ལྟར་རིམ་བཞི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྤྱག་པསྤལ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ལག་
རྒྱུ་ལ་རང་དོན་གྱི་མཐར་སྤྱག་པའི་ཡིད་བརྟན་རྒྱུར་བའི་ཆ་ཡིན་པ་རྟོག་པར་བྱེད་ལ།
ཐག་བཅས་སྤྱག་པསྤལ་རྟོགས་པས་ཡིད་འཕྲུང་འདྲིན་བར་བྱེད་དོ། །སྤར་བདག་གི་
བདེ་བ་ཚོ་བ་ལྟར་འདྲིན་བཤད་དེ། དེ་རྟག་པར་འདྲིན་པ་གཉིས་ཆོགས་པ་ལས། བདེ་བ་དེ་

འགྲུར་མེད་གྱི་ཡིད་བརྟན་དུ་རུང་བའི་གནས་སུ་འཛིན་པ་ཡོད་ལ། བདེ་བ་དེ་ནམ་མེད་ཉག་
 བར་རྟོགས་པ་ན། དེ་ཉིད་གྱིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒོ་འཕྲེན་པར་བྱེད་ལ། ཡང་ཁམས་གོང་མའི་
 ཟག་བཅས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ། རང་དུས་ནས་བྱིས་འབར་བའི་ནང་དུ་ཆུད་པ་ལྟ་བུའི་ཡིད་
 འགྲུར་གི་སྒོ་སྒྲེ་བ་ནི་སྤྲ་བའི་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བ་ལ་དེས་པར་བརྟོས་སོ། །

ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་ཅན་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ན་རང་དབང་བའི་གང་
 ཟག་མེད་པར་ཡང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྲུར་རོ། །རགས་པའི་མི་རྟག་པ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་
 དང་བདག་མེད་པ་གསུམ་གྱི་གོ་རིམས་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །

གསུམ་པ་༼བདག་འཛིན་མ་སྤངས་པར་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་བྱལ་མི་སྲིད་པ་༽དོན་བསྐྱེད་བཞི།

ཅ་བ། ཆགས་བྱལ་མིན་དང་སྲིད་ལྡན་དང་། །

ཚུམ་པ་ཀུན་ལ་བརྟེན་པ་དེ། །

ཉོན་མོངས་ལས་ལས་གྲོལ་མ་ཡིན། །༡༥༤

དེ་འབྲུ་འཁོར་བ་པ་ཞེས་བྲ། །

གྲོལ་བའི་བདག་ཚས་ཅན། སྲིད་པ་དང་ལྡན་པར་ཐལ། བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་བྱལ་
 བ་མིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རྒྱང་དོར་གྱི་ལས་ཀྱི་ཚུམ་པ་ཀུན་ལ་བརྟེན་པར་ཐལ། འདོད་ན།
 ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་ལས་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་སྤྲ་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱིར། འདོད་
 ན། དེ་འབྲུ་འཁོར་བ་པ་ཞེས་བྲ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྲེས་བྲུག་འཁྱེད། འདོད་པ་དེའི་བྱིར།

གཉིས་པ་སྲིད་ན་གྲོལ་བའི་བདག་ཁས་རྒྱངས་པ་དགོས་པ་མེད་པ་ནི།

ཅ་བ། བདག་གི་ཉིད་ནི་མི་འདོད་ན། །

དེ་ཡི་ཟ་བ་པོ་ཡང་མེད། །

བྱ་དང་ལོངས་སྟོང་མཚན་ཉིད་ཅན། །༡༥༥

དེ་ཆེ་དེ་ཡི་བདག་ཀྱང་མེད། །

དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དུས་དེའི་ཆེ་བདག་གི་བ་དེ་ཡི་ཟ་བ་པོ་ཡང་མེད་པར་ཐལ།
བཟའ་བྱ་བདག་གི་བ་ཉིད་ནི་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་བདག་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ།
འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཐུབ་པར་ཐལ། བདག་རྟག་པ་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་རྒྱ་ལས་བྱེད་པའི་བྱ་བ་
ཅན་དང་འབྲས་བྱ་ལོངས་སྟོང་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་། ཉིས་ན་འཇིག་ལྷ་སྟོང་དགོས་པར་བསྟན་པ་། རྟོ། གྲོལ་བ་འདོད་པ་དག་ཅེས་བརྟེན་པས་
ཐོས་ནས།

ཙ་ག། དེ་ཕྱིར་གྲོལ་འདོད་ཐོག་མེད་པའི། །

རྒྱ་ཅན་རིགས་མ་ཐུན་ས་ཐོན་ལས། །

བྱུང་པའི་འཇིག་ཆོགས་ལྷ་བ་དག། །༡༥༦

ཙ་བ་ཉིད་ནས་དབྱུང་བར་གྱིས། །

ཐར་པ་ཐོབ་པར་འདོད་ན། འཇིག་ཆོགས་ལ་བསྟན་པ་དག་ཙ་བ་ཉིད་ནས་དབྱུང་བར་
གྱིས་ཤིག་སྟེ་དབྱུང་རིགས་པར་ཐལ། འཇིག་ལྷ་འཁོར་པའི་ཙ་བ་ཡིན་ཞིང་། བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེའི་དངོས་གཉེན་དུ་བསྒྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འཇིག་ལྷ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་
མེད་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་མིན་ཏེ་ཐོག་མ་མེད་པའི་རྒྱ་ཅན་གྱི་རང་གི་རིགས་
མ་ཐུན་པའི་ས་ཐོན་ལས་བྱུང་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། །དབང་ལྷག་གི་བཀའ་ལྟར་ཅམ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་རུང་བ་ཀློང་། (གསུམ)། དབང་ལྷག་གིས་ཐར་
ལམ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོག་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པའི་སྐབ་བྱེད་དགག། གཞོད་བྱེད་བརྗོད་།
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྲོལ་ལམ་དུ་བསྐྱར་བཤོ། །

དང་པོ་། །དབང་ལྷག་གིས་ཐར་ལམ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོག་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པའི་སྐབ་བྱེད་དགག་པ་ཀློང་།

ཅ་ག། ལུང་ནི་⁽¹⁾དེ་ལྟའི་དངོས་ཡིན་པའི། །

རྒྱ་མ་མཐོང་བ་རྣམས་ལ་ནི། །

ལུང་ཅམ་གྱིས་ནི་གྲོལ་བར་ཡང་། །༢༡༩

སྐབ་ཡོངས་སུ་མགུ་བྱེད་མིན། །

ལུང་ལས་བཤད་པའི་ཆོག་ཅམ་གྱིས་གྲོལ་བར་སྐབ་ཡང་རྟོག་ལྡན་ཡོངས་སུ་མགུ་
བྱེད་མིན་པར་ཐལ། དབང་བསྐྱར་གྱི་ཆོག་ཅམ་གྱིས་གྲོལ་བར་སྟོན་པའི་ལུང་ནི་རང་གི་
བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་མི་འབྲལ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་མ་མཐོང་བའི་བྱིས་
རྣམས་ནི་གཞན་ཡང་མཆོན་པའོ། །ཏ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། ལུང་དེ་ལས་བཤད་པའི་སྐབས་ས་
བོན་ལ་བཏབ་བས་སྐབ་ཀྱི་སྐྱེད་བ་ལྟར། བརྗོད་བྱ་ལ་མི་འབྲལ་ལོ་ཞེན།

ཅ་ག། ས་བོན་སོགས་བྱ་བ་ཆོག་ནི། །

⁽²⁾སྐྱེས་བུ་མི་སྐྱེད་པར་རུས་མིན། །

ཉིལ་མར་བསྐྱས་དང་མེས་བསྐྱེགས་སོགས། །༢༢༠

[1] དེ་ལྟ་སྤྱི་ལོ།

[2] སྐྱེས་བུ་མིན་བསྐྱེད་སྤྱི་ལོ།

^[1]བདག་ཀྱང་གྲོལ་བར་ཐལ་བྱེད་རོ། །

ས་ཐོན་སོགས་ཀྱིས་སྤྱ་བྱ་མི་སྤྱོད་པ་བྱུང་བའི་ཆོ་ག་མཐོང་བས། དབང་ཕྱོགས་གི་དབང་
བསྐྱར་ཐོབ་མ་ཐག་སྤྱིས་བྱ་ཡང་སྤྱད་དུ་མི་སྤྱོད་པར་བྱེད་ནས་བ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ལུས་
ལ་ཉིལ་མར་བསྐྱས་པ་དང་མེས་བསྐྱེད་ས་པ་སོགས་ལས་ཀྱང་གྲོལ་བར་ཐལ་བའི་བྱེད།

ཙམ་གྱིས་སྤྱ་བ་དག་བྱེད་ཡང་བྱེད། །

སྤྱིག་པ་བཅོམ་པར་བྱས་པ་མིན། །

འདི་ཡི་ལྷ་ཉིད་མེད་འགྱུར་གྱི། ༡༩༡

ལུས་ཅན་མིན་བྱེད་སྤྱིག་ལྷ་མིན། །

དེ་བཞིན་དུ་སྤྱིན་སྤྱིག་གི་མེས་སེམས་ཀྱི་སྤྱིག་པ་བཅོམ་པར་བྱས་པ་མིན་པར་ཐལ།
སྤྱིན་སྤྱིག་གི་མེས་ལུས་གཏུངས་པས་སྤྱར་སྤང་ཁར་ལྷ་བ་དག་བྱེད་ཡང་བར་སོང་བ་ཙམ་
ཡིན་པའི་བྱེད། སྤྱིན་སྤྱིག་གིས་སྤྱིས་བྱ་འདི་ཡི་ལུས་ཀྱི་ལྷ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཆ་འགའ་མེད་པར་
འགྱུར་བ་ཙམ་གྱིས་སྤྱིག་པ་སྤང་ཁར་ལྷ་བ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ལུས་ཅན་མིན་པའི་བྱེད།

གཉིས་པ་ཉེ་གནོད་བྱེད་བཞིན་པ་ཉེ་ལ་(གསལ)། བཀའ་ལུང་ཙམ་གྱིས་ཡང་སྤྱད་བྱེད་མེད་ཀྱི་ལ་
མི་གནོད་པ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ། བཀའ་པ་ལ་གནོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ཉེ་བཀའ་ལུང་ཙམ་གྱིས་ཡང་སྤྱད་བྱེད་མེད་ཀྱི་ལ་མི་གནོད་པ་ཉེ།

ཙམ་གྱིས་སོགས་དང་ནི་དེ་ལས་བྱུང་། །

སྤྱད་པ་སེམས་པའི་དབང་དགག་གིས། །

དམན་གནས་འགྲོ་བ་སྐྱེ་བ་ཡིན། །༡༩༡

དེ་བྱིར་དེ་བཅད་འགྲོ་མི་འགྱུར། །

སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་བདེ་བར་འཇིན་པའི་ལོག་ཤེས་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སྲིད་བ་དང་མཚུངས་བར་ལྡན་པའི་སེམས་བ་ཆོས་ཅན། གང་གི་རྒྱུད་ལ་ཁྱོད་གཉེན་པོའི་སྤྱོད་པས་ཀྱིས་བཅད་བ་དེ་ཡང་སྲིད་བྱི་མར་འགྲོ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་དབང་དག་གིས་དམན་པའི་གནས་སུ་འགྲོ་བ་རྣམས་སྐྱེ་བ་འཇིན་པར་བྱེད་བ་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར།

ཅ་བ། དེ་ཅམ་ལས་ནི་འབྱུང་བའི་བྱིར། །

སྐྱེ་ལ་དེ་དག་ཉིད་རྒྱས་ཡིན། །

ཐ་མལ་བ་སྐྱེ་བ་ལ་ལོག་སྲིད་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་ཐན་འདོགས་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཅམ་རྒྱུར་ཡོད་བ་ལས་འབྱུང་བའི་བྱིར། ལས་ཀྱང་རྒྱུར་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། སྲིད་བར་སྐྱེ་བ་ལ་སེམས་བ་ལས་དོན་གཞན་པའི་ལས་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཅ་བ། སེམས་བ་དེ་དག་རང་ཉིད་ལས། །༡༩༢

ཡིན་བྱིར་སྐྱེ་རྒྱུ་ཉམས་པ་མེད། །

ལོག་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་སྲིད་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བ་དེ་དག་རང་ཉིད་ཡང་སྲིད་བྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་དབང་གི་ཆོ་ག་ཅམ་སྲིད་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ལས་མིན་ཏེ། དབང་དེ་ཐོབ་ཅམ་གྱིས་སྐྱེས་བུས་སྲིད་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཚུང་ཟད་ཀྱང་ཉམས་པ་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ རིམ་ལྔ་དགག་པ་ རེ་ནི།

ཅ་ག། འཁྱོད་དང་རྟོགས་རྟེན་བྱེད་པ་ཡིན། །

དེ་ནི་མ་མཐོང་བ་ལས་འགྱུར།

མ་མཐོང་ཞིག་ཕྱིར་ལྟོ་བ་མེད། །༡༩༩

དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡང་མིད་མྱི་མར་འཁོ་བ་མེད་པར་ཐལ། ཡུལ་གཞན་
 ཏུ་འཁོ་བར་བྱེད་པ་པོ་སྐྱེས་བུ་དེ་ཡུལ་གཞན་ཏུ་འཁོ་བ་དང་གཟུགས་སྟགས་རྟོགས་པའི་
 རྟོན་ནི། བྱེད་པ་མེད་ལ་སྟགས་བ་ཡིན་ལ། བྱེད་པ་དེ་ནི་མ་མཐོང་བ་ཚོས་དང་ཚོས་མ་
 ཡིན་པའི་ལས་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་མ་མཐོང་བའི་ལས་དབང་བསྐྱར་བྱིས་ཞིག་པར་
 བྱས་པའི་ཕྱིར།

ཅ་ག། དེས་ན་འདྲ་བྱེད་སེམས་པ་མིན། །

དེས་ན་ལས་ཀྱང་བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུ་བྱེད་ཡིན་གྱི་ཁྱེད་འདོད་པའི་སེམས་པ་མེན་
ལོ་ཞེས།

ཅ་ག། ཡོད་དང་མེད་པའི་རྗེས་འཇུག་ཕྱིར།

བྱེད་པ་^[1]བྱེད་ལ་སྒོ་ཡི་ནི།

ནུས་མཐོང་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་ན། ༡༩༥

དེ་ཡོད་དེ་དག་ཅིས་མི་འགོ། །

མེད་པ་དབང་མོགས་མངལ་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་མོག་མེད་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཐོ་

[1] བསྐྱེད་ལ། ལྷོ་ལོ།

སེམས་པ་དེ་ཡིས་པན་འདོགས་པའི་རྒྱས་པ་མཐོང་གི། ཆོ་ག་སོགས་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེ་ཙམ་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་ཐོག་བྱེད་པའི་
 བྱིན། དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པ་དེ་དག་ཡང་སྲིད་བྱི་མར་ཅིས་མི་འགོ་སྟེ་འགོ་བར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་
 མ་ཉམས་པར་ཡོད་པའི་བྱིན།

གསུམ་པ་༼བཀག་པ་ལ་གཞོད་པ་སྐྱང་བ་༽ལ་(གསུམ)། དབང་བསྐྱར་གྱིས་ཡིད་སྒྲོའི་རྒྱས་པ་
 བཅོམ་པ་མི་འཐད། ཉ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། བདག་ཉག་པ་བྱེད་པ་མོར་མི་རུང་བཅོ། །

དང་པོ་༼དབང་བསྐྱར་གྱིས་ཡིད་སྒྲོའི་རྒྱས་པ་བཅོམ་པ་མི་འཐད་པ་༽ཟེ།

ཙམ། གལ་ཏེ་དེ་དག་རྒྱས་མེད་ན། །

གལ་ཏེ་ལོག་སྲིད་དེ་དག་དབང་གིས་ཡང་སྲིད་བྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པར་
 བྱས་པའི་བྱིན། དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པ་ཡང་སྲིད་མི་ལེན་ནོ་ཞེན།

ཙམ། དབང་སོགས་བྱས་མ་ཐག་དེ་དག །

སེམས་པའི་དབང་གིས་འཛིན་དང་འཇུག ། ༡༥༦

གཡེང་དང་འགོག་པ་མེད་པར་འགྱུར། །

དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། དབང་བསྐྱར་སོགས་བྱས་མ་ཐག་
 རང་རྒྱུད་གྱི་སེམས་པའི་དབང་གིས་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ཡུལ་རང་དགར་འཛིན་
 པ་དང་། འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཇུག་པ་དང་། ཡུལ་གཞན་དང་གཞན་དུ་གཡེང་བ་
 དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་རྒྱུན་གྱི་དེ་འགོག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་
 སེམས་པའི་རྒྱས་པ་དབང་བསྐྱར་གྱིས་བཅོམ་པའི་བྱིན། ཡང་ན། གཡེང་བ་བརྒྱལ་ནས་

དབང་པོ་ཡུལ་ལ་མི་འཇུག་པ་དང་། འགོག་པ་ཐབས་གིས་སྦྲར་ཡང་སོས་པའོ། །

གཉིས་པ་། ཉ་ཅང་ཐལ་བ་འི།

ཅ་བ། ཅི་སྟེ་དེ་ཆེ་སྒོ་མེད་ཕྱིར། །

མི་འགྱུར་ ..... ། །

ཅི་སྟེ་མི་བ་དེའི་ཆེ་སྒོ་མེད་པའི་ཆེ་འཁོར་བའི་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་
རོ་ཞེན།

ཅ་བ། ..... གྲི་མ་རྒྱལ་སྤྱང་གི་སྒོ། །

མཆོམས་སྦྱོར་ ..... ། །

དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པ་འཆི་ཁ་མའི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་གྲི་མ་རྒྱལ་སྤྱང་ཆོས་ཅན།
སྤྱོད་གིས་སྒོ་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཆོམས་སྦྱོར་ཏེ། དེའི་དངོས་སྒྱུ་རྒྱས་པ་སོགས་མེད་ཆང་
པའི་ཕྱིར།

ཅ་བ། ..... དེ་རྒྱལ་སྤྱང་རྒྱས་མེད་ན། ། ༡༩༧

དེ་རྒྱལ་སྤྱང་རིགས་འདྲ་མཆོམས་སྦྱོར་པའི་རྒྱས་པ་དབང་བསྐྱར་གིས་བཅོམ་པས་མེད་
རོ་ཞེན།

ཅ་བ། གསོན་པ་ཉིད་ནའང་རྒྱས་མེད་འགྱུར། །

གཉེན་པོ་དང་ནི་རང་གི་ཕྱོགས། །

^[1]འཕེལ་ན་འགྲིབ་དང་འཕེལ་པའི་ཕྱིར། །

ཉེས་རྒྱན་རང་གི་ས་བོན་ཅན། ༡༥༩

དབང་བསྐྱར་བ་ལས་ལྷོག་པ་མེད། །

དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པ་གསོན་པ་ཉིད་ནའང་རིགས་འདྲ་མཚམས་སྒྲིར་བའི་རྒྱས་མེད་དུ་
འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་རྒྱས་པ་དབང་བསྐྱར་གྱིས་བཅོམ་བའི་བྱིར། དེས་ན་རང་གི་རིགས་
འདྲའི་ས་བོན་ཅན་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་རྒྱན་ཆོས་ཅན། དབང་བསྐྱར་བ་ཅམ་ལས་
ལྷོག་པ་མེད་དེ། རྩོད་གཉེན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འཕེལ་ན་འགྲིབ་རང་གི་
ཕྱོགས་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་འཕེལ་ན་རྩོད་འཕེལ་བའི་བྱིར།

གསུམ་པ་༼བདག་རྟག་བ་བྱེད་བ་ཐོར་མི་རུང་བ་༽ཞི། རྩོད་བདག་མེད་པར་སྒྲིབ་པ་ལ་ཐར་བ་མི་
འཐད་དོ་ཞེ་ན། ཁོ་ཐོ་ཅག་ལ་འཐད་གྱི་བདག་རྟག་བ་སྒྲིབ་པ་ལ་མི་འཐད་དེ།

ཅ་བ། རྟག་ལ་^[1]ལྷོས་པ་མེད་པའི་བྱིར། །

རིམ་གྱིས་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། །

བྱེད་དང་མི་བྱེད་པ་དག་ནི། ༡༥༩

འདྲ་བའི་བདག་ཉིད་བྱེད་པ་འགལ། །

རྒྱ་དང་འབྲས་བུའང་གཅིག་པར་འགྱུར། །

བདག་རྟག་པ་ལ་བཅིངས་ཐར་གྱི་གནས་སྐབས་རིམ་གྱིས་བསྦྱེད་པར་བྱེད་པ་འགལ་
བར་ཐལ། རྟག་པ་རྒྱན་ལ་བལྟོས་པ་མེད་པའི་བྱིར། འབྲས་བུ་བསྦྱེད་པར་བྱེད་པ་ཅམ་ཡང་
འགལ་བར་ཐལ། རྟག་པ་ལ་འབྲས་བུ་བྱེད་པ་དང་མི་བྱེད་པ་དག་རྒྱས་པ་འདྲ་བའི་བདག་

[1] བལྟོས་གསལ་གྱི་ལེ།

ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱ་དང་འབྲས་བྱུང་གཅིག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། བདག་ཉག་པ་དེ་
ཉིད་ལས་གསོག་པ་པོ་དང་འབྲས་བྱུང་མྱོང་བ་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙམ། དེ་དག་དེ་ལས་ཐ་དད་ན། །

རྒྱ་འབྲས་དེ་དག་བདག་ཉག་པ་དེ་ལས་རྗེས་ཐ་དད་དོ་ཞེ་ན།

ཙམ། བྱེད་པོ་ཟ་བོ་ཉམས་པར་འགྱུར། ། ༡༥༠

རྒྱས་པ་ཡང་ནི་འགྲིབ་མ་ཡིན། །

བདག་ཉག་པ་དེ་ཉིད་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བྱུང་ཟ་བ་པོ་ཡིན་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་
བར་ཐལ་ལོ། །ཉག་པས་འབྲས་བྱུང་ལ་པན་འདོགས་པའི་རྒྱས་པ་ཡང་ནི་འགྲིབ་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཉག་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་རྒྱས་པ་མ་ཆང་བའི་བྱིར། བདག་མེད་ན་གཞན་
གྱིས་མྱོང་བ་གཞན་གྱིས་བློན་པ་དང་། གཞན་གྱིས་བསགས་པ་གཞན་གྱིས་ལོངས་སྟོང་
བ་སོགས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མྱོང་བློན་བྱེད་པ་པོའི་བདག་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་སྤང་
བོ་སྐད་ཅིག་མར་སྦྲེལ་བ།

ཙམ། གཞན་གྱིས་བློན་དང་ལོངས་སྟོང་སོགས། །

ཐལ་བ་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། །

འགའ་ཡང་བློན་པ་མེད་པའི་བྱིར། ། ༡༥༡

དེས་ན་མྱོང་ལས་བློན་པ་འབྱུང་། །

གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་གཞན་གྱིས་བློན་པ་དང་། གཞན་གྱིས་བསགས་པ་གཞན་གྱིས་
ལོངས་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐལ་བ་གནོད་བྱེད་ཏུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉག་པའི་སྦྱེས་བྱ་

འགའི་ཡང་སྤར་སྤྱོད་བ་ཕྱིས་དྲན་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལས་བྱས་བ་རྟུན་ཐོས་བ་དང་མ་བྱས་
བ་དང་སྤང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་བ་མེད་པར་ཐལ། ཡུལ་མཚུངས་པའི་སྤྱོད་བ་ལས་དྲན་
བ་རྟུན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་དེས་ནའི་ཕྱིར།

གསུམ་བ་༼བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྤྱོད་ལམ་དུ་བརྟན་བ་༽ནི། མེད་བ་འཁོར་པའི་རྩ་བ་ཡིན་ཏེ།

ཙ་བ། བདེན་བ་བཞི་ལ་བརྟེན་བ་དང་། །

བདེ་དང་ང་དང་ངའི་ཞེས་སོགས། །

ཡང་དག་མིན་བ་རྣམ་བཅུ་དུག ། ༡༧༩

སྤྱོ་བཏགས་ནས་ནི་ཡོངས་སུ་སྤེད། །

བདེན་བ་བཞི་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་བ་སྤྱག་བསྐྱལ་རྟག་ཅིང་བརྟན་བ་དང་བདེ་བ་དང་།
ང་དང་ངའི་ཞེས་སོགས་ཡང་དག་བ་མིན་བ་བཞི་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་དང་བཅས་པས་རྣམ་
བ་བཅུ་དུག་སྤྱོ་བཏགས་ནས་ནི་ཡོངས་སུ་སྤེད་ཅིང་སྤེད་པའི་དབང་གིས་ཉིང་མཚམས་
སྤྱོར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉིད་སྤེད་བ་ལས་སྤྱོ་བའི་
ལམ་ཡིན་ཏེ།

ཙ་བ། དེ་ཉིད་ལ་ནི་དེ་འགལ་དོན། །

དེ་ཉིད་རྣམ་བ་རྗེས་རྟོགས་ཅན། །

ལེགས་བསྐྱོམས་ཡང་དག་ལྟ་བ་ཡིས། ། ༡༨༠

སྤེད་བ་རྗེས་འབྲང་བཅས་འཛོམས་བྱེད། །

བདེན་བ་བཞི་མོད་ཉིད་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་དང་འགལ་བའི་དོན་མི་རྟག་བ་ལ་སོགས་

བའི་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྩུ་བྱག་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་རྟོགས་པ་ཅན་ལེགས་པར་སྒོམ་
 བའི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡང་དག་པའི་སྣ་བ་ཡིས་སྲིད་པ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ཅ
 བ་ནས་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྲིད་པ་མེད་ཀྱང་ལས་དང་ལུས་ཡོད་ན་འཁོར་བ་
 ལས་མི་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན།

ཙ་ག། ལས་དང་ལུས་ངག་གནས་ན་ཡང་། །

གཅིག་མེད་ཕྱིར་ན་རྩུ་གསུམ་ཅན། །

སྐྱེ་བ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །༡༧༥

ས་བོན་མེད་པར་སྐྱ་གྲུ་བཞིན། །

དག་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། ལས་དང་ལུས་དག་གནས་ན་ཡང་སྤྲར་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་
 སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོའི་རྩུ་གཅིག་སྲིད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལུབ་སྟེ། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་རྩུ་
 གསུམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་བོན་མེད་པར་སྐྱ་གྲུ་མི་འབྲང་བ་བཞིན་རོ། །

གསུམ་པ་ལས་ལུས་འཛད་པའི་ཐབས་ཅམ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་རུང་བ་ལ་(གཉིས)།
 དགག་པ་དངོས་དང་། ཅོད་སྤང་རོ། །

དང་པོ་༼དགག་བ་དངོས་༽ཞི། རྣམ་མཁའི་གོས་ཅན་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལས་དང་ལུས་
 ཟད་བས་ཀྱང་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་བ་རྩུ་གསུམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་ལས་ལུས་འབའ་ཞིག་གི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པར་རིགས་སོ་ཞེན།

ཙ་ག། ལས་དང་ལུས་ངག་སྤྲོད་མིན་ཏེ། །

གཉེན་པོ་དག་ནི་མེད་ཕྱིར་དང་། །

རྒྱས་མེད་ཕྱིར་རོ་སྤྱིད་པ་ནི། ༡༥༥

ཡོད་ན་སྤྱར་ཡང་འབྱུང་ཕྱིར་རོ།

སྤྱིད་པ་མ་སྤྱངས་པར་ལས་དང་ལུས་དག་སྤྱོད་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལས་ལུས་རྒྱང་པ་
སྤྱོད་བའི་གཉེན་པོ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱིད་པ་མ་སྤྱངས་པར་དེ་དག་ཟད་པར་སྤྱོད་
བའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱིད་པ་ཡོད་ན་སྤྱར་ཡང་ལས་དང་དེ་ལས་ལུས་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼ཅོད་སྤྱོད་ཀྱི་ལ་༽(གསུམ)། ལས་སྤྱིད་གཉིས་ཀ་འཛོམས་པའི་གཉེན་པོ་ཤིང་
མཚུངས་སུ་བསྟེན་པ་དགག་པ་དང་། དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་འབྲེས་ཤིང་ཟད་
པར་བྱེད་པ་དགག་པ། ལས་སྤྱིད་སྤྱར་བྱུང་མཚུངས་པ་དགག་པའོ།

དང་པོ་༼ལས་སྤྱིད་གཉིས་ཀ་འཛོམས་པའི་གཉེན་པོ་ཤིང་མཚུངས་སུ་བསྟེན་པ་དགག་པ་༽ནི།

ཙམ། གཉིས་ཟད་དོན་དུ་འབད་ན་ཡང་།

དེ་ལྟ་ན་ལས་སྤྱིད་གཉིས་ཀ་སོ་སོར་ཟད་པའི་དོན་དུ་འབད་པར་རིགས་ཏེ། གཉིས་ཀ་
འཁོར་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

ཙམ། ལས་ཟད་དུ་བ་བ་དོན་མེད་ཡིན།

འབྲས་བུ་སྒྲ་ཚོགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ༡༥༦

ལས་རྣམས་རྒྱས་པ་ཐ་དད་བྱ།

རྗེས་དཔོག་དེས་ན་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི།

ལས་ལོགས་སུ་ཟད་པའི་གཉེན་པོ་ལ་དུ་བ་བ་དོན་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱིད་པ་མ་

སྤངས་པར་སྤོང་མི་རུས། ལོགས་སུ་སྤངས་པ་དགོས་པ་མེད་པའི་བྱིར། ཉོན་མོངས་ཀྱི་
 ཅ་བ་གཅིག་སྤངས་པས་གཞན་ཐམས་ཅད་སྤོང་རུས་ལ། ལས་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་མེད་
 དེ། སྤྱིས་བྱའི་ལས་ནམས་རུས་པ་ཐད་དང་བ་དུ་མ་ཅན་དུ་རྗེས་སུ་དཔོག་རུས་ཏེ། ལས་ཀྱི་
 འབྲས་བྱ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་འོང་བ་སྤྱོད་ཆོགས་པ་ཅན་དུ་མཐོང་བའི་བྱིར།

ཅ་བ། ཉོན་མོངས་དངོས་གཅིག་གིས་མི་འཇོམ། །

སྤྱ་འབལ་བ་ལ་སོགས་པའི་དཀའ་སྤྱབ་ཀྱི་གདུང་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དངོས་པོ་གཅིག་
 གིས་ལས་ཐམས་ཅད་མི་འཇོམ་པར་ཐལ། ལས་གཅིག་སྤངས་པས་ཀྱན་སྤོང་བར་འགྱུར་
 བའི་ལས་ནི་མེད། ལས་མཐའ་ལས་པ་དེས་ནའི་བྱིར། རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལས་ལས་
 བཟང་པོ་སྤྲོན་དུ་སོང་བ་དང་། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ལས་ལས་རན་དང་། ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་
 སྤྱོད་ཆོགས་པ་ལས་ལས་བཟང་རན་སྤྱོད་ཆོགས་སྤྲོན་དུ་སོང་བར་དངོས་པོ་སྤྲོབས་ཞུགས་ཀྱི་
 རྟགས་ལས་དཔོག་རུས་ཀྱི། ལུས་འདིའི་སྤྲོན་གྱི་ལས་ལུལ་གང་དུ་བྱས་པ་དང་། དུས་ནམ་
 ཀྱི་ཆེ་དང་། ཚུལ་རི་ལྟར་བྱས་པ་སོགས་ནི་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་རོ། །

ཅ་བ། རྣམ་འགས་དེ་བསྐྱེད་འབྲས་བུ་ནི། །¹⁾

ཆུང་འགྱུར་རིགས་མི་མ་སྤུན་ཅན་མིན། །

འབྲས་བུ་ཉམས་སུ་སྤོང་བ་ནི། །²⁾

དཀའ་སྤྱབ་ཀྱིས་ལུས་གདུངས་པའི་རྣམ་པ་འགས་ལས་རིགས་མ་སྤུན་དང་རིགས་མི་

[1] འབྲས་བུ་ཉམས་སུ་སྤོང་བ་ནི། །ཞེས་པའི་ཆོག་རྒྱུད་གཅིག་པོ་འདི། སྤྱར་ཐང་དང་པེ་ཅིང་དབར་མ་གཉིས་ཀར་མི་
 གསལ་ཞིང་། རྫོང་གསལ་སྤྱོད་དཔོན་ཡིད་ཀྱི་ཤིང་རྟ་ཞེས་པའི་འབྲེལ་བའི་ནང་གི་ཅ་བར་ཡང་མི་གསལ།

མ་ཐུན་པ་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་མཐའ་དག་ཟད་པར་བྱེད་པ་མིན་པར་ཐལ། དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་ལས་
 དེས་གདུང་བ་དེ་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པའི་ཐོན་གྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བས་རྩུང་ཟད་
 རྩུང་པར་འགྱུར་བ་ཅན་དུ་ཟད་པའི་བྱིས།

གཉིས་པ་༼དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་ལས་ཀྱི་རུས་པ་འདྲེས་ཤིང་ཟད་པར་བྱེད་པ་དགག་པ་༽ནི།

ཙ་བ། ཅི་སྟེ་དཀའ་ཐུབ་རུས་པ་ཡིས། །

རུས་པ་འདྲེས་པ་ཟད་པ་ན། །༡༥༥

ཅི་སྟེ་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་བདེ་སྤྲུག་གི་འབྲས་བུ་སྒྲ་ཆོག་ལས་འབྱེན་པའི་རུས་པ་གཅིག་དུ་
 འདྲེས་པར་བྱས་པ་ཡིས་རུས་པ་འདྲེས་པའི་འབྲས་བུ་གཅིག་བུ་དེ་ཉིད་གདུང་བ་གཅིག་
 ཉམས་སུ་སྤྱོད་བས་ཟད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། ཉོན་མོངས་⁽¹⁾ཆ་འགས་སྤྱོད་བའམ། །

ཉོན་མོངས་མེད་པར་ཀུན་སྤྱོད་འགྱུར། །

གལ་ཏེ་དཀའ་ཐུབ་ཉོན་མོངས་ལས། །

གཞན་འདོད་ཉོན་མོངས་ཉིད་ཅེ་ན། །༡༥༥

གལ་ཏེ་དཀའ་ཐུབ་དེས་ལུས་གདུང་ཞིང་སྤྲུག་བསྐྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ལས་གཞན་སྤྱིན་
 པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པར་འདོད་དམ། གདུང་པའི་ཉོན་མོངས་ཉིད་ཡིན། དང་སོ་ལྟར་
 རྟ། ལས་འབྲས་ཟད་པའི་བྱིར་དུ་མེ་ལྟ་བུ་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་གདུང་བ་བྲག་སོ་རྩོམ་པ་དོན་
 མེད་པར་ཐལ། སྤྱི་ཉག་མ་གཅིག་བརྟོགས་པ་ལྟ་བུའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཆ་འགས་འགས་ལས་

[1] ཆ་འགས་སྤྱོད། ལྟ་ བེ།

འབྲས་མ་ལུས་པ་སྔོང་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། འཕྲི་གྲྲིས་གཏུང་བའི་ཉོན་མོངས་མེད་པར་དཀའ་
 ཐུབ་ཀྱིས་ལས་འབྲས་ཀྱན་སྔོང་རྒྱས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དཀའ་ཐུབ་དེ་ལ་ལས་ཐམས་
 ཅད་རྒྱས་པ་གཅིག་ཏུ་འཛེས་པར་བྱེད་པའི་མཐུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལྟར་ན།

ཅ་བ། དེ་ནི་ལས་འབྲས་ཡིན་ཕྱིར་འདིས། །

རྒྱས་པ་འཛེས་སོགས་འགྱུར་མ་ཡིན། །

དཀའ་ཐུབ་འདིས་ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་གཅིག་ཏུ་འཛེས་པ་དང་། རྒྱས་པ་རགས་པ་ཟད་
 བར་བྱེད་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དཀའ་ཐུབ་དེ་ནི་ལས་ངན་གྱི་འབྲས་
 ལུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བ་སྐྱང་གིས་ཞིང་མོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་བཞིན། འོན་ཏེ་རང་ཡང་
 བྱམས་སོགས་གོམས་པ་དང་གཟུངས་སྤྲུགས་བ་ལས་སྒྲིབ་པ་འདག་པར་འདོད་པ་
 དང་འགལ་ལ། ཡང་སྲེད་པ་བཅོམ་ན་ལས་མཐའ་དག་ཀྱང་བཅོམ་པར་འགྱུར་བས་ལས་ཀྱི་
 གཉེན་པོ་མེད་པ་འགལ་ལོ་ཞིན།

ཅ་བ། སྒྲེ་འདོད་ཉེས་པ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། །

གང་ཡང་སྒྲིན་རྣམས་འགོག་བྱས་པ། ། ༡༩༠

དེས་སྒྲེད་ལས་ལ་རྒྱས་འགྱུར་གྱི། །

གང་ཡང་སྒྲིན་ཆགས་སོགས་རྣམས་འགོག་པར་བྱེད་པའི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
 སེམ་རབ་ཚས་ཅན། མ་འོངས་པ་ན་སྒྲེ་བར་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་དེས་བསྒྲེད་པའི་ལས་
 ཀྱི་འབྲས་བྱ་འབྲིན་པ་ལ་གཞོད་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། མ་འོངས་པ་ན་སྒྲེ་བར་འདོད་པའི་ཉེས་
 པ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། ཇི་ལྟར་བྱས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར། །

ཇི་ལྟར་ལས་བྱས་པའི་འབྲས་བྱ་ཞར་བ་དང་སྐྱར་པོ་ལ་སོགས་པ་བྱུབ་ཅིན་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བྱ་བྱུབ་ཅིན་པ་མི་སྦྱེ་བར་བྱེད་མི་རྣམས་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཞུངས་སྐྱགས་བསྐྱས་པ་སོགས་ཀྱིས་ལས་སྦྱིབ་འགའ་ཞིག་འབྲས་བྱ་རྣམས་སྦྱོར་སྦྱོར་མི་རུང་དུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་། སྟེན་པ་མ་སྦྱངས་པར་ལས་མཐའ་དག་ཟད་པར་བྱེད་རྣམས་པའི་གཉེན་པོ་ཞི་སྟེ་ཡང་མེད་དོ། །ཡང་ན་གཞུང་སྐྱ་མས་སྟེན་པ་ཟད་པར་སྦྱངས་ན། དེ་བྱིན་ཆད་ལས་ཀྱི་རྣམས་སྦྱོར་འབྱིན་པའི་རྣམས་པ་རུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་བྱེད་རྣམས་པར་བསྟན་ནས། ཀྱང་པ་མ་མས་སྟེན་པ་མ་སྦྱངས་པར་སྟོན་བྱས་པའི་ལས་མཐའ་དག་གིས་འབྲས་བྱ་འབྱིན་པའི་རྣམས་མེད་དུ་བྱེད་མི་རྣམས་པར་བསྟན་ཏོ། །

གཞུང་སྐྱ་མས་སྟོང་བར་མ་ངེས་པའི་ལས་སྟོང་རྣམས་པ་དང་། བྱི་མས་སྟོང་ངེས་ཀྱི་ལས་སྟོང་མི་རྣམས་པ་ལ་འཆད་པ་ནི། གཞུང་གི་དོན་མ་ཡིན་ཞིང་། དེགས་པས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། བྱིང་རྟ་ཆེན་པོ་དུ་མས་སྟོབས་བཞི་ཆང་པའི་བཤགས་པས་སྟོང་ངེས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམས་པར་སྦྱོར་བ་འབྱིན་པ་ཡང་འདག་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །འོན་སྟངས་སྟེ་འགའ་པོ་ཞེ་ན། གཉེན་པོ་དང་མ་སྟད་ན་སྟོང་ངེས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་། ལས་སྟེང་སྟངས་བྱར་མཚུངས་པ་དགག་པ་། ཞིན་པ་ཡོད་ན་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ལས་ཡོད་ན་ཡང་སྟེན་པ་འབྱུང་བས་གཉིས་ཀ་མཚུངས་པར་སྦྱང་བྱའོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། ལས་ལས་ཉེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །

སྟོན་ལྟར་བྱེད་འགྱུར་བསྐྱོག་ལས་མིན། །༢༤༡

སྲིད་པ་མེད་པའི་ལས་ལས་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་པའི་སྐྱོན་
རྣམས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལས་གསོག་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་གྱི། བརྗོད་པ་སྲིད་པ་མེད་པ་
ལས་ལས་གསོག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དགེ་བའི་ལས་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བས་དེ་ལྟར་སྐྱར་
ཡང་དོན་གཉེར་གྱི་སྲིད་པ་འབྱུང་ངོ་ཞེས།

ཙ་པ། ལོག་པའི་རྣམ་རྟོག་མེད་པར་ནི། །

བདེ་བ་ལས་ཀྱང་འདོད་མི་འགྱུར། །

དགྲ་བཙུན་པ་ཆོས་ཅན། བདེ་བ་ལས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ།
ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་གྱི་ལོག་པའི་རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་གཞན་དག་གིས་གྲོལ་
ལམ་དུ་བཏགས་པའི་ལམ་བདེན་གྱི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་གྱི་གཙོ་བོ་བཞི་ངོས་བརྒྱུད་ནས་
དགག་པ་མཛད་དེ། དབང་སོགས་བདག་གི་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་བསྐྱོམ་པ་དང་། རང་བཞིན་
དང་སྐྱེས་བུ་ཐ་དད་དུ་ཤེས་པ་དང་། དབང་བསྐྱར་གྱི་ཆོག་དང་ལས་ཟད་པར་བྱེད་ཅིང་
ལུས་གདུང་བར་བྱེད་པ་རྣམས་སོ། །དོན་བསྐྱེད་ན། དེ་དག་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ལམ་དུ་
མི་འཐད་དེ། བདག་རྟག་པ་བཅིངས་གྲོལ་གྱི་གཞིར་གཟུང་ནས་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་ལ་སྤྱག་
ཏུ་སྐྱར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསྐྱར་བཙུན་གང་དུ་བདག་མེད་གཏན་ལ་མ་པབ་པ་དེར་ནི་སྲིད་
པ་ལས་གྲོལ་བའི་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་མ་བསྐྱར་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་། ཉི་ལས་བདེ་གཤེགས་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་དེ་ནི།

ཙ་པ། སྐྱོབ་ལས་དེ་ཉིད་^[1] དང་བསྐྱར་དང་། །

[1] དང་བསྐྱར་དང་། སྐྱོབ་ལེ།

མ་ལུས་ཁྱད་པར་མཐུན་པར་གྲུབ། །༡༩

གཤེགས་པ་རྟོགས་པའི་དོན་ཕྱིར་རྟེ། །

ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐུན་པ་ཡིན་རྟེ། བདེན་བཞིའི་
གནས་ཚུལ་མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། མཐུན་པ་བརྟན་པ་ཡིན་རྟེ།
ཁྱེད་གྱིས་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ་གང་ཞིག་ཁྱེད་གྱིས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་
གསུང་རབ་ཀྱན་ལ་སྤྱི་དངོས་ཀྱགས་འགལ་བ་སོགས་རྩང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་
ལུས་པའི་ཁྱད་པར་མཐུན་པ་གྲུབ་སྟེ། མངོན་མཐོང་ས་ལེགས་ཀྱི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་
མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཡིན་རྟེ། གྲོལ་བ་
དོན་གཉེར་གྱི་སྟོབ་པ་ཡིན་པ་ལས་སོ། །

ལུགས་ཐོག་གི་སྐབས་འདིར་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྲོ་རྟོགས་པའི་དོན་ཅན་དུ་
འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྟོབ་པ་ལས་མཐུན་པ་རྣམ་དག་དབག་འདོད་ནས་དེ་ལྟར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུགས་འབྱུང་གི་སྐབས་སུ་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྟོབ་པ་བསྐྱབ་བྱར་
བྱས་པའི་ཆེ། དེ་མ་མཐའ་དག་ཟད་པ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་དགོང་དགོས་ལ། སྐབས་འདིར་སྟོབ་
པའི་རྟོགས་ལས་མཐུན་པ་རྣམ་དག་དཔོག་པ་ཡིན་པས། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྲོ་རྟོགས་
པའི་དོན་ཅན་དུ་འཆད་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །

རྩ་བ། དེ་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་བ་དང་སྟོབ། །

མི་སྟོབ་ལས་ལྷག་ ..... ། །

དེས་ན་ཕྱི་རོལ་བ་དང་སྟོབ་པ་དང་ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་པ་ལ་སོགས་མི་སྟོབ་པ་ལས་

རྒྱལ་པོ་ལྟར་བཤམ་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་བཤམ་བཞིན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐུན་པ་སོགས་དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཉིད་ལས་སྟོན་པ་འབྲུག་པའི་ཚུལ་ཏེ། བདེ་བར་གསལ་གསུམ་པ་དེ་ཉིད་རྒྱ་གར་ལས་
ཡིན་ཞེན།

ཅན། .....དེ་ཡི་ཕྱིར། །

གཞན་དོན་མཐུན་སྒྲིལ་དེ་སྟོན་པ། །༢༤༣

གཞན་གྱི་དོན་དུ་མ་ལུས་པ་མཐུན་པ་ལ་སྒྲིལ་ཞིང་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྟོན་པ་སྟོན་
དུ་སོང་སྟེ། རྒྱལ་པོ་ལྟར་ཆོགས་མངའ་བ་དེ་ཡི་ཕྱིར། རྒྱལ་པོ་ལྟར་དེ་ལྟར་སྒྲིལ་བའི་རྒྱ་
དུས་ཀྱི་ལམ་དེ་སྐབས་འདིར་སྟོན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཞན་གྱི་དོན་དུ་མིན་པ་མཐུན་པ་
འབྲུག་པར་ཅན་འབྲུག་པ་མི་སྤྱོད་དོ། །

བཞི་པ་ཉིད་ལས་བཅེ་བའི་ཚུལ་ཏེ།

ཅན། དེ་ལས་བཅེ་ཡིན་ ..... ། །

བཅེ་བ་སྟོང་ཇི་ཆེན་པོ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། མ་ལུས་པ་མཐུན་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲིལ་བ་
བཅོན་འབྲུག་གིས་ལམ་གོམས་པར་མཇུག་པ་དེ་ལས་ཏེ་དེའི་ཕྱིར། བདེན་བཞིའི་གནས་
ལུགས་མ་ལུས་པར་མཐུན་པ་ཅན་གྱིས་ཆད་མའི་སྒྲིལ་བུར་འབྲུག་པ་མ་ཡིན་ནམ། སྟོང་
ཇི་ཆེན་པོ་བསྐྱབ་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཆད་མའི་སྒྲིལ་བུར་འབྲུག་པ་ལ་སྟོང་ཇི་
ཆེན་པོ་སྟོན་དུ་སོང་བ་དེས་པར་བསྐྱབ་དགོས་ཏེ།

ཅན། .....གཞན་དོན་དོར། །

དོན་གྲུབ་མཇུག་པ་མི་འདོར་ཕྱིར། །

སྤྱིང་རྩེ་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་དབང་གིས་རང་དོན་གྲུབ་ཀྱང་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་
 རོར་ཆོས་སྟོན་པའི་མཛད་པ་མི་འདོར་བའི་བྱིར་རྟེ། སྤྱིང་རྩེ་མེད་པ་ནི་མཐུན་པ་ཡོད་ཀྱང་
 གཞན་ལ་དུས་སྤུ་མི་འདོམས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དེ་དག་ཀྱན་ལས་ཆད་མར་བསྐྱབ་པ་ནི།

ཅ་བ། བཅེ་བས་ལེགས་དང་ཡེ་ཤེས་ལས། །

བདེན་པ་གསུང་མཛད་སྐྱབ་བྱེད་བཅས། ། ༡༤༤

སྤུ་བ་བཙུག་ལྟན་འདས་ཆོས་ཅན། གདུལ་བྱ་ལ་ལེགས་པ་དང་ཐན་པ་འབང་
 ཞིག་གསུང་གི་མི་ཐན་པ་མི་གསུང་སྟེ། བཅེ་བ་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་
 བས་སོ། །འདིས་ཁོ་ལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱབས་སྤུ་ཡོས་ཤིང་སྐྱབས་མཛད་པ་ཉིད་བསྟན་
 རྟོ། །བདེན་པ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གསུང་བར་མཛད་དེ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཕྱིན་པ་
 མངའ་བ་ལས་ཏེ་མངའ་བའི་བྱིར། འདིས་ནི་སྐྱབས་བྱེད་རུས་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་རྟོ། །མཐུན་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱང་བ་མིན་རྟེ། བཅེ་བ་དང་
 བཅས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་གོམས་པ་ལས་བྱང་བའི་བྱིར།

ཅ་བ། དེ་⁽¹⁾གསུང་བར་ཡང་མངོན་སྟོར་ལྟ། །

གང་བྱིར་དེས་ན་ཆད་མཉིད། །

སྤུ་བ་བཙུག་ལྟན་འདས་ཆོས་ཅན། ཁོ་ལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱབ་པ་ཡིན་རྟེ། མཐུན་པ་དེ་གཞན་ལ་
 གསུང་བར་ཡང་མངོན་པར་སྟོར་བའི་བཙུན་འབྲས་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་པ་དང་ལྟན་པའི་

(1) གསུང་རག་སྒྲ། བེ།

མཐུན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། མྱོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་མི་སྐྱ་བའི་ཆད་མཉིད་དུ་ལེགས་པར་གྲུབ་
སྟེ། གང་གི་བྱིར་ན་དོན་གཉིས་མཐར་བྱིན་པའི་སྟོན་པ་ཡིན་པ་དེས་ནའི་བྱིར།

གཉིས་པ་བསྟོད་པའི་དགོས་པ་ནི།

ཅུག་ དེ་ལྟའི་དངོས་སྟོན་བསྟོད་པ་ནི། །

དེ་ཡི་བསྟན་པ་ཉིད་ལས་ནི། །༢༥༥

ཆད་མའི་དེ་ཉིད་གྲུབ་དོན་དེ། །

ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཆད་མར་གྱུར་པ་དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོར་བསྟན་པའི་སྟོ་
ནས་བསྟོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྟོན་པ་དེ་ཡི་བསྟན་པ་གསུང་རབ་ཉིད་ལས་ཆད་མའི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བསྟན་པར་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་དེའི་སྟོ་ནས་བསྟོད་པའི་བྱིར།
འདིས་ནི་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་དང་
དབྱེ་བ་དང་འབྲུག་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་གསུང་རབ་ཉིད་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་པར་བསྟན་
ཏོ། །དེ་ནས་གཏན་ལ་དབབ་བྱ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་སོགས་ཀྱང་བསྟན་པ་ན།
སྔ་མའི་ལྷེ་མིག་གིས་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དོན་ལེགས་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་
ནོ། །དང་པོར་གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་ལ་ཉན་བཤད་མ་བྱས་པར་དོན་
དེ་དག་རྫོགས་མི་རུས་པར་མཐོང་ནས། ཐར་པ་དང་ཀུན་མཐུན་པ་སྐྱབ་པ་ལ་ཡང་ལུང་གི་
སྐྱབ་བྱེད་དགོས་པར་འདོད་པ་ནི། རིགས་པའི་ཚུལ་ལུགས་མི་ཤེས་ཤིང་། ཆོག་ཙམ་ལ་
འཆེལ་བའི་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་སོགས་ཇི་ལྟར་བསྟན་
ཞེན། ཇི་སྐད་དུ་སྟོན་པོ་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བུས་ནི། སྟོན་པོ་ཤེས་ཀྱི་སྟོན་པོ་ཉིད་

དེ་ཞེས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བས་མངོན་སུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། དང་པོས་མ་འབྲུལ་
བ་དང་། གཉིས་བས་རྟོག་བྲལ་ལོ། །རྗེས་དཔག་གྲང་ཆད་མར་བསྟན་ཏེ། དེ་ཆད་མར་རྟོན་
མི་བཞེད་ན་དེ་ཆད་མ་ཡིན་པ་འགོག་རིགས་བ་ལ།

ཙ་བ། རྗེས་སུ་དཔག་པ་མ་བརྟོག་གིས་པ།

ཅུང་ཟད་སྐྱེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན། །

གང་དེ་ཐམས་ཅད་འགག་ཆས་ཅན། ། ༡༤༦

ཞེས་སོགས་རྣམ་པ་དུ་མར་ནི། །

འདི་ཡི་སྒྲུང་བའང་མཐོང་བྱིར་རོ། །

མེད་ན་མི་འབྱུང་མཆན་ཉིད་ཅན། །

རྟགས་ནི་རྗེས་དཔག་རྟོན་ཡིན་ནོ། ། ༡༤༧

རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཆད་མ་ཡིན་པ་མ་རྟོག་བའི་བྱིར་དང་། གང་ཅུང་ཟད་སྐྱེ་བའི་བདག་
ཉིད་ཅན་དེ་ཐམས་ཅད་ནི། འགག་བའི་ཆས་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་རྣམ་པ་དུ་མར་
རྗེས་དཔག་འདི་ཡི་རྟོན་སྒྲུང་བའང་གསུངས་པ་མཐོང་བའི་བྱིས་ དུ་བ་ལས་ནི་མེར་ཤེས་
དང་། ཞེས་སོགས་གྱིས་འབྲས་བུའི་གཏན་ཆོགས་བསྟན་ཏོ། །སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་བསྟན་
བས་དོན་གྱི་ཤུགས་གྱིས་རྗེས་དཔག་བཞེད་པ་ཡང་གོ་བར་འབྱུར་ཏེ། བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་
མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་རྟགས་ནི་རྗེས་དཔག་གི་རྟོན་ཡིན་པའི་བྱིས་ མེད་
ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་དེ་ཡང་གསལ་བར་བཤད་དེ།

ཙ་བ། བསྐྱབ་བུས་གཏན་ཆོགས་བྲལ་བ་ནི། །

བསྐྱེད་མྱེད་ཡང་གསལ་བར་བཤད། །

བསྐྱེད་མྱེད་ཆོས་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་གྱིས་གཏན་ཆོག་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་བྱེད་
 བ་གསལ་བར་བསྐྱེད་པའི་བྱེད། འདི་དག་ནི་གསུང་རབ་ལས་ཆད་མ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་གཞག་
 ལན་དུ་མར་མ་གསུངས་བར་ལན་རེ་ཅམ་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་འདིར་བཀོད་པ་མ་ཡིན་གྱི།
 ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་དང་རྗེས་དབག་གི་རྟེན་ལ་སོགས་པ་མ་བསྐྱེད་པའི་གསུང་རབ་མི་སྲིད་
 བས། གསུང་རབ་མཐའ་དག་ལས་གསུངས་བར་ཤེས་པའི་མཆོན་བྱེད་དུ་མཛད་པ་ཡིན་
 རོ། །དེས་ན་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དང་། དམ་བའི་ཆོས་འཕོག་ལམ་དང་། དེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་
 སྐྱབ་པའི་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་རྒྱལ་ས་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རིགས་པས་སྐྱབ་པའི་
 ཚུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས། དེས་བྱངས་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དང་།
 སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་དགོས་པ་
 དང་། སྐྱབ་ཀྱས་པ་གཉིས་ཆད་མས་ལེགས་པར་བྱུང་ནས། སེམས་བསྐྱེད་ལ་དམ་བཅའ་
 འཛིན་ཅིང་། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་
 རྟོགས་པའི་སློ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་འབྱུང་བར་མཐོང་ནས། འཁོར་བ་འཇུག་སློག་གིས་
 བསྐྱེད་པའི་བདེན་པ་བཞི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཅའ་ཉེ། དེའི་
 དོན་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདོར་ལེན་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བྱའོ། །གཞུང་འདིའི་མགོ་ཞབས་
 ཀྱན་གྱིས་སྐྱབས་འགོ་མ་འཕངས་པའང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། སློ་འདོགས་གཅོད་པའི་
 ཐབས་མ་བསྐྱེད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། རང་རྒྱུད་ལ་སློ་འདོགས་རྗེ་ཅམ་བྱལ་བ་དེ་ཅམ་
 གྱིས་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་གཞི་བཙུགས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་སློ་འདོགས་ཀྱི་ས་བོན་དང་བྱལ་

བ་ནས་བྲལ་བ་མཐར་ཐུག་པའི་བར་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་ལ། ད་ལྟ་སྤྱོད་འདོགས་མངོན་
གྱུར་དང་བྲལ་བ་ལ་དོན་གཉེར་ཞུགས་བ་ནས། སྤྱོད་འདོགས་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ལ་དོན་
གཉེར་ཞུགས་པའི་སྤྱོད་ཀྱན་སྦྱབས་འབྲེལ་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

སྟོན་པའི་བསྟན་བ་རིགས་པས་ལེགས་པར་བྱུབ། །

དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཡིད་ཆེས་རྟེན། །

དེ་དོན་ཚུལ་བཞིན་སྦྱབ་ལ་བཙོན་ལྡན་པ། །

སྤྱེས་བྱ་གང་དེ་རྟོག་ལྡན་ཡིན་ཞེས་བྱ། །

ཅ་བ། ཆད་མ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་ཆིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་ཆད་མ་བྱུབ་པ་ཞེས་
བྱ་བ་ལེའུ་གཉིས་པའོ། །

ཆད་མ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་ཆིག་ལེའུར་བྱས་པའི་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ལས། ཆད་མ་ཡང་དག་པར་བྱུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལེའུ་གཉིས་པའི་འབྲེལ་པའོ། །

འདིས་ཀྱང་ཐུབ་པའི་བསྟན་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོ་ཐམས་ཅད་ནས་ཚྭ་གས་ཐམས་ཅད་ཏུ་
དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་ཏུ་གནས་པར་བྱེད་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག་། །

བྱད་པར་ཚུ་རོལ་མཐོང་བས་དངོས་པོ་ཡི། །
 དེ་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྒོ་གཅིག་བྱ། །
 ཡང་དག་རིགས་པའི་གཞུང་གི་དཀའ་གནས་ལ། །
 འབད་བ་དུ་མས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྦྱངས། །

ཆིག་སྟ་བཅད་པར་འདི་ནི། མང་དུ་སྒོས་པའི་དགེ་སྒོང་ཤར་ཙོང་ཁ་བ་སྒོ་བཟང་ཡུགས་པའི་དཔལ་གྱིས་
 འཕྲོག་རི་པོ་ཆེ་དགེ་ལྷན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་སྦྱར་བའོ། །

དགེ་ལེགས་འབེལ། །

དབར་བྱང་སྒྲིབ་ཆིག

༡༡། རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོག་ཅིག་ཏུ། གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་
འབབ་གླུང་། ཆིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། འི་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་
བཤད་བདུན་ཅི་འདི། དབར་དུ་བསྐྱུན་པའི་རྣམ་དཀར་བྱང་པོའི་མཐུས། ཡང་དག་ཆོས་
ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྤྱང་ཐུག་བརྒྱ། གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། འེས་ལེགས་ནོར་བུའི་
མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །

ཅེས་བའི་ཡང་དེད་དུས་ཡིད་སྐབས་ཀྱིས་རྒྱད་བརྒྱུ་མས་པའི་སྒྲ་སྒྲེའི་ཕྱི་སྒྲོད་མི་བཟད་བས་གངས་
སྤོངས་ཆོས་ལུན་གྱི་ཞིང་དུ་རྩལ་པའི་བསྐྱུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མོའི་སྤྱང་བ་ལྟར་འབར་བ་དེ་ནི་མིག་གི་ལྷག་མ་ཅམ་དུ་
ཉམས་ཉེས་བར་བྱས། རྒྱལ་ས་དང་རྒྱལ་ས་ན་རྩལ་ཐུན་མཚོན་ཆ་སོགས་གདུག་པའི་གནོད་འཚེ་གྲ་གྲུའི་སྤྱོར་བ་ནི་ཉིན་
རེ་བཞིན་དུ་དར་བ་སོགས་སྒྲོ་ཀྱན་ནས་ལྷ་བདེའི་རྒྱད་ཆོགས་མཚོ་ལྟར་བརྒྱུ་བའི་བའི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང་། བྱང་
རྒྱལ་ས་ཐོད་ཁ་བ་ཅན་དུ་བསྐྱུན་པའི་མེ་རྒྱར་ཡང་ལྟར་བཞིན་གསོས་ཏེ་རྒྱ་གར་འབགས་པའི་ལུལ་འདི་ཡང་རྩལ་པའི་
བཞེད་དགོངས་ཀྱི་མ་མེད་བཤར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་བ་དང་། འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་འགྲོ་བ་འབྱོར་ཡོངས་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་
ལམ་སྟོན། རྣམ་འཛུགས་ལྟ་སྤྱོད་རིང་ལུགས་སྒྲོ་ཀྱན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འབྲན་ལུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་
དམིགས། ནང་བསྐྱུན་ལུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དབར་དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འབྱུར་གང་ལའང་སྤྱོར་ཆོག་པའི་
དགེ་བཤེས་སྒྲིབ་ཆིག་དུ་གྱུར་དགེ་སྤྱོད་ཆོས་སྤྱོད་བཤང་བསྐྱུན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱོར་བཤོ། དགེའོ། །

ཐུགས་རྗེ་ཆེ།

ཁྱེད་ལ་མ་ཐུག་དཔེ་འདི་དཔར་བསྐྱུན་ཆེད་འགྲོ་བྱོན་ཡོངས་ཇོགས་པངས་མེད་ལྷག་པར་
 སྟོལ་བར་མཇུག་པའི་དད་ལྡན་སྦྱིན་བདག་དགེ་བའི་བསེས་གཉེན་ཆེན་པོ་དགའ་བྱང་དབྱ་
 ཟུར་ཆ་བ་དགེ་བསེས་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆན་མཆོག་ལ་འདི་ག་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་
 ལས་བྱེད་ཐུན་མོང་ནས་ནང་པའི་ལྷ་བྱབ་ལ་སྟོབ་གཉེར་གནང་བཞིན་པའི་སྟོབ་གཉེར་བ་
 ཡོངས་ཀྱི་ཆབ་ཞུས་ཏེ་སྦྱིང་ཐག་བ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། སྦྱེ་བ་ནས་ཆེ་རབས་
 ཐམས་ཅད་དུ་བྱབ་པའི་བསྐྱུན་བ་ལ་ཆད་མས་བྲངས་པའི་མི་འཕྲོག་པའི་ཡིད་ཆེས་དང་དད་
 བ་བརྟན་པོ་ཐོབ་སྟེ། འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་བསྐྱུན་པའི་གསེར་གྱི་ཡང་ཞུན་ལྷ་
 བུའི་ལྷང་རྟོགས་ཀྱི་བསྐྱུན་བ་དམ་བ་དང་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་ཞིང་། ས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མ་
 ལུས་བ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྟོན་འདུན་ཞུ་རྒྱུ་བཅས།

དགའ་ལྡན་བྱང་ཆེད་པེ་མཛོད་ཁང་ནས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༧ ལྷ་ཆེས་བཟང་པོ་ལ།

ལྷ་དག་ལ།

ལྷ། དགེ་བཤེས། བསྟན་འཛིན་འོད་ཟེར། ལྷ་གཉིས། ཞོང་པོ། རག་དབང་བཙུན་འབྲུས།
ལྷ་གཉིས། བ་ར། རྫོང་བཟང་ཆེ་བརྟན། ལྷ་དང། བ་ར། ཉི་མ་ཆེ་རིང།
ལྷ་དང། དེ། བསོད་ནམས་ཆེ་བརྟན། རྫོང་དང། ལྷ་འབྲུས། འཇམ་དབྱངས་རྫོ་གྲོས།
བཀའ་གཉིས། ཞོ་པོ། རྫོང་བཟང་བཙུན་འབྲུས། བཀའ་དང། ཞོ་པོ། ལྷ་ལ་ལྷ་རྫོང་བཟང་བསྟན་འཛིན།
མཛོད་གཉིས། བསམ་རྫོ། ལུང་རྟོགས་ལྷ་ལྷུག།

གཙུག་ལྷན་འཁུར་བ།

ཞོ་པོ། དགེ་མིང་རྫོང་བཟང་རྒྱལ་མཆོན།

མ་དཔེ་བྱ་ལུག།

ཅ་བ་ཀ་རྫོན་ལྷག་ནས་ཐོན་པའི་དཔེ་རིང་དབང་མ་ཞིག་དང། འགྲེལ་བ་ནི་མཆོ་སྟོན་དབང་མ་
གཞིར་བཟུང་གིས་བྱས་བ་ཡིན།

དབང་ཅ་རྫོག་ལྷ་དང་ལྷ་ལྷུག་གིས།

དགའ་བྱང་དཔེ་མཛོད་དབང་ཅ་སྟེ་ཆོན་ཁང་ནས།

དཔེ་མཛོད་འགན་འཛིན།

གོ་པོ། དགེ་བཤེས་ལྷོ་བཟང་ཀླུ་ལ་མཆན།

དེབ་པ་རྒྱལ་ས་སྤྱི་གཞི་རྒྱ་བ།

ཀོང་པོ། བསྟན་འཛིན་ལྷོ་ལྷན། གོ་པོ། ལྷོ་ལྷན་དགའ་བ།

རྒྱལ་ས་སྤྱི་གཞི་རྒྱ་བ།

ཀོང་པོ། བསྟན་འཛིན་ལྷོ་ལྷན།

རྒྱ་ལྷོ་རྒྱ་བ།

དགེ་བཤེས་ལྷོ་ལྷན་ཆེན་པོ་དགའ་བྱང་དབུ་རྒྱ་ཆ་བ་དགེ་བཤེས་བསོད་ནམས་ཀླུ་ལ་
མཆན་མཆོག།

GADEN JANGTSE LIBRARY

Lama Camp No-1 P.O. Tibetan Colony Mundgod

581411 Distt Karwar Karnataka State INDIA

Ph # +91-8301-245757 / 246280

E-mail: gajanglibrary@yahoo.co.in